

It kezdètic Baruth pphetanac kònuo

49-dik levé

S èzèc a' kònuèc igéy' mèllèkèt irt Baruch Nerienèc fia Maasie
E fiaie Sedechie fiae Sedeÿ fiae Elchie fiae Babilloniabā . 9t9d
 èztènd9bèn a' honac hètèd napian az v9d9bèn kibèn a Caldeusoc
 Īrlmèt megv9ttékuala . 2 . mēgg'erièztèttékuala 9tèt tv33èl . Es mēgolvasa
 Baruch è kònu9' igéy't Jekoniasnac Joachim fianac Juda kiralanak fvlèi-
 bè mēd. ānèpnèc a' kònu9h93 i9u9kn' fvlèibè 2 a hatalmasoknac kiraloc
 fvlèin' fiaÿnac fvlèibè . a' kvsdèdt9l foguan mēd a'nagiglan Babil9 men-
 dènékn' Babilloniaban lak9zoknac Sv9dinac foloianal kic haluā sirnakuala
 b9it9ln' vala 6 imadkoznakuala vrnak zémèlè èl9t Es penzt zèden' mikèt
 egmendènèc kèzè . tèhètè 2 èrèztèt Īrlmbè Joachim paphoz ~~Ech~~ Elchie
 fiaho3 Saloèl fiaieho3 2 az egèb papokho3 2 mend ānèphèz kic 9 vèlè le-
 lèttèttènèkuala Īrlmbèn mikor vènèc vr tēplomanac èdénit mēllèc èl vi-
 tètten' vala a' tēplombol mēghioni Judanac földèbè Sibān honac x napian
 az ezüst èdenèkèt mēllèkèt alkotot vala Sedechias Josie fiaie Juda ki-
 ralaè , mi vtan èlv9tt9 volna Īrlmb9l Nabuhodonoz9r babillonianac kirala

Jekoniast 2 a feiedèlmèkèt 2 a foglòkat 2 a hatalmasokat 2 a földnè népèt   viue  kèt m gk t zu n Babilloniaba |   mondanac Ime  r zt nc tv hoziatoc  v p nz k t kicb l v g t c aldozatokat   temi nt   t g t c aldomasokat b n rt   aianlatoc b n rt m  vronc isten kn c oltarara    maggatoc Nabvhodonozor Babillonia kiralnac  l tei t   Baltazarnac   fianac  l teiert 2 hog l g n    napioc mik t m n  napi föld n, Es hog aggon vr t h ts g t m v k nc   vil goseham  m  z m ink t hog  lh ss nc Nabuhodonozor Babillonia kiralnac arn ka alat. 2   fianac Baltazarnac arn ka alat 2 zol gallonc  n kic soc napocban   l ll nc malasztot   z m l c  l t M v n mag k rt 2  maggatoc m  vronc ist n nc t m t b nh tt nc m  vronc ist n kn    n  fordolt  l  haragia m vtoll nc m d  z napiglan, Es  k nu t oluassatoc. kit  r zt tt nc tv hoziatoc vrnac t plomaban m goluastatni az inn p nap  Es m gatoc vronc m  vronc ist n kn    igassag . m v k nc ke  galazat m  or cainknac mik t vagon  z nap m d Judanac 2 Irl m lako oinac. m  kiralinknac 2 m  feied lminkn c   m  papinknac 2 m  pphetainknac   m  afainknac B nh tt nc m  vronc ist n nc  l t   nem hitt nc h vt tl nk du nc  b nn  2 n  voltonc alazkottac  n ki   nem halgattuc m  vronc ist n kn    zauat hog iarn c   par lolatib  m ll k t adot m v k nc  naptolfogu  . kin ki hozta m  afainkat Egipt nac f ldeb l . mend   napiglan h vt tl n c voltonc vrhoz ||   teko latuan  lm n c hog ne halgatnoc   zauat Es egg s l n c m  v l nc soc gonozoc   atkoc m ll k t z r z t vr Mo s sn c   zolgaianac, ki ki hoz-

ta m̄v aīainkat Egiptōnac fōldebōl adnia m̄vnèkōnc a tēyēl 2 a mēzžèl
fōlo fōldèt mikēt è maÿ napon 2 nēm halgātoc m̄v vronc istènōcnèc za-
uat a pphetaknac mēd iġeiec zèrent kikèt èrèztèt m̄v hoziāc 2 m̄v birainc-
hoz, Es èlmētōc oṭollo egmēdenīc o zvuèn? ġono3 èrtèlmèbè m̄vuèlkèdni
idègèn istènèkn? tēuēnc ġono3okat m̄v vrōc istènōkn? zemēy èlōt,

C a p i t u l u m m a s o d

a 3ert zèr3e m̄v vrōc istènōc o iġeiet mèllèt bèzèllèt vala m̄vho3-
A ianc ꝑ m̄v biraincho3 kic itèltèc Isrlt 2 m̄vkiralincho3 ꝑ m̄vfiè-
dèlmīche3 ꝑ mend Isrlhè3 2 mēd Judahoz hog hozna vr m̄v reianc mend
aġono3okat mèllèc nem loṭtèn? meīn alat mikeppèn Irīmbèn loṭtèn? m̄y zè-
rèt iruan vadnac Moÿsēsnc tōruènèbèn hog mèġènnè èmber o fianac hv-
sat 2 o Yaninac hvsit 2 ada azokat mēd kiraloġnac kèzèc ala kic m̄vkōr-
noḷloṅc vadnac bo33osaġba 2 pu3tolatba mēd népècbè kic m̄vkōrnōḷloṅc
vadnac kicbè m̄vnkèt èlhimtèt vr. ꝑ loṭtōnc ala 2 nē fel. mert b̄vnhōt-
tōnc m̄v vronc istènōknèc. nem èngèduēnc o zauanac M̄v vronc istènōkn?
iġassaġ m̄vnèkōnc ke? ꝑ m̄vaīainknae galazat orcaianac galazat mikēt vagō
è3 nap mert bèzèllètè vr m̄vreianc mēd è3 ġono3okat mèllèc loṭtèn? m̄v-
reiāc 2 nem on3ollōttuc m̄v vrōc istènōknèc orcaiat hog mèġfordolnanc

mŷ egmēdenīc omētōl gonoʒb vtaŷbol, Es' vigazot vr gonozocban | ꝥ re-
 ianc hozta azokat. mēt igāʒ vr omēd mŷuēlkédētibèn mēllèkèt parālołt
 mŷnèkōc ꝥ nem halgattuc 9 zauat hog mēnēnc vrnac ꝥ parālołatibā mēllèkèt
 adot mŷ oréanc èlèibè, Es ma vram Isrl̄n? istènè ki kihoztat te nēpédèt
 Egiptōnac földébōl èros kēzbèn 2 földi iélēnségècbèn 2 mēni iélēnségèc-
 bèn te nag tēhètségèdbèn ꝥ maḡas karban ꝥ tōttèl te maḡadnac nēuèt
 mikèt vagō èʒ napon Bŷnhōttōc mŷ vrōc istènōc te menden igāssagidban
 hamissan mŷuēlkéttōnc kégétlēnōl tōttōc, Fordeitassec èl te haraḡod mŷ-
 tollōnc mert kēuēsèn hagattatōc mēg a' nēmʒètéc kōʒot houa mŷkèt èl-
 himtèttèl, Es vram halgāssadmēḡ mŷ onʒollatinkat ꝥ mŷ ŷmadŷaginkat ꝥ
 mēl mēḡ mŷkèt tēnēn értèd ꝥ ag nēkōc malaztot lelnōc azoknac oréaioc
 èlōt kic mŷnkèt èluittèn? hog mēḡtugga mēd föld mēt te vag vr mŷ
 istènōc ꝥ mert te nēvèd hiuattatot mēd Isrl̄en ꝥ omāḡʒattān = Nēʒŷh vram
 mŷreianc te scēt hazadbol . ꝥ hailad le te fvlèdèt ꝥ halgāsmēḡ Nissad-
 mḡ te zēmèidèt ꝥ lassad . mēt nem ahalottac kic pokolban vadnac kicn?
 ʒèllètéc èluètèttètèt phvrocbol adnac tiʒtèsségèt ꝥ igāʒolatot vrnac Dè a'
 léléc mēl ʒomorosaḡban vagō a'ḡonossaḡnac nagsaḡā ꝥ lehorgadua iar 2 bè-
 tēgē ꝥ mēḡfogatkoʒo zēméc 2 èheʒo léléc ad tenèkéd dilōségèt ꝥ igāssa-
 got vrnac, Mert nem mŷ aťainc igāssagoc zérèt ottōc mŷ onʒollatokat ꝥ
 kèrēsōnc irgalmassaḡot te zemeléd || èlōt vr mŷ istènōc Dè mēt èrèʒtèttèd
 te haraḡodat 2 te hirtèlènkédètédèt mŷreiaċ mikèt bèʒèllèttèl te gèrmé-
 kidn? pphetaknac kèʒècbèn mōduān Ig mōd vr hailatoc le tv vallatokat

ę tv nakatokat ę mvuelkëggètëc Babillon kiralanac z vltoc a'foldon kit at-
 tam tv afaitoknac, Kit hanem teiendëtëc sem halgátāgatoc tv vratoc istèn-
 tèkn? zauat mvuelkednetëc Babillon kiralanac fogatkozatot tēzëc Judanac
 varosibol 2 Irlm kvuol ę eluëzëm tv tollëtëc vigasāgnac zauat ę orōnëc
 zauat 2 a von? zauat ę a mēnëc zauat ę lezen mēd fold nomdoknalkvlon
 az obennë nem lakozoctol, Es nem halgatac te zodat hog mvuelnen? Ba-
 billon kiralanac ę zerzed te igëidët mēllëkët bēzellëttël te gërmëkidn?
 pphetaknac kēzëcbën hog eluitëssën? mvkiralinknac tètëmëc ę mv afaink-
 nac tètëmëc phëlékröl, Es imë vëttëttën? napnac hëvsëgërë 2 eyn? fagara
 ę mëgholtanac a' mëtöl gonozb sërëlmëcbën 2 èhsëgbën ę tōrbën ę akië-
 rëztëtbën Es vëttëd a tēplomat kibën hiuattatot te nëuëd obennë mikët
 èz nap Isrl hazanac ę Juda hazanac hamissāgaiert Es tōttël mv bënñoc
 vr mv istënoc te mēd iozagod zërët ę te mēd nagkōnōrölëtëd zërët mi-
 kët bēzellëttël te gërmëkidn? Moÿsësn? kēzëbë annapon mellen parālo-
 tal nëki mëgirna te tōruenedët |,* Isrl fiaÿ èlöt monduan Ha nem halga-
 tangatoc èn zomat è nag kèuël kèuël sokassāg fordeitatic mentöl küssëb
 nëmzëtbë houa èn èlhimtem azokat mert tudom hog èngemèt nē halgat
 è' nep Mert è' nep këmëin nako 2 meg fordol o züuebë o fogsaganac
 foldebën Es megtuggac mert èn vagoc vr o istënec Es adoc nëkic züuët
 2 meg èrtnëc 2 fulëkët 2 meghalgatnac 2 dilernëc èngemèt o fogsagoknac
 foldebën 2 megëmlëkëznëc èn nëuëmröl Es èl fō fordeitac omagokat o kè-
 mën hatokbol 2 o nag gonossagocbol mert megëmlëkëznëc o attoknac vta-

* Itt kez-
 a' más-
 kéz, irás

rol kic b̄nhottènèc èn bènènm Es meghiùom azokat 9 föld9kbè mellert èskottèm 9 attòknac Abrachamnac Isaaknac 2 Jakobnac 2 vralkodnac azokon 2 megkissèbeitem sokaseitom 9kèt 2 nem küssèbednèc meg Es zerzec azoknac mas 9roc testamentomot hog legèc azoknac vroc 2 9k leznèc ènnèkem nepèm 2 nem indeitom èl touabba èn nepèmèt Isrl fiait a' föld-
 rol mellèt attam azoknac

C a p i t u l u m h a r m a d

e S ma mendenhato vr Isrln? istène a' getrèlmèkbèli lelec 2 a'

E bús zèllèt vùolt te hoziad Halgassad vrā 2 irgalmazÿ mert irgalmas istèn vag 2 irgalmazih m̄vnèk9nc mert b̄nhott9nc te èlottèd ki v̄l3 9rocke 2 mù èluèz9nc 9rocke 2 nem halgatac 9 vroc istèneknèc zauat ||

ik levél. Mendenhato vr isrlnèc istène halgassad ma vram Isrl halottinac 2 9 fioknac imadsagat mert b̄nhottènèc te èlottèd 2 nem halgatac 9 vroc istèneknèc zauat 2 eggèsoltènèc müuèl9nc gonozoc Ne akarih mù afainknac hamissagokrol meg èmlèkezned dè èmlèkezièl meg te kèzèdr9l 2 te nèuèdr9l èz v̄d9bèn mert te vag vr m̄v istèn9nc 2 dilèriuc te nèuèdèt vram mert azert attad te felèlmèdèt mù zùueinkbè hog hÿuc te nèuèdèt 2 di-

Leriõnc tegedèt mv fogsaginkban Mert èl fordolonc mv atainknac hamissagocbol
 kic bñnhottõnc te èlottèd Es ime mv ma mv fogsaginkban vagonc houa mün-
 kèt èl himtettèl bozjosagba 2 atocba 2 bñnbè mv atainknac menden ha-
 missagoc zerent kic èltauoztanac te tollèd mv vrunk istènõnc Halgassad
 Isrl èlètnèc paranLolatit fülèiddèl èzèdbè vegèd hog tug ildomossagot Mi
 az Isrl mi az hog èllènsegeknèc földèbèn vag meg auoltal idègennèc föld-
 debèn megferteztèttèl a' halottakkal zamlaltattal a' pokolba lezallockel
 Meg hattad bölèsegnèc forrasat mert ha istènnèc vtaban iartaluolna valo-
 bizõn bekeseoggèl lakoztaluolna a' földõn Tanollad meg hol legen a' böl-
 lèseg hol legen az ildomossag hol legen a' iozag * hol legèn az èrtèlm . hog * Ismét
 elsõ ké
 tuggad hol legèn ègèmbè èlètnèc 2 iozagnac hoziusaga, Hol legèn zèmek-
 nèc vilaga. 2 bèkèség . Ki leltèmég 9 hèlèt 2 ki mèt bè 9 kènLèbè, Hol
 vadnac nèmzètèknèc fèiedèlmi. 2 kic vralkottanac vadakan mèllèc vadnac
 földõn . Kic iacodnac mènèc madariban . Kic èzvstõt kenLèztèenèc 9 arañat
 kibèn èmberèc biznac 9 nīl 9 kèrèskédèsèknèc végè kic èz vstõt faragnac
 9 zorgalmazatosoc 9 nīl 9 mvuèlkédèsèknèc mèglèlèsè . Ki irtattanac 9 po-
 kolba lezallottanac 2 ègèbèc tamattanac øhèlècbè Ifiac lattac a vilagot 2
 lakoztanac földõn Fègèdèlèmnèc ke? vtat nèm tuttac sem èrtèttèc 9 øsuè-
 nit sem 9 fioc fogattoc øtèt 9 orcaiatol mèzè èlottènèc Nem hallattatot Ca-
 naānac földèbèn sem lattatot Temanban Es Agarnac fiaj kic ki kèrèstèc
 az ildomossagot mèl földbøl vagõ Tèman földènèc 9plari 2 bèzèlløj 9 il-

domossagnac 2 értélémn^e ki kérésöy . Böléségn^e ke^d vtat n^em tuttac
sem èmlèkeztèn^e még 9 osuénéröl O Isrl mèl nag istènn^e ha3a 2 mèl igén
nag 9birodalmanac 9 hèle . nag 2 nag 2 véget n^em val . magas 2 mértéc-
lètlèn . Hol voltanac a nèuèzètès oriasoc kic kèzdèttöfoguā nag allatouac
voltanac 2 tvdomanosoc hadhoz Nem azokat valasztotta istèn . sem lelték-
még fègèlèmn^e vtat azt ~~lelték meg~~ èluèztèn^e Es mert n^em vallottanac tu-
domant 9hitságokèrt èluèztèn^e Ki mèt fel mèbè 2 vottö 9tèt 2 ala hozta
a k9d9cb9l . Ki mèt altal tengerèn . 2 mèglèltè 9tèt 2 ala hozta 9tèt 2
hozta valasztot arānon Nīl ki megtudhassa 9 vtait . 2 ki mègkèrèssèhèssè
9 osuénit || * Dè ki mendenekèt tud èsmèrte azt 2 9 ildomossagual lelte
9tèt Ki alkotta a földèt 9roc 9dötöl foguan 2 bètöltöttö azt apro bar-
mockal 2 neg labockal , ki èrèzti è vilagot 2 èlmegeu 2 hiutta 9tèt 2
èngèdet felelembèn 9nèki A Lillagoc kèdeg attanac vilagot 9 9rizètekben
vigattattanac hiuattattanac 2 mondottanac ièlen 2 vagonc 2 vilagoseitot-
tanac nèki 9ruèndezèttèl ki töttö azokat E3 m^v istèn9nc 2 nem alaitatic
egèb 9 èllène ³ E lelte fègèdèlèmnèc menden vtat 2 atta azt Jacobnac 9
gèrmeKinèc 2 Isrlnèc 9 valasztottanac E3ec utan föld9n lattatot 2 èmbe-
reckèl naiaskodot

C a p i t u l u m   i i i j

3 istèn paranlòlatinac kònuo 2 tòruen ki oròcke vagon Mende

E nec kic tarfac otèt iutnac èlèthè kic kèdeg meghagangac otèt
 halalba Fordol meg Jacob 2 ragaggad otèt Jarÿ, az uton o fenessegebèn
 o vilaga èllèn Ne aggad te dilòsegedèt egèbnèc 2 te meltosagodat idè-
 gennèc nèmzètnèc Bodogoc vagonc Isrl mert mellèc kelnèc istènnèc meg-
 ièlentèttènèc múnèkònc Vig' èlmeio leg istènnèc nepe èmlèkezètes Isrl Èl
 adattattoc nèmzèteknèc nem vèzedèlmbè dè mert haragra rezzèztettetc is-
 tènt èladattatoc az èllènsègeknèc | Mert megkèsèreitettetc otèt ki töt tü-
 tøkèt az oroc istènt . aldozuan idègen istèneknèc 2 nem istènnèc Mert èl
 fèlèttetc istènt ki eltètet tütøkèt 2 megzomoreitottatoc ~~Hi~~ Ihlèmèt tü
 daikatokat Mert latta az istèntöl iouo haragot tynèktec 2 mondot Hal-
 gassatoc sionnac varosi Mert nag siralmat hozot ènnèkem Mert lattam èn
 nepèmn^e fogsagat èn fiaimet 2 èn leanimet mellèt hozot onèkie az oroc
 mert eltèttèm azokat vigasaggal èl èrèztèttèm kèdeg azokat siralommal 2
 gazolattal, Senki ne orölløn èn raitam oruègen 2 meghagattaton Sokaktol
 hagattattam meg èn fiaimnac bünøkert mert èl hailottanac istènnèc tór-
 uenètöl o igassagit kèdeg nem tuttac sem iartanac istèn paranlòlatinac

vtain sem 9 igazolatinac 9suènin igassaggal mentènèc bè J9yènèc sionnac
~~utaj~~ vegèy 2 meg èmlèkeziènèc èn fiaimnac 2 èn leanimnac fogsagokrol
 kit hozot nèkic 99oc Mert hozot 9reiaioc nèmzètekèt mèz39l fènè nèmzè-
 tet 2 egèb nèlu9uèt kic a' uenekèt nem tiszteltec sem k9n99ltenèc a' gèr-
 mekeken Es èluittec az 93uègnèc fiait 2 az eggèt 9 fiaitol megpuzteitottac
 Èn kèdeg mit || sègelhètlic tüt9kèt Mert ki hozot gonozokat tv reiatoc 9
 ki zabadeit tüt9kèt tv èllènsegteknèc kèzècb9l Jariatoc fiaim iariatoc .
 mert èn egèd9l hagattattam meg Ki foztottam magamat bekese9nèc st9la-
 iabol 9lt9ztèttèm èn magamat onzollatnac sakiaba . 2 v99l99c èn napimban
 a' felsegeshez Bekese9esec legètec fiaim V99lètec vrhoz 2 megzabadeit tüt-
 9kèt èllènseges fèdèlmèknèc kèzècb9l Mert èn rèmenlettèm 999cke t9 vd-
 99ssegtekèt 2 i9t ènnèkem 999cke 999m a' scènt9l irgalmassagra mel i9
 tvnèctec tv 999c v999zeit9999k9l Mèrt ki ki èrèztettèlèc tüt9kèt gazolattal
 2 siralommal Meghoz kèdeg tüt9kèt ènnèkem vr 9999mèl 2 viga9saggal
 999cke Mert mikent lattac s99onnac 39mzedy t9 fogsagtokat . igèn lattac 2
 istènt9l hirtèlèn tv megzabadolastokat mel reiatoc i9 tvnèctec nag tisztè-
 seggèl 2 999c fenesseggèl Fiaim bekese9gèl t9rietec a' haragot mel tvnèk-
 tec reiatoc i9 Mert 9ld999t tegedèt te èllènseged dè hamar meg latod 9
 vèzedèlmet 2 9 nakara ha93 fel Èn gènerked9im iartanac kèmen vtakon
 mert èluitèttènèc ment az èllènsegekt9l èl ragadot Lorda Bekese9esec le-
 gètec fiaim 2 v99lètec vrhoz Mert lezen tv èmlèkezèttèc attol ki èl9izen
 tüt9kèt Mert mikent uolt tv èrtèlmètec hog èlteuehednetec istènt9l Es

meg | Esmeg megfordoluatoc tizzzer inkab meg kèrèsitec 9tèt Mert ki hozot tv reiatoc gonozokat 9 2. èsmeg hoz tvnèktec 9roc vigáztalatot 9ruèndezètet tv vduossegteckèl Bekeseges leg Ihrlm mert onzol tegedèt ki tegedèt nèuèzet A3 artalmasoc èluèznèc kic tegedèt getrettènèc 2 kic 99l-tènèc te romlasodban mcg getrèttètnèc A. varosoc kikkènèc te fiaid zolgal-tanac getrèttètnèc 2 kic te fiaidat èluottec Mert mikent 99l Babillon te romlasodban 2 vigadot te èseseden vgan megzomorodic 9 megpuztolatá-faban Es èlmèttètic 9 vigasaganac sokassaga 2 9 99m9 lezen siralomba mert tüz reia 9nèki az 99ct9l napoknac hoziusagaban K9rn9l nezièd te magadat Ihrlm napkèlètrè 2 lassad tenèked i999 vigasagot istènt9l

C a p i t u l u m 9 t 9 d

Ert ime ionèc nap9e te fiaid kikèt èlèrèztettèl èl himeluen meg-
M ionèc egbè gulèke3uen napkèlètr9l mend napnugatiglan a scēt igèbèn 99luen istènnèc tiztessegebèn Ihrlm foziad ki te magadat gazolat-nac 2 te getrèlmèdnèc stolaiabol Qlt9ztèssèd te magadat 9 ekessegeuèl 2 tiztessegeuèl mel vagon tenèked istènt9l 9roc dil9segrè Megk9rneke3 te-gedèt ig igassagnac istène kètzzer ruhaual 2 vèti te fèdbè 9roc tiztesseg-

néc || sùuèget Mert istèn megmutatfa 9 fenesseget te bènnd 2 vèti 9 fenesseget te bèled mel vagon meñ alat Mert a' te nèuèd nèuèztètic istèntöl 9röcke igassag' bekesegeñec 2 kègesseğ' tiztessegeñec Kèlfel Iħrlm 2 al a' magassagban 2 kørñol nezih napkèlètrè 2 nezièd te egbè guitot fiadat napnac kèlètetöl mend ñugtaiglan a' scèntnèc igeiebèn vigadoc istènnèc igeiebèn èmlèkezètebèn Mert kimentènec tollèd labokon èluitèttètuen a3 èllènsègektöl Meg hozia kèdeg "vr azokat" te hoziad tiztesseggèl hozat-tatuan mikent orzagnac fiat Mert zerzette istèn megalazni menden magas heget 2 felseges kørirtokat 2 völgèkèt bètöltèni földnèc egènsèseiglèn hog Isrl zèrèlmèst iarion istènnèc tiztessegebèn Megarnekosoltanac kèdeg èrdoc 2 edessegeñec menden faia Isrlbèn istènnèc paranlolatual Mert meghozia istèn Isrlt v' vigassaggal 9 nagsaganac vilagaban irgalmassaggal 2 igassaggal mel vagon 9töllo

*It kèzdètic azon epistulanac exemplara kit scent Jeremias
èrèzte az babilloniaba vitètet fogloknac babillonia kiralatol
hog meg hirdètne azoknac mi zerent paranoltatot vala
nèki istèntol |*

a Bunnèl melèll bünhöttètec istèn èlöt èluitèttec babilloniaba fog-
sagban Nabuchodonozortol babillonia kiralatol Bè menuetec kè-
deg babilloniaba leztec ot soc èztèndöcbèn 2 hoziu idèkbèn hètèd
A nèmzètiglèn 2 hètèd idèkbèn Ezec vtan kèdeg utan ki hozlac
tütökèt onnan bekesèggèl Ma kèdeg lattoc babilloniaban lattoe lattae aran
2 èzüst 2 k9 2 fa istènekèt vallakon visèltètni mutatuan felèlmèt nèmzè-
teknèc Azert lassatoc hog tu 2' egènlouèc ne legètèc idègen mùuèlkedè-
teknèc 2 fellètèc 2 felèlm tütökèt meg foglallon 9 bènneç Es ug latua-
toc gülèkezètet meg9l 2 èl9l imadkozuatoc mongatoc tv züuètekbèn Vram
tegedèt kel imadni Èn angalom kèdeg tü velètèc lezen èn kèdeg ki kè-
rèsem tv ~~zümètekèt~~ lelketekèt Mert 9 faioc a' koualtol galultatot meg 2
azoc meg arañasztatuan 2 meg èzüst9ztètuen hamissac 2 nem zolhatnac Es
mikent züznèc 9lt9zètèkèt zèrèt9nèc vgan az arañnat veuen faragtattata-
nac Biz9n aran koronakat valnak 9 fèieken 9 istèneç mert a' papoc èl

vroziaç az arañnat 2 az èzüstöt otollòc 2 kòltic azt onò magokra Adnac
 kèdeg òbèlòllò es a' bordelba vèttèknèc 2 paraznakat ekeseitnèc || 2 ès-
 meg mikor èluèndic azt azt a' paraznaktol ekeseitic ò istènekèt A3oc kè-
 deg nē zabadolnac meg a' rosdatul. 2 a' moltol A3okat kèdeg ruhaual 2
 barsonnal bèfedezuen meg kènic ò orcaiokat a' haznac poraiert ki soc ò
 kòzòttòc Estapot valnac kèdeg ment èmber mikent videknèc biraia kic ò
 bènne bünhòtòkèt megnē òln? Tòrt 2 valnac ò kèzekbèn 2 feizet, ò ma-
 gokat kèdeg hadtol 2 toluaioktol meg nem zabadeithattac A3ert legen nèk-
 tec èsmègrèttekrè mert nem istènc A3ert ne altallatoc azokat Mert mikent
 midon èmbernèc èdene megtòrèttètèndic kellètlènne lezen illètènec azok-
 nac istènc, A3oc a' hazba zerzèttètuen ò zèmec a' bèmenòc laboknac po-
 rual tèllèsec Es mikent valakinèc ki kiralt veti veti megkòrnekezètènec
 aitoual Auag mikent a' koporsoba vit halot vgā èròseitic meg a' papoc
 az aitokat zegèzòckèl 2 lakatockal hog toluaioc tolu meg ne fòztassanac 3ò-
 vetnèkekèt goitnak azoknac 2 valobizòñ sokakat kicbòl lac eggèt sem
 lathatnac Vadnac kèdeg mikent gerendac a' hazban Ò zùnòkèt kèdeg kic
 földbòl vadnac mongac kegoctol megñalatni mùdòn meg ezic òkèt 2 ò ru-
 haiokat 2 nē èr3ic Fèkètebbèc ò orcaiok a' füstòl 2 nē è ki lezen a' haz-
 ban Ò tèsteken 2 ò fèieken | Dènèuerec 2 fèlkèk 2 madarac rèpòlnèc
 azonkeppèn 2 òmoc A3ert tuggatoc mert nem istènc azert ne felletec
 òkèt A3 arañnat 2 mellèt valnac zinrè hanèha valaki èltòrlèndi rèsdaiat
 nem fenlèc mert midon megforraztatnacvala sem èr3ikuala Menden aro-

ual vetèttèc kicbèn zèllèt ninlèn 9 bènneç Labaknalkùl · vallakon visèl-
 tètènèc megmutatuā èmbereknèc 9 nèmtèlènsegekèt Galaztassanac azoc es-
 kic belòlic azokat Azert ha le èsèndnèc a' fòldrè 9999 tòll9c felnem
 kèlhètn? Ha valaki 9tèt igazan alaptatanga sem alhat 9999 maga dè mi-
 kent halottaknac vallac vèttètènèc azoknac 9 ostaiokat 9 papoc èl arollac
 2 vizha eltèttètènèc Azonkeppèn 2 9 nèmbèriec èlragadoziac . sem bètègnèc
 sem a' vigaztonac rezeseitnèc valamit 9 aldozattòcbol bűd9s9c 2 verrèl
 folot illètnèc Es ug tuggatoc èzècb9l mert nem istèneknèc ne felletec 9kèt
 Mert honnan hiuattatnac istènnèc mert a' nèmbèrièk ostakat vètnèc az
 aran 2 az èzüst 2 a' fa istèneknèc 2 9 hazocban papoc vlnèc valuan meg-
 mètèlt zoknakat 2 feièkèt 2 zakalokat megborotualuan kiknèc feièc mèzei-
 tèlènèc Reionac kèdeg vùoltuē 9 istènec èllèn mikent megholtnac valo-
 raian 9 ruhaiokat èlueziç || èlueziç a' papoc 2 ruhaziac 9 fèlèsegekèt 2 9 57-dik
 fiokat 2 ha valami iot zènuèdnèc valakit9l nem forbatlhaftac meg sem ze-
 rezhètneç kiralt sem èlnē vèhètic Azonkeppèn sem adhatnac kazdagsagokat
 sem forbatlhatnac meg gonozt Ha ki azoknac fogadast tènèc tènèc 2 meg-
 nē adanga azt sem kèrèsic meg Èmbert halaltol megnē zabadeitnac sem
 èr9tlènt hatalmasbtol mènthètènèc meg Vac èmbert latatra megnem adhat-
 nac Èmbert nàualatol megnē zabadeithatnac . 9zuègnèc nem irgalmaznac
 sem teznèc iol aruaknac Hegbèli k9uèckèl egènl9uèc 9 fa 2 k9 2 èzüst 2
 aran istènec Kic kèdeg bel9lèndic azokat meg galaztatnac Azert mikeppèn
 azoc alaitandoc auag mondandoc istèneknèc Mert meglèn a' kaldeosoc nem

tizteluen azokat kic micor hallangac a' nemat nem zolhatni vizic azt Beel-
 nēc keruen 9t9ll9 hog zolhatna ki mōnal őrzhētne ki nem val indolatot
 Es 9k mikor meg ertēdic meg haggac azokat mert őrzelmēt nem valnac
 az 9 istēnec Nēmberiek kēdeg vlnēc kōtēlēc kēl megkōrnekeztētūē igen
 meg geriēztūē olājoknac fait Mid9n kēdeg valamel 9k9339l9c őrūontatuan
 valamel men9t9l 9uēle aland 9 fēlet bozzonfa hog az ne legen ollan mel-
 tosgot | vallo mikent z 9 kōtēle ne legen megzakadot Mert mendenec
 mellēc leznēc azoknac hamissac Azert mikeppēn alaitando auag mondando
 azokat istēneknēc lenni Koualoktol z mūuēsekt9l l9ttēnēc z semmie egēb-
 be nē leznēc hanēlac azza mie akariac lenni a' papoc z az 9tu9s9c Azoc
 z' kic 9tēt alkoīfac nem hoziu idēi9uēc azert midēnē istēnecke lēhētnc
 ē mellēc őrsekt9l faragtattanac Mert hamissagokat z bozzosagokat hattanac
 i9uēnd9knēc 9 vtānoc Mert micor had z gonoz i9uēnd 9reiaioc a' papoc
 gondolnac 9rolloc hol 9magokat azockal 9zu9 őrrehec Azert mikeppēn őrēt-
 hētnc mērt istēnec legēnēc . kic hadtol sem zabadeithaīfac meg magokat
 sem gonozocbol mēnthētnc ki magokat Mert mikor fac legēnēc z meg ara-
 nāztattac z meg őrzūst9ztētēc megtudattatic az utan mert hamissac menden
 nēmzētekt9l z kiraloktol megīelentētēnēc mert nem istēnec dē őrmberec
 kēzēknēc mūuēlkedēti . z istēnēc egmūuēlkedēte sinl 9bēnec Videknēc
 kiralt nem tamažtnac sem adnac őrssēt őrmbereknēc . sem valažthatnac meg
 itelētet . sem mennēc bē videcbē bozzosagert mert semit nem tēhētnc
 mikent hollolkac mennēc z földnēc kōzēpette Es mert mikor őrsēdic tūz

a' fa aran 2 ezust isteneknec hazaba valobizon || o papoc el futnac 2 meg-^{58-dik} zabadolnac Ok kedeg mikent gerendac kozepet meg egnec Kiralnac kedeg 2 hadnac ellene ne alnac Azert mikent alaitandoc auag vendoc met istenec legened . fa 2 ko 2 ezust 2 aran istenec nem zabadeithatnac meg magokat vrroktol 2 toluaioktol kiktol azoc kic eroseboc az aranat 2 az ezustot . 2 a ruhat kiuel be fedeztettenec eluezie o tolloc 2 elmennec sem adnac neki segedelmec Es ug iob kiralla lenni o tehetsaget meg mutato . auag hazban kellemetes eden kiben dilekedic ki biria azt hognē a' hamis istenec Valobizon nap 2 Auag az aito a' hazban hog ki megorizi azt mellec bekegebē vadrac hognē a' hamis istenec Valobizon nap 2 hod 2 Lillagoc mert fenec sec legened 2 ki eresztetec kellemetessegekre engednec Azonkeppen 2 villamat mikor megienendic fenes A' zel es menden videcbē fu 2 a' kodoc kicnec mikor paraloltatandic istentol med ez vilagot be iarni megtokellic mel paraloltatot onekic A' tuz 2 fellol eresztetet hog meg emezien hegekēt 2 erdokēt tezi a' mel paraloltatot oneki Ezc kedeg sem zineckel sem tehetsageckel egenloc azoc eggikkel azert ne alaitando sem mondando azokat isteneknec lenny mert | nem tehennec sem iteletet itelni sem valamit embereknec tenni Es ug tuggatoc mert nem istenec . azert ne fellotec oket mert sem megnem alhatnac sem megne atkozhattak a' kiralokat Ludat sem mutathatnac menben nemzeteknec sem vilagoseitnac sem feneseitnec ment nap sem vilagoseitnac ment hod A' barmoc iobbac azoktol kic haiazatoc ala futhatnac 2 magoknac haznalhatnac Es ug semmikeppen nekoc

nē ièlentétet mert istè nec legènèc . azért ne felletec azokat Mert mikent a' dinnès kèrtbèn a' uaz semmit nē őriz vgā vadnac azoknac istène faioc z èzüstoc z aranóc Azonkeppèn z a' kèrtbèn a' fèier tuuis kit menden madarac megferteztèncè Azonkeppèn z a' halot vèttètuē a' setetecbèn egèn-
louèc 9 fa aran z èzüst istè nec Es ug tuggatoc a' barsonrol z a' marmor-
rol mellèc felettec tartatnac meg. tuggatoc 9k es a' az utan meg egèttèncè
etèttèncè z leznèc bozzosagba a' videcbèn Azert iob igaz èmber ki nem
val faraguanokat mert mèzse lezen a' bozzosagoktol

D a n i è l.

j Oachim Juda kiralnac harmad èztèndèiebèn J9u9 Nabuchodonozor

I Babillonianac kirala Ihrlmbè z megkørnekeze 9tèt z vr ada 9 ||

levél. 9 kèzebè Joachimot Juda kiralat z istèn haza èdeninèc fèlet èluene z ki
viue azokat s Sennacharnac földèbè 9 istènenèc hazaba z az èdenèkèt ada

9 istène kenlenèc hazaba Es monda kiral Asfariasnac 9 mèddoŷ fèdèlmenèc
 hog bèuinne Isrl fiaŷ k9339l 2 kirali nèmzèt9l 2 nèmes nèmzètech9l valo gèr-
 mekekèt kicbèn sem eg zèpl9 nem uolna ekes zèmel9uèkèt oktattakat menden
 9lèsegbèn okosokat ~~menden~~ tudomanban 2 tanoltakat fègèlebèn 2 kic al-
 hatnanac kiralnac palotaiaban hog taneitana 9kèt bet9krè 2 kaldeosoknac
 nèluerè Es zèrze nèkic kiralt eledèlt egmenden napō 9n etkèib9l 2 a' bor-
 bol mel9l 9n9n maga izic vala Es eltèttètèc harō èztèndèiglē annac
 vtanna allananac kiralnac zèmele èl9t Valanac azért 9k939tt9c Judanac fia-
 bol Danièl Ananias Missaèl Azarias a' mèdd9knèc fèdèlme vète nèkic nè-
 uèkèt Danièlnèc Baltazar Ananiasnac Sŷdrach Mŷssaèlnèc Missach Azarias-
 nac Abdenago zèrze kèdeg Danièl 9 zùuebèn hog megne ferteztètneç kiral-
 nac a3talabol se 9 italanac borabol 2 kere a' mèdd9knèc fèdèlmct hog meg-
 ne ferteztètneç Ada kèdeg istèn Danièlnèc mala3tot 2 irgalmassagot a' mèd-
 d9c fèdèlmenèc zèmelebèn Es monda a' mèdd9knèc fèdèlme danièlnèc Fe-
 lem èn vramat | kiralt ki zèrzet tvnèktec etkèt 2 vènèreket ki ha latan-
 ga tv zèmeltekèt 93t9uèrbèknèc az egèb ifiaktol tv egènl9itekt9l karho3-
 tattatoc èn fèièmèt kiralnac Monda danièl Mala3arnac kit a' mèdd9c fè-
 dèlme zèrzet vala Danièlen Missaèlen Ananiason 2 Azariason On3ollac ke-
 serl meg münkèt te 3olgaidat tiz napokban 2 adattassanac mŷnèk9nc bel9
 èlèsegec eledèlrè 2 viz italra Es nezièd mŷ zèmel9nkèt 2 a' gèrmekec zème-
 lekèt kic kirali eteokèl eltèttètèc 2 mikent latandod vgan teg te 3olgaid-
 dal Ki haluan èz illèn nèm9 bèzedet megkeserte 9kèt tiz napokban A' tiz

napoc utan kèdeg ièlenenèc 9 zèmelec iobbaknac 2 tagosbaknac menden gèrmekec felet kic kirali etkèkkèl eltèttètènèc vala Valobizon Malazar viziala az etkèkèt 2 9 uènèrekeknèc borat 2 aduala nèkic bel9 èlèseget ¶| A' gèrmekeknèc kèdeg ada istèn tudomant 2 fègèlmèt menden igebèn k9n9bèn 2 menden b9lèsegbèn Danièlnèc kèdeg menden latatoknac 2 almaknac èrtèlmet Es ug a' napoc bètèllèseituē kic utā mondottauala kirali hog bèuitèttètètènèc Bèuine 9kèt a' mèdd9knèc fèdèlme Nabuchodonozornac zèmele èlèibè Es mikor kirali bèzèlletuolna 9nèkic ollatanoc nē leltètètènèc mendenec k9339l mēt danièl Ananias Missaèl 2 Azarias Es allanac kiralinac zèmele || èl9t 2 b9lèsegnèc 2 èrtèlemnèc menden igèiet kik9l tudakozieç ~~vala~~ kirali 9t9ll9c lele kèt annet 9 bènneç menden oltaron nez9c 2 magosoc felet kic valanac 9 menden orzagaban

C a p i t u l o m m a s o d

v Ala kèdeg ~~Darius~~ Danièl Cyrus kiralinac èl9 èztèndèieiglèn Nabuchodonozor orzaglatánac harmad èztèndèiebèn lata Nabuchodonozor almat 2 megt9rèttètèc 9 zèllète 2 9 alma èlmene 9t9ll9 Paranolala kèdeg kirali hog egbè hiuattatnanac az oltaron nez9c 2 a' taltosoc a' gonoz teu9c 2 a' caldeosoc hog kiralinac megèlèntènèc 9 almait kic mikor i9ttèc volna allanac kirali èl9t Es monda kirali 9nèkic Latec almat 2 èlmembèn

meghaboroluan nem tudom mit lattam legèc Es fè fèlèlenèc = a' caldeosoc
 = kiralnac Sýria nèluèn Kiral 9pöcke el Mongad meg a3 almat te zolgaid-
 nac 2 9 magarazáttat megieéntüc Es fèlèluē kiral monda a' caldeosoknac
 A' bèzed èlment èn t9llèm hanemha megmondangatoc ènnèkem a3 almat 2
 9 magarazáttat megmondangatoc èluèztec tū 2 tū hazaitoc kiralnac foglal-
 tatnac Ha kèdeg a3 almat 2 9 magarazáttat megmondangatoc erdemekèt
 aiandokokat 2 soc tiztesseget veztec èn t9llèm A3 almat kèdeg 2 9 maga-
 razáttat megmongatoc èngemèt ènnèkē Fèlèlenèc masodzer 2 mōdanac Ki-
 riral mōga meg a3 almat 9 zolgainac 2 9 magarazáttat meg monguc Fèlèle
 kiral 2 monda | Bizoñ meg èsmèrtèm mert yd9t mulattoc tuduatoc hog
 èlment legen èn t9llèm a' bèzed Azert ha a3 almat megnem mondangatoc
 ènnèkem eg tū 9ollatoc a' t9ruen hog hazug magarazatot 2 Lalardsag-
 gal tèllèst zerzettetec hog bèzellètec ènnèkem miglèn yd9 èlmullec Es ug
 a3 almat mongatoc meg ènnèkem hog tuggam hog 9 magarazáttat es' iga-
 zan bèzelletec Fèlèluen azert a' caldeosoc kiral èl9t mondanac Ninl èm-
 ber föld9n ki tè bèzededèt kiral bètèllèseithètne . dè sem valamel nag kiral
 2 hatalmat tudako3ic illèn nèm9 iget mēden oltaron nez9t9l 2 taltostol 2
 caldeostol Mert a' bèzed kit te kiral kèrdè3 nèhè3 sem lelèttètèc valaki
 ki megmondhassa a3t kiralnac zèmele èl9t istènekt9l megualuā kiknèc
 èmbereckèl ninl naiaskoodaáttoc Kit haluan kiral hirtèlènkedèttèl 2 igen
 nag haraggal p paranlola hog èluèznenèc babillonianac menden bölü 2 a'
 t9ruen ki menuen a' bölèc megolèttètècnèc vala, 2 kèrèstètècnèc vala Da-

nièl 2 9 tarsi hog èluèznenèc Tahat danièl megtudakožec a' tōrueñrōl 2 az itelètrōl ~~ki~~ Ariottol kiral vitèzi fèdèlmètōl ~~ki~~ ki ki ment vala babiloniaÿ bōllèknèc megōdōklèterè Es meg kèrde 9tèt ki kiraltol hatalmat v9t vala mi okert il kèmen tōruē kiralnac orcaiatol mentuolna ki Mikor azert Arioth èz allatot megmondotta volna Danièlnèc Danièl bèmenuē ke-
 re kiralt hog nèki v9t adna az || odožatot kiralnac meg mondani Es bè-
 mene 9 hazaba 2 Ananiasnac 2 Missaèlnèc 2 Azariasnac 9 tarsinac meg-
 ièlente èz ūgèt hog è titkon kèrèsnenèc irgalmassagot ~~me~~ meinnèÿ is-
 tennèc ~~hazatol~~ orcaiatol 2 ne vèznenèc èl danièl 2 9 tarsi Babillonianac
 egèb bōlliuèl Tahat danièlnèc è titk = eÿèl megìelenec = latat miat Es da-
 nièl meg alduan meinnèc istènet 2 bèzèluē monda Legen vrnac nèue aldot
 9r9ctōl foguā 2 9r9kiglèn mert 9ue bōllèseg 2 èr9sseg 2 9 valtožtat meg
 idèkèt 2 elètekèt èluezeu oržagokat 2 zerež Ad bōllèseget bōllèknèc 2 tudo-
 māt fègèlmèt èrt9knèc 9 megìelent melsegekèt 2 èsmèrt ~~siuèkèt~~ setetekbèn
 zeržettèkèt 2 vilagossag 9 vèle vagon Tenèked valloc mü afainknac istène.
 2 tegedèt dilèrlèc mert ~~b~~ bōllèseget 2 èr9sseget attal ènnèkem Es ma meg-
 mutattad ènnèkem mellen kert9nc tegedèt mert kiralnac bèžedet megnittad mÿ-
 nèk9nc Es èz utan Danièl bèmene Ariothož kit kiral zeržet vala hog èluèžtène
 babillonianac bōllit Ig bèželle 9nèki Babillonianac bōllit èl ne vèžèssèd Vigbè
 èngemèt kiralnac zèmele èlèibè 2 az odožatot kiralnac meg ièlentem Tahat
~~danièl~~ Arioth siètèlmèl bèuiue danièlt kiralhož 2 monda nèki Leltē èmbert
 Juda fogsaganac fiaibol ki èz odožatot kiralnac meghirdèti Fèlèle kiral 2 mon-

nekèt kikkèn èmbereknèc fiaÿ lakoÿnac 2 mèÿonèc vadi 2 mennèc rèpe-
soÿ adta te kèzèidbè 2 mendenekèt zerzet o labay ala te paranlolatod
ala Azert te vag az aran fõ 2 te vtannad tamad egèb orzag küssèb töl-
lèmtöl Es egèb harmad orzag badoc ki paranlol menden földnèc Es ne-
gèd orzag lezen mikent vas Mikent vas megtõr 2 megèhneit mendenekèt
vgā mend èzekèt meg èhneitõri 2 meg sèmmèiti Valo bizõn mert lattad
labaynac 2 vÿainac fèlet földi èdenèc 2 fèlet vasnac az orzag megoÿlatot
lezen mel a vasnac fundamentomabol tamad Es mi zerèt lattad a vasat
meg èlègeitettèt a sarral 2 a lèreppèl 2 o labainac vÿait fèlreÿent vas-
bol 2 fèlreÿèt földbol Fèlreÿent az orzag èrõs lezè 2 fèlreÿent megtõrèt-
tètet Hog kèdeg lattad a vasat èlègeitètuen a lèreppèl 2 a sarral Va-
lobizõ èmberi maggal èlègoltètnèc dè nē eggèsõlnèc ouèle Mikèt a vas
nem èlègeitèthètic a lèreppèl Az orzagoknac kèdeg napiban mennèc is-
tène tamazt orzagot mel orõcke | nem tekõÿlatic èl 2 o orzaga egèb nep-
nèc adattatic Megtõri kèdeg 2 megèmezti mēd èÿ orzagokat 2 o maga
orõcke al hog kèd lattad hog a hegrõl kõ èlmèttètet kèzèknèlkül 2 meg-
tõrtõ a lèrèpet 2 a vasat 2 az èrcet 2 az èzüstõt 2 az aranhat a nag
istèn megmutatfa kiralnac mellèc iouèndõc leznèc èzec vtan Es igaz az
alom 2 hù õmagarazatfa Tahat Nabuchodonõzor kiral èsec o orcaiara 2 da-
nièlt imada 2 osfakat 2 gerièztètet paranlola hog aianlananac õnèki Bè-
zeluen azert kiral monda Danièlnèc Bizõn a tv istèntec istèneknèc istène
2 kiraloknac vra megèlèntuen titkokat miert megñithata è titkot Tahat

kiral Danièlt igen felmagasztata 2 nag aiandokokat 2 sokakat ada onèki
 2 zerze otèt fèdèlme babillonianac menden videkin 2 biroua 2 mèsterre
 babillonianac menden bolin Danièl kèdeg kere kiraltol 2 zerze babillo-
 nia videki müuèlkedètirè Sýdrachot Missachot 2 Abdenagot Danièl kèdeg
 o maga vala kiralnac aitaiban

C a p^m 11j

3 n Abuchodonozor kiral alkota aran ozlopot magassaggal nèguèn
 N kònkletneièt zelesseggèl hat kònkletneièt. 2 allaptata otèt
 Durannac mèzèien Babillonianac videkebèn Es ug Nubuchodonozor kiral
 èrèzte egbè gütèniec a fèdèlmèkèt mèstekrekèt 2 birakat || hèregekèt 2 63-ak
 kiralokat 2 orègbèkèt 2 nepèknèc tiztelèndòbit 2 videkeknèc menden fè-
 dèlmit hog egbè gülnenèc az oł ozlopnac megscènteleserè mellèt Nabu-
 chodonozor kiral fel èmèltvala Tahat egbè gülènèc a fèdèlmèc mèsterec
 2 birac 2 hèregec 2 kiraloc 2 nepèc kòzot tiztelèndòbèc kic valanac ha-
 talmakba zerzèttètèc 2 videkeknèc menden fèdèlmi hog egbè ionenèc az
 ozlopnac megscènteleserè mellèt Nabuchodonozor èmèltvala fel Alnac vala
 kèdeg az ozlopnac zèmele èlòt mellèt Nabuchodonozor vètetvala 2 a po-
 rozto èròssèn vuoltuala Túnèktec mondatic nepèknèc | nèluèknèc 2 |

nèmeknèc A3 vđòbèn melbèn hallangatoc a' trombitanac sipnac 2 hège-
 đònèc 2 bo3faban alkotot igrec kessegnèc 2 a' soltarnac 2 dobnac 303ađtat
 2 menden igrec kessegeiet nèm3eseiet le èsuen imaggatoc a3 arań o3lopot
 mellèt 3er3et Nabuchodono3or kiral Ha ki kèdeg letèriè3keduen nem ima-
 danga azon vđòbèn èrèztètic a3 ego tüzncèc kèmencèiebè A3ert è3ec utan
 lègottan hog hallac mēd a' nep a' trombitanac sipnac 2 hègeđònèc 2 bo3-
 faban alkotot igrec kessegnèc 2 soltarnac dobnac 2 menden igrec kesseg
 nèm3esenèc 303ađtat menden nepèc nèmec 2 nèluèc le èsuen imadac a3
 arań o3lopot mellèt Nabuchodono3or kiral alkototuala Es lègottan 2 azon
 vđòbèn vepenèc a' caldeosoc | ferfiac megvadolac a' sidokat Nabuchodono-
 3or kiralnac 2 mondanac Kiral 0p0cke èl Te kiral 3er3est vètel hog men-
 den èmber ki hallanga a' trombitanac sipnac 2 hègeđònèc bo3faban alko-
 tot igrec kessegnèc 2 soltarnac 2 dobnac 2 menden igreci kesseg nèm3esenèc
 303ađtat letèriè3ie 0magat 2 imagga a3 arań o3lopot Ha ki kèdeg letèr-
 iè3keduē. nem imadanga èrèztèssec a3 ego tüzncèc kèmencèiebè Vadnac si-
 do ferfiac kikèt 3er3ettèl Babilloniaÿ videknèc múuèlkedètin Sÿdrach
 Missach 2 Abdenago Kiral è ferfiac megutaltac te 3er3esedèt te istènidèt
 nem bel0lic 2 a3 arań o3lopot kit felemèltèl nē imaggac Tahat Nabucho-
 dono3or hirtèlènkedètbè 2 haragban parā0lola hog Missaèl sÿdrach 2 Ab-
 denago èl hozattatnanac Kic lègottā èl hozattatanac kiralnac 3èmele èlèibè
 6 Nabuchodono3or kiral bèzèluē mōda nèkic Sÿdrach Missach 2 Abdenago
 biz0n hog èn istènimèt nem bel0litec 2 a3 arań o3lopot mellèt 3er3ettèm

nē imaggatoc Azert ma legètec kezec Valamel v̄d̄obèn hallangatoc a' trombitanac sipnac 2 hègèd̄onèc sambukosnac soltarnac 2 dobnac 2 menden igrec kesseg nèm̄zesenèc 303ařfat letèrièzietec tv̄ magatokat 2 imaggatoc || az ozlopot mellèt alkottam hog ha nē imadangatoc azon v̄d̄onèbèn az ego ^{64-dik} tūznèc kèmençèiebè èrèztèttec 4 ki az istèn ki tütökèt ki zabadehon èn kèzèmbol Fèlèluen Sidrach Missach 2 Abdenago mondanac Nabuchodonozor kiralnac 8 Nèk̄onc nem illic èz allatrol nèked fèlèln̄onc mert ime a' mú istèn̄onc a' kit tiztel̄onc ki uèhèt múnkèt az ego tūznèc kèmençèiebol 2 te kèzèidbol megzabadeithat Oh kiral kit ha akarand ièlen legen tenèked mert te istènidèt nē bel̄olluc 2 az aran̄ ozlopot kit felèmèltèl nem imagguc Tahat Nabuchodonozor bètèlec hirtèlènkedèttèl 2 9 orcaianac nèm̄zese megvaltoztatec Sýdrachon Missachon 2 Abdenagon Es parālola hog a' kèmençè hètzer inkab gerièztètneç mēt 30kotvala gerièztètni 2 9 sèrègebol valo èrossego ferfiaknac parālola hog sidrachnac Missachnac 2 Abdenagonac labokat megk̄ot̄ozuen èrèztènec 9kèt az ego tūzn̄c kèmençèiebè Es lègottā a' ferfiac megk̄ot̄oztètuen.

2 sūuègeckèl 2 saruiockal 2 ruhaiockal èrèztèten̄c a' tūz̄zèl ego kèmençèn̄c k̄ozèpibè mert kiralnac 8 parālolat̄ta ken̄zereitiuala 9kèt A' kèmençè kè⁹ igè meggerièztètetuala | Valobizon̄ a' ferfiakat kic Sýdrachot Missachot 2 Abdenagot bèèrèztettec vala a' tūznèc langa megole A3 harom ferfiac kèdeg tudniamert Sýdrach Missach 2 Abdenago egbè k̄ot̄oztètūē èsenèc az ego tūznèc kèmençènèc k̄ozèpibè E' mellèc immar mondandoc

az heberc kōnuōkbē nem leltēm Es iarnacvala a· langnac kōzēpibē di-
 lēruē istēnt 2 megalduā vrat Aluā kē? Azarias ig imadkozec 2 ρ zaia
 megnitūā a· tūz kōzēpibēn monda Aldot vag m̄v aťainknac vra istēne 2
 dilēretes 2 dilōseges te nēuēd ḡrōcke mert igaz vag mendenebēn mel-
 lēkēt m̄vnēkōnc tōttēl . 2 te menden m̄nuēlkedētīd igazac mert igaz itelē-
 tet tōttēl mendenec zērēt mellēkēt m̄v reianc hoztal 2 m̄u aťainknac scēt
 varosara Iḡrlmrē Mert igassagban 2 itelētbēn hoztad mēd ēzekēt m̄v reiāc
 m̄v būninkert Mert būnhōttōnc 2 hamissan m̄vuēlkettōnc ēltauozuanc te-
 tōllēd 2 mēdenebēn vetkeztōnc 2 te parālolatīdat nē halgāttuc sem tar-
 tottuc sem tōttūc mikēt parāloltaluala m̄vnēkōnc hog iol lenne m̄vnēkōnc
 Azert mendenekēt mellēkēt hoztal m̄vreianc hoztal 2 mendenekēt mellēkēt
 tōttēl m̄vnēkōnc te igaz itelētīdbēn tōttēd 2 attal m̄nkēt m̄v hamis èl-
 lēnsēgīnknc 2 mentōl gonozbāknac 2 tōruētōrōkn? || kēzēcbē 2 a· hamis
 kīrnac 2 mētōl gonozbnac menden föld felet Es ma nē nīthāttuc meg
 m̄v zankat galazatus bozzosag lōttōnc te zolgaidnac 2 azōknac kic belōl-
 nēc tegedēt Kerōc ne ag èl m̄nkēt ḡrōcke te nēuēdert Es az napocbā
 imadkozec daniēl vrhoz monduan Vrā istēn ne tekozlād èl te testamēto-
 modat · se vegēd èl te irgalmassagodat m̄v tōllōnc Abrachamert te zērē-
 tōdert 2 Isaakert te zolgadert 2 Isrlert te scēntēdert kīkn? bēzellettēl fo-
 gaduan hog megsokaseitanad ρ magzāttokat mikent mēnec lillagit 2 mi-
 kent a· fōuēt kī vagon tēngernēc partān Mert vrā èllēnsēgec vagonc
 inkab hognē mēden nēmzētec · 2 alazatusoc vagonc ma menden földōn

mŷ bŷninkert Es ninl a' maŷ ŷdŷbèn fèdèlm 2 ppheta 2 vèžer sem aldo-
 zat sē aldomas sem aianlat sem gerièztèt sem sèrègeknèc hèle te èlŷttèd
 hog meg lelhètnŷc te irgalmassagodat Es tŷrŷdèlmès lelekbèn 2 alazatus
 žèllètbèn fogattassonc mikent ŷrŷknèc 2 bikaknac aldozattā 2 mikent èžer
 kŷuèr baranokban Vgā legē ma te žèmeled èlŷt mŷ aldomasonc hog kel-
 lèssec tenèked mert ninl galazat te bèled bizoknac Es ma kŷuètnŷc
 tegedèt mend žŷuŷnckèl 2 felŷnc tegedèt 2 megkèrèssŷc te orcadat Ne
 galazŷ meg mŷnkèt dè teg mŷuèlŷnc te kègesseged žerèt 2 te irgalmassa-
 godnac sokassaga žerèt Es žabadoch meg mŷkèt te ludaidbā 2 ag dilŷse-
 get te nèuèdnèc vrā Es galaztassanac mēd kic mutatnac gonozokat te žol-
 gaidnac Es meg galaztassanac ŷ menden hatalmocbā 2 ŷ èrèiec megtŷrès-
 sec Es tuggac mert tenē magad vag vr istèn 2 dilŷseges mēden földŷn
 Es a' kiralnac žolgaŷ kic bèrèžtettecvāla ŷkèt nem žonnècvāla ge a' kè-
 mencèt gerièztèni lèn mužtal 2 poždoriaual žurockal 2 aziu sarmentauā Es
 ki ŷttèticvāla a' lāg a' kèmcèn nèguèn kilēc kŷnŷklètne 2 kimene 2
 meg gerièzte kikèt a' kèmcèn mèllèt lele a' caldeosocbol kiralnac žolgait
 kic ŷkèt gerièzticvāla Vrnac kèdeg angala ležalla Azariassal 2 ŷ tarsiuā
 a' kèmcèbè 2 ki ŷže a' tŷžnèc langāt a' kèmcèbŷl Es teue a' kèmcèn-
 cènèc kŷžèpit mōnal harmatnac fuuo žèlet 2 mēdenestŷl foguā nē illète
 ŷkèt a' tŷž sem megnē žomoreita 2 sem eg nèhèsseget nem tŷn Tahat a'
 harmac mōnal eg žauā dilŷericvāla 2 meg algacvāla istèn a' kèmcèbèn
 monduā 2 dilŷueiticvāla || Aldot vag mŷ atainknac vra istène 2 dile-

rètes 2 diløseges 2 igē felmagasztatot ørøcke Es aldot te dilø scent nèuèd
 2 dilèrètes 2 igen felmagasztatot menden vilagocban Aldot vag te dilø scēt
 t̄plomodban 2 felette dilèrètes 2 felette diløseges ørøcke Aldot vag te
 orzagodnac zèkibèn 2 igē dilèrètes 2 igē felmagasztatos ørøcke Aldot vag
 ki nez melsegekèt 2 vlz cherubimon 2 dilèrètes 2 igen felmagasztatot ørøcke
 Aldot vag mennèc firmamentoman 2 dilèrètes 2 diløseges 2 igen felette
 felmagasztatot ørøcke Vrnac menden müuèlkedèti iol mōgatoc vrnac dilèr-
 ietec 2 igē felmagasztassatoc øtèt ørøcke Vrnac angali iol mongatoc vr-
 nac dilèrietec 2 igē felmagaz: øtèt ørøk: Mennèc iol mōgatoc vrnac di-
 ler: 2 igē felma: øtèt ørøc: Mēdē vizèc mellèc vadnac mennèc felet iol
 mōgatoc vrnac dilèrietec 2 igē felmagasztassatoc øtèt ørøcke Nap 2 hod iol
 mōgatoc vrnac dilèrietec 2 igē felmagasztassatoc øtèt ørøcke Vrnac mendē
 iozagi iol mōgatoc vrnac dilèrietec 2 igē felmagasztassatoc øtèt ørøcke Nap
 2 hod iol mōgatoc Vrnac dilèrietec 2 igē felmagasztassatoc øtèt ørøcke Mēn^ø
 lillagi iol mōgatoc Vrnac dilèrietec 2 igen felmagasztassatoc øtèt ørøcke |
 Vrnac èssi 2 harmati iol mōgatoc vrnac dilèr: 2 igē felma: øtèt ørøc:
 Vrnac tūzø 2 hèusege iol mōgatoc vrnac dilèr: 2 igē felma: øtèt ørøc:
 Vrnac nara 2 hidège iol mōgatoc vrnac dilèr: 2 igē felmagaz: øtèt ørøcke
 Harmatoc 2 hoharmatoc iol mōgatoc vrnac dilèr: 2 igen felma: øtèt ørøc:
 Vrnac dère 2 hidège iolmōgatoc vrnac dilèr. 2 felma: øtèt ørøcke Vrnac
 iègi 2 hauaȳ iol mōgatoc vrnac dilèr: 2 felma: øtèt ørøc: Vrnac napi
 2 eȳ iol mōgatoc vrnac dilèr: 2 felmagaz: øtèt ørøc: Vrnac vilagossagi

2 setetsegi iolmōgatoc diler: 2 fe igē felma: ȝtèt ȝrȝcke Vrnac villamati
 2 kȝdi iolmōgatoc vrnac diler: 2 igē felma: ȝ: ȝr: Fȝld iolmōgō vr-
 nac dilerie 2 igē felma: ȝtèt ȝr: Vrnac hegi 2 vȝlgi iol mōgatoc vrnac
 di: 2 igē felma: ȝtèt ȝr. Vrnac mēd magȝoÿ fȝldȝn iol mōgatoc vrnac
 diler: 2 igē felma: ȝtèt ȝrȝcke Vrnac forrasi iol mōgatoc vrnac di: 2
 igē felma: ȝ: ȝr: Vrnac tēngeri 2 foloÿ iol mōgatoc vrnac di: 2 igē
 felma: ȝtèt ȝr: Vrnac Cethi 2 mēdenec mellēc moȝgattatnac vizēcbē iol
 mōgatoc vrnac di: 2 felma: ȝtèt ȝrȝcke Vrnac mēdē mennÿ rēpesoÿ
 iol mōgatoc vrnac diler: 2 igē felma: ȝtèt ȝrȝcke Vrnac mēd barmi 2
 vadi iol mōgatoc vrnac di: 2 fel: ȝ ȝr: Èmberekn^e fiaÿ iolmōgatoc vrnac
 di: 2 igen felma: ȝ: ȝrȝcke || Isrl megalga vrat diler: 2 igē felmagȝ: ^{67-dik}
 ȝtèt ȝrȝcke Vrnac papi iolmōgatoc vrnac diler: 2 igē felma: ȝtèt ȝr: Vr-
 uac ȝolgaÿ iol mōgatoc vrnac diler: 2 igē felma: ȝtèt ȝr: Scēntec 2 ala-
 zatȝ ȝiuȝuēc iol mōgatoc vrnac diler: 2 igē felma: ȝtèt ȝr: Vrnac ȝèl-
 lèti 2 † igȝaknac lelki iolmōgatoc vrnac diler: 2 igē felma: ȝtèt ȝr:
 Ananias Azarias Missael iol mōgatoc vrnac dilerietec 2 igē felmagȝtassa-
 toc ȝtèt ȝrȝcke Mert ki uȝt ~~engemēt~~ mūkèt pokolbol 2 vduȝzeitet mūkèt
 halalnac kēȝebȝl 2 megȝabadeitot mūkèt aȝ ego langnac kȝȝèpibȝl 2 a-
 tūȝnēc kȝȝèpibȝl ki mēntet mūkèt Vallatoc vrnac mert io mert ȝrȝcke ȝ
 irgalmassaga Mēden ȝerȝètesec iol mōgatoc ~~vrnac~~ istēnec vra istēnenēc
 dilerietec 2 vallatoc ȝnēki mert mēden vilagocbā ȝ irgalmassaga ¶ Eȝ
 èddeglen nimlèn aȝ heberec kȝnuebē 2 mellèkèt vèttȝnc Theodocius ȝer-
 14 *

zesebøl vèttètèn? ki Tahat Nabuchodonozor kiral megýède 2 felkèle igē hamar 2 mōda 9 nemesb fèdèlmin? Nemdè harō ferfiakat megbeko3ottakat èrèztēc a' tūz kōzèpibè é? Kic fèlèluē mōdanac kiralnac Bi3on kiral | Fèlèle kiral 2 mōda Ime èn latoc neg ferfiakat megodattakat iarokat a' tūz kōzèpet . 2 sem eg tōrètètesseg ninl 9bènnec Es a' negèdnèc zèmele egènl9 istèn fiaual Tahat Nabuchodonozor vepec a3 ego tūzæe kèmencèie-nèc aitaiaho3 2 monda Sidrach Missach 2 Abdenago a' felseges el9 istènn? 3olgaÿ èrèggètèc ki 2 iouètèc Es lègottan ki iouenèc Sÿdrach Missach 2 Abdenago a' tūznèc kōzèpibøl Es egbè gulèkezenèc a' b9lèc 2 a' mèstèrec 2 a' birac 2 kiralnac hatalmasi v9gèke3ic uala a' ferfiakat mert sem eghatalmat nē vallot volna a' tūz 9 tèstècbèn Es 9 fèieknèc haizala nē egetualameg 2 9 bèrhèieç nē kussèbettèc valameg 2 tūznèc illatta nē mētvala 9 altalloc 2 v9u9ltuē Nabuchodonozor mōda Aldot istèneknèc istène tudniamert Sidrahe Missache 2 Abdenagoe ki èrèztette 9 angalat 2 megzabadeitotta 9 3olgait mert hittènèc 9bèle 2 kiralnac i9geiet megvalto3tatfac 2 attac 9 tèstekèt hog ne 3olgalnanac 2 né imadnanac mendē istènt 9 istènekt9l megualua Azert èn tollē vèttètèc è' 3er3es hog mēden nep 2 ||

levél. nèm3èt 2 nèl9 valamel karōlatot bè3ellènd Sidrach Missach 2 Abdenago istène èllèn èluèziē 2 9 ha3a megpu3teitasseç mert ninl egèb istèn ki igzabadeithassōmeg Tahat kiral felmaga3tata Sidrachot Missachot 2 Abdenagot Babillonianac videkin . 2 mendē földrè èrèzte eplat è3 igèkn? tartalmaban Nabuchodonozor kiral menden nèm3èteknèc 2 nèluèknèc 2 nepèknèc

kie lakoznac mēdē földön bekeseg sokasoltassec tyn?tec Jèlensegekèt 2
 ludakat töt èn nalam a' felseges istèn Azèrt kellètet ènnèkem p̄dikalnom
 9 ludait mert nagoc 2 ludalatusoc 9 múuèlkedèti mert èrössèc 2 9 orzaga
 99c orzag 2 9 hatalma nèmzètecböl nèmzètecbè

Capitulum Neged ki kezdetic

EN Nabuchodonozor nùgolmas valec èn hazamban 2 fenl9 èn pa-
 lotamban latec almat mel megÿèzte 2 èn gondolatim èn agamban 2 èn
 fèmnèc latasi meghaboreitanac èngemèt Es èn miattam vèttètec è' zerzes
 hog bè hozattatnanac èn zèmelem èlèibè Babillonianac mendē b9li 2 hog
 az alomnac odozaítat megìelentènec ènnèkem Tabat bèi9nèc vala az oltaron
 nez9c Magosoc, 2 Caldeosoc 2 az almat megìelentem 9nè-
 kie zèmelec èl9t 2 9 magarazaítat nem mutatac meg ènnèkè mignem Danièl
 èn baratom kinèc nèue Baltazar èn istènènèc nèue zerèt ki 9bènne valla
 scèt istèneknèc zèllètet 2 az almat 9 èl9tt9 megbèzellem Baltazar nez9knèc
 fèdèlme kit èn tudoc hog te bènneð vallad s. istènekn? zèllètet 2 men-
 den titk nem lèhètètlèn tenèked Èn almaimnac latasit mellèkèt lattam 2
 9 magarazaítokat ièlenlèd meg ènnèkem Èn fèmnèc latasa èn hailakomban
 èz, Latom vala 2 ime fa földnèc k9zèpette 2 9 magassaga igè magas 2

nag 2 èrös 2 9 hoziusaga ig mennèt eriuala 9 nezese vala menden föld-
 nèc hataraiglan Q lèuèli igen zepèc 2 9 gimòllo igen soc 2 mēdeneknèc
 etke vala 9 bènne Q alatta lakoznacvala lelkesec 2 barmoc 2 9 aḡain
 naiaskodnacvala meinn? rēpesöy 2 9 bèlòllo eltètètècivala menden tèt Ig
 latocvala èn fēmn? latasaban èn agamon Es ime vigazo 2 scēt lezalla me
 menböl 2 vuoltò èrossèn 2 igmonda Mèggetec èl a' fat 2 9 aḡait mètelle-
 tec èl 2 9 lèuèlit èlraziatoc 2 9 gimòlLit èltekòzlatoc èl fissanac a' vadac
 mellèc 9 alatta vadnac 2 a. rēpesoc 9 aḡairol Dè valobizon 9 gükèrenèc
 nēmzeset a' földbèn haggatoc 4 vas 2 badoc kötèllèl kötöztessec meg a'
 füuèkrè mellèc küuol vadnac 2 meñni harmattal ||

levél.
 n szá-
 's he-
 más
 ra-
 va.

levél.

Mend èzec iouenèc Nabuchodonozor kiralra a' tizenkèttöd hauaknak vege
 utā Babillonianac palotaiaban iaruala Es lata kiral 2 mōda Nemdè èz è
 babillon a' nag varos mellèt èn raktam èn orzagomnac hazaba èn erös-
 segemnèc èrèiebèn 2 èn ekessegemnèc dilösegemnèc Mikor meg è' bèzed
 kiralnac zaiaban volna zozat iouo menböl Tenèked mondati Nabuchodo-
 nozor kiral A3 orzag èlmegen tetöllèd 2 èmberec kòzööl kiuètnèc tegedèt
 2 barmockal 2 vadackal lezen te lakodalnad zenat ezel mēt tèhèn 2 hèt
 idèk változtatnac te raitad miglèn megtuggad hog a' felseges vralkoggec
 èmbereknèc orzagan 2 valakinèc akaranga agga azt A3on üdöbèn Nab
 a' bèzed bètèlec Nabuchodonozoron 2 èmberec kòzööl ki uèttètet 2 zenat ot

ment tēhèn 2 ɔ tēste mennēc harmattauā fogatkozot meg miǵlèn ɔ fūrti kēsēlɔknēc hasonlattara nɔuen? meg . 2 ɔ kɔrmi mōnal madarake Azert a' hēt ēztēndɔ napinac vege utā èn Nabuchodonoʒor èn zēmèimèt mehbè emèlem 2 èn értèlmèm megadatec ènnèkem 2 iol mondec a' felsegesnēc 2 az ɔrɔcke elɔt dilērē 2 dilɔ mert ɔ hatalma ɔrɔc hatalm Es ɔ orzaga nēmzètekbɔl nēmzètekbè . 2 földn? mēden lakoʒoira ɔnala semmie alaitatnac mert mert ɔ akarafta zerēt tɔt mendenekèt mēd mennēc tēhètsegi-bèn mēd földnēc lakoʒoiban 2 nin. ki èllène alhasson ɔ kēzenēc 2 mongon ɔnèki Mirè tɔttèt Az vđɔbèn èn értèlmèm meg èn hoziā fordola 2 èn orzgomnac tiʒtessegebè 2 ekessegebè iutec 2 èn peldam meg èn bèlem fordola 2 èn ièlesb fèdèlmim 2 èn mèsterim megkèrèsen? èngemèt 2 meg èn orzagomba adattattam 2 èn nagsagom nagob toldatec ènnèkem Azert ma èn Nabuchodonoʒor dilērē 2 felmagaztatom 2 dil.ɔueitem meñn? kiralat mert ɔ menden mùuèlkedèti igazac 2 ɔ mēden vtaǵ itelètec 2 kèuelsegbèn iarokat megalazhat

C a p i t u l u m 9 t 9 d

Altazar kiral tɔn nag vèndegseget ɔ ézer ièlesb fèdèlmin? 2 eg-
B mendenic ɔ idèiezerèt izicvala ParāLola kèdeg immar borral tēl-
 lès hog èlhozattatnanac az aran 2 èzüst èdeñec mellèkèt Nabuchodonoʒor

9 atfa ki hozotvala a t̄plombol melvala Ihrlmbèn hog innanac azokbol
 kiral 2 9 fèdèlmi 2 9 fèlèsegi 2 9 zèrètöy Es tahat èl hozattatanac az aran
 2 èzüst èdeneç mellèkèt 9 atfa ki hozotvala a t̄plombol meluala Ihrlmbèn
 2 iznacvala bort 2 9 aran 2 ezüst 2 èrc 2 vas 2 fa 2 k9 istènekèt dileric-
 it levél. vala || Azon v̄döbèn ièlenenèc monnal èmberi kèznèc iro v̄y a gorta tarto
 èllèn a kiral palota falanac zinen 2 kiral nezi vala az irokèznèc v̄yait
 Tahat kiralnac orcaia megvaltoztatec 2 9 gondolati meghaboreitac ötèt 2 9
 vèseinèc izi ma megfèslètnècvala 2 9 tèrdèy egèmbè egmashoz razottatnac-
 vala Es ug kiral èrossèn vuolt9 hog bèhozattatnanac a magosoc a caldeo-
 soc 2 a nez9c 2 bèzèluē kiral monda Babilloniay bölèknèc Valaki èz irast
 megoluasanga 2 9 magarazáttat ènnèkem megìèlentèndi barsonnal ruhaža-
 tic 2 aran nakba vètöt val 9 nakaban 2 harmad lezen èn orzagomban Ta-
 hat bèmenuen kiralnac menden bölü sem èz irast nē oluashatac meg
 sem 9 magarazáttat megnem ièlenthètèc kiralnac Azert baltazar kiral elege
 meghaborodec 2 9 zèmele megvaltoztatec Dè 9 fèdèlmi 2. meghaborodanac
 Kiralne azson kè9 èz allatert mel törtentvala kiralnac 2 9 fèdèlminèc bè-
 mene a vèndegsegn^e hazaba 2 bèzèluē monda Kiral 99cke el Ne habore-
 hanac meg tegedèt te gondolatid se valtoztassec meg te orcad Vagō ferfiu
 te orzagodban ki scēt istèneknèc zèllètet valla 9bènne 2 te atadnac napibā
 tudoman 2 bölèseg lelèttètet 9 bènne x Danièlbèn kinèc kiral nèuèt vète
 Baltazar, Es ug ma danièl hiuattassec 2 a magarazatot megmonga Azert Da-
 nièl bèhozattatec kiral èlèibè kihez kiral èlèue zoluā mōda Te vag è Da-

niël Judà fogsaganac fiaibol kit èl hozot èn a'fām kiral Judeabol Hal-
 lottam te rollad mert istèneknèc zèllètet vallad te bennèd z tudoman z
 értèlm z bölèség tōbbèc lelèttèttènèc te bennèd z ma bè iōttènèc èn
 zemelem èlèibè bölèc Magosoc hog èz irast megoluasnac z o magarazāt-
 tat megìelentènec ènnèkem z nem tèhètèc è' bèzednèc értèlmet megnitni
 Valobizon èn hallottā te rollad hog nèhèzèkèt meg magarazhac z kötö-
 zèttèkèt megodhac Azert ha èz irast megoluashatandod z o magarazāttat
 nèkem megìelenthètènded barsonnal ruhaztatol z aran' nakba vètökökèt val-
 laz te nakadban z hārmad fèdèlm lez èn orzagomban Kinèc fèlèluē da-
 niël monda kiral èlöt Te aiandokid nèked legènèc z te hazadnac ädo-
 manit egèbnèc aggad èz irast kèdeg kiral z nèked = megoluasom z o ma-
 garazattat megmutatom tenèked O kiral a' felseges istèn orzagot z nag-
 sagot dilöseget z tiztesseget adot Nabuchodono3ornac te a'fadnac z a' nag-
 sagert mellèt adot vala önèki || menden nepèc nèmzètèc z nèluèk remölic- 72-dik l
 vala z felic vala ötè ötèt kikèt akaruala megöluala kikèt akaruala meg-
 uèruala z kikèt akaruala felmagaztatuala z kikèt akaruala alazuala Midön
 kèdeg fel èmèltètèc özüü özèllète megekèmenèdec kèuelsegbè. leuèttètèc ö
 orzaganac zèkiböl z ö dilösège èluètètèc z èmberec fia' k93391 ki uèttètèc
 z ö züü barmockal vèttètèc z vadzamarockal uala ö lakodalma z zenat
 ezicvala ment tèhèn z meinnèc harmāttauval fogatkozot meg ö tète miglèn
 megèsmèrne hog a' felseges vallana hatalmat èmbereknèc orzagan z valakit
 akarand tamazta arra Es te Baltazar ö fia mikor mend èzèkèt tudnad nē

ālazad te zūnédèt dè a' menhèy vralkodonac èllène èmèlkedel fel 2 9 ha-
 zanac èdeni te èlòdbè hozattatanac 2 te 2 te fèdèlmid 2 te fèlèsegid 2 te
 zèrètoid bort ~~iojūtœ~~ jūtœc 9 bèlollœc 2 aran 2 èzúst 2 èré 2 vas fa 2 k9
 istènekèt dileretec kic nē latnac sem halnac sem èrznèc Valobizon' istènt
 ki te zèllètédèt 2 te menden utaidat valla 9kèzèbèn nē dil.queitetec Azert
 9t9ll9 èrèztètet è' kèznèc vya ki èzt irta mel irattatot Èz iras kèdeg mel
 zerzèttètet Mane . thethel . Phares . Èz è' bèzèdnèc magarazatfa Mane . meg-
 sam zamlalta vr istèn te orzagodgodat 2 meguegèztètet 2 bèt9lt9tt9 azt |
 Thethel a' mertekbè vèttètet 2 lelèttètet kèuèsebèt vallo Phares Megozlatot
 te orzagod 2 adattatot Medosoknac 2 persajaknac Tahat kiral paranloluā
 9lt9ztètetec danièlè barsonba 2 arānna~~k~~ nakba vèto k9rnekeztètetec 9nakabā
 2 hirdèttètet 9t9ll9 hol vallon hatalmat harmad 9 orzagaban Azon eyèl
 meg 9lèttètetec danièl Bāltazār kiral ā' caldeosoktol 2 Medosy darius veue
 az orzagot

C a p ^m h a t o d

6 k Ellètéc Dariusnac 2 zerze az orzagō harminc b9l. fèdèlmèkèt hog
K fèdèlmkednenèc mend 9 orzagan 2 mend azokon harō ièles fè-
 dèlmèkèt kic k9z39l Danièl egvala hog az b9lèc èzèknèc adnanac okot 2
 kiral valami banatot ne zènuèdne Azert Danièl fèll9l mullavala mēd a'

fèdèlmèkèt 2 bõlèkèt mert istènnèc zèllète nagob vala õbènne Valobizon kiral gondolla vala õtèt zèrzeni õ menden orzagan A' fèdèlmèc 2 a' bõlèc kèrèsicvala hog vadolatot lelennèc Danièlnèc kiralnac oldalato! Es sem eg okot 2 sem egkètèlkedètet sem lelhètènèc azért hog hù uala 2 sem eg bün 2 kètèlkedèt nem lelèttètneç õbènne Mondanac azért a' ferfiac Nem lelõnc è' Danièlrè valami vadolatot hanè talantal õ istènenèc tõruenèbèn Tahat a' fèdèlmèk 2 a' bõlèc hamissan kizlèlec kiralt 2 ig bèzèllenèc õnèki Darius kiral õrõcke || Te orzagodnac menden fèdèlmi 2 mèsteri 2 bõli 2 75-ik veni 2 biraj tanalot tartottanac hog lazarnac zèrzesè 2 parālolatfa ki mennen hog menden valaki kerest kerènd harminc napiglan valamel istèntõl 2 èmbertõl hanèlac te tõllèd kiral az orozlanoc vèrmebè èrèztèssec Es ug ma kiral èrõsehèd meg è' tõruent 2 iriad è' zèrzeset 2 ne valtoztassec meg mel a' Medosjaktol 2 a' persajaktol zèrzettètet dè ingèn se illec valakinèc megtõrni ~~va~~ Valobizon Darius kiral vète zèrzeset 2 megallaptata Kit mikor Danièl meg èsmèrt uolna az az a' zèrzet tõruèt bèmene õ hazaba 2 az ablakoc meg nituā õ valoralo hèlen Ihrlm èllèn napiaban harõzer haitauala õ tèrdèit 2 imadkozicvala 2 valuala õ istènenèc èlõttõ mikèt 2 az èlõt zoctauala tetet A' ferfiac azért zèrèlmèsbèn tudakoquan lelec Danièlt imadkozatta 2 onzollata õ istènet Es vepuè bèzèllenèc kiralnac a' parālolatrol K Kiral midènè zèrzed è hog menden èmber ki kerènd valakit az istènekbõl 2 èmberecbõl harmincad napiglan hanèlac tetõllèd kiral az orozlanoc vèrmebè èrèztèssec Kirè fèlèluè kiral monda Iga3 a'

bèzed Medosiaknac z Persajaknac zerzesec zerēt mellèt megtorni nem illic
 Tahat fèlèluē danièl mondanac kiral èlot Danièl Juda fogsagabéli fiac k93-
 391 nē gondolt te zerzeseddèl z parālolatoddal mellèt zerzettèl dè napiabā
 három idèkbèn imadkozie 9 onzolaíttaual Ki iget mikor hallotuolna kiral
 elégge megzomorodec z danièlert vète 9 zúuet hog megzabadeitana 9tèt z
 mend napnugtaiglan munkalkodec hog 9tèt megmèntène A ferfiac kèdeg
 megèrtueiec kiralt mondanac nèki Tuggad kiral mert Medosjyaknac z Per-
 sajaknac törueie hog mendē zerzest mellèt kiral zerzènd nē illic megval-
 toztatni Tahat kiral parālola hog èl hoznac z èl hozac Danièlt z èrèztec
 da 9tèt az orožlanoc vèrmebè. Es mōda kiral Danièlnèc Te istènèd kit te
 mendenkor bel9143 9 zabadehon meg tegedèt Es hozattatec eg k9 z vèttè-
 tec a vèremnèc zadara kit megpeletle kiral 9999 gür9ieuèl z 9 ièlesb
 fèdèlminèc gür9iuèl hog valami Danièl èllèn ne lenne Es èlmene kiral 9
 hazaba z èl aluèc valoratlan z etkèc nē vitèttèn? 9 èlèibè z alom èl ta-
 noztec 99119 z istèn bèrèkèztette az orožlanoknac zaiokat z nem nèhèzei-
 tec meg Danièlt Tahat kiral vilamodat fel kèluē siètèlmèl mene az orož-
 lanoknac vèrmehez Es k93èleituē a vèremhez Danièlt k9nuèzètes zoual
 vùolte z bèzelle 9nèki Danièl èlo istènnèc zolgaia kinèc te mendenkoron
 k levél. zolgal3 alaitod è hog megzabad akart tegedèt zabadeitani az || orožlanok-
 tol Es Danièl fèlèluē kiralnac monda Kiral 999cke el Èn istènè èrèztette
 9 angalat z bèrèkèztette az orožlanoknac zaiokat z nem artottanac ènnè-
 kem mert 9 èl9tt9 igassag lelèttètet èn bènnèm dè te èl9ttèd z kiral

vetkezézet nem tottém Tahat kiral igē orolol oraita 6 Danièlt parālola a' vèrembol ki venni Es Danièlt a' vèrembol ki uetèttètuē 2 sem eg sèrèlm nē lelettètet obènne mert hit o istènenèc Kiral kèdeg parāloluā èl hozattatanac a' ferfiac kic Danièlt megvadoltacvala 2 az oro3lanoknac vèrmebè ère èrèztètenèc ok 2 o fiok 2 o fèlèsegek 2 nē iutanac a' verènèc pagimètomara mignè ragadnac okèt az oro3lanoc 2 omenden tètèmekèt megtordèlec Tahat ira Darius kiral mendē nepèknèc 2 nèmeknèc 2 nèlueknèc mēdē földön lako3oknac Bekeseg megsokasoltassec tynèktec Èn tollèm azért allaptatot è' zerzes hog èn menden vrasagomban 2 orzagombā remollec 2 fellec Danièlnèc istènet Mert o èlèuèn istèn 2 oroc mēd orocke 2 o orzaga nē teko3latic èl 2 o hatalma mēd orokiglèn O zabadeito 2 vduo3zeit9 teuē ièlensegekèt 2 ludakat mennèn]2 földön Ki megzabadeidotta Danièlt az oro3lanoknac vèrmebol Valobizon Danièl megmarada Dariusnac orzagaiglan 2 Persiaj Cyrusnac orzagaiglan |

b Altazarnac Babillon Kiralanac èlo èztèndèiebèn Lata Danièl almat

B O fèienèc latasat 2 o almait o hailakaban megiruā rüuid bèzedbè foglala 2 mendenikèt egèmbè zoreituā monda Latom vala èn latsomban e3yèl 2 ime mennèc neg zèlè3 viunac vala a' nag tengerbèn 2 neg igē nag vadac felmennècvala a' tengerbol külomb93ètesec on9 ko3ottoc Az èlo mōnal Leena 2 valuala zarnakat mōnal kèsèl9et 2 nezem vala miglèn

èl zakadnanac 9 zarnay 2 èluetètètèt fòldròl 2 9 labaira alla monnal èm-
 ber 9 zún9 meg adattatec 9nèki Es ime mas vad egèl9 mèdueuèl fèl fèle
 alla. 2 9 zaiabā haromzer fogac valanac 2 9 fogaiban harom fèdèlmèc 2
 igmōdnacvala nèki Kèlfel egèl soc husokat E3ec utā nezecvala 2 ime mas
 mōnal pardić 2 neg zarnakat valuala 9 raita mōnal madaraknac zarnait 2
 neg fekec valanac a' vadon 2 hatalm adattatec 9nèki È3 utā nezecvala
 eynèc latasaban 2 ime ~~neg vad~~ negèd vad 30rñ9 2 ludalatus 2 igen èr9s
 neg vas fogakat valuala euē 2 megtoruē 2 a' maradekokat labaiual nõ-
 mogganalameg' A3 egèb vadackal kèdeg' mellèkèt èlèzteb lattam vala nē
 egèl9 vala. 2 tiz zaruakat valuala Ne3ēuala a' zaruakat 2 ime 9 k9zèpekb9l
 tamada mas kilenèd zaru || 2 9 orcaia èl9l a3 èlèztebèli zaruacbā harmac èl
 èsenèc 2 ime zèmec valanac è è' zaruban. mōnal èmbernèc zèmèy' 2 nagokat
 zolo zaNezem vala miglèn zèkec vèttètenèc. 2 napoknac vene le ùl9 Q ruhaia
 fèier monnal ho. 2 9 fèienèc fùrt9 mōnal tizta gapiu Q zèke tüzènèc langa 9
 kèrèke meg gerièztet tüz. tüzès folo 2 gors zarma3icvala 9 ~~zaiabol~~ orcaiabol
 E3er3er èzerec 3olgálnacvala nèki 2 tiz3er èzerec 3a33er èzerec ièlen valanac
 9nèki Itelètrè v9l9 2 k9nuèc megnittatanac Ne3ē vala a' nag bèzednèc 3auaert
 kikèt a' zaru bèzeluala Es latam mert me9lètètèt uolna a' uad 2 èluèzet-
 uolna ètèste. 2 adattatotvolna tüzènèc meg egèteserè 2 a3 egèb vadaknac èlue-
 tètètèvolna hatalma. 2 ~~uolnèc~~ èlètnèc v9d9y' 3er3èttètènècvolna 9nèkiè idè-
 iglèn 2 idèiglèn Nezem vala a3ert eynèc latasaban 2 ime meinnèc k9diuèl
 i9uala mōnal èmbernèc fia. (2 iuta a' napoknac aia istènnèc egèl9se9ère istèn-

sege zerēt) vètteiglèn 2 9 zèmele èlèibè viuec 9tèt Es ada nèki hatalmat 2 tiz-
 tesseget. 2 orzagot. 2 mēdē nepēc = nèluèc 2 = nèmec 3olgalnac 9nèki Q ha-
 talma 99c hatalm ki èlnē vetèthètic 2 9 orzaga ki megnē t9rèttètic Meg-
 jède èn zèllètem En Danièl megjēd jèdec èzècbèn. 2 èn fèmn? latasi meg-
 ha | boreitanac èngemèt Vepem eghez az alloc k9339l. 2 igassagot kèrèsec vala
 9t9ll9 mēd azokrol . ki megmōda'ènnèkē a' bèzedeknèc magarazattat. 2 meg-
 taneita èngemèt A' neg nag vadac neg orzagoc kic felkèlnèc f9ldb9l Veziç
 kèdeg a' felseges istèn scèntinèc orzagat. 2 megtariac az orzagot mēd 99ocke
 2 mēd 99ock9l 99ocke E3 utā akarec zèrèlmèst tudako3nom a' negèd vadrol
 ki igē kül9mb9zètes vala mendenekt9l. 2 mēdenikt9l igen 39rn9uala Q fogay
 2 k9rmi vasac ezecvala 2 t9ruala. 2 a' maradekokat labaiual nomoggauala
 meg. 2 9 tiz 3aruai9l mellèkèt valuala 9 fèien 2 a' masrol mel tamadotuala az
 èl9t hog harom 3aruay le èstèc vala a' 3arurol . mel zèmekèt valuala. 2 a' nag
 3olo 3a. 2 nagobuala egèbit9l Ne3em vala 2 ime a' 3aru hadat te3èuala a' scèn-
 tec èllèn 2 hatalmazic vala 9 raitoc miglèn èli9 napoknac vene 2 itelètet
 ad a' felseges scèntinèc. 2 az v99 èli99 2 az orzagot megveuec a' scèntec
 2 ig monda A' negèd vad negèd orzag le3è f9ld9 ki nagob lezen le3è men-
 dē orzagoknal. 2 megmariā mēd a' f9ldèt 2 megnomogga 2 mendenest9l èl-
 t9ri 9tèt Valobi39 az orzagnac tiz 3aruay tiz kiraloc le3nèc 2 mas tamad 9
 utānoc 2 9 hatalmasb le3è az èl9bèlièknèl Es a' har9 kiralokat megalazia
 2 bèzedekèt 3ol a' felseges èllè Es a' felsegesn? || scèntit megt9ri 2 alaifa 76-dik levé
 hog idèkèt 2 t9ruenèkèt megvaltoztathasson 2 adattatnac 9 kèzebè ideig-

lèn 2 idèkiglèn 2 fèl vđoiglèn 2 itelètrè vl hog èluetèttèssec 9 hatalma 2
 megtörè törèttèssec 2 èluèzien mēd vegiglèn A3 orzag' kèdeg 2 hatalm 2
 az orzagnac nagsaga ki vagon menden meinn^e alatta a' felseges scēt nepe-
 nèc adattassec kinèc orzaga 9r9c orzag' 2 menden kiraloc 3olgalnac a' fel-
 segesnèc 2 èngèdnèc 9nèki È3 èddeglèn igenèc vege Èn Danièl èn gon-
 dolatimban igen meghaborodom vala 2 èn orcam megvaltoztatot èn bèn-
 nèm A3 iget kèdeg èn züübèn megtartam

C a p^m n o l c a d

b Altazar kiral orzaglattānac harmad èztèndèiebèn latat ièlenec èn-
B nèkem En Danièl azutā mellèt' èl9zer lattāuala latec èn lata-
 tomban Mikoron volnec Susisnac varasaban ki vagon elamnac videkebèn
 Latam kèdeg a' latatban Vlaŷnac kapuian 2 fel èmèlem èn zèmèimèt 2
 latā .2 ime eg kos aluala az ingouan èl9t valuā ti3 magas zaruakat 2 eggie
 magasb vala a' masnal 2 nèuèked9 E3 utā latam a' kost zaruaiual teko3lot
 napkèlèt èllèn 2 napnugat èllèn ezfèc èllèn 2 del èllèn 2 menden vadac
 nē alhatanac 9 èllène | sem zabadolhatanac meg 9 kèzeb9l 2 t9n 9 aka-
 rafta zerèt 2 felmagaztatec 2 èn ertèm vala Mert ime kèlkèknèc baka i9
 uala napnugatrol menden földnèc zèmelen 2 földèt nē illètuala Valobizon

a' bak valuala igen fenes zaruat 9 zaruay' k939t 2 i9u9 a' zaruas kosiglan
 kit lattāvala allatta a' kapu èl9t Es 9 hozia futamec 9 èrossegenèc hirtè-
 lènkedètebèn Es mikor k93èleitетуolna a' kosho3 k93èl fènelkedec 9 raita
 reiaia 2 megvère a' ~~kost~~ kost 2 meg' tore 9 kèt zaruait. 2 a' kos nē alhata
 9 èllène Es mikor èrèztetteuolna 9tèt a' földrè megnomoda 9tèt 2 senki
 megnē zabadeithata a' kost 9kèzeb9l A' kèlkèknèc kèdeg baka l9n igen nagga
 2 mikor nèuèkedetuolna meg3ègec a' nag zaru 2 nag zaruac tamadanac a3 alat
 meinnèc neg 3èlèiuèl Annac kèdeg eggikb9l ki i9u9 eg kos zaru 2 l9n igen
 nagga del èllèn 2 napkèlèt èllèn 2 a3 èrosseg' èllèn Es felmaga3tatec meinnèc
 èrossegeiglèn 2 leuète a3 èrossegb9l 2 a' Lillagocbol 2 megnomoda a3okat 2
 felmaga3tatec a3 èrossegn^c fèdèlmeiglèn Es èlueue 9t9llo a3 alhatatus aldo3a-
 tot. 2 leuète 9 scèntelèten^c hèlet èr9 kèdeg adattatec 9nèki a3 alhatatus aldo-
 zat èllèn b9n9kert 2 igassag földrè tèrièztètèc le 2 te3i 2 bodoglatiç . . . . .

|| Es hallec eggèt a' scèntecb9l bèzell9t 2 monda eg scent a' masiknac. ~~k~~ ^{77-dik lev}
 nem tudom kinèc 3olonac Miglèn nomottatic meg a' latas 2 a3 alhatatus
 aldo3at 2 a' pu3tolatnac b9n9 mel l9t. 2 a' sanctuarium 2 a3 èrosseg 2 a3
 èrosseg Es mōda ènnèkem èstueleiglèn 2 holualiglan kèt èzer harom3a3 na-
 piglan 2 meg tizteitatic a' sanctuarium L9n kèdeg mid9n èn Danièl lat-
 nam è' latatot 2 kèrèsnèm èrtèlmèt Ime allapec èn 3èmelem èl9t mōnal
 ferfiunac 3èmele Es hallam ferfiunac zauat Vlaÿ k939t 2 v9ult9 2 monda
 Gabrièl èrtèssedmeg è' latatot. 2 i9u9 2 allapec Vlaÿ mèllèt hol èn alloc
 vala Es mikor èli9tuolna jèduē le èsem èn orcamra Es mōda ènnèkem

Èn megmutatom tenèked mellec iouēdōc legènèc az atkozotnac vtollaban mert v̄dō valla ōueget Es a' kos kit lattal zaruakat vallani Medosoknac z Persayaknac kirala Valobizon̄ a' kèlkèknèc baka gorogoknèc kirala Es a' nag zaru meluala ō zè mèÿ èlōt ō èlō kiral Hog kèdegł a' meg zèguen tamattanac negèc ō erte. neg kiralok tamadnac ō nèmzètebōl dè nē ō èrōssegebèn z ō orzagoc vtan mikor nèuèkedèndnèc a' hamissagoc Tamad zèmermetlèn orcaio kiral z zèrzesekèt megèrtō z meg èrōseitètic ō èrōssege dènem ō èrèiebèn | z mendenekèt megpuzteit inkab hognem hitèthètnec z bodoglatic z tezen z meg ōl èrōssèkèt z scènteknèc nepet ō akaraſta zèrent. z alsag vitèttètic visèltètic ō kèzebèn. z ō zūuō felmagaztatic z mēdē vagnac bōsegebèn. sokakat ōlmeğ z fèdèlmèknèc fèdèlme èllèn tamad z kèznèlkül tōrèttètic meg z a' latat mel èstue z holual mondatec igaz Azert iègezièd meğ è' latatot mert soc napoc utā lezē èz Es èn Danièl meg lelètezem z meğ bètègolec soc napocban Es mikor felkoltèm volna tezēuala kiralnac mùuèlkedètit z ludalkodom vala e' lataton z nē vala ki megmagarazia

C a p i t u l u m k i l e n c e d.

ō a Suerus Darius kiralnac èlō èztèndèiebèn Medosoknac nèmzètebōl
A ki paranlola Caldeosoknac orzagan ō orzaganac èlō èztèndèiebèn

èn Danièl meg èrtem az èztèndõc zamanac kòñuebèn kirõl lõt vrnac bè-
 zede Jeremias pphetahoz hog bètèllèsednenèc Iħrlm puztolattanac hètuen
 èztèndèie Es vètem èn orcamat èn vram istènemhez kernè z onzollanõ
 bõitõkbèn sakban z hamuban z imadam èn vramat istènemèt z vallec z
 mondec Onzollac nag vr istèn z felèlmès z ludalatus te õriõuè a' fogadast
 z irgalmassagot || tegedèt zèrètõkbèn z te paranlolatidat õriõõkbèn Bùn-78-dik lev
 hõttõnc hamissan tõttõnc kègetlènõl mùuèlkettõnc. z èlmentõnc z èl hai-
 lottõnc te paranlolatidtol z itelètidtol Nem èngèttõnc te zolgaidnac pphè-
 taknac kic bèzellèttènèc tenèuèdbè mv kiralinknac mv fèdèlminknèc z mv
 atainknac z földnèc menden nepenèc Tenèked vram igassag. nèkõnc kè-
 deg orèanac galozattà mikent vagon è' nap Juda fèfianac z Iħrlm lako-
 zoinac z mend Isrlnèc azoknac kic kõzèl vadnac z azoknac kic mèzõze vad-
 nac menden földèken kikrè ki uèttèl münkèt õhamissagokert kickèl bün-
 hõttèc te bènnèd vram Nèkõnc kèdeg orèanac galazattà z mv kiralinknac
 z mv fèdèlmīknèc z mv atainknac kic bñnhõttènèc Tenèked kèdeg mv
 vrunk istènõknèc irgalmassag z kõñõrõlèt. mert èlmentõnc te tõllèd z
 nè halgattuc mv vrunk istènõknèc zauat hog iarnanc õ tõrueiebèn mel-
 lèt vètet mvnèkõnc õ zolgaý miat pphetac miat mv vrunk istènõnc z mend
 Isrl tõruèt tõrt te tõrueiedbèn z èlhailottanac hog ne halgatnac te zodat
 Es lepeget mv reianc atok z vlatat mel iruā vagon Moýsesnèc istèn zol-
 gaianac kõñuebèn mert bñnhõttõnc õnèki Es allaptatta õ bèzedit kikèt
 bèzèllet mùreiank, z mv fèdèlminkrè kic | itelènèc münkèt hog mv re-

ianc hoznac è' nag gonozt mel sonha nēuolt menden meñ alat mi zerēt
 19t Iħrlmbèn mi zerent iruā vagon iruā vagon Moysesnèc t9ruenebèn Mend
 è' gonoz 19t m'v reianc 2 nem kertuc te orcadat m'v vrunk istèn9nc hog
 èl fordolnanc m'v hamissagoncbol 2 gondolnoc te igassagodat Es vigazot vr
 a' gonossagra 2 èl hozta 9tèt m'vreianc Iga3 m'v vrunk istèn 9 menden
 müuelkedètebèn mellèkèt t9t Mert nē halgat'uc 9 zauat Es ma m'v vrunk
 istèn ki ki hoztad te nepèdèt egiptomnac földebol èr9s kèzbèn 2 t9ttèl
 temagadnac nèuèt è' nap zerēt Bünh9tt9c hamissagot t9tt9nc vram te men-
 den igassagodban On3ollac fordollon èl te haragod 2 te hirtèlènkedèted te
 varosodrol Iħrlmr9l 2 te scèt hegedr9l Mert m'v büninkert 2 m'v afaink-
 nac hamissagiert Iħrlm. 2 te nepèd bo33osagbā vadnac mendeneknèc k9r-
 99lualoknac Azert ma m'v vrunk halgassad meg' te 3olgadnac imadsagat. 2
 9 on3olla'fat. 2 mutassad te orcadat te s'actuariomodra mel meg pu3tolta-
 tot Èn istènē tenen ertèd hailad te fülèdèt 2 halgasmeg' Nissadmeg te
 3èmèidèt 2 lassad meg' m'v pu3tolatonkat 2 a' varust kin hiuattatot tenè-
 uèd Mert nē m'v igazolatinkban tèrièzt9nc le on3ollatokat te oréad èl9t
 dè te || soc irgalmazatidban Halgas meg vrā èngèzteltèssèlmeg vram fùgèl-
 mèzièd vrā 2 tegèd Ne kessel tenē ertèd m'v istèn9nc Mert te nèuèd hi-
 nattatot è' varoson 2 tenepèden Mikor meg3olnec 2 imadko3nā 2 vallanam
 èn bünimèt 2 èn nepèmnèc Isrlnèc bünit hol le tèrièztènē èn on3ollatimat
 èn istènènèc 3èmele èl9t èn istènènèc scèt hegeiert Meg èn bè3ellettèm
 è3 imadsagban Ime gabrièl ferfiu kit kèzdètben lattam vala a' latatban

hamar repoluē illète engemèt èsti aldozatnac idèien 2 taneita engemèt 2 bèzelle ènnèkem Es mōda Danièl ma azért iottèm ki hog taneitanalac te gedèt hog értèned. te onzollatidnac kèzdètitolfoguā ment ki è bèzed Èn kèdeg iottèm hog meg ièlentènem tenèked mert aieitatoknac vag ferfia Te kèdeg fùgèlmèzièd è bèzet 2 èrlèd meg è latatot a' hètuen hètèc meg rüuidoltèc te nepèden 2 te scèt varosodon hog meg vegèztèt nec a' tōruen tōres 2 vegèt vegen a' bün 2 èltōrlèttèssec a' hamissag 2 èlhozattassec az 9poc igassag' hog bètèllèseggec a' latat 2 a' pphècia 2 a' ~~latat~~ meg' kènèttèssec scènteknèc scènte Tuggad azért 2 èlmeddèl fùgèlmèzièd a' bèzednèc ki menètitōl fogua hog èsmeg megrakattatic Ih̄rlm xp̄c vèzèriglèn hèt hètèc 2 9tuen kèt hètèc leznèc 2 èsmeg megrakattatic | Ih̄rlm vècak 2 k9faloc idèknèc nèhèssegibèn Es hatuan kèt hèt hètèc utan meg 9lèttètic xp̄c 2 nē lezē 9nepe ki 9tèt meg tagatta 2 a' varust 2 a' sanctuariumot èl tekozla a' nep 9 iouènd9 vèzèreuèl 2 9 uegèzète puztolat Es a' hadnac vege utan allaptatic a' puztolat Meg èr9seiti kèdeg a' fogadast soc hètèk-bèn eg a' hètèknèc k9zèpibèn megfogatkozic hosia 2 aldozat 2 a' t̄plomban ~~le~~ lezē a' puztolatnac vndoklatia Es mēd a' megt9kellètiglèn 2 ve-giglèn megmarad a' puztolat

C a p i t u l ū t i z e d

c Irusnac persajac kirala orzaglaŧtanac harmad  ztend ieib n Ige
C i lent tet Dani ln c ki n u zt tetvala Baltazarnac nag ige 2 nag
  rosseg Es meg rtem a b zet mert  rt lem kell m tesseg a latatban Az
 napocban  n Dani l gazolkodom vala harom h t kn c napiban keuanatus
 ken r t nem ott m 2 hus 2 bor  n zamon b nem ment d  ing n k n tt l
 sem k n tt tt m meg mignem b t ll sednen c harom h t kn c napi A
 huzadnapon k d k n tt l 2 az  lo honac xiiij napi  valec a nag folo
 mell t ki mondatic tigrisn c 2 fel m lem  n z m im t 2 latec Es ime eg-
 ferfiu ruhaztatot l n ruhackal 2   farloki megzoreitattac fenes arannal 2
   t ste monnal Crisolitus 2   orcaia monnal villamatnac ~~orcaia~~ z mele
 2   z m y ment || ego lampas. 2   kariay 2 m lle alab labaiġlan monnal
 fenlo  r n c z mele Es   b zeden c zozat a m t sokassagnac zozat a  n
 k deg Dani l  nen magam latam   latatot Valobizon a ferfiac kic  n v -
 l m valanac nem latak d  ig  nag fel lem  set vala   reiaioc 2  l futanac
 r itekb   n k deg  nen magam meghagattatuam latam   nag latatot. 2
 n  marada meg  n b nn m  rosseg de  nz melem 2 megvaltoztatec  n
 b nn m 2 meg r tl n lec d  sem marada  n b nn m valami  ro Es hal-
 lam   b zeden c zauat 2 haluan fekzecvala zomorodu   n orcamon 2  n

zèmelem ~~va~~la eggèsoltvala földhöz Es ime kèz illète èngemèt. 2 fel èmèle
 èngemèt èn tèrdèimrè 2 èn kèzèmnèc vjaira. 2 monda ènnèkem Danièl
 aieitatossagoknac ferfia èrlèd az igekèt mellèkèt èn bèzellec tenèked. 2 al
 fel igazoluā Es ma èrèztettèm tè hoziad Es mikor mondottauolna ènnèkem
 e' bèzedet fel allec ~~rekèztuē~~ rekètuen 2 mōda ènnèkem Danièl Ne akarih
 felned mert az èlõ naptol fogua kibèn vèted te zúuèdèt èrtèlemre hog
 te magadat getrèned te istènedn^c zèmele èlõt meghallattattanac te igeid
 2 èn iõttèm te bèzedidert Persajác orzaganac kèdeg fèdèlme èllènt allot
 ènnèkem hu3õ eg napochan Es ime Michal eg az èlõ | fèdèlmèc k9339l iou9
 èn segedèlmèmèrè 2 èn ottan maradec Persajác kirala mellèt Jouec kèdeg
 hog tancitanalac tegedèt mellèc iouènd9c legènèc te nepèdnèc az utolso
 napochan. mert meg è' latas èlhoziabeitatic napokra Es mikor bèzellène
 ènnèkem illèn nèm9 igekèt le èrèztem ènzèmelemèt a' földrè 2 vèztèglec
 Es ime monnal èmber fianac zèmele illète èn aiakimat. 2 meg nituā èn
 zamat zolec. 2 mōdec 9nèki ki aluala èn èllènem Èn vram te latasodbā
 megfèslètenèc èn izim 2 èn bènnèm sem eg èr9 nē marada Es mikeppèn
 zolhat èn vrānac zolgaia èn vrāmal Sem eg èr9 nē maradot èn bènnèm
 dè èn leleklètem 2' bèrèkèztètèc Azert èsmeg illète èngemèt mōnal èmber-
 nèc latasa 2 megbatoreita èngemèt 2 monda Ne akarih felned aieitatoknac
 ferfia Bekeseg tenèked Batoroggal meg 2 leg èr9s Es mikor bèzellène èn
 vèlèm meglèmedem. 2 mondec 3ol èn vram mert megbatoreital èngemèt
 Es mōda Nemdè tudod è mirè iõttèm te hoziad Es ma megfordoloc hog

výuýac a' persáýac fèdèlme èllèn Mert 2 mikor ki mennec ièlenec a' gòrò-
 gòc fèdèlme è iouen Valobizòñ meghirdètem tenèked mel ki ièlentètet igas-
 sagnac irasaban. 2 senki ninlèn èn || sègedèlmèm mend èzèkbèn hanem Lac
 Michal tu fèdèlmtéc

C a p i t u l u m x j d

N kèdeg Medosi Darius kiralnac èlò èztèndèiebèn ~~ahò~~ allocvata
E hog megbatorodnec 2 meg èròseitètnec Es ma igassagot hirdètec
 tenèked Es ime meglèn harom kiralog allapnac Persidýaban 2 a' negèd
 kazdagsagockal mendenec felet igen megkazdagoltatic Es mikor meghatal-
 mazandic o kazdagsagiban rezzèzti o èllène gòrògòkn^c orzagat Felkèl kè-
 deg èròs kiral 2 vralkodic soc hatalmackal 2 tezi mel kellètèndic o èl~~ott~~
 nèki Es mikor allapandic megtòrèttètic o orzaga 2 oztatic mennèc neg
 zèlebè dè nē o maradékiban sem vralkodot annac hatalma zèrèt ki vral-
 kodando Mert megzaggattatic o orzaga kúuol valokra 2 azoktol megvaluā
 Es megbatorodic delzègi kiral 2 o fèdèlmibol hatalmazic o èllène 2 vral-
 kodic hatalōmal Mert soc o vralkodatíta Es az èztèndòkn^c vege utā meg-
 eggèsòltètnèc Es delzègi kiralnenac leaña io ezfèknèc kiralaho3 baratsa-
 got tenni 2 nē valhata o kariainac èròsseget sem allapicmeg o magzaíta

Es 9 èl adattatic 2 kic èl hoztac 9tèt Q ifiaÿ 2 kic megbatoreitacvala 9tèt idècbèn Es | Es megallapic 9 gükèrenèc nèmzeseb9l ualo plantalas. 2 i9 hadbol. 2 bè megen e3fèk kiralanc videkebè 2 vizha eltètètèc azockal 2 megnèri A' felet 9 istènekèt 2 baluanokat 2 arannac 2 èzüstnèc dragalatus èdenit foguā vizi egiptomba Q hatalmazic e3fèk kirala èllèn. 2 e3fèknèc kirala bèmegē a3 orzagba. 2 megfordol 999ldebè Q fiaÿ kè9 meg rez3èztèt-nèc. 2 nag serègèknèc sokassagat güitic egbè 2 i9 siètèlmèzuen 2 arraduan. 2 megfordol. 2 megrez3èztètèc 2 viu 9 èrèieuèl Es megrez3èztètuen e3fèknèc a' megmondot kirala ki megen 2 viu e3fèk kirala èllèn 2 kezeit igen nag sokassagot 2 a' sokassag' adattatic 9 kèzebè. 2 megfogia a' sokassagot. 2 felmagasztatic 9 3arua 2 soc èzerekèt èitle dè nē hatalmazhatic Mert megfordol e3fèknèc kirala 2 sokassagot kezeit naggal nagobbakat hog nē a3 èl9t 2 idèknèc 2 èztènd9knèc vegebèn i9 siètèlmèzue nag serèggèl 2 igē nagkazdagsagockal Es a3 idèkbèn sokan tamadnac delzèg kirala èllèn 2 te t9rnen t9r9 nepèdnèc fiaÿ felmagasztatnac hog bèt9hlec è' latatot 2 le èsnèc. 2 i9 e3fèknèc kirala 2 egbè güiti a' rakast 2 megvezen èr9s k9falos varosokat 2 delzègnèc kariaÿ nemzènuèdic 2 fel tamadnac 9 valoztotti èllènt allani 2 nē lezen èr9sseg' Es i9uen tezen 9 raita 9 akaratia || 82-dik lev

zerent 2 nē lezen ki allon 9 orcaia èllèn Es allapic a' fenes föld9n 2 megèmezètèc 9 kèzebèn 2 vèti 9 orcaiat hog i9i9 9 mēden orzagat megtartani 2 igazakat tezen 9uèle 2 nèmbèrièknèc lea9at agga 9nèki hog èl fordeha a3t. 2 nē allapic még sem lezen a3é E Es fordeita 9 orcaiat zigè-

tekrè Es sokakat vezen meg. 2 megzontèti a' fèdèlmèt o bozzosagibol. 2 o bozzosaga o'beleie fordol Es fordeita orcaiat o földenèc hatalmaba 2 le èsic 2 megtõri ~~otèt~~ 2 nē lelettètic meg. 2 al o helen az igen gonoz 2 meltatlan kirali ekességèl 2 kèuès napokbā megtõrettètic Es nē haragban sem hadban. 2 o helen allapic az igē vlatatus 2 nē adatic onèki kirali tiztesseg. 2 io titkon 2 meguezi az orzagot lalardsaggal. 2 a' viuonac kariai ki niutatnac o orcaiatol 2 megtõrettètnèc A' felet 2 a' bekesegnèc hèrege a' baratsagoc vtā alsagot teze ouele 2 felmegē 2 meggõzi kèuès neppèl 2 bémegen a' bouolkõdõ 2 az kazdag varosokba Es tezi mellèkèt o atfay nem tottènèc. 2 o zülèinèc atfay Ragadozatokat 2 fozlatot 2 o kazdagsagit èltekõzla 2 o èrõssegõ gondolati èllèn tart tanalot. 2 èz idèiglèn. 2 fel rezzèztètic o felèlme 2 o zûuõ delzèg kirala èllèn nag serègbèn Es delzèg kirala hadba rezzèztètic soc segedèlmèckèl 2 igen èrõsseckel. 2 nē alhatnac. mert tanalokat | tartnac o èllène 2 kenèrèt eznèc o uele 2 meg tõric otèt 2 o hada meghomõreitatic 2 le èsnèc o soc gondolati 2 a' kèt kiraloKnac zûuõc eg lezen hog gonozol tegènèc 2 eg aztalnal bèzelnèc hazugsagot 2 nē k haznalnac mert meg a' vegèzèt egèb údorè Es megfordol o földebè soc kazdagsagockal. 2 o zûuõ a' scèt testamentom èllèn 2 teze 2 megfordol o földebè zerzet vðqbèn 2 megfordol 2 io delzègrè. 2 az utolso nem nem leze egènlõ az èlõlsouèl Es ionèc oreiaia háromzer euèzõs haioc 2 a' romayac 2 meguèrettètic 2 megfordol 2 meltatlankodic a' sanctuariūnac testamõtoma èllèn 2 teze 2 megfordol 2 gondol azoc èllèn kic meghat-

tac a' sanctuariumnac testamētomat 2 karoc 9 bëlõllo allapnac 2 megfer-
 tetztetic 9 bëlõllo èrossegn^c sãctuarioma 2 a' tøkellètes aldozat èluetettetic.
 2 adattatnac az vndoklatoc puztolatba 2 a' hamissac testamētomot hasonlnac
 lalardsagost Q istènet tudo nep kèdeg nèr 2 tezen 2 a' nepèkbèn tanoltac
 sokakat taneitnac 2 tõrbèn èsnèk le 2 langbã 2 fogsagbã 2 napoknac ra-
 gadozattaban Es mikor le èsèndnèc. felèmèltètnèc kilenèd sègedèlmèl 2 so-
 kan eggèsõlnèc ouèle lalardsagost Es a' tanoltacbol le èsnèc hog meg ol-
 uaztaffanac 2 megkõtõztètn^c 2 megfèierõltètnèc a' zerzet idèiglèn . mert
 meg egèbnèmõ vdo vagon lezen 2 a' kiral 9 akaratã || zerent tezen 2 fel^{83-dik levèl}
 èmèltetic 2 felmagaztatic menden istèn èllèn 2 istènec istène èllèn nago-
 kat 3ol 2 visèltetic miglèn bètèllèseggec a' harag Megtetèttètet kèdeg a'
 vegèzèt 2 9 attainac istènet nē viuja ki Es lezè nèmbèrièknèc keuāsagibã
 2 sem eg istèneckèl nem gondol 2 mert mendenec èllèn tamad Moabnac
 kèdeg istène 9 hèlen tizteltetic 2 az st istènt tizteli kit 9 attaÿ nē tutta-
 nac arannal 2 èzüstèl 2 dragalatus kouèl 2 dragalatus vagoockal 2 tezi hog-
 meg èrosõho Moazimot idègen istènnèl kit èsmèrt 2 megsokaseita a' dilõ-
 seget 2 ad nèki hatalmat sokakban 2 a' földèt megozta halalatost Es a'
 megzerzet vdo kbèn viu 9èllène Delzègnèc kirala 2 iõ 9èllène mōnal vèz e-
 esfèknèc kirala zèkèrèckèl 2 louagoockal 2 nag haiockal 2 bèmegè a' fõl-
 dèkbè 2 megtõri õkèt hog altal mennè 2 meghal a' dilõseges földõn 2 so-
 kac èsnèk le lac èzec zabadolnac meg kèd 9 kèzèbõl Edom 2 Moab 2
 Amon fiainac fèdèlmi 2 èrèzti 9 kèzèt földèkrè 2 egiptomnac földõ èlnem fut

2 vralkodic 9 kenlin arannac 2 ezüstnec 2 egiptōnac mendē dragalatosin 2 Libian 2 Ethiopian megē altal 2 9 hire meghaboreifa 9kēt napkèlètrōl 2 napnūgatrol 2 i9 nag sokassaggal 2 megtor 2 meg 9l sokakat 2 tezi 9 satorat Aphedomon. | tēngerēc k939t a' fenes 2 scēt hegē 2 i9 mend tètèieiglèn. 2 senki nem sègel 9nèkij xij

C a p ^m x i j

a 3 vđobèn kèdeg feltamad Michal nag fèdèlm ki al te nepèdnec
A fiaiert Es i9 vđ9 mel sonha nem volt attolfoguā kibèn nèmzètec kèzdettèc vala lenni mend a3 idèiglèn Es a3 vđobèn megzabadol tenepèd menden ki lelèttètèndic e3 elèt k9nuebèn megirattatotnac Es sokac a3oc k939l kic èl aluttac f9ldnec poraban, fel ebrèdnec nemeñnec 9r9c elètrè nemellèc bo33osagra hog lassanac mendenha Kic kèdeg tanoltac lèndnec fenlnec mōnal firmamentomnac fenessege Es kic igassagra sokakat tancitandnac mōnal lillagoc 9r9ck9l valo 9r9ksegbèn Te kè? Danièl rèkèzdbè è bèzedekèt 2 zegèzièd b9 meg a' k9nuèt a' zerzet idèiglèn sokac èlmeñnec 2 soc keppèn valo lezē a' tudoman Es èn Danièl latec. 2 ime mōnal egèbkètt9c alnac vala eggic è fèl9l a' folonac p marían 2 masic mas fèl9l a' folonac mas marían Es mōda a' ferfiunac ki lèn 2 ruhakba 9lt939t ki aluala a' folonac vizèin Miglèn lezē è ludaknac vege. 9 hallam a' ferfiat ki 9lt939tuala lèn

ruhackal ki aluala a' folonac vizèin Mikor felémélteuolna o iogiat z o ballat menbè z èskötuolna az orockol elorè. mert vdo z idèc z vdonèc féle || Es midon bètèllèsedèndic z scent nep kèzenèc èlhimlese bètèllèsednèc 84-dik lev mend èzec Es èn hallam z nē èrtem. mondec En vrā mi lezē èz utan Es monda Menñèl Danièl mert bèrèkèztettec z megiegzettec è' bèzedec a' zerzet idèiglèn Megvalasztatnac z megfèieröltètnèc z sokac megbizonoltatnac monnal tüz. z kègetlènec kègetlènol mívuelkednèc. z nem èrthètic menden kègetlènec Valobizon tanoltae meg èrtic Es az vdonèn mikor èluetèttètèndic a' tokellètes aldozat z vèttètèndic az vndoksağ a' puztolatban èzer kètzaz kilènczaz napoc Bodog ki meg varia z iutand èzer háromzaz xxxij napokra Te kèdeg menñèl a' vegèzètes zerzesrè. z megnúgözol. z allapol te ñugolmadbā napoknac vegebèn Èz èddeglèn Danièlt az Heberèc kòñuebèn oluastue a' az egèbèc mellèc mondandoc è' kòñonèc vegeiglèn Theodocius zerzesebol vètèttènèc ki

C a p i t u l ũ x i i j

v Ala ferfiu babilloniabā lakozo Joachim nèuö z uon fèlèseget Su- 15
V sāna nèuöt Elchienac leañat igen zepet z iftènt felöt Q zülèy kèdeg mert igazac valanac taneitac o leañokat Moýsesnèc törueine zerèt Joachim kèd' igen kazdagvala. z vala nèki gimol. kèrte rokon o hazahoz.

2 9 hoziaia gulèkeznèc vala a' sidoc a3ert mert mēdeneknèl tiztelènd9b
 uala | Es zerzèttètenèc kèt ven birac a3 èztènd9bè kikir9l bèzèllet vr.
 mert babilloniabol hamiffag ki mēt a' vèn biraktol kic lattatnacvala a'
 nepèt birnioc Èzèc gakorlacvala Joachimnac hazat 2 ionèc vala 9 hoziaia
 mendenec kic itelètet valnac vala Mikor kèdeg a' nep megfordoltuolna del
 utā Susāna bèmegēuala 2 iaruala 9 ferienèc gim9l kèrtèbèn Es lattac vala
 9tèt a' uenec egmeden napon bèmenètte 2 testoua iaratta 2 gerièdenèc 9
 keuansagara Es èl fordeitac 9 èrtèlmekèt 2 lehaitac 9 zèmekèt hogne lat-
 nac meinnèt se èmlèke3nenècmeg igaz itelètekr9l. mert monnon megsèphet-
 tètèc vala 93èrèlmeuèl 2 nē ièlentettec vala megegmasnac 93èrèlmekèt Mert
 altalkodnac vala megèlentèni egmasnac 9 keuansagokat akaruā 9uèle zèr-
 kenni 2 alnalkodnacvala egmendēnapon 3orgalmazatost 9tèt latnioc Es mōda
 eggic a' masiknac Meinn9nc haza mert èbednèc idèie vagon Es ki menuē
 èlualanac egmastol Es mikor èlmètècvolna meg egbè iquen? 2 egmastol
 azon okon kèrde3kednèc vala megvallac 9 keuansagokat Es tahat k939n-
 seges v9d9t zerzenèc mid9n 9tèt 9n9n maganac lelhètneç L9n kèdeg mikor
 alkolmas napot alnalkoduā iègzènenèc bèmeme nemel v9d9 mikent tegnap
 2 harmadnap lac kèt 3olgalo [lea9ocka] 2 akara megmosdani a' gim9l
 kèrtbè || mert heu vala. 9 nē vala ot valaki a' kèt èl rèitezet vent9l meg-
 valuā 2 nezic vala 9tèt Monda a3ert a' lea9oknac Hoziatoc ènnèkem olait
 2 zappanban gartot kesseget 2 a' gim9l kèrtnèc aitoit tegetecbè hog mos-
 gam meg 2 ugan t9nèc mikent paran9oltuala 2 9a' gim9l kèrtnèc aitoit =

bèteuc Es ki menenèc a' titk aiton hog hoznac mellèt parāloltuala. 2 nē tuggac vala bèn lenni az èlrèitezet venekèt Mikor kèdeg a' leañoc ki mentècvolna felkèlenèc a' kèt venec 2 9 hoziaia futamanac 2 mondanac Ime è' gimòl. kèrtnèc aitoÿ bèrèkèztètèc 2 senki münkèt nē lat 2 te keuangodban vagonc Azert èngèg m̀v̀nèkònc. 2 zèrkeggèl m̀v̀uèlònc kit hanē akarandaž tanosagot mondonc te èllèned · hog teuèlèd eg ifiu volt 2 az okert èrèztètèd te ki a' leañokat te tòllèd Es Susanna ohaitozec 2 mōda Mendē fèlòl getrèlem ènnèkem Mert ha èzt tèndem halal ležen ènnèkem ha kèdeg nem tèndē nem tauoztatom èl tū kèzètekèt Dè iob ènnèkem müuèlkedètnèlkül èsnē tū kèzèitekbè · hognē b̀nhònnòm vrnac zèmele èlòt Es Susanna v̀uòltò nagzozattal V̀uòltenèc kèdeg a' venec 2 · 9èllène Es oda futamec eg 2 megnita a' gimòl. kèrtnèc aitoit Es ~~mikor~~ midòn a' haznac zolgaÿ hallottac volna | a' gimòl. kèrtbèn az v̀uòltest omlanac az aitora hog meglatnac mi azuolna Mi utā azert a' uenec zolanac a' zolgal igē altalkodanac mert illèn bèzed sonha Susānarol nē mondatotuolt 2 lòn masod nap Es mikor a' nep iqtuolna Joachimhoz 9 feriehez iquen^c a' kèt papoc 2 tèllèsec alnalkodattal Susanna èllèn hog meglolnec 9tèt Es mondanac a' nep èlòt Èrèziètec Susannahoz Elchienèc leañahoz Joachim fèlèsegehez 2 lègottan bè èrèztec 2 iqurò zülèiuèl 2 fiaiuat 2 rokoniuat Susanna valobizòñ vala igē dragalatus 2 zep zèmellèl Es a' hamissac parālolanac hog fel fedeztètèc mert bèfedeztètètvala hog auag ig elegendnenèc meğ 9 ekessegebè, Sirnacvala azert 9zolgaÿ 2 mendenec kic èsmèrtècvala 9tèt Es

felkèlenèc a' kèt papoc a' nepn^c kòzèpette vètec òkèzèkèt ~~oreaiara~~ fèierè Ki
 siruā menbè tèkente mert ò zùuò vala bizodalmat vallo vrban Es mōdanac
 a' papoc Midon a' gimòl kèrtbèn múnon magonc iaronvala bèiouò èz
 kèt zolgalo leañockal 2 a' gimòl kèrtnèc aitoit bètene 2 a' leañokat ki
 èrèzte Es iouò eg ifu ki èl rèitezet volt 2 vèle eggèsòlò Valobizon mikor
 m^v volnac a' gimòl kèrtnèc zegèlètebèn latuan è hamissagot futāc ò hoz-
 iaioe 2 latoc òkèt egbè zèrkennÿ || Es valobizon azt nem foghatoc meg
 mert èròsb vala nalonknal. 2 az aitoe megnituan ki zalada èzt kèdeg mi-
 kor megragattuc volna kèrdoc òtèt ki uolna az ifu. 2 nē akara nèkònc
 megìelentèni èz úgnèc vagonc tanoÿ Es a' sokasság hùn nèkie monnal
 nepèknèc veninèc. 2 birainac. 2 halalra karhoztatac òtèt Susanna kèdeg
 vùoltò nagzoual 2 monda Qròc istèn ki rèitekeknèc vag èsmèròio ki men-
 denekèt èsmèrèz mi èlòt legènèc te tudod mert hamis tanosagot mondanac
 èn èllènem 2 ime meghaloc . ~~te tudod~~ mert èzèknèc sem eggikèt nē töt-
 tèm mellèkèt èzèc alnakol zerzettènèc èn èllènē Vr kèdeg meghalgata òza-
 uat Es micor halalra vitètnec feltamazta vr az ifudad gèrmeknèc zèllètet
 kinèc nèue Danièl Es vùoltò nag zoual èn tizta vagok ènnèc veretòl. 6
 mēd a' nep òhozia fordoluan mōda Ki è bèzed kit bèzèllettél Ki mikorò
 ò kòzèpettec allana mōda Isrln^c balgatag fiaÿ nē itelitec sem èsmèritec a'
 mel igaz ig karhoztáttatoc meg Isrln^c leañat Fordollatoc itelètrè . mert
 hamis tanosagot bèzèllettèc ò èllène Azert megfordola a' nep siètèlmèl Es
 mondanac nèki a venec Jòÿ 2 vlle m^v kòzèpèttònc 2 mutassadmeg m^vnè-

kōnc met istēn tenēked attā vensegn^e tiztesseget Es mōda Daniēl azoknac
 Va | Valaziatoc èl okèt egmastol mèzze 2 meg itelem azokat Mikor azért meg-
 oztattanac volna eggic a' masiktol hiua eggèt azocbol 2 mōda nèki Gonoz
 napoknac agia Ma te bünid èliottènec mellèkèt èlōzer müüelkedeluala itel-
 uē hamis itelètekèt artatlanokat megnomoreituā .2 artalmasokat èl èrèztuē
 Vr monduā Artatlant 2 igazat megne zomoreh Azert ha ma lattad otèt
 mongad azért minēmō fa alat lattad okèt egbè bèzellèttec Ki monda kō-
 keñ fa alat Mōda kèdeg Daniēl Igāzan te fèdrè hazudal mert ime istèn-
 nèc angala tōruēt veuē otollō kōzèpet megozt tegedèt Es azt èl tauoztatuā
 paranlola a' mast ipni. 4 monda nèki Canaanac nèmzète 2 nem Judae
 a' zèmel lalt meg tegedèt. 2 a' keuansag' fordeitotta èl te züüedèt Igèn
 teztec vala Isrl fiainac. 2 azoc feluē zolnacvala tynèktec Dè Judanac leaña
 nem zènuède tū hamissagtokat Azert ma mongad meg' ènnèkem. mel fa
 fa alat fogad meg' okèt egbè bèzellèttec Ki monda Silua fa alat Mōda kè?
 Daniēl onèki Igāzā te 2' te fèdrè hazudal mert im marat istènnèc angala
 valuā tōrt hog tegedèt kōzèpet kètte vagion .2 meg'ollon tütökèt Es ug
 vüoltō mēd a' gülèkezèt nagzoual 2 megaldac istènt ki obèle rēmèkedökèt
 meg zabadeit Es egèmbè tamadanac a' kèt papoc èllèn met meg goztouala
 okèt Daniēl onon zaiocbol hog || hamis tanosag'ot mondotta ~~dottanac volna~~ 87-dik lev
 Es egèmbè ~~tamadanac~~ a' kèt ~~tonèc~~ nèkie ment gonozol müüelkettècvala
 o fèlec èllèn hog tennenèc Moýsesnèc tōruene zerèt 2 megolec okèt 2
 megzabadola az artatlā ver annapon Elchias kèdeg' .2 o fèlèsege Joachim-

mal o ferieuèl 2 ome menden rokonial dilerec istènt Susānaert o lea-
 ñokert mert nē lelettètet obènne il ektèlèn dolog Danièl kèdeg a' nap-
 sagtol foguan 2 touabba nagga lon a' nep zèmele èlot ¶ Astrages kiral kè-
 deg vèttètéc o aítaihoz Vala kèdeg Danièl kiralnac aztalarol 2 tizteltètet
 omenden barati felet,

Capitulū xiiij *Capitulum xiiij*

e S vala 2 a' babilloniaknal 2 baluan Beel nèuq 2 kòltèticvala
E greia eg menden napokban xij arthabe semlè 2 nèguèn iuhoc:
 2 hat korso bor A Kiral kèdeg belōliuala otèt 2 megen vala eg menden
 napon imadni otèt Valobizon Danièl imagga vala o istènet Es monda nèki
 kiral Mirè nem imadod Beelt Ki fèlèluē monda annac Mert nē imadoc
 kèzèl alkotot baluañokat . de èlèuèn istènt ki tèremtette mennèt 2 fol-
 dèt 2 valla menden tèstnèc hatalmat Es monda nèki kiral Nemdè latta-
 tic è tenèked Beel èlèuèn istènnèc Auag nem latod meneièkèt | ezec 2
 izic egmenden napon Es mōda Danièl mèuètuē Ne teuelgý kiral mert èz
 bèløl sar 2 kiuøl èrc sem ezic valaha Es megharagauā kiral hiua o pa-
 pit 2 mōda azoknac Hanēha megmondangatoc ènnèkem ki az ki megège
 è kòltsegekèt Ha kèð megmutatangatoc hog Beel ezi me meg èzekèt Da-
 nièl hal meg mert megkaromlotta beelt Es mōda Danièl kiralnac legén

te iged zerēt Valanac kèdeg Beelnèc papi hētuènen fèlèsegektol 2 gèr-
mekdèdektol 2 fiaiktol megvaluā Es iouo kiral Danièllèl Beelnèc t̄ploma-
ba Es mondanac Beelnèc papi Ime mv̄ ki megonc 2 te kiral vèssèd az
etkèkèt 2 a' bort èlègehèd 2 tegèd bè az aitokat 2 iègezièdmeg te güröddèl
Es mikor bèiquèndèz holual hanēha megetètuē mendenekèt lelèndèz Beel-
tol halallal hallonc auag Danièl ki hazudot mü èllènonc Megutallac vala
kèdeg mert alkottac vala az a3tal alat rèitec bèmenètet 2 azon mennèk-
vala bè mendenkor 2 meg ezic vala azokat Lot kèdeg miutā azoc ki men-
tècvolna 2 kiral az etkèkèt vète Beel èlèibè Mert parāoltvala Danièl o
gèrmeKinèc hog hamut hoznanac 2 èlrostala mend a' t̄plom zerēt kiral èlot
Es kimenuē bèteuec az aitot 2 kiralnac güröieuèl megiegezuē èlmenen?
A' papoc kèdeg bèmenenèc eyèl o zokasoc zerēt 2 o fèlèsegec 2 o fioc 2
men- || 2 mendenekèt megonèc 2 megiiunac Felkèle kèdeg kiral igen hol- 88-dik le
ual 2 Danièl ouèle c monda kiral Nemdè ègezec é a' iègec ki fèlèle ège-
zec kiral Es lègottan mikor meg nittauolna az aitot 2 nezteuolna kiral
az a3talt. c vuoltu nagzoual monduā Nag vag Beel 2 ninl tenalad valami
alsag Es mèuète Danièl 2 megtartoztata kiralt hog bè ne menne Es monda
Fügèlmèzièd a' pagimentomot ki nomi èzec Tahat kiral monda Latom fer-
fiaknac 2 nèmberieknèc 2 gèrmeKdèdeknèc nomokat Es megharaguec ki-
ral Tahat megfoga kiral a' papokat 2 o fèlèsegekèt 2 fiokat 2 megmutatac
nèki az rèitec aitolkakat mellèken bè mennècvala 2 meg ezic vala mel-
lèc az a3talon valanac Megole azért kiral azokat 2 beelt ada Danièlnèc ha-

talmaba ki èl doite 9tèt z 9 tplomat ¶ Es vala nag sarkan a' Babil-
 niaknahèlen z a' Babilloniaiac tiztelicvala 9tèt Es mōda kiral Danièlnèc
 Immar nem mondhad mert èz nē èlèuèn istèn azért imaggad 9tèt Es monda
 Danièl Èn vramat istènemèt imadom mert 9 èlèuèn istèn èz nē èlèuē istèn
 Te kèdeg kiral ag ènnèkem hatalmat z èn megolom è' sarkant t9rnèlkùl
 z rudnalkùl Es monda kiral. adom tenèked V9n azért Danièl zurkot z adèp-
 set z 39rt z egbèf9ze z alkota falatoeba z ada a' sarkannac | zaiaba z meg-
 zakadoza a' sarkan Es mōda Danièl Ìme kit bel9lt9c vala Kit mikor lat-
 tacvolna a' Babilloniaiac igē meltatlākodanac z egbè gülèkezenèc kiral èllèn.
 9 mondanac Kiral sidoua l9t Beelt megt9re a' sarkant meg9le 9 papit z meg-
 9le Es mōdanac mik9r i9ttècvolna kiralh9z Aggad nèk9nc Danièlt ki Beelt
 èluèzte z a' sarkant meg9le. egèbkent meg9l9nc tegedèt z te hazadat Lata
 azért a' k9ral hog hirtèlèn9l reia omlananac z zükseggèl kenzèreitètuē
 nèkic ada Danièlt Kic èrèztec 9tèt az oro3lanoknac vèrmebè z vala ot hèt
 napokban Valobiz9n a' vèrembē valanac hèt ~~oro3l~~ oro3lanoc z adatnacvala
 9nèkic egmenden napon kèt tètèc z kèt iuhoc z dèмага tahat nē adat-
 tattanac 9nèkic hog megmarnac Danièlt Vala kèdeg Abakuc ppheta Judea-
 ban z 9 f9z9t vala etkèt z apreitolvala kenèrèt az èdenbè z megen vala
 a' mèz9bè hog vinne aratoinac Es monda vrnac angala Abakuknac Vid
 èz èbèbèdet kit valla3 Bibilloniaba Danièlnèc ki vagon az oro3lanoknac
 vèrmebē Es mōda Ababuc Vram babilloniatic nē lattam z á' vèrmet nem
 tudom Es ragada 9tèt vrnac angala 9 tètèien z viue 9tèt 9 fèien^c fùrtin

z vete 9tèt Babilloniaba a' vèremrè 9 zèllètenèc hirtèlènkedètebē || Es 89-dik Jevè
 vùolt9 Abakuc mōduā Danièl istènn^c 3olgaia vegèd èz èbedet mellèt istèn
 èrèztet tenèked Es monda Danièl Vrā istèn megèmlèkeztèl èn rollam z
 nē hattad meg tegedèt zèrèt9kèt Es felkèluen Danièl euec Valobizon is-
 tennèc angala Abakukot igē hamar meg9 hèlen teue. J9u9 azért kiral a'
 hètèdnapō hog siratna Danièlt Es i9u9 a' vèremhez z bètèkente Es ime
 Danièl vluala az oro3lanoc k9zèpet Es kiral nag3oual vùolt9 monduan Nag
 vag Danièlnèc vra istène z ki uona 9tèt a' vèremb9l Valobizō azokat kie
 9uèzedèlmenèc okay valanac bè èrèzte a' vèrembè z egpillantatbā 9n9
 èl9tt9 megmarattatanac Tahat kiral monda Menden föld9n lako3oc fellec
 Danièlnèc istènet. mert 9 zabadeito z vdu9zeito teuē ièlensegekèt z lu-
 dakat mennèn z föld9n Ki megzabadeitotta Danièlt az oro3lanoknac vèr-
 meb9l lupa 9n9 maga dilertèssec,

P r o l o g u s

It Kèzdètic Ó3yas pphetanac k9n9u9.

n Em azon zere a' xij pphetaknac az hebereknèl ki z' m'v nalonc
 N Mert a' zèrèt mi zèrèt ot oluastatic it z' zèrèttèttènèc ¶ Ó3yas
 megriuideitètet z mōnal mèl értèlmèckèl 3ol | Jochel k9n9 èlèibèn vegebèn
 nèhèzèb z mend Malachiasiglan egmendenik vallac 9tulaidonsagit. Kit az

Heberc Ezdras irastudonac 2 tōruē tō doctoranac alaitnac Es mert ma mendenikrōl = hoziu = mōdani 2ac a3t akarom t̄vnēktec t̄t̄ imtetteknēc O Paula 2 Eustochiom tudnotoc, è xij p̄phetac egkōnō. 4 Ozias egènlō v̄dō-bèn volt Isayassal Malachias kèdeg Aggeusnac 2 Zachariasnac = volt = idèiebèn Kikbèn kèdeg v̄dō èliou nē vèttetic a' cimerlètben azon p̄phetae al̄t̄ 2 a3oe kiraloc p̄phetaltanac ōk kic alat 2 a3oc p̄phetaltanac kic o' èlōt-tōc valnac cimerlètekèt

Prologus

O Z̄yasnac 2 Jonatasnac Achasnac 2 Ezechiasnac Juda kiralinac 2 Jeroboamnac Joas fianac Isrl̄ kiralanac idèiebèn kèdeg Ozeas Berinèc fia o' p̄phaciaianac mondatara bètōlt scēt leleckèl Es ug è' megmondot kiraloknac zamabol Achas Judanac kiralā 2 Jeroboam Isrl̄n^c kirala vrat meghattac mikēt a' kiraloknac 2 paralipomenōnac kōnuēy bizonēitac 2 Isrl̄t 2' o' vralkodáttōckal 2 hatalmockal kenzerēitettec bñhōnni baluan imadasnac bñneuèl Kiert istèn Ozeasnac bèzellette èzekèt monduā Veg te magadnac parazna fèlèseged auag paraznasagèt 2 alkossad paraznalkodatnac fiat Es ug paraznat nē hèlbōlualo || tēstnèc kuruaiat nèuèzi. dè pogant istènt nem tudot. ki o' tēremtōienèc zèrèlmet megv̄taluā baluanoknac keuāsagi ala èngèztelte vala o' magat Dè miutā p̄pheta è' dologbā istèn paranlōlatinac èngèdet volna ōtōllo z̄lètet fiat parālola Jezraèlnèc nèuèzni

isténtől igerű rüid vđo utā Jezraèlnèc veret meg dýadalmazni He Hýen-
 nèc hazaban Ki igerètnèc oka èz Hýèn Elizeustol kiralla kènèttètec Nabot
 verènèc meg dýadalmazasara Jezraèl polgaraet ki tahat valo vđobèn fõ va-
 ros vala. kit Jezabel Achabnac Isrl kiralanac fèlèsege õltuala meg. mikent
 a' kiralog kõnuõ ièlenti Mikor èzistèni paranlolat zerèt a' vèr okanac diadal-
 mazasaert a' megèmlèitet Achabnac mōdē hazara fènelkedee igē nèhèzèn fè-
 nelkedetvala x èl tõrlõttõuolna È meg leuē lelèttètèc hog vrat meghatta Ki-
 nèc vnokaia ki èz kõnuèl megfogattatot Jeroboamnac õ kèzdètenèc tetèlet
 kõuètuen. 2 istèn parālolati èllen 2 zerzète èllèn Isrl nepeuèl müuèlkeduē
 Nabothnac vere ki Jezraèl földõ hèlen õttètet vala èl Hýènnèc a' meg èm-
 leitet atfanac hazara Jeroboamnac buniert iègzèttètèc atoknac Ezert lõt hog
 istènn^c haragia Isrl neperè pphetanac hirdètese miat mōdatnec zarmazando-
 nac | Juda hazanac kèdeg èz oluasassal foglaltatuā azert igertètet irgalmasság
 Mert Ezechias Judanac kirala Achaznac fia a' baluañokat èlueue mēd azo-
 kat mellèkèt õ a'ca 2 mend egèb kiralog scènteltènècvala. istènnèc tpiõ-
 mat ièlentètèc hog meg tizteitotta 2 meg ekeseitette

P r o l o g u s

3ec a' regulac mel nèuèknèc iègzesi alat vadnac mel nènzè-
E tekhez pphetac miat vrnac bèzedé èrèztètèc Valamenezèr a' tiz
 nènzètekhez fùgèlmèztètèc pphècia è' nèuèc alat iègzèttètnèc tudniamert

Effraim Samaria : $\bar{I}$ srl : Joseph : Jezaël : Bethel : 2 Betauen : 2 azon k93bè
 Jacob Midon kèdeg a' kèt nèmzètekhez bèzel : tahat èz nèuèc alat monda-
 tic Juda $\bar{I}$ hrlm Benjamin Daudnac haça . 2 azon k93bè Jacob Neha kèdeg
 $\bar{I}$ srl mēd a' xij nèmzètrè mōdatic

It kèzdètic ožyas pphetanac èl9 capitulma

70

Rnac igeie mel l9t Ozeashoz beri fiahoz Josienac Joatannac Achas-
V nac Ezechiasnac Juda kiralanak napiban 2 Jeroboamnac Joatannac
 Joas fianac $\bar{I}$ srl kiralinac napiban 3olasnac kèzdète vrnac Ozeasban Es mō-
 da vr Ozeasnac Meñ èl 2 veg temagadnac paražna fèlèseget .2 alkos tema-
 gadnac || paražna fiakat . mert paražnalkoduā èl paražnalkodic f9ld vrtol
 Es èlmene 2 veue Gomert Debalaimnac leaŋat .2 foga 2 z9l9 nèki fiat . 6
 mōda vr 9nèki H9ad 9 nèuet Jezaèlnèc . mert meglèn kèuèsenne 2 meg-
 latom Jezaèlnèc veret Jezaèlnèc hazaban 2 megnugotom $\bar{I}$ srl hazanac orzagat
 Es annapon megt9r9m $\bar{I}$ srlnèc 9et Jezaèlnèc v9lgebèn Meges foğa 2 z9l9 le-
 ant 2 mōda nèki H9ad 9 nèuet Irgalmassagnalkùl mert nem toldoc touabba
 irgalmažnom $\bar{I}$ srl hazanac de èlfèlèdkežuen èlfèlèdem 9kèt Es Juda hazanac
 irgalmažoc 2 meĝ zabadeitom 9tèt 9 vraban istènebèn . 2 nē zabadeitom
 meĝ 9tèt 9bèn 2 t9rbē 2 hadban 2 louacban 2 louagokban Es elèmtète ki
 vala irgalmassagnalkùl ¶ Es foga 2 z9l9 nèki fiat 2 monda H9ad 9nèuet

nem èn nepèm . mert tú nem èn nepèm . 2 èn nem lezec tv̄ istèntec Es lezen Īsr̄l fiainac zama monnal têngernèc f̄ouène ki mertekt̄ nèlkül vagon 2 nē zamlaltatic meg. 4 lezē a' helen hol mōdatic nèkic tv̄ nē èn nepèm 2 mōdatic nèkic èl̄o istènn^c fiaÿ 2 egbè gùitètnèc Judanac fiaÿ 2 Īsr̄ln^c fiaÿ egèmbè 2 vètnèc ̄o magoknac egf̄ot 2 felmennèc a' f̄oldr̄ol mert nag Jezraèlnèc napia |

C a p i t u l ū i j

m Ongatoc tv̄ a'atoc fiainac Tú èn nepèm. 2 tú hvgtoknac irgalmas-
M sagot k̄ouèttètet ¶ Itelletec tv̄ a'atokat. itelletec. mert ̄o nem èn fèlèsegem. 2 èn nē ̄o ferie Vege èl ̄o paraznasagit ̄o orcaia èl̄ol. 2 ̄o t̄or-
 uen̄ t̄oresit ̄o èmlèinèc k̄ozèpib̄ol. Netal̄atal megfoziam ̄okèt mèzeitèlènē. 2 allaptassam ̄otèt mèzeitèlènē ̄o zùlètètenèc napia zerèt. 2 vèssèm ̄otèt monnal kiètlènt .2 allaptassam ̄otèt mōnal vtnalkül valo f̄oldèt. 2 megollèm ̄otèt zom-
 iusaggal. 2 ̄o fiainac nem irgalmaszoc. mert paraznasagnac fiaÿ. mert ̄o a'n-
 noc paraznalkodot Èlmegec èn zèrèt̄oim vtā. kic meg aggac ènnèkem èn ke-
 ke'èrimèt. 2 èn vizèimèt 2 èn gapiumat 2 èn lènemèt 2 èn olaiomat .2 èn vè-
 nèrekemèt A3ert ime èn megsouènezem te vtaidat t̄uissèckèl .2 bèrèkèztē
 ̄otèt maceriaual 2 ̄o ̄osuènit nē leli meg' 2 k̄ouèti ̄ozèrèt̄oit 2 nē foglal-
 lam̄g ̄oket Es mōd Èlmegec 2 megfordoloc èn èlebèli feriemhez. mert èn-
 nèkē tahat iobbā vala hognē ma Es èz nē tutta mert èn attam ̄onèki ga-

bonat bort 2 olait. 2 èzüstöt 2 arañnat megsokaseitottam nèki mellèkèt
 tottènèc Baalnac Azert megfordoloc 2 èluezem èn gabonamat 9 idèiebèn. 2
 megmerem èn gapiamat 2 èn lènemèt mellèckèl || bèfediuala 9 ektèlènse-
 get 2 ma megèlentem 9 ~~ektèlènseget~~ heitsagat 9 zèrètòinèc zèmèy èlöt. 2
 ferfiu nē zabadeiça meg ötet èn kèzèmböl 2 megzontètem 9 menden vigá-
 sagat 2 9 ~~menden~~ innèpet 9 neomeniaiat 9 zombattat 2 9 mēden innè-
 penèc idöit 2 megtöröm 9 zölöiet 2 9 figè fùgèiet kikiröl mondöt En iu-
 talmim èzèc mellèkèt ènnèkem attanac èn zèrètöim. 2 vètem ötèt ligètbè.
 2 megezi ötèt mèzönèc vada. 2 2 meglatō greiaia Baalinnac napiat kic-
 bèn gerièztvala gerièztètet 2 ekeseiticvala 9 higiuel 2 9 kòsöntöieuèl. 2
 megè vala 9 zèrètöy utā 2 èn rollam èl fèlèdkezièvala vgmönd vr Azert
 ime èn èmtètem ötèt 2 vizè ötèt a' kiètlènbè 2 bèzellec 9 züuebè Es meg-
 adom önèki 9399 9rizöit azon helen 2 Achornac völget rëmèsegnèc megüi-
 tasara Es enekel öt 9 ifiusaganac nap napi zèrèt 2 9 felmenesen^o napi zèrèt
 Egiptomnac földèböl 2 lezè annapō vgmöd vr Hiu èngemèt ènferièm 2
 nē hiu èngemèt touabba Baalim 2 èl uezèc nèuèkèt 9 9 zaiabol 2 nē èm-
 lèkezè meg touabba önèuekröl 2 a' napō tezèc quèlec fogadast mèzönèc
 barmaual 2 meinnèc rèpesöiuèl 2 földnèc mazoiual 2 ýet 2 tört 2 hadat
 èltörlöc földröl 2 | 2 alotom ökèt bizodalmal Es menèzlèc tegedèt èn ma-
 gamnac 9röcke 2 menèzlèc tegedèt èn magamnac igassagban itelètbèn 2
 irgalmassagban 2 irgalmazatokban 2 nèuèzlèc teg tegedèt èn magamnac hüt-
 bèn 2 megtudod mert 2 lezè annapon 2 meghalgatlac tegedèt vgmöd vr

2 meghalgatom mennèkèt 2 azoc meghalgattac földèt 2 föld meghalgatta
 a' buzat 2 a' bort 2 az olait Es ezec meghalgattac Jezraelt. 2 bèuètē ȳtèt
 èn magamnac a' io földbè 2 irgalmaȳoc nèki ki irgalmassagnalkùluala Es
 mōdom a' nem èn ~~nemè~~ nepèmn^e En nepèm vagte. 2 ȳ mōd En istènē vagte

C a p ^m 3 ȳ

e S monda ~~vr~~ vr ènnèkem Meñ èlmegeȳ 2 zèrès nèmberiet baratod-
E nac zèrètȳiet 2 paraȳnat . mikèt vr zèrèti Isrln^e fiait Es ȳk nez-
 nèc idègen istènekre. 2 zèrètic ȳȳȳknèc muȳtit Es asam ȳtèt èn magam-
 nac xv. èȳüstȳckèl 2 eg gerla arpan Es mōda ȳnèki Soc napokban varȳ
 èngemèt Ne paraȳnalkoggal 2 leg ferfiuual dè èn 2. megvarlac tegedèt
 Mert Isrln^e fiaȳ soc napokbā vlnèc kiralnalkùl 2 fèdèlmnèlkùl 2 aldoȳat-
 nalkùl 2 oltarnalkùl 2 ephotnalkùl 2 Teraphimnalkùl Es ezec utā megfor-
 dolnac Isrln^e fiaȳ 2 megkèrèsic ȳ vroc istènt 2 || Daudot ȳkiralat 2 fèl-
 nèc vrhoȳ 2 ȳ ioȳagahoȳ napoknac vtollaban

95-dik lev

C a p ^m n e g e d

I Srlnèc fiaȳ halgassatoc vrnac igeiet . mert vrnac itelète vagō földn^e
 lakoȳoiual ¶ Mert ninl igassag' . 2 ninl irgalmassag' . 2 ninl istèn-

nèc tudomaña földön Atoc 2 hazugság. 2 gilkosság 2 vrság 2 törueñ törös
 bouolkottènec. 2 ver vert illètet Azert gazolkodic föld. 2 megbètègöl men-
 den ki öbènne lakozic mészönec vadaban 2 meñnec rëpesöibèn. dè tengern^c
 hali 2 egbè gülèkeznèc Valobizon egmenden ne itellen. 2 ferfiu ne feget-
 tèssecmeg Mert a' tenepèd mikèt azoc kic èllène mondnac papnac Es ma
 le èsel a' ppheta 2 le èsic teuèlèd Eýèl vèztègtèttèm te anadat Vèztèglet
 èn nepèm az azert hognè vallot tudomañt. mert te èlüztèd a' tudomant èn
 2 èlüzlèc tegedèt hog papsaggal ne eltèttèssèl ènnèkem Es mert èlfèlèd-
 keztèl te vrad istènedn^c törueñeröl. èlfèlèdkezè te fiaidrol èn 2. Ö sokas-
 sagoc zerèt igbúnhottènec ènnèkem ö dilösegekèt vlatatussagba valtoztat-
 tom ènnepèmnèc bunit. èzec 2 ö kègetlènsegekrè emèlic fel ö lelkekèt Es
 lezè mikèt a' nep. ugā a' pap .2 meglatom ö reiaia ö utait 2 ö gondolatit
 megadō önekì. | 2 ezèc 2 nē elegendnèc meg. paraznalkottac 2 nē zöntè-
 nèc meg . mert vr istènt meghattac ö parālolatit nē örižètben Paraznasag 2
 bor 2 rezegseg èluezn^c züuèt Èn nepèm ö faiabā kèrdezè .2 ö estapia hirdè-
 tet önekì Mert paraznasagnac zèllète lalta meg ötèt. 2 èl paraznalkottanac
 ö istènektöl Hegeknèc tètèiebèn aldoznacvala 2 halmokon gerièztnèc vala
 timeamakát. Lèrfa alat 2 ñar fa alat 2 terebintus alat. mert iouala ö ar-
 neka, Azert paraznalkodnac tv leantoc 2 tv völegentec törüè töröcke lezn^c
 Nē latoc meg tv leantokra mikor paraznalkodādnac 2 tv völegentekrè.
 mikor törüèt törèndnèc mert ök a' paraznackal ñaiaskodnac vala 2 az hè-
 relteckèl aldoznac vala 2 a' nē èrtö nep meg vèrèttètic ha te Isrl hè bè

lèndezkedèndel, auag te Juda ne vetkezièl 2 ne akariatoc mēnetec galgalaba 2 ne mennētec fel Bethanenbè se èskeggētec, èl vr mert èl hailot Isrl mikent a folato vno Ma vr eltèti okèt zelessegbèn mōnal barant, Effraim baluanoknac rezèse haggatoc èl otèt èlualasztatoc o uèndegsegec Paraznasaggal paraznalkottac zèrèttec o oltalmazoioc hoznioc az vndoksagot megkötöztö a zèllèt otèt ozarnaibā 2 meg galasztatnac o aldomasoktol z^o || 94. dik lev

Vgèlmèzietec èzekèt papoc 2 fūgèlmèzietec Isrlⁿc hazā 2 kiralnac z
F hazā halgassatoc. mert itelèt vagon tv uèlètéc mert orizètnèc tōreie lottètéc 2 mikèt taborra ki tèreitet halo. 2 az aldozatokat haitottatoc melsegecbè. 2 èn mēd azoknac megèsmèrōio Èn tudom Effraimot 2 Isrl nē rèitètet èl èn tollèm. mert ma Effraim paraznalkodot. Isrl megferteztètet ¶ Nē aggac o gondolattokat hog megne fordollanac o vroc istènhez. mert paraznalkodatnac zèllète o kōzèpettèc. 2 vrat nē èsmèrtecmeg Es Isrlⁿc kèuelsege fèlèl o orcaiban. 2 Isrl 2 Effraim le èsnèc o hamissagokban. Mert Juda z le èsic ouèlec o apro barom lordaiual mennèc vrat megkèrèsniec. 2 nē lelic meg Elvetètet otollōc. vrbā tōruèt tōrtènèc mert istènnèc idègè fiakat zultènèc Ma azert meg maria okèt honap o idèiuèl, Eneklètéc trombitauā Gabbabā Kürtèl Ramaban. ordehatoc Betharenbèn Te hatad mege Benjamin. Effraim puztolatba lezen tōrètètnèc napiā 2 Isrlⁿc nèmzètibèn megmutattā onèkic a hütōt Lottènèc Judanac fèdèlmi

mōnal hatart veuoc Qreaioc ki ottō èn haragomat mōnal vizèt | Effraim patuart zènuèdø itelèttèl meg' zègèttètet. mert kèzdet mēni fertezètesseg vtan .2 èn monnal mol Effraimnac. 2 monnal rothadagossag Juda hazanac Es latta Effraim ø lelètezètet, 2 Judas ø kòtèlet 2 èlment Effraim Assurhoz. 2 èrèztet a' gøzø kiralloz. 2 ø nē zabadeithat meg' tvtøkèt. sem odhatta meg a' kòtèlèt tv rollatoc Mert èn mōnal Leena Effraimnac. 2 mōnal orozlannac kølkø Juda hazanac En megfogom 2 èlmegec. 2 èluezē 2 nīlèn ki megzabadeha Èlmēuē megfordoloc èn hèlemrè miglèn megfogatkoziatoc 2 megkèrèsetec èn orcamat

C a p ^m v j j

ø ø **Ö** Tørdèlmèkbèn holual felkèln^c èn hoziam Jøuètéc 2 fordollonc vrhoz mert ø megfogot 2 megzabadeit münkèt. 2 megvèr 2 megvigazt mükèt Meg' èlèuèncit mükèt kèt napoc vtā. harmadnapō felkølt mükèt 2 èlønc ø zèmelèbèn Megtugguc 2 kòuèttuc hog meg èsmèriuc vrat ø vepese mōnal megkezèitètet holual. 2 iø m̀vnèkønc mōnal megèlègeitètet ès. 2 èstuèli földnèc Mit tegèc tenèked Effraim. mit tegèc tenèked Juda. Tú irgalmassagtoc mōnal veternèy kødøc. 2 mōnal holualèlmulo harmat Azert vèrtèm a' pphetakbā. 2 megøltèm økèt èn zamnac igeibèn 2 te itelètid ki zarmaznac mōnal fenesseg' || mert irgalmassagot akartā 2 nē aldomast. 2 istènnèc tudomañat inkab hognē aldozatokat Qk kèdeg' megzèg-

tec a' fogadast mikēt Adam ot tōruēt tōrtènèc èn bènènm ¶ Galaad bal-
uan alkotoknac varosa verrèl megtalpaltatot .2 mōnal toluay ferfiaknac
rèitec hèlec papoknac rezèse az utbā iarokat Sýchènbōl megoldoklōc .
mert fertezètesseget mùuèlkettènèc Irln^c hazabā latec vlatatussagot . ot
effrainnac paraznalkodatta . megferteztètet Isrl Dè te .2 Juda vès te ma-
gadnac aratast . midon meg fordeitandom èn nepèmnèc fogsagat

C a p i t u l ū h e t e d

m Ikor meg akarnam vigažtanom Isrlt. megìelentètet Eiffrainnac ha-
M missaga .2 Samarianac gonossaga . mert hazugsagot mùuèlkettè-
 nèc Es vr bèmèt . fožtuā kiuōl a' toluaila . Es netalantal mongac ρ zū-
 uokbèn ρ menden gonossagokrol megèmlèkežtemèt Ma megkōrnekežtec èn-
 gemèt okèt ρ lelèmesec . èn orcā èlōt lōttènèc Q gonossagokbā megvigaž-
 taltac kiralt .2 ρ hazugsagokbā a' fèdèlmèkèt ¶ Mend paraznalkoduā mō-
 nal meg goitot kèmcè a' sūtōtōl Kèuèsènne meg ñugot a' varos a' ko-
 uaznac èlègeitesetōl miglè mèdenestōl megkouazosolna . tū kiraltoknac napi
 kèždenèc a' fèdèlmèc balgatagoslani a' bortol | Ki tèrièžtette ρ kèžet a'
 mèuètkežokkèl met megkèntec monnal ~~mikent~~ kèmcèt ρ zūuokèt mikor
 lèsèlkednèc onèkie Mèd etaltal alut megfožuē okèt . Q meg gerièžtètet
 holual mōnal tūžnèc langa Mèd meg' hèuōltènèc mōnal kèmcè . 2 meg-
 martac ρ biraiokat Q menden kiraloc le èstènèc . 2 ninlèn ρ kōžžōlōc ki

vuoltène èn hoziā Effraim a' nep k939t 9 megèlègeitètic vala. effraim lot hamu alat sùlt keñer ki megnē fordeitatic Idègenec 9ttec meġ 9 èrèiet 2 9 nē tutta · dè 2 93segec ki 9ttèttènec 9 bènne. 2 9 nē tutta Es meġ alaztatic vala Isrl̄n^c kèuelsege 9 orcaiabān . sem fordoltanac meġ 9~~æ~~vroc istènhez .2 mēd èzèkbē nē kèrèstecmeġ 9tèt Es lot Effraim. mōnal èlhitètet galamb zūuèt nē vallo egiptomot hÿac vala, a3 assiriusokhoz mentènec èl Es mikor èl èl èrèdèndnec. ki tèrièztē ÷ èn halomat ÷ 9 reiaioc Leuon3ō 9kèt mōnal meñn^c rèpes9it Megvèrem 9kèt 9 sèrègeknec halasa zerèt Jaÿ nèkic mert èlmētèn^c èn t9llèm Megpuztoltanac. mert t9ruēt t9rtènec èn bènnèm Es èn meġzabadeitottā 9kèt. 2 9k hazugsagokat bèzèllettèn^c èn èllènē. 2 nē vuolt9ttènec èn hoziā 93ūu9ckèl. dè ordeitnac vala 9 hailakocbā Bu3ā 2 boron || ker9d93nec vala. 2 èltauo3tanac èn t9llèm Es èn oktattā 9kèt. 2 meġèr9seitettèm 9 kariokat. 2 èn bènnèm gondolnac vala gonossagot Megfordoltanac hog igānalkūl iennenec. I9ttènec mōnal alnalkodo ÿ. Le èsnec 9 fèdèlmeç t9rbèn. 9nèlueknec hirtèlènkedètet9l. è3 9 karomlatoc egiptōnac f9ldebèn

C a p ^m n o l c a d

1 Egèn trombita te torkodban mōnal kèsèl9 vrnac hazara. a3ert
L mert meġt9rtec èn fogadasomat. 2 èn t9ruenemèt meġt9rtec Èn-

gemèt kaialtnac èn istènē. megèsmèrtõnc tegedèt Isrlⁿ istène Isrl èluè-
 tet iot. èllènség vldõzi õtèt Qk orzaglottanac 2 nē èn tõllèm. fèdèlmèc
 lõttènèc 2 nem èsmèrtèm Q èzústøkèt 2 õ arañnokat tõttec õmagoknac
 baluanocka. hog meg õlèttètnenèc Te boriud èluèttètet Samaria. megharagut
 èn hirtèlènkedètē õreiaioc miglèn nē tiztolhat meg mert õ 2 Isrl^bõl vagon
 Múuès alkotta azt 2 nē istèn. mert pokoknac haloiaaba lezē Samarianac
 boriuia. mert zèlèt vètnèc 2 vèzèt aratnac Al a' gabona fõ. 2 nin. õ bèn-
 nec nèmzes. nē tezē liztet kit ha 2: tènd idègenec ezic meg õtèt Megma-
 rattatot Isrl ma lõt nèmzètecbe monnal fertezètes èden mert õk fèlmètènèc
 assurhõz, Effraim egèdõlualo vad zamar õmaganac aiādokokat | attanac õzè-
 rètõõknèc. dè 2: berrèl èl hoztanac nèmzètekèt Ma egbè gúitõm õkèt 2
 megnugõznac kèuèse kiralnac 2 fèdèlmèknèc tèrhetõl. mert Effraim megso-
 kaseitotta a3 oltarokat bñhõtètèrè. Lõttènèc õ nèkic a3 oltaroc vetkezètbè
 Meg irom õ nèkic èn soc keppèn valo tõruenèmèt kic alaitattanac mikèt
 idègenec Oståkat aianlnac. husokat aldoznac 2 ezènèc 2 vr nem fogagga
 azokat Ma meg èmlèkezètèc õ hamissagoc. 2 meglåtta õ bñõkèt. 2 õk
 Egiptomba fordeitatnac ¶ Es èl fèlètte Isrl õteuõiet. 2 rakot tplõmokat Es
 Juda rakot èrõs varosokat. 2 èrèztec tüzèt õ varosiba. 2 megmaria annac
 hazokat

I X 9

n E akarih 9r9ln9d Isrl ne akarih vigadnod mikent nepèc. mert
N èl paraznalkottal te istènedt9l 3èrèdtèd a' iutalmat buzanac men-
 den 3er9ÿ felet 3er9 2 saito nē eltèti 9kèt. 2 a' b9 bor hazud 9nèkic Nē
 lakoznac vrnac f9ldebèn Effraim egiptomba fordolt. 2 az assiriosoc k939t
 ferte3ètèst 9t Nem aianlnac vrnac bort. 2 nē kellètnèc 9nèki. 9 aldoma-
 soc mōnal siroknac keñèrec Mendenec kic ezic 9tèt meĝ ferte3tètèc. mert
 9 keñèrec 9 lelkec Nē megen bē vrnac hazaba Mit te3tec a' ièles innèpen
ik levél. vr innèplètenèc napiā Mert ime èl èrèttènèc a' pu3tolattol Egiptus || egbè
 gùiti 9kèt Mephis èltèmèti 9kèt Q keuanatus ezüst9kèt lalan 9r9kli boi-
 torian 9 hailakochan Eli9ttènèc a' latatnac napi. èli9ttènèc a' megforbatlat-
 nac napi Tuggad temaĝadat Isrl: heitnac. ferte3ètèsnèc. balgatagnac 3èllèti
 ferfiunac. te hamissagodnac sokassagaert. 2 te soc balgatagsagodert Effraim
 9ri39. èn istènemèl 9pheta. romlatnac t9r9 l9t 9 menden vtain balgatag-
 saĝ 9 istènenèc hazabā Nèhèzèn b9nh9ttènèc mikèt Gabbaanac napibā Meg
 èmlèke3ic 9hamissagokrol. 2 meĝlaĝta 9 b9n9kèt Isrlt a' kiètlènbèn mōnal
 39l9kèt. monnal fùgènèc èl9 almaiat 9 tètèiebē latta 9 attokat Qk kèdeg
 bèmètènèc bèlfegorhoz. 2 èl idègen9ltènèc gala3atbā. 2 l9ttènèc vtalatusoc.
 mikèt azoc mellèkèt 3èrèttènèc ¶ Effraim èlrèp9lt mōnal madar 9 dil9sege
 3ùlètètt9l. 2 meht9l 2 fogadattol Hog ha 2' 9fiokat nèuèlèndic fiaknalkùl9n

tezē ɔkèt èmberec kɔ3ɔt Dè 2 iaÿ nèkic mikor èlmenèndèc ɔtɔllɔc ¶ Effraim mēt latā Tirus uala ɔ zepsegen^c fondalasaban 2 Effraim ki uizi ɔ fiait a' meg ɔldɔklɔchɔ3 Aggad nèkic vram. mit aé nèkic Ag nèkic mehèt fiaknalkül 2 meg a30 èmlɔkèt ɔ mēdēn alsagoc galgalabā. mert ottogol gūlɔsegbèn vallottam ɔkèt ɔ lélèmesekn^c gonossagaert En hazambol ki uètem ɔkèt. nem toldom hæg hog zèrèssèm ɔkèt Q mendē fèdèlmecc èlmētènèc Meg vèrètètèt Effraim ɔ' gukèrec meg a3ot sēmikeppen gimɔlɔt nē tezⁿc Hogha 2 zülèndn^c megɔlɔm ɔ mehekn^c mētɔl zèrèlmèsbet Èluèti ɔkèt èn vrā istèn mert nē halgaitac ɔtèt. 2 leznèc budosoc nèmzètecbèn.

C a p^m t i z e d

t Ermɔ 3ɔlɔtɔ Isrl gimɔlɔl eggèsɔlt ɔuèle. ɔ gimɔlɔlènèc sokassaga
T zerent. oltarokat sokaseitot ɔ fɔldenèc bɔsege bɔuɔlkɔdɔt baluanoknac. Megɔzlatot ɔ zūuɔc ma èluèznèc Q megzègdèli ɔ' baluanokat. megtɔri ɔ ~~oltarokat~~ oltarokat. mert tahat mōdnac. ninl. nèkɔnc kiralonc sem felluc vrat. 2 kiral mit tezē m̀v̀nèkɔnc Bèzèlletec ektèlèn ɔzlasnac igeit. 2 tarlatoc fogadast a' hazugsaggal. 2 nèm3 mōnal kèsèrɔ itelètet a' mè3ɔkn^c barazdain Bethauenn^c v̀nɔit tizteltec Samarianac lako3ɔÿ. mert sirt ɔ raita ɔnepe 2 ɔ hazanac ɔri3ɔÿ vigattanac ɔraita ɔ dilɔsegebèn. mert èlmēt ɔtɔllɔ Valo || bi- 98-dik 1
 30n ɔ 2 Assurba mēt vitètètèt. aiandoc a' gɔ3ɔ kiralnac Effraimot galazat
 20 *

foglalla meg. 2 Isrl meg galasztatic o akaraiban Samaria el mentette o kiralat monal taitekot viznec zemelen. 2 elueztetnec a' baluannac magassagi Isrlnc bunqert boitorian 2 koro neuenedic o oltarokon. 2 modnac hegeknec. fedzietecbe muket. 2 halmoknac essetec mreiane Gabbaa napitol fogua bunhot Isrl. ot allottanac A' had ne foglalla meg oket Gabbaba hamissag-nac fiay En keuasagom zerent megfegem oket Guitetnec oreiaioc nepec mikor megfegettetnec o ket hamissagokert Effraim a' boriutol taneitatot zeretni. a' nomast 2 en mentem onakanac zepsegen Felmegec Effraimra ¶ Sant Judas 2 zeg omaganac barazdakak Jacob Vessetec tv magatoknac igas-sagot igazolatban. 2 arassatoc irgalmassagnac zaiaban Vyehatoc tv magatok-nac irotuanokat V Vdo kedeg vrat megkeresni midon iouend ki taneit tutoket igassagban Kegetlenseget zantottatoc. 2 hamissagot arattatoc. otte-tec hazugsagnac gaboniat. mert meg galasztattal te utaidban 2 te erosid-nec sokassagaba Fay tamad te nepdben. 2 te mendē erosseged meg | pu3-teitatnac mikent Samaria megpuzteiteitatot o hazatol ki meg dyadalma3ta Baalt a' viadalnac napiā annoc fiara esue Ig tot tvenektec Bethel tv alsag-toc gonossaganac orcaiatol x

Cap^m t i z e d

m Ikent holual elmulic elmult Isrlnc kirala. mert Isrl germec 2
M zerettem otet, 2 Egiptombol hiutta en fiamat Hiuttac oket ydeig

èlmētènèc 9 orcaiohtol ¶ Baalimnac aldoznacvala. 2 a' baluañoknac aianl-
 nacvala. ¶ èn Effraimnac daÿkaia visèlem vala 9kèt èn karimon 2 nem
 tuttac hog megvigaztanam 9kèt Adamnac kòtèlibèn. vonzom 9kèt zèrèlemn^c
 kòtèlibèn. 2 lezec 9nèkic mōnal felmagaztato iga 9 tūgok9n. 2 hailottā 9hoz-
 iaia hog eltèttèt nec Nem fordeitatic egiptom fòldebè Assur 9 kirala. mert
 nē akartanac meġ fordolni T9r kèzdètet 9 varosaban. 2 meġ èmezti valaz-
 tottit. 2 megezi 9 fèiekèt. 2 èn nepèm lūg èn fordolatomra Iga kèdeg vèttè-
 tic 9nèkic egèmbè mel èlnē vetèttèt ¶ Mikeppèn adlac tegedèt Effraim 2
 megoltalmazlac tegedèt Isrl Mikeppē adlac tegedèt mikèt Adamat. vètlèc te-
 gedèt ment Seboimot Megfordolt èn bèlem èn zūuèm. egèmbè meghaborei-
 tatot èn bankodasom Nē tezem èn haragomnac hirtèlènkedètet. 2 nē for-
 doloc || meġ hog èluèzèssèm Effraimot. mert èn istèn. 2 nem èmber. 2 scēt ^{99-dik level}
 te k9zèpettèd. 2 nem megecbè a' varosba Vr vtā iarnac Reio mōnal oro-
 lan. mert 9 reio 2 feln^c tèngernèc fiaÿ. 2 èl rèp9lnèc mōnal madar Egip-
 tombol. 2 mōnal galamb Assiriosoknac fòldeb9l. 2 hèlhetē 9kèt 9 haz9cbā
 vgmōd vr Megk9rnekezèzèt èngemèt Effraim 9 conplarsagabā 2 Isrl hazanac
 alsagaban Judas kèdeg tano lezal istènnèl 2 hí scènteckèl

C a p ^m x j 9

e Fraim zèlèt 9riz 2 hèuseget k9uèt mend napot èsteg hazugsagot
 E 2 puztolatot sokaseit Es az Assiriosockal fogadast t9t. 2 Egip-

tomba olait vizēuala Azert vrnac itelète Judaua 2 meglatasa Jacobbaſra. 9 vtaÿ zerēt 2 9 lelèmesi zerēt forbatl 9nèki ¶ Mehbèn megtalpalta 9atta-
 fiat 2 9 èrossegebē kūz9d9t az angallal 2 hatalmazot az angalon 2 megba-
 torodot. sirt 2 kerte 9tèt. 2 Bethèlbèn meglelte 9tèt. 2 ottogol bèzellel
 m̄vuèl9nc 2 sèrègekne vra istène vr 9 èmlèkezète 2 te te vrad istènedhez
 fordol3 Irgalmassagot 2 itelètet 9rizhÿ. 2 mēdenkor te istènedbè rēmenkeg-
 gèl Canaan 9kèzebèn hamis mertec patuart zèrètet 2 mondot Effraim valo-
 bizon kazdagga l9ttèm. | Baluant leltèm èn magamnac. Mend èn munkaim
 nē leltènec ènnèkem hamissagot mellèl bñnh9ttèm Es èn te vrad istèned
 Egiptom f9ldeb9l vltètlec = tegedèt = meglè hailakokban. mikent innèp-
 nèc napiban. 2 bèzellettèm a' 9phetakra. 2 èn latatot megsokaseitottam 2
 9phetaknac kèzechè hasonlattattam Ha galaadban a' baluan. azert heiaba
 teuelget galgalaban. tèhèneckèl aldozuā. mert 2' 9 oltarokat gùit9ttèm mō-
 nal mèz9nèc barazdait Elfutot Jacob Sÿrianac videkebè. 2 z9lgalt Isrl fè-
 lèsegert. 2 z9lgalt fèlèsegert 9phetabā kèdeg hozta ki vr 9tèt Isrlt Egip-
 tōbol 2 9phetaban tartatot meg Isrl Effraim 9 kèsèr9segibè haragra rezzèz-
 tet èngemèt 2 9 vere 9 reiaia iq. 2 9 boz3osagat megagga 9nèki 9 vra
 istène xij

C a p ^m x 1 J ^m

e FFraim bèzeluē felèlè hata meg ~~Isrlt~~ Isrlt 2 vetkezec Baalban 2
E meghala. 2 ma toldattanac bünhötètrè 2 töttenèc 9 magoknac 9t-
 tèuēt 9 èzüst9cb9l mōnal baluanoknac hasonlāttat. mēdenest9l foguā mü-
 uèseknèc müüy Mōdnac 9k azoknac. aldoziatoc èmberec. boriukat imaduā
 Azert leznèc mōnal veternyè èlmulo harmat. mikèt forgo zèlt9l zer9bèn èl
 ragattatot por. 2 mikèt kèmb9l || ki zarmazot füst En kèdeg te vrad is-100-dik 1e
 tènèd Egiptomnac f9ldeb9l. 2 istènt èn t9llèmt9l megvaluā ne tug. 2 za-
 badeito èn t9llèmt9l megvaluā nin. En tegedèt meg èsmèrtèlèc a' kiètlèn-
 bèn a' pu3ta kiètlènnèc f9ldebèn 9 elèdèle zerèt. 2 bèt9ltènèc 2 megele-
 gettènèc. 2 felèmèltec 93u9kèt. 2 èl fèlèttènèc èngemèt Es èn lezec 9nè-
 kic monnal Leena. mikèt pardié az Assiriosoknac vtaban Èlèicbè kèlec
 9nèkic mōnal k9lkèy èlragadot n9sten ~~samar~~ mèdue 2 megzaggatom 9 zu3-
 ioknac bèl9lualoit 2 megèmeztem 9kèt ot monnal oro3lan. mè39nèc vada
 megmèccí 9kèt Te èluèzesed Isrl tenèt9llèd èn bènnèm te sègedèlmèd Lac
 èn t9llèm Hol uagon te kiralod. igè felette ma zabadehon megtegedèt te
 mèdè varosodbā 2 te biraid kikir9l mōdottal Ag ènnèkem kiralt 2 fèdèl-
 mèkèt Adoc tenèked kiralt èn hirtèlènkedètèmbèn 2 èluèzè èn meltatlan-
 kodatombā Egbè k9tèlèztèttèc Effraimnac hamissagi èlrèitètet 9 bün9. 3ú-
 9nèc sèrèlmi 9nèc 9nèki 9 a' nem b9l. fiu Mert ma megnè al fiaknac

megtörététébèn ¶ Halalnac kézéből megzabadeitom ökét. halalbol megzabadeitom ökét, O halal lezec te halalod halal. te megmarasod lezec pokol | Vigasztalat élreitetet én zémèimtol. mert ö afaiaç k939t 03t Ho3 vr azalo zèlèt a' kiètlènből felmenöt. 2 megazalla öèrit. 2 megpuzteita ö forrasit. 2 ö èlragagga menden keuanatus èdeèekn^c kenlet 13

C a p ^m x 1 1 j

è L vèziē Samaria mert ö vra istènet kèsèrosegre rezzèzte Törbèn
E vèziènèc èl. ö approdi le èssènèc. 2 ö nèhèzkesi megmètèltèssènèc Isrl fordol te vrad istènedhez. mert le èstèl te hamissagodbā Vegètec fel tívvelètec igekèt. 2 fordollatoc vrho3 Mongatoc nèki. menden hamissagot èlueg. 2 veg iot. 2 megagguc mv aiakinknac boriuit Assur nem zabadeitmeg mükèt. lora nem ellönc fel. sem monguc touabba. mv istènik. mv kèzèinknèc müuèlkedèti. Mert az aruanac ki te bènnèd vagon irgalma3 Meguiga3tom ö törödèlmèkèt 2 akaratömal zèrètè ökèt. mert èn hirtèlènkedètè èlfordolt ö töllöc Es lezec mönal harmat ¶ Isrl virago3 monnal liiom. 2 ki fakado3nac ö gükèri ment libanosnac Mennèc ö agay 2 ö lezè mönal olayfa. 2 ö ilatfa mèt libanose Megfordeitatnac ö arnekan vlöc. 2 èlnèc bu3aua. 2 tèremnèc monnal 39löc Ö èmlèkezète mikent Libanosnac bora Effraim mi ènnèkem touabba a' baluañoc Èn meghalgatom 2 vizem ötèt. || èn mikent 39ldèlö fèñö fat. èn bèlöllèm lelèttètet te gimöhlöd Ki

bõl 2' megèrti èzekèt. èrtõ 2 tugga èzekèt. mert vrnac vtaÿ igazac. 2 igazac iarnac õbènnec Tõruentõrõc kèdeg le èsnèc õbènnec

It kezdetic s. Jochel pphetanac plogasa

s Scent Jochel az Hebereknèl Ozeas vtan vèttètic. 2 mikent ot
S Effraimnac nèue alat a' ƒ nèmzètrè mondatic a' pphetalas ki èm-
 lèkeztètic gakorta auag Samarianac. auag Isrln^c Vgā è' pphetabā menden
 mel mondatic hièndõnèc mōdatni 2 illèni Juda nèmzètenèc 2 Ihrlmn^c 2
 semmikeppèn sem eg èmlèkezètet tennÿ èbbèn Isrlnèc x a' tiz nèmzètnèc
 2 az idèkèt kikkèn pphetalt azonokat vèhèttuc mellèkèt Ozeasban oluas-
 tonc Ozyasnac Joathannac 2 Achasnac 2 Ezechiasnac Juda kiralinac napi-
 ban, 2 Jerobouānac Joas fianac Isrl kiralanac napibā Valobizõn vr bèzede-
 nèc letèle õ erdemere vallatic kinèc lõt, nē annac tulaidõsagara. ki mon-
 datic lenni. mēt nehol oluassuc Vr lõt ènnèkem vdvõssegbè. Hallas kèð
 scent irasocban. nem èz auag a3õ ki fülbè 3õzatlic dè mel 3übèn èrtèttè-
 tic a' mōdec 3erent hog vr bèzel ewāgeliõbā Kinèc vagon hallo fülõ hal-
 gassa Hog kèð mōdatic | Enotisetay auag Enoÿs ƒõrõƒõl Deiakol 3õzatlic
 fülèiteckèl èztechè vegetec. mel tulaidon nē füllèl dè 3uuel èrtèttètic Kic
 venec 2 mennèyèc lelec 3erent halnac Kic kèdeg földbèn lako3nac földnèc
 lako3õÿ 2 földièkn^c nèuèztètnèc kic õ fülõckèl földièkèt èrtnèc Valahol
 kèdeg è' kèt igec egbè eggèsõluē vèttètèndnèc. nēlac az egüõ igeknèc

303atfara hiziuc illèniec. dè az èl rèitet mondekoknac auag igeknèc értèl-
merè Genesisbē Lameth bèzel fèlèseginèc z vnokajnac Adanac z Sellanac
Halgassatoc èn 3omat Lamethnèc fèlèsegi z fülèiteckèl fülèlletec èn bèze-
dimèt Mert megoltèm ferfiat èn sèbembèn z hòst èn sèrèlmèmbèn, ¶ Isajás
Halgassatoc mennèc. z fülèiddèl fülèllèd föld

Masod plog

Ochel, ki magaraztatoc èn istènē ag auag istènnèc kèzdo auag is-
Jtène volt Mert èz 9 nèmüèzèteböl 303atlic E3 iquèndo mondekot
lac Judara z Ihrlmrè monga, z 9 kònuenèc kèzdètebèn a' gènerkedètes
vèndegseg a utan Ihrlmet siralomra hÿa. z onèkie ki mètètesekèt meg-
hirdèti. z pdikalla nèmzèteknèc hiuatalat. z az egbè gülèkezet huuokrè
reiaioc iquèdo scèt lelket Pphetalt kèdeg Joathan || Juda kirala alat mi-
don z Micheas Jochel Rubènnèc nèmzèteböl hiuattatot Bethoronnac mèzè-
ien Hol z bekese'ggèl megholt z èltèmèttètet

It ìmar kezdetic scent Jochel pphetanac kònuo p totum

Rnac igeie mel lot Jochelhez Fatuèl fiahoz ¶ Halgassatoc èzt ve-
Vnec z fülèiteckèl fülèlletec földnèc menden lakozoy Ha lot èz
tv napitokban. auag tv afaitoknac napiban èrröl tv fiaitoknac hirdèssètèc.

2 tv fiaitoc o fioknac. 2 o fiok egèb nèmzètn^c A herñonac maradekat meg-
 otto a' lajua saska. 2 a' saskanac maradekat megotto a' lajua Es a' laj-
 uanac maradekat a' roga otto meg Ebrèggètec fel rezegec. 2 siriatic. 2 or-
 dehatoc mend kic bort edesseghèn iztoc. mert èluèz tù zatocbol Mert nèm-
 zèt iq fel èn földèmèrè. èros 2 zamtalan. o fogoc mèt orožlannac fogaj. 2
 o zapioc mèt orožlan kolkeie Vette e èn zožomèt a' kiètlènè. 2 èn figè-
 mèt meghamžotta Megmèzèitèlèneituē megfožtotta otèt. 2 èluètte meg fèie-
 røltènèc o agoc Sjry mōnal sackal megzoreitatot žùž o ifusaganac ferien
 Èluèzet až aldožat 2 až aldožat vr istènnèc hazabol. 2 sirtanac papoc vr-
 nac zožaj. | megpužteitatot a' videc. sirt a' föld. mert megpužteitatot a'
 buža. 2 meg galaztatot a' bor. 2 megbètègolt až olaj. 2 meg galaztattanac
 a' zantoc. ordeitottanac a' zož ožizo a' gabonan: boron 2 arpan. me't èl-
 uèzet a' mèžonèc aratasa A' zož megalaztatot 2 a' figè meg lelètezet, a'
 malogranatom 2 a' palma. 2 a. malus. 2 mèžonèc menden faj meg ažtanac
 mert meg galaztatot a' vigasağ. èmbereknèc fiaitol Papoc quèdežietec meg
 mağatokat 2 siriatic. ordehatoc oltarnac zožaj. mennètecbè fègiètec sakbā
 èn istènemnèc zožaj. mert èluèzet èn vram istènènèc hazabol až aldožat
 2 aianlat ¶ Scètelletec a' bojtot. hÿatoc a' sèrèget. egbègùhetec a' vene-
 kèt. 2 földnèc mèdè lakozoit. mv vrunk istènonknèc hazaba ¶ Es vuol-
 lètec vrhož Ah. ah. ah. a' napnac mert kožèl uagon vrnac napia. 2 mon-
 nal pužtolat iot a' hatalmastol Midènè tv zèmeitec èlot èluèztènèc è až ele-
 dèlec mv vrunk istènonknèc hazabol ožom 2 vigasağ A' barmoc megbuž-

hottènèc 9 ganeiocban. megtörèttètènèc a' lür9c. èltekoglattattac a' patikac. mert meg galasztatot a' buza Mit nèget a' lelkes. reiottanac az apro
 ik levél. barmoknac lorday. mert ninl 9nèkic 9 eledèlec. Dè 2' nagbarmok- || nac
 lorday èl himlètènèc Vram te hoziad vuolt9c. mert a' tüz meg 9tt9 a'
 kiètlènnèc dragalatosit, 2 a' lang meg gerièztette a' videkeknèc mēden
 fait Dè 2' mēz9nèc vadi neztènèc te reiad mōnal èssèt zomiuhozo zerg9.
 mert megasztanac vizèknèc forrasi. 2 tüz megmarta. a' kiètlènnèc dragala-
 t9tosit,

C a p ^m m a s o d

t Rombitaua eneklètec sÿonban. ordehatoc èn scēt hegemen Meg-
T haborogganac foldnèc mēden lakoz9y. mert io vrnac napia. mert
 kožel vagon setetsegeknèc 2 homalnac napia. kožnèc 2 vèznèc napia. ki tè-
 ièztètet a' hegekrè monnal holual soc nep 2 èr9s Egènl9 ouèle nem uolt
 kèzdètt9foguā 2 9 vtanna nem lezen. mend nèmzèteknèc 2 nèmzèteknèc
 èztè èztèndèiekiglèn 9 orcaia èl9t maro tüz. 2 9 utāna kiètlènnèc pūzta-
 saga. 9 ninlèn ki èltauožtassa 9tèt 9nezesec monnal louaknac nezese. 2
 vgā futosnac monnal louagoc. Hegeknèc tètèin 99knèc mikent zèkèrèknèc
 99aſſa. mi mikèt pozdoriat megmaro tüz langanac 99aſſa, mikent viadalra
 kežolt èr9s nep. 9 orcaiatol getrèttètènèc nepèc ¶ Menden zèmelec fazekba
 fordeitatnac ¶ Futnac mikèt èr9ssèc. mikent hadakožo ferfiac. felmènèc

a' kofalra. ferfiac iarnac o vtokban. 2 nem haiolnac el o osuènecbol egmen- | denic o atafiat nē zorongatta egmēdenic o osuènekbèn iarnac Dè 2' ablakokon bèèsnèc. 2 nem sèreznèc meg A' varosba bèmennèc a' kofalon futosnac hazakat meghagnac ablakokon bèmennèc monnal or Q orcaia elot megremolt föld. megindoltac meinnèc. nap 2 hod megsetetesoltèc. 2 Lillagoc meguontac o vilagossagokat Es vr atta ozauat o sèrègenèc orcaiatel elot. mert igē soc ovara. mert èrossèc 2 teuoc o èroit Mert nag vrnac napia 2 igen felèlmès. 2 ki tūrhèti otèt Ma azért ugmōd vr istèn Fordollatoc èn hoziam mend tū zūuèteckèl. boithèn 2 siralomban 2 gazolatban. 2 mètèlletec meg tv zūuètekèt. 2 nē tū ruhaitokat. 2 fordollatoc tv vratoc istènhez. mert kèges 2 irgalmas. èngedèlmès 2 soc irgalmassago. 2 felseges irgalmas gonossagokon Ki tugga ha meg fordollon 2 bolasson istèn. 2 aggon o utanna aldomast Aldozat 2 aianlat mv vrunk istènnèc Enekletèc trombitauaal syonban. scèntellètec boitot. hÿatoc sèrèget. egbè gühètec nepèt. scèntellètec eghazat. egbè hÿatoc venekèt. egbè gühètec aprokat. 2 èmløkèt zopokat. Ki mennē a' uo lègen o hailakabol. 2 men a3zon o tèrèmebol a3 oltar 2 a' gador k93ot sirnac papoc vrnac zolgaÿ || 104-dik lev

mondnac Engèg vram èngèg te nepèdnèc. 2 ne aggad te oroklètedèt bo3zosagba. 2 ne vralkogganac nèmzètec oraitoc Me't mirè mongac a' nepèkbèn Hol vagō o istènec Vr zèrette ofoldet 2 meg èngèdet onepenèc. 2 fèlèlt vr 2 mondot onepenèc Ime èn èrèztec tvnèktec gabonat bort. 2 olait. 2 bètèllèsettèc obènnec. 2 nē adlac tvtokèt touabba nèmzètecbē bo3zosagba.

2 ɔtèt ki ezfèkrɔl vagon. mèzse tezē tvtollètec. 2 ki úzō ɔtèt a' földbè
 az utba. 2 pužtaba. 2 orcaiat nap kèlèti tenger èllèn. 2 ɔ utollat az vtol-
 so tengerre Es felmegē ɔ búzɔ 2 felmegē ɔ rothadagossağa. mert kèuelɔl
 miuèlkedet Ne akarih felned föld de vigag tē 2 ɔrɔl. mert felmagaztatta
 vr hog tege Ne akariatoc felnetec a' videknèc lelkesit. mert a' kiètlèn-
 nèc dragalotosi nèmzettènèc. mert a' fa hozta ɔ gimɔlit. a' fùgè 2 a.
 30lɔ attac ɔ èrrèiekèt Es sýonnac fiaý vigaggatoc 2 ɔrɔllètec tv vratoc is-
 tènben. mert atta tvnèktec igassagnac taneitoiat. 2 ležalleifa tv reatoc
 veternehý harmatot 2 èstièt mikent kèzdèttɔl foguā Es a' zerɔc bètèllèsed-
 nèc gabonaua. 2 a' saitoc | bɔuɔlkɔdnèc borral 2 olajal. 2 meg adom tv-
 nèktec az èztèndɔkèt. kikèt meg ɔt a' saska a' laýua a' roga 2 a' herno
 Nag èn èrossegem kit èrèztettèm tv hoziatoc. 2 eztec eltèttètuē. 2 meg-
 elegettec. 2 dileritec tv vratoc istènteknèc nèuèt ki tɔt ludakat tv uè-
 lètec. 2 nē galaztatic meg èn nepèm ɔrɔcke. 2 tuggatoc mert èn İsrīl kɔ-
 zèpet vagoc. 2 èn tv vratoc istèntec. 2 ninl nagob. 2 èn nepē nem ga-
 laztatic meg ɔrɔcke

C a p^m h a r ?

e S lezen èzec utā Qttom èn zèllètemèt menden tèstrè. 2 tú fia-
E toc 2 tv leantoc pphetalnac. Tú ventec almakat almadoznac. 2
 tv ifaitoc latatokat latnac De 2' annapocban ɔttom èn zèllètemèt 2 èn

30lgalo leanimra Es adoc ludakat menñen 2 földön. vert 2 tüzet 2 füst-
 nèc paraiat Nap setetsegebè fordol. 2 hod verbè mi èlöt èl ioyön vrnac
 nagnapia. 2 felèlmès Es lezè Menden valaki kaialtanga vrnac nèuet vduo-
 30l. Mert syönnac hegè 2 Ihrlmbè lezè a3 vduo30les. mikèt mōdot vr. 2
 a' maradekobā kikèt vr hiuand Mert ime annapokbā 2 a3 vdobèn micor
 megfordeitandom Judanac 2 Ihrlmn^c fogsagat || egbè güitoc menden nèm-^{105-dik}
 zètekèt. 2 vizè okèt Josaphatnac völgèbè. 2 ottogol vètèkedem ouèlec
 Isrlen èn nepèmen 2 èn oroklètèmen kikèt èl himtettènèc nèmzètecbè. 2
 èn földèmèt megoztottac 2 èn nepèmen nilat èrèztettènèc Es a' gèrmeket
 vèttec a' bordelba. 2 a' leant èl attac boron hog innanac Valobizon mi
 ènnèkem 2 tvnèktec Tirus 2 Sydon. 2 Palestinayāknac mendè hatari Midè-
 nem go30dèlmèt forbatlotoc meg ènnèkè è Es ha tü èn èllènè go30dèlmèz-
 tec hamar 2 gorsan meg adom tv nèktec a' megforbatlast tv fètekrè Mert
 èn èzüstömèt 2 èn aranñamat èluottetec. 2 èn keuanatosimat 2 èn zepimèt
 attatoc tv baluātoknac eghazaba 2 Juda fiait 2 Ihrlm fiait èl attatoc a' gor-
 goc fiainac hog mèz3e tennetec okèt o hataroktol Ime èn feltama3tom okèt
 a' helen kibè èl attatoc okèt. 2 fordeitom a' tü megforbatlastokat tün fètekrè.
 2 èl arolom tv fiaitokat 2 tv leantokat Juda fiainac kèzèkbè 2 èl arollac
 okèt Assabeosoknac igè mèz3eualo nèmzètnèc. mert vr vr bèzèllette Vuol-
 letec èzt nèmzètbè Scèntellètec hadat. tamaziatoc fel a3 èrossèkèt | Felmen-
 nènèc menden hadako3o ferfiak Törietec meg tv zanto vasaitokat töröcbè. 2
 tv kapaitokat lamacba. A' bètèg mongō mert èn èros vagoc Fakadoziatoc 2

iouètec menden nèmzètec kòrnòl 2 egbè gulèkeziètec ot. 2 le èÿti vr te
 èrösseidèt ¶ Kèllènèc fel nèmzètec 2 menñènèc fel Josaphatnac vòlgebè
 mert ottogol ulòc hog kòrnòl menden nèmzètekèt megitellèc Erèzietec tv
 sarlotokat mert meg ert az aratas Jouètec 2 zallatoc le me't tellès a' saito.
 2 bouòlkòdnèc a' saitoc mert meg sokasolt o gonossagoc anepèc oldòk-
 lètinèc vòlgebèn. mert kòzèl vrnac napia a' valaznac vòlgeben Nap 2 hod
 megsetetoltèc 2 Lillagoc meguontac o fenessegekèt ¶ vr sÿonbol reio 2 Ihrlm-
 bøl agga o zauat. 2 menñèc meg indoltatnac 2 föld. 2 vr lezè o nepenèc
 földènèc rèmensege. 2 Isrl fiainac rèmèsege èrössege Es tuggatoc mert èn va-
 goc tv vratoc istèntec. Sÿonban èn scèt hegemen lako3o Es lezen Ihrlm scèt
 2 idègenec touabba nē mennèc o altalla Es lezè annapon. hegec edesseget
 hullatnac. 2 vòlgèc tàyèl folnac. 2 Judanac menden Lergètègibèn vizèc folnac
 2 forras ki megè o vrnac hazabol 2 meg otòzi az arradat- || nac tuuissit Egip-
 tus pu3tolatba lezè 2 Idomea vèzedèlemnèc pu3tasagaba azert hog hamissan
 mùuèlkettènèc Juda fiaiban 2 az artatlannac veret èlòttottec ofoldòkbèn Es
 Judea lako3tatic mēd oròcke ¶ Ihrlm nèmzètec bøl 2 nèmzètec bè 2 megtiztei-
 tom o verekèt kit megnè tizteitottam vala. 2 vr lako3ic Sÿonban Prologus

It kezdetic scèt Amos pphetanac kònuo plog

0 Sÿas kiral mikor istènnèc zerzètet zorgalmast zèrètneie a' zer-
 zètnèc igen nag zèrèlmeiert rezzèzètèc Moÿses tòruenènèc pa-

ranloloſſa èllèn. 2 ragaduan a' tèmiènezot. mēt ièlenti paralipomenon ma-
 sod kōnuenèc historiaia papi tižtet mèrezkedet vennÿ Ež allatert ièlenic.
 hog istènnèc t̄plomabā föld indolas tamadot Kirōl Žacharias p̄pheta 2' meg
 èmlèkežic Es ug è' föld indolasnac èlōttō Amos p̄pheta è' megmondot ki-
 ralnac idèiebèn. 2 Jeroboamnac Joas fianac Īsr̄l kiralnac idèiebèn è' nèm-
 zètekrè kic èž oluasassal megfoglaltattac istènnèc haragiat iouèndōol meg-
 hirdette azon okokert mellèkèt megèmléitètvala Es mert azon p̄pheta èž
 utā valocbā mond a' harom hamissagokon. 2 a' negèden | nem fordeitom
 meg ōkèt Harmadžer iègzi hog bünōknèc bolanaſſa adattathatic istèntōl
kit negèdžer hirdèt ažō bunt teuōknèc sem p̄nia sem bolanat nē adatta-
tic Mert tūznèc hasonlaſſa žerèt kit a' megmondot nèmžetecbè èlèue meg-
 mondottauala èrèžtèndōnèc akara meg mutatni žarmazandonac istènnèc nè-
 hèž 2 meg' hihatatlan haragiat azon varosnac èl homlolasara

M a s o d p l o g u s

a Mos p̄pheta pažtor 2 paražt. 2 žederÿ faknac agait valogatuā kè-
 A uès igeckèl ki nē ièlentèthètic Mert ki ièlenthèti ki meltan
 harom bunit damascosnac Gaženac. Tirusnac. Idumeanac Amon fiainac 2
 Moabnac. 2 hètèd 2 nōlcad hèlen Judanac 2 Īsr̄ln^c ¶ Ež bèžel a' kouèr
 vñōknèc kic vadnac Samarianac hegibèn. 2 valla a. nagob 2 küssèb haž-
 nac romlasat Ō meglatta a' saskanac teužiet 2 vrat allatta a' mèžžèl meg

egèneseitet kɔfalon auag Adamantinoson. 2 almaknac horgan ɸ vonuā get-
 rèlmèknèt búnɔsɔknèc. 2 èhseget földrè. nem keñernèc èhseget sem viz-
 nèc ʒomiusagat. dè istèn igeie halgatasanac Nem mondotta igeinèc dè vr-
ik levél. nac igeit Amos kèdeg magarazta- || tic megterheltètètnèc Eʒ Amos lelki
 malaztal tèllès pphetalt egèb pphetac kɔʒɔt. mert nēlac ɔn maga uala pphe-
 ta dè egèbèk es. Valobizon ppheta nem lèhètetuolna hanēha èlèʒteb paz-
 tor nem uoltuolna ki es. ɔtrombitaiaual eg menden napon enekel oktatuā
 2 taneituan eghazbā Mert bizonsaggal mendē pphetaknac ʒauoc mondatic
 monnal lelki trombita eghazban p̄dikaluā Mert iruā vagon Men fel a
 magas hegrè te ki euāgelizalʒ s̄yonnac. magaztassad fel te ʒodat

p l o g ɔ s u p A m o s

3 Amos ppheta nē uolt Isajasnac aŋta iollèhèt aʒ es. ppheta volt Mert
E aʒ es egèb betɔckèl èʒ 2 egèb betɔckèl irrattatic meg aʒ Heberèknèl
 Bɔtɔknèc ki ʒ deʒakolʒ valaʒia ninlèn Es amaʒ èrɔsnèc è kèdeg èlualtnac
 vag èltauoʒotnac magaraztatic. mert aʒ tiz nèmʒètèc èllèn bèʒellet. maskent
 ki aʒ tiz nèmʒètèc èllèn bèʒellet. Kic baluan imadas miat istènnèc ʒolgalat-
 fatol 2 Daidnac orʒagatol èlualtanacvala Volt kèdeg ɔrokonsaga Tekuenac
 varosabol ki hat mèl földɔn vagon Bethlèhèmhez Barmoknac ʒorgalmazattat
 visèluē aʒ mèʒɔknèc ʒelessegebèn kic kɔʒèl vadnac Tekuenac varosahoʒ kichèn
 aʒ földnèc aʒiusagaert | 2 fɔuètnes uoltaert sem eg gabona nem tèrem dè èʒec

Másik kéz hasonmása
 Amos könyve kezdetéből.

Másik kéz hasonmása

Sophonias végszavaiból és Aggeus elábe tett
 bevezetésből.

Sophonias

repenes mior megforditandoy ti fog
 sagtotat ti zem ditac elqt vgnond men.

Denkato vr istey **Prologus**

Et elena vettio s. Aggeus ppbeta plogus

I Erenias ppbeta vgnond Sedechias
 kinal Hamd eseneo oktort ki a fo
 gaddt kütqt nem tartottauala na
 buchobuozer caldeose kinkanac.

bɔ barmi eledèleckèl bɔuɔlkɔdnèc Aʒert mendenec tèllèsec valanac paʒtoroc-
kal. 2 a. földnèc mèddɔsege mertecletic auag forbatlatic ~~m~~ barmoknac so-
kassagaua ǁ E: paʒtoroknac zamabol volt Amos. tudatlan bèʒeddèl dè tèllès
tudománnal Aʒon idècbèn pphetalt kèdeǵ kichèn Jochèl Naum. Jonas. Oʒee.
Isaÿas Dè kèuèse èleb kèʒdet pphetalni hognè Isaÿas Inkab kèdeǵ a' tiz
nèmʒètéc èllèn bèʒellet kèuèsèkèt kɔʒbè vètuē a' kèttɔrɔl Eʒt a' paʒtoroc
zamabol èlueuē èrèʒte vr hog Samariaban pphetalna Kit Amasias kiral
auag pap gakorta getrette ʒapasockal Eʒ utan ɔ fia Oʒÿas vas zeggèl vstɔ-
kenèl altal ùte Èʒec utā fèl èlèuènen ki vèttètéc ɔ földebè Kèuès napoc
vtan a' sèbnèc sèrèlmeuèl meghala. 2 èltèmèttètéc ɔ attajual

It im̄ar kezdetic scent Amos pphetanac kɔnuɔ

Mosnac igeÿ ki ki volt Tekuenac paʒtoribol mellèkèt latot Isrl̄-
A rè Oʒÿasnac Juda Isrl̄ kiralnac napibā 2 Jeroboamnac Joas fia-
nac Isrl̄ || Kiralanac napiban kèt èʒtèndɔuèl èlɔttɔ a' föld indolasnac. 108^{-dik} 10
monda Vr Sÿonbol reÿo. 2 Ihrl̄mbɔl agga ɔʒauat 2 sirtanac paʒtoroknac
dragalatosi. 2 meʒaʒot Carmeloscnac tètèie Eʒt mōga vr Damascoscnac harom
bünin. 2 a' negèdiken nem fordeitom meǵ ɔkèt. aʒert hog Galaadot vas
nomtato kesseggèl tɔrtɔ legen meǵ. 2 èrèʒtec tüzèt Aʒaèlnèc hazaba. 2 meǵ-
maria Benadabnac hazat. 2 meǵtɔrɔm Damascoscnac ʒauarit. 2 èluèʒtē a'
baluan mèʒèiebèn lakoʒokat. 2 estapot tartot gènerkedètnèc 2 bèlèndes-

segnèc hazabol Es èl vitèttètic Sÿrianac nepe Cÿrenenbè vgmond vr ¶
 Èzt monga vr Gazenac harom fertežètessegin. 2 a' negèdiken nē fordeitom
 meg 9tèt. azért hog èluite legen a' t9kellètes fogsagot hog bè rèkèztène
 9tèt Ýdumeaba. 2 èrèztec tüzèt Gazeenac k9falabara. 2 megmaria 9 hazait
 2 èluèztec Azotomban lak9zokat. 2 estapot tartot Askalonbol Es fordeitom
 èn kèzèmèt Acharomra. 2 èluèznèc a' iazoknac maradeki vgmond vr Èzt
 monga vr istèn Tirusnac harom bünin. 2 a' negèdiken nē fordeitom meg
 9kèt azért hog a' t9kellètes fogsagot | bè rèkèztettec Idumeaba. 2 nē èm-
 lèkeztènèc meg a'afiaknac fogadasarol. 2 èrèztec tüzèt Tirusnac k9falaba.
 2 megmaria 9 hazokat, èzt monga vr Edomnac har9 bünin. 2 a' negèdi-
 ken nem fordeitom meg 9tèt. azért hog t9rrèl 9d vld93t9 legen 9 a'afiat.
 2 megt9rt9 9 irgalmassagat. 2 touabba megtartotta legen 9 hirtèlènkedètet.
 2 9 haragiat megtartotta mend vegiglèn Èrèztec tüzèt Temamba. 2 meg
 maria Božrenac hazat Èzt monga vr Am9fiainac harom fertežètessegin. 2
 a' negèdiken nē fordeitom meg 9tèt Azert hog Galaadnac nèhèzkesit meg-
 mètèlte 9 hataranac megzeleseiteserè. 2 tüzèt gerièztec, Rabaathnac x maskent
 Rabeenac k9falaba. 2 megmaria 9 hazat ordeitasban hadnac 2 homalnac
 napian. 2 az indolasnac napian Es megè Melchon fogsagba 9 2 9 fèdèlmi
 egèmbè vgmond vr ¶ Èzt m9ga vr istèn Moabnac harom fertežètessegin.
 2 a' negèdiken nē fordeitom meg 9tèt. azért hog Idumea kiralnac tètèmit
 meg egètte mend hamuiglan Es èrèztec tüzèt Moabba. 2 meg maria Ca-
 riothnac hazat. 2 meghal Moab a' 39zatban. 2 trombitanac v9oltesebèn.

z èluèztec birat o kòzèpibol. z o menden fèdèlmit megolom ouèle vgmond vr

C a p ^m 9 0 ||

109-dik

è 3t monga vr istèn Judanac harom fertezètessegin. z a' negèdi- z
E ken nem fordeitom meg otèt. azért hog èluèztec vrnac tórue-
 net. z o parāolatit nē oriztec Mert meg laltac okèt o baluani kic utan
 iartanac o atoc. 6 èrèztec tüzèt Judaba. z megmaria Iħrlnèc hazat, Ezt
 monga vr Iħrln^c harom fertezètessegin z a' negèdiken nē fordeitom meg
 otèt. azért hog az igazat èzústõn èlatta. z a' zegent lab oltõzõn., Kic meg-
 tõric zegeneknèc fèiekèt földnèc pora felet. z alazatosoknac vtat èl ta-
 uoztatfac. z fiu z o atfa bèmètèn^c a' leañhoz. hog megtõrnec èn scèt nè-
 uèmèt. z a' zalagba vètet ruhakon fèkõttènèc mēden oltar zerèt. z kar-
 hozattaknac borat iziac vala o istèneknèc hazaban Èn kèdeg ki irtottam
 Amorreust o orcaioc èlõl. kinèc cedrosoknac magassaga o magassaga. z o
 èrõs mōnal lèrè fa. z megtõrtèm fellõl o gimõlet. z alat o gükèrit En
 vagoc ki felmentètèlèc tütõkèt Egiptombol. z vittèlèc tütõkèt a' kièt
 kiètlènbè nèguèn èztèndèiglèn. hog birnatoc Amorreusnac földet Es felta-
 maztottam tv fiaitocbol pphetacba. z tv ifiaitocbol nazereosokat Midènè vgm-
 vagõ è Iħrlnèc fiaj vgmõd vr Es a' nazareosoknac atoc vala bort. z a' |
 pphetaknac paramoltoc vala monduā Ne pphetallatoc Ime èn likorgatoc

tý reiatoc. mikent likorg' a' zenual megterheltetet zèkèr. 2 futas èluèz
 a' gorstol. 2 èrøs nem biria 9 tèhètseget. 2 èrøs nē zabadeifa meg 9 lel-
 ket. 2 ýet tarto nē alhat. 2 9 labaiban gors nē zabadolhatmeg. 2 lora èll9
 nē zabadeithatta meg 9 lelket. 2 annapon zúuèl èrøs. az èrøssèc k939t mē^a
 zeitèlèn fut èl

C a p^m 1 1 J^d

Algassatoc èsekèt az iget mellèt vr bèzellet tý reatoc Isrl'nèc fiay

H menden rokonsagira. mellèt ki hoztam Egiptomnac földèb9l mond-
 uan 2ac týt9kèt èsmèrtèlèc földnèc menden nèmzètib9l Azert meglatom
 tý reiatoc tý menden hamissagtokat Midènè egèmbè iarnac è kèttèn hanè-
 ha illèndic 9nèkic Midènè reio è orožlan a' ligètben hanèha ragadožatot
 valland Midènè orožlānac k9lk9 agga 9 zauat è 9 barlangiabol hanemha
 ragadand valamit Midènè èsic madar è földnèc t9rebè madaraznalkül Mi-
 dènem èluetèttèttètic è a' t9r a' földr9l mi èl9t valamit fogion Es ha
 eneklènd a' trombita a' varosbā. 2 a. nep nep megnè ýed Ha nem ležè
 gon9z a' varosban kit vr nē tènd mert nem tezi vr istèn az iget hanèha
 megìelètèndi 9 titkiat 9 z9lgainac pphetaknac || Reio az orožlan ki nem
 fel Vr istèn bèzellet ki nem pphetal Hallandoua tegetec Azotomnac varo-
 siban 9 Egiptom földènèc varosiban. 2 mongatoc Egbè gùit9ziètec Sama-
 rianac hegibè. 2 lassatoc a' soc balgatagsagokat 9 k9zèpette. 2 patuart

zènuèdòket o rèitekibèn. 2 nē tuttanac igazat tenni vgmond vr Hamissagot
 2 ragadozatot kenleznèc o hazocban Azert èzt monga vr istē Megtörödèlmèz-
 tetic 2 megkörnekeztetic a föld. 2 leuontatic te bëlöllèd te èrösseged. 2 èl
 ragattatnac te hazaid èzt monga vr Mikent ha a paztor èlragadand orožlānac
 zaiabol kèt zarakat auag fūlnèc veget. igèn ragattatnac èl Iŕln^c fiaj Kic
 lakožnac Samariabau èn agalkamnac lapasaban. 2 Damascosnac agaban
 Halgassatoc 2 vallatoc Jacob hazaban vgmond sèrègeknèc vra istène Mert
 a napon mellen kèzdèndem meglatnom Iŕln^c törüè tōreset oreiaia latom
 meg. 2 Bethelnèc oltarira. 2 èluagattatic až oltarnac zarvaŕ. 2 èsnèc a
 földrè. 2 megvèrè a tèli hazat a nari hazžal. 2 èluèznèc až elefant tè-
 tèmboł alkotot hazac 2 soc hazac tekožlatnac èl ugmond vr

C a p^m ¶ d

h Algassatoc èž iget kōuèr vñoc kic vattoc Samarīanac hegebèn ¶
H | kic patuart težtec nauolasoknac. 2 megtörtoc zegenekèt Kic
 mongatoc tv vraitoknac hoziatoc 2 izonc Esköt vr istèn o scèntebèn mert
 ime napoc ionèc tv reiatoc 2 felèmèlnèc tvtøkèt. 2 tv megmaradektokat
 forro fazokakban. 2 až resseken kimentec eggitec mastoc èllèn 2 vèttè-
 tec Armōba vgmōd vr ¶ Joùetec Bethèlbè. 2 hamissan múuèlkeggètec Gal-
 galaba. 2 sokasehatoc meg a törüè tōrest 2 aianlatoc holual tv aldomas-
 tokat 2 aldožiatoc a kouažbol dilerètet. 2 hÿatoc akaratus aldožatoknac.

2 hirdèssetec meg me't ig akartatoc Isrl fiaj' vgmōd vr istèn: Azert èn 2' attam t'v'nektec fogaknac felèlmet t'v' mendē varostocbā 2 ke'nerèknèc z'ük-seget t'v' mendē hèltecbèn. 2 nē fordoltatoc èn hoziam vgmōd vr Es èn megtiltottam t'v'tollètec az èssèt mikor megharom honapoc volnanac arata-siglan. 2 èsec egvarosra. 2 masikra nem èsec Eg rez meg ot'ot'tètet. 2 a' rez melrè nem èstèm megazot Es iq'uenèc kèt 2 harom varosoc az egva-rosba hog innanac vizèt. 2 nē elegettènèctènèc meg'. 2 nē fordolatoc èn hozia' vgmōd vr Megvèrtèlèc t'v't'okèt azalo zèllèl 2 rogau'al. t'v' kèrtetèknèc sokassagat. 2 t'v' z'ol'p'iteket. 2 t'v' olaj' kèrteteket 2 t'v' f'ugè kèrteteket her-no ot'to meg 2 nē fordolatoc èn hozia' vgmōd vr Erèztec t'v' bèletèc halalt

|| Egiptomnac vtaban. t'orrèl megvèrè t'v' ifiaitokat. mend t'v' louaitoknac fogsag'ag'. 2 felmentètè t'v' z'allastoknac búzet t'v' orrotocba. 2 nē fordolatoc èn hoziam vgmōd vr Èl fordeitalac t'v't'okèt mikent vr èl fordeitotta So-domat 2 gomorrat. 2 l'ottètec mikèt a' t'üz'bol èl ki ragattatot v'z'og'. 2 nē fordolatoc èn hoziam vgmōd vr Azert èzekèt tezè tenèked Isrl ugmōd vr Miutā kèdeg èzekèt t'èndem tenèked kezehèd te magadat Isrl te istèned-nèc èlèibè. mert ime èn tezec hegekèt. 2 t'èremtec z'èlèt. 2 hirdètem èm-bernèc o' b'èzedet. tezè a' veter'nèy k'odot. 2 iaroc földnèc magassagan. sè-règeknèc vra istènè o' nèue,

C a p ^m o t o d

z

h Algassatoc èz iget kiuel èmèlec tv reiatoc siralmat Isrl̄n^c haza
H le èset. 2 nem toldatic hog felkèllen Isrl̄nèc züzö leuèttètet ö
 földebè. ninlèn ki felkölö ötèt Mert èzt mōga vr istèn A' varos kiböl
 èzerec kimennècvala. meg' hagattatnac ö bènne zazan. 2 kiböl ki mennèc-
 vala zazan hagattatnac ö bènne tizèn Isrl̄n^c hazaban ¶ Mert èzt mōga vr
 istèn Isrl̄ hazanac Kèrèssètéc èngemèt | 2 eltec. 2 ne akariatoc kèrèsnètéc
 Bethelt. 2 galgalaba ne akariatoc mēnetec ¶ Berzabeeba bènemenñètéc.
 mert Galgala fogsagban vitèttètéc èl. ¶ Bethel kellètlèn lezē Kèrèssètéc
 vrat 2 ellètéc Netalantal meg egèttèssec Josephn^c haza mēt tüz. 2 megmaria
 2 nē lezē ki megolla Bethelt, Ki vrombè fordeita az itelètet 2 vrnac igas-
 sagat meghaggatoc a' földön Acturust teuöt 2 oriunth. 2 setetsegekèt hol-
 ualba fordeitot. 2 napot eýbè változtatot Ki hýa tēngernèc vizèit. 2 ki
 ötti azokat földnèc zinerè Vr onèue Meg mèuèti a' puztolatot az èrössön.
 2 a' föztast a' hatalmasra hozia ¶ Gülösegbèn vallottac a' kapuban meg-
 fèddöt. 2 a' tökellètesen bèzellöt megutaltac Azert hog megñomoreifátoc-
 vala a' zegèt. 2 a' valasztot fözlatot èluezitecvala ötöllo Hazakat negzegö
 köuèl raktoc. 2 nē lakoztoc ö bènne Igen zèrèlmès zölökèt plantaltoc. 2
 nē iziatoc ö borat. mert èn èsmèrtèm tv soc fertezètessetekèt. 2 tv èrös
 büntökèt Igaz èllènsegec aiandokokat veztec. 2 zegenekèt a' kapubā. meg

nomorgattoc Azert ildomos az vđobèn vèztègl. mert az ~~vđob~~ vđo gonoz. Kè-
 rèssetec iot 2 ne gonozt hog ellètec. 2 sèrè- || geknèc vra istène tv uèlè-
 tec lezè mikèt mondotta ¶ Gúlollètec gonozt 2 zèrèssètec iot. 7 zerezietec
 a' kapuban az itelètet. ha talantal Joseph maradekinac irgalmazion sèrè-
 geknèc vra istène Azert èzt monga sèrègeknèc vralkodo vr istène Menden
 včakban siralm 2 mēdenechèn kic kúuol vadnac mōdatic: Yai Yäy Es a'
 zantokat hÿac gazolatra 2 azokat siralomra kic tudnac siratni Es menden
 vtacban lezè siralom mert altal megec te kōzèpettèd vgmōd vr Jaÿ vrnac
 napiat keuanoknac Mirè akariatoc otèt Vrnac èz napia setetseg 2 nē vila-
 gossag Mikeppèn ha èmber èlfutand orožlannac orcaiatol. 2 èlèibè kèllen
 onèki mèdue. 2 bèmenñen a' hazba. 2 megtamazkoggec o kèzeuèl a' fal-
 hoz 2 meg' maria otèt zomak Midènē nem setetsegè vrnac napia 2 nē vi-
 lag'. 2 homal 2 nem fenesseg o bènne Gúloltèm 2 èluèttèm tv innèpnapto-
 kat. 2 nē vezem tv sèrègteknèc illaifāt Hogha aianlandotoc ènnèkem al-
 domasokat. 2 tv aiandoktokat nem vezem. 2 tv kōuèrteknèc fogadasat nē
 vezem Vegèd èl èn tōllèm te enekidnèc zaigásat. 2 te igrec kessegidnèc
 enekit nē halgatom meg'. 2 meg | ièlentètic az itelèt monnal èros arradat
 Midènem osfakat 2 aldozatokat aianlottatoc ènnèkem a' kiètlènbèn 8 nèg-
 uè èztèndèiglèn é Isrln^o hazba. 2 visèltetec Molothnac hailakat tv istèntek-
 nèc 2 baluanòtoknac kepet Tù istènteknèc lillagat. mellèkèt tōttètec tv
 magatoknac Es èlmentètlèc tütøkèt Damascos èlue vgmōd, sèrègekn^o vra
 onèue

Capitulum hatod

i   Aÿ nèktec kic gènerkettètec Sÿonban. 2 biztoc Samarianac he-
Jgebè Fèdèlmèk nepèknèc fèÿ iarua kèuelseggèl Isrl̄n^c hazaban
 Meinnètec èl Calāmeba 2 lassatoc meg. 2 onnat meinnètec nag Emathba. 2
 zallatoc le a' iazoknac Gethebè. 2 ϑ orzagoknac mētϑl iobbaiba. ha zelesb
 ϑ hataroc tv hataritoknal ¶ Kic èl valasztattatoc gonoz napba. 2 kϑzèlgèt-
 tec hamissagnac zèkihez Kic aloztoc elefant tètèmmèl alkotot agacban. 2
 buialkottoc tū agatocban. kic megezitec a' barant az apro barom lordaia-
 bol. 2 a' boriukat az ϑrèg barom lordaia kϑzèpibϑl. kic enekletec soltar-
 nac zauaban mikent David Alaitottac ϑmagoknac vallanioc enekn^c èdenit
 ÿuuan a' fialakban bort 2 mē- || tϑl iob kènèttèl kènèttèttènèc meg. 2 sem-^{113-dik}
 mit sem zènuednècvala Josephnèc Josephnèc tϑrϑdèlmen Azert ma èlmen-
 nèc az èl menϑknèc fèieken. 2 èluètèttètic a' buialkodoknac teuϑiϑ Èskϑt
 vr istèn ϑ lelkerè vgmōd sèrègeknèc vra istène Èn megutalom Jacobnac
 kèuelseget. 2 ϑ hazait gūlϑtèm. 2 èl adom a' varost ϑ lakozoiual ϑzuϑ
 Hogha eghazban ti3 ferfiac lèndnèc maradandnac ϑk 2' meg hálnac. 2 ve3i
 ϑtèt ϑ rokona. 2 meg egèti ϑkèt hog tètèmit a' hazbol ki uige. 2 mond
 annac ki a' haznac rèitekebèn vagō Midènem vagon é te mèllèttèd. 2 fè-
 lèl. Vege vagon 2 mōd nèki Vèztègÿ 2 ne èmlèkezièl vrnac nèuerϑl. mert
 ime vr paranolt. 2 meguèri a' nagob hazat romlassal. 2 a' küssèb hazat

mèteleseckèl Midènē futhatnac é louac a' kōzirton. auag zanthatnac a' bialokon, Mert a3 itelètet kèsèrōsegbè fordeitottatoc. 2 igassagnac gimōlet v̄rōmbè kic vigattoc a' semmibèn kic mondotoc Minē m̄v̄ èrōssegoncbe v̄ōttōc é m̄u magonknac zaruakat Vgmōd sèrègekn^c vra istène Ime èn tamaztoc tv̄ reiatoc Isrl̄nèc haza nèmzètet 2 megtor tutokèt | Emachnac bèmenètitoł foguā. a' kiètlènn^c arradattaiglan v̄ij

Capitulum heted

3ekèt mutata vr istèn ènnèkem Es ime saskaknac teuōio èsti
E ès tèrmesinèc kèzdètebèn Es ime èsti a' lordanac n̄irōio
 ent ki-
 c n̄ire-
 utan
 utan Es lōn mikor megtokelletteuolna a' foldnèc fūuet enn̄y, mondec
 Onzollac vram istèn leg kègèlmès Ki tamazta fel Jacobot. mert aprod
 Kègèlmèze vr istèn èzen Nem lezen Monda vr istèn E3ekèt mutata vr
 istèn ènnèkem Es ime vr istèn h̄ya a3 itelètet tūzbè. 2 megmar soc
 melseget. 4 megezi egèmbè a' rezèt. 4 mondec Vram istèn onzollac n̄u-
 goggal meg Ki tamazta fel Jacobot mert aprod Kègèlmèze vr èzen Dè èz
 2 n̄e lezè monda vr istèn Es ime vr alvala a' meg egèneseitètet kōfa-
 lon 2 ρ kèzebē mèz kalan Es mōda vr ènnèkem Mit laé te Amos Es mō-
 dec Mèzèlōnc kalanat Es mōda vr Ime èn vètē a' mèz kalant Isrl̄n^c èn
 nepèmnèc kōzèpibè. 2 n̄e toldom touabba otèt ekeseitènem Es megtorèt-
 tètènèc a' baluainnac magassagi 2 Isrl̄n^c scèntelèti megpuztoltatnac. 2 tōrrèl

kèlec fel Jeroubouānac hazara ¶ Es èrèzte Amasyas Bethelnèc papa Jerobouamhoz Isrl̄n^c kiralaho3 mōduā || Amos te èllèned viut Isrl̄ hazanac k9-114-dik lo
 zèpette Nem zènuèdhèti è fòld 9 mēden bèzedit Mert èzt mōga Amos
 T9rbèn hal meg Jeroubouā 2 Isrl̄ fogsagbā megen èl 9 fòldeb9l ¶ Es monda Amasias Amosnac Ki Iac Meñ fús Judanac fòldebè 2 egèl ottogol^{maskent lato}
 kenèrèt. 2 ottogol pphetal Es ne tolgad touabba hog Bethelbèn pphetal. mert kiralnac scètelète 2 9 orzaganac haza Es fèlèle Amos 2 monda Amasiasnac Nem vagoc ppheta Nē vagoc pphetanac fia. dè pa3tor vagoc èn zègdèluē zedery fakat. 2 v9n èngemèt vr mikor kouètēuala a Lor-
 dat Es mōda vr ènnèkem Meñnèl 2 pphetal = Isrl̄n^c = ènnepèmnèc Es ma halgassad vrnac igeit Te mondod Ne pphetal Isrl̄rè. 2 ne hirdès a baluā. hazara Azert èzt monga vr Te fèlèsegèd è varosbā para3nalkodic. 2 te fiaid 2 te leañid t9rbèn èsnèc le. 2 te fòldèd k9tèllèl mertètic meg. 2 te a ferte3ètes fòldbèn hal3meg. 2 Isrl̄ fogsagbā megen èl 9 fòldeb9l

e 3ekèt mutata vr istèn ènnèkem Es ime almaknac horgia.

E 2 mōda vr Mit Iac te Amos. Es mōdec Almaknac horgat

Es mōda ènnèkē vr | Vegèzèt i9t èn nepèmrè Isrl̄rè Nem toldom touab-

ba hog altal meñnèm 9tèt 2 a napon likorgnac a t9lōmnac sarkaÿ^{N a3 he}

Vgmond vr istèn Sokañ halmac meg menden helen. 2 vèttètic lèndesseg^{reknel pa tanac èru kiralenac}

Halgassatoc èzekèt kic megt9ritec a 3egent. 2 megfogatko3ta3tatoc fòld-

nèc nauolasýt monduatoc Midon megenèl a3 aratas. 2 èl aggucc mý aro-
inkat 2 a' zombat. 2 megnittuc a' gabonat hog megküssèbèhüc a' mer-
teket. 2 megbouphüc a' siklust. 2 vèssonc alnak mertekekèt. hog a'
nauolasokat biriuc èzústbèn. 2 a' zegenekèt sarukert. 2 a' gabonanac
o. loit èl aggucc Eskot vr Jacobnac kèuelsegerè Ha èl fèlèdèndem mend
vegiglèn 9 menden müuèlkedètet Midènè èzen nē indoltatic meg föld
è. 2 gazolkodic 9 menden lako3oia Es felmegen monnal menden folo. 2
ki uèttètic 2 èl fol monnal Egiptomnac lergètège Es lezè annapon vg-
mond vr Nap èlnugozec delbè. 2 vilagossagnac napiā megseteteitè a' fol-
dèt. 2 fordeitom tv innèpnaptokat siralomba. 2 tv menden enektekèt
gazolatba. 2 vizec tv menden hatatokra sakot. 2 tv menden fètekrè ko-
pa3latot Es vètè 9tèt mōnal eggètlèn eg zülètetnèc siralmat || 2 9 vto-
lit monnal kèsèrøsegnèc napiat Ime ionèc napoc vgmōd vr. 2 èrèztec èh-
seget földrè nem keñernèc èhseget sem viznèc zomiusagat dè istèn igeie
halgatasanac Es megindoltatnac têngertol foguā têngeriglèn. 2 esfèktol
foguan napkèlètiglèn kèrengnèc kèrèsuen vrnac igeiet. 2 nem lelic Anna-
pon megfogatkoznac zep züzèc. 2 ifiac zomiusaggal kic èskeznèc Samaria-
nac ~~videkèbè~~ vetkezètebèn 2 mondnac, El te istèned Dan 2 el Berzabeenac
vta 2 le èsnèc 2 touabba nē kèln^c fel

C a p ^m 5

l Atam vrat allatta az oltaron z monda Lapiad a' sarkakat. z meg-
L indoltatnac a' fêlsø küzøbøc Mert føsuenseg mendenekn^c fêiebèn
 z ø utollokat tørbèn øløm meg Es nê lezen ønêkic èlfutas. z ki èlfutand
 nê zabadol meg Es ha lezallandnac pokliglan. onnat èn kèzèm ki hozia
 økèt Es ha felmenèndnèc meñniglèn onnat leuonzø økèt. 4 ha èlrèitèzènd-
 nèc Carmelosnac tètèiebèn onnat megtudakozuā èluezè økèt onnan. 4 ha èl
 rèitèndic ø magokat èn rèitekimtøl tènèrnèc mèlebè ot parāloloc a' ke-
 gonac z megmaria økèt | Es ha ø èllènsegec èløt fogsagba menèdnèc ø èl-
 lènsegec èløt. ot parāloloc tørnèc z megøli økèt Es uetè èn zèmèimèt go-
 nozban z nê ioban Es ugmond sèrègeknèc vra istène Ki illètì a' földèt z
 megfogatkozic z gazolkodnac øbènne menden lakoøoc Es felmegè ømegve-
 gèzète mikent mēden lergètèg z èl føl mikent Egiptomnac foloia Ki ø
 felmeneset rakia menbèn. z ø ñalablaiat fondalta földøn Ki hÿa tènger-
 nèc vizèit z ki øtti azokat földnèc zinerè vr annac nèue Midènè tú Isrl-
 nèc fiaÿ nê vattoc ènnèkem è mèt zèrèleneknèc fiaÿ Vgmød vr istèn Mi-
 dènè Isrlt nê mentèttèm è fel Egiptønac földèbol. 4 a' palestinaÿakat Ca-
 padociabol 4 a' Cÿrosiakat Cÿreneabol Ime vr istènnèc zèmèÿ a' bñnhøø
 orzagon. z megtørom azt földnèc orcaiatol Valobizon megtøruen nem tørom
 meg Isrlnèc Jacobnac hazat vgmond vr Mert ime èn paranoloc hog meg-

tõriem Isrl̄nèc hazat menden nèmzètekben Mikēt a' buza meg tõrètic a' rostan. 2 kòuèlkè nē èsic èl 9 bèlõlõ fõldrè. 2 èn nepèmnèc mēdē bünõsi meghalnac tõrbèn kic mōdnac Nē kõzèleit èl 2 nem iõ mý reianc gonõz || Annapon feltamaõtom Daidnac hailakat mel le èset. 2 megrakom õkõfalinac ressit. 2 azokat mellèc le omlottanac megvõieitom. 2 èsmeg megrakom õtèt mikent a' regi napocban hog biriac Ydumeanac maradokit 2 mendē nèmzètekèt azert hog 9 reiaioc hiuattatot legen vrnac nèue Vgmond vr èzèkèt teuõ: tezē èzèkèt Ime iõnèc napoc vgmōd vr 2 a' zanto aratot foglal. 2 zõlõnèc nõmoia magot èrèztõt Es hegec edesseget Lepegnèc. 2 menden halmoc megmüüeltèc leznèc Es megfordeitom = èn nepèmnèc = Isrl̄nèc fogsagat 2 megrakiac a' puõta varosokat. 2 lakoõnac õbènnec 2 zõlõkèt p̄laõ plantalnac. 2 9 borokat iziac. 2 kèrtekèt alkotnac. 2 9 gimõlõkèt ezec Es plantalom õkèt 9 fõldõkõn. 2 touabba nem irtom ki õkèt 9 fõldõkõnbõl mellèt attam õnèkic Vgmond vr istèn Prologus

It kezdetic Abdias p̄phetanac p̄logusa

Acob p̄pheta vallot a'afiat Esawot ki õtèstenèc vèrèssegeiert Heber nèluèn nèuèztètet Edomnac ki Deiakol piroõnac mondatic nèhèz gùlõseggèl gùlõltètuē. èrõkõdõt megõlni 9 meg èmleitet a'afiat ki Isrl̄nèuèt uõõ | Ki okert mendenec kic Esaunac gùlõseget kòuèttèc Isrl̄nèc nepet vldõztec x a' megmondõt Jacob patriarchanac fiat Esaunac 2 edomnac

nèuèztèttèc Es mert Isrlnèc nepe a' caldeosoknac fogsagabol istènnèc akaraífabol meghiuattattac Ihrlmbè 2 Cyrus Persayac kirala miat egèb orzagtol nèhèzèn getrèttètet 2 megnomoreitatot Azert èz orzag' ki Esau 3okasaual a' megmōdot megfègèttètèc Abdÿas pphetanac hirdètese miat ki nē istènnèc haragiabol dè dilèkedicvala 9n9n èrèieb9l hog a' a' nepèt megg9zt9 Ki orzagrol regentèn David miat a' soltarbā mondatot 3az hu3ō hatod rezebē Èmlèkezièl meg vrā Edomnac fiairól Ihrlmnèc napiat mert a3 egèbi èz oluasassal megfoglaltatuā i9uènd9 itelètet nèm3ètèkrè. 2 istènnèc orzagat Isrl nepebē ièg3ic èz oluasattal megfoglaltatot okoker

a 3 Heberèc èzt mongac lenni ki Samariay Achab kiral alat 2
A a3 igē kègetlènsèg9 Jezabel alat eltètet 3az pphetakat a3 barlangochban auag föld alat valo vèrmekbèn. || Kic nē haitottac tèrdekèt Baal 117-dik èl9t. 2 a' hèt èzerecb9l valanac kikèt mert nē tudot Illès megfègèttètèc 9 9 koporsoia mend maiglan Elizeus ppheta koporsoiaual 2 Janos baptistaieual tiztessegbèn vallatic Sebastèban ki regentèn Samarianac mondativala E3t Herodes kiral Antipaternèc fia Augustus lazarnac tiztessegerè G9r9g nèwèl nèuèzte 2 hiutta Augustannac ¶ Azert mert 3az pphetakat eltètètvala pphetalasnac mala3tat veue. 2 a' sèrègnèc vèzèreb9l l9n eghaznac vèzère Tahat Samariaban küsdèd lordat èltètètuala Ma mēd èz vilagbā el-tèti xpncac eghazait Es mikent Estuā getrèlmnèc koronaiat vèuèrdemle

vgan èz istènnèc zolgaláttabol dilèkedic nèueuèl pal apastallal Mert Abdýas mü nèluonkõn zozatlic vrnac zolgaia

Saw Isaaknac fia Jacobnac áttafia Edõnac 2 hiuattatot x vèrès. 3

E seýrnèc x zopõsnèc E3 biria a' videket ki ma mondatic Gabbale-nanac hol èlõzer lakoztanac a3 orreosoc kic magaraztatnac zabadoknac A' varos kèdeg mel Heberõl Edomnac 2 Gõrõgõl Idumeanac hiuattatic zerzõ-ienèc nèuebõl | Palestináý falunac mondatic Kinèc mondatic Amos miat a' harom fertezètessegen. 2 a' negèdiken nem fordeitom meg õkèt ¶ Azert mert èzen èmber harom nèuèckèl nèuèztètìc Vgā 2 õ földõ mondatic ~~Seýrnèc~~ Edomnac 3 Idumeanac 2 Seýrnèc 2 E3 videc nem zamlaltatot a' küuõl valo ~~videk~~bè nènzètèc kõzibè. mert birattatot Isaac fiatol Jacob áttafiatol. sem adattatot Isrl fiainac birodalmba. Dè Isrl fiaý megtiltattac fèguèrt indeitanioç õ áttoc fia èllèn Mikent kèdeg Esau gülõsegbõl vldõztõ õ áttafiat Jacobot vgā a3 Idumeosoc. mendenha fènegètesec voltac a3 Isrlitaknac Azert è' ppheta a3 Idumeosoc èllèn bèzel

It imar kezdetic scent Abdýas pphetanac kõnuõ

Abdýasnac

Bdýasnac latasa èzt monga vr istèn Edomnac Hallast hallot-

Atonc vrtol. 2 kõuètet èrèztet nènzètèkhez Kèllètec fel 2 felkè-

lõnc 9 èllène hadban Ime aprodda attalac tegedèt nèmzètekben igen vta-
 latus vag te || Te zúuèdnèc kèuelsege magasztatot fel tegedèt Kõzirtoknac^{118-dik}
 hasadekiban lako3ot 9 zèki felmagasztatot Ki monda3 te zúuèdbèn Ki uon-
 zon le èngemèt földrè ¶ Ha felmagasztatandol mikent kèsèlõ. 2 ha lilla-
 goc kõzibè vètènded te fezkèdèt onnat le uon3lac tegedèt vgmond vr Ha
 vrroc bémentènèc volna te hoziad. 2 toluaioc eýèl midènè vèztègtèlvolnaé
 Nemdè elegèt vro3tanac volnaé magoknac Ha 3õlõ zedõc bémentènècvolna
 te hoziad. Midènè fúrto3kèkèt nè hattanac volna é tenèked Mikeppèn tu-
 dako3tacmeg Esawot. megtuttac 9 rèitekit mēd hatari3lan Ki èrèztettènèc
 tegedèt. 2 te bekesegegnèc menden ferfiaý megkaromlottanac tegedèt Te
 bekesegegnèc mendè ferfiaý hatalma3tanac te èllèned Kic te vèlèd e3nèc
 vala. vètnèc lèsèlkedètekèt te alad Ninl ildomossag õbènne Midènè anna-
 pon nè vèztem é èl a' bõlèkèt Idumeabol. 6 a3 ildomosokat Esaunac he-
 gebõl vgmond Es felnèc te èrõssid deltõl hog megõlèttèssec ferfiu Esaw-
 nac hegebõl A' meg õldõklesert. 2 a' hamissagert te atadfiara Jacobra Bè-
 fedez tegedèt galazat 2 èluè3 õrõcke | Annapon midõn allanal 9 èllène. mi-
 dõ idègenec vezicvala 9 sèrèget. 2 kúuõl valoc bémennècvala õkapuin 2
 Ihrlmen èrèztnècvala nilat Te 2' valal mõnal eg a3oc kõ33õl. 2 nè vta3
 te atadfiannac napian. 2 9 zarandoklattanac napian 6 nem õrõl3 Juda fiain
 õvèzedèlmèknèc napian. 2 nè magasztatod fel te zadat a' tõrõdèlemnèc
 napian Sem megbè èn nepèmnèc kapuin 9 romlasoknac napian sem vta3
 te 2' 9 gonossagin 9 pu3tolattanac napian. 2 nè èrèztètèl ki 9 hada èllèn

o pu3tasaganac napian. sem alla3 vtaknac kimenètin hog meg' ollèd okèt kic èlfuttanac. 2 nē rèkè3tedbè o maradekit t3r3dèlmnèc napian mert k3zèl vrnac napia menden nèm3ètekrè. Mikent t3ttèl. lezen tenèked. te megforbatlasodat fordeha te fèdrè Mert mikèt ittal èn scèt hegemè. igèn iznac 2 menden nèm3ètec te bèl3llèd 3pnètlèn 2 iznac 2 èlnèlnèc. 2 leznèc mōnal ne legènèc Es S3yonnac hegen lezen 3abadolas. 2 lezen scèt. 2 Jacobnac ha3a biriac kic 3tèt birtacvala. 3 lezè Jacobnac ha3a tū3. 2 Josephnèc ha3a lang'. 3 Esaunac ha3a Po3doria Es meg geriè3tètnèc 3bènnec. 2 meg' || mariac okèt. 3 nē leznèc touabba Esauhazanac maradeki. mert vr bèzèllette Es a3oc 3r3klic Esaunac heget kic vadnac delrè. 2 kic a' ia3oknac mè33sin. 2 biriac Effraimnac videkit. 3 Samarianac videket 2 beniamin biria Galaadot. 2 Isrl fia3 sèrègenèc èluitèlète Cananeosoknac mendè hèlit S3ydonia3 Sareptaiglan. 2 Ihrlmnèc èluitèlète ki vagon Beforobā biriac del3ègnèc varosit Es fèlmennèc a' 3abadeitoc S3yonnac hegerè. megitelni Esawnac heget Es lezè or3ag Vrnac Amen. A3 Hebereknèl ninlèn Amen.

It kezdetic eleue s. Jonason ualo plog, Prologus

s Cent Jonast a3 heberac vallac S3ydonia3 Sareptabèl nèmberì fianac
S lenni Kit Illès 3pha meg' holtat felk3lte kit ànna monduā 3nèki a3utā Ma meg esmèrtèm mert istènnèc fèfia vagte. 2 istènnèc igeie te 3adbā igassag' E3 okert è' gèrmecket 2' ig hiua Amathi. mert Amathi m3

nèluonkõn ig'assagot 303atl A3ert 2' hog Illès igazat bèzellel A3 ki felkõl-
tètet igassag' fianac mondatic lenni A3 | A3ert a3 ig'assagbol galamb zùle-
tic Mert Jonas galambnac 303atlic Isrln^c kèdeg' karhozattara Jonas èrèztè-
tic a poganokho3 hog niniuèn pniat múuèlkeuèn a3oc gonossagocban ma-
radnanac meg' Valobizon Jeroboamnac Isrl kiralnac idèiebèn ki istènt
meghaguan õnepeuèl Samariaban baluānac aldõzicvala Jonas pphetat a' ki-
raloc negèd kõnuõ ièlenti uoltnac E3 mikor pphèciaual megvilagosoltuolna
latuan Niniuèn varosanac bünõsit istènnèc irgalmassagat kòuètèndõknèc
hog ne lattatnec hamissat p̄dikalni a3on varosnac vèzedèlmet meghirdètè-
rè. nē akarvala mennÿ Me't mikent istèn bèzellel Abrachamnac Sodomay-
aknac 2 gomorraÿaknac kègetlènsegekrõl Sodomayaknac 2 Gomorraÿaknac
vùltesec iutot èn hoziam Vgan 2 mōdatic Niniuènrõl A3ert hog felment
legex õ gonossagoknac vùltese istènhez Es mikent istènnèc lõt itelèteuèl
A' Sodomayakrol istèn Niniuèn meghiuattatot Vgan 2 Jonas Niniuèn èllèn
mōdot tõruent nē akariauala meghiuni istèn 3erzeset nē tudo ki èmbereknèc
vduõsseget õ hozia fordoloknac inkab akaria hognē vèzedèlmet A3on tõrtent
|| vala annac mel 2' scent Elizeusnac ki a' sunamitis nèmberinèc = meg- 120-3ik
holt = nèmberinèc megholt fiat nem tuda A3ert Jonas alaifauala õmagat
èlfutni istènnèc zèmele èlõl valamit èmbersegest zènuèduèn monduā David
Houa megec te zèllètedtõl. 2 houa fussac te orcadtol Prologus

Onas galambnac magaraztatic 2 banatosnac Amathinèc fia ki nolt
I gethbòl ki vagon Ophirbèn poganoc p̄dikalasara èrèztètìc Erèztèt-
 uen megutalla megutaluan èlfut èlfutuā èlalozon. ki miat a' haio vèzedèl-
 mèztètìc dè a' nil az èltitkoltat megleli A' ceth az èluètettèt bènèli. 2
 imadkozot ki okagga meguèttètuē p̄dikalta az èl fordolast dè megzomoro-
 dic a' varosnac p̄niabiaban. 2 a' poganoc v̄duossegenèc irelkedic Qròl 2 a'
 30ld borostannac arnekan. 2 bankodic hirtèlèn megazasan Kinèc koporsoia
 Gethnèc neminèm̄ varosabā vcalkabā mutattatic ki vagon kèt mel fòl-
 dòn Sephorimtol az utbā kin mennèc Thiberiadenbè

S lòn vrnac igeie

Onas zepsego galambnac magaraztatic o haio vèzedèlmeuèl vrnac
J getrèlmet peldazia èz vilagot p̄niara h̄ya 2 niniuèn^c nèue alat
 poganoknac v̄duosseget hirdèt |

It kezdetic scent Jonas p̄phetanac kònuo

S lòn vrnac igeie Jonasho3 Amathi fiaho3 mōduan Kèlfel 2 men-
 nèl Niniuènbè a' nag varosba 2 p̄dikal o bènne mert feliot o
 gonossaga èn èlombè Es felkèle Jonas hog èlfutna Tarsisba vrnac orcaia-
 tol Es lezalla Joppènbè. 2 lele haiot Tarsisba menot. 2 megada nèkie a'

haio bèrt. 2 bèle zalla hog èlmenne ouèlec Tarsisba vrnac orcaia èlòl Vr kèdeg èrèzte nagzèlèt a' tèngerbè Es lòn igē nag vèz a' tèngerē. 2 a' haio vèzedèlmèzic vala megtòrèttètni. 2 a' haiosoc felen°. 2 a' ferfiac vùoltènèc o istènèkhez. 2 èrèztec az èdenèkèt mellèc a' haioban valanac hog megtònuèbednen° azoçtol ¶ Es Jonas lezalla a' haionac also felebè. 2 alozon vala nèhèz alommal. ¶ vepec o hozia a' haionac biroia. ¶ mōda nèki Mit ñomoretatol meġ alōmal Kèlfel hýad te istènedèt. ha talātal istèn gondollon mv rollonc. 2 ne vèziõnc èl Es mōda ferfiu o tarsanac Jouètec 2 èrèziõnc nilakat 2 tugguc || meg mirè è' gonoz iot legē münèkõc. 2 èrèz-^{121-dik} tenèc nilakat. 2 a' nil èsec Jonasra. ¶ mondanac õnèki Mōgadmeġ mv nèkõnc ki okaert legē è' è' gonoz = mvnèkõnc. Mel te müuèlkedèted. mel te földèd. 2 houa meg. auag mel nepbøl vagte Es mōda nèkic Heber vagoc èn. 2 èn mennèc vrat istènet felem ki tõtto tènģert 2 földèt Es felenèc a' ferfiac nag felèlemmèl 2 mōdanac nèki Mit tõtòtèl Mert meġ èsmèrtecvala a' ferfiac. hog vrnac orcaia èlõt futna. mert Jonas megièlentette vala nèkic Es mōdanac õnèki Mit tegõnc tenèked. 2 meġzõnnèc è' tènģer müòllõnc Mert a' tènģer meġen~~ra~~ vala 2 õreiaioc dagadvala Es mōda nèkic Vegètec fel èngemèt 2 èrèziètec a' tènģerbè. 2 a' tènģer meġzõnic tv tòllètec Mert tudom èn hog èn ertèm vagon tv raitatoc è' nag vèz Es a' ferfiac èuèzenèc hog meġ a' földrè fordolnanac 2 nē tèhètec. mert a' tènģer foluala 2 o reiaioc dagadvala. ¶ vùoltèn° vrhoz 2 mondanac Kerõnc vr ne vèziõc èl è' ferfiunac lelkebè 2 ne aggad mvreiāc èz artatlā

vert. mert te vrā mikēt akartad ugtöttèl Es ueuec Jonast 2 a' tengerbè
 èrèztec. 2 a' tenger megalla 9 haragiatol | Es a' ferfiac felec vrat nagfele-
 lēmèl. 2 ostakat aianlanac vrnac. 2 fogadasokat tönèc

C a p^m m a s o d

S alkota ¶¶ vr igē nag halat hog èlinèlne Jonast Es uala Jonas
Ea' halnac hasaban harom napokban 2 harō èyèkbèn Es imadko-
 zec Jonas 9 vrahoz istènehez a' halnac hasabol 2 mōda En tōrōdèlmèmbōl
 kaialtottā vrhoz 2 meghalgatot èngemèt Pokolnac hasabol vūoltottē 2 meg-
 halgattad èn zomat Vèttèl èngemèt melsegbè tēngernè zūuebèn. 2 a' folo
 megkōrnekezet èngemèt Mend te melsegid 2 te habid èn reiā mentènèc.
 2 èn mondec Eluetèttē te zèmeidnè zèmeletol Valobizon èsmeg meglatō te
 scent tplomodot Megkōrnekeztènè ènge! vizèc mēd èn lellemiglèn. Melseg
 megkōrnekezet èngemèt. tēnger bèfette en fèmèt, Hegeknèc vtolli tōueig-
 lèn lezallottam. Fōldnèc zauari bèrèkeztettènè èngemèt. 2 megkōrnekeztèc
 èngemèt 9rōckè. Es fel èmèled a' tōrètètbol èn elètemèt èn vrā istèn Mi-
 korō getrèttètnèc èn bènnē ènlelkem. vrā megèmlèkeztē hog te hoziad
 iusson èn imadsagō. 2 te s. tplomodhoz Kic hiusagokat 9riznè heiaba hag-
 gacm̄g 9 irgalmassagat En kè? dilèrètnè zozattaban aldozō tenèked Vala-
 mellèkèt || fogattā megadom vrnac èn megzabadolasomert ¶ Es mōda vr a'
 halnac. 2 ki okada Jonast a' zarrazra

C a p i t u l u m h a r m a d

S lön vrnac bèzede masodzer Jonashoz mōduā Kèlfel. 2 men èl 3
E niniuēbè a' nagvarosba. 2 p̄dikallat ot ḡbēne a' p̄dikaciot kit
 èn bèzellec tehoziad Es felkèle Jonas 2 èlmene Niniuèn varosaba vrnac
 igeie zerēt. 4 vala Niniuē nag varos három napocbā menḡ Es kèzde Jo-
 nas bèmēni a' varosba egnapi utat. 2 v̄uoltḡ 2 mōda. Megnèguèn napoc
 vadnac 2 Niniuèn èlsullèd Es a' niniuènbèli ferfiac hùnèc vrba. 2 boitḡt
 hirdètenèc. 2 sakockal ruhaztatanac a' nagtol foguā mēd a' kùsdèdiglèn.
 2 èz ige iuta Niniuèn kiralahoz Es felkèle ḡzèkibḡl. 2 ḡ ruhaiat rolla le-
 uète. 2 sacba ḡltḡzec 2 a' hamuba v̄lḡ Es ùuoltḡ 2 mōda Niniuēbèn ki-
 ral zaiabol 2 ḡfèdèlmiebḡl mōduā Èmberec 2 barmoc. 2 tèhènec. 2 apro-
 barmoc sēmit ne egènèc se ḡriztèssènèc 2 vizèt ne iganac. 2 èmberec 2
 barmoc sakockal fedèztèssènèc bè. 2 kaiallanac vrhoz èrḡssegbèn. 2 ferfiu
 megfordollon ḡ gonoz utabol. 2 hamissagabol mellèc vadnac ḡ kèzèkbèn Ki
 tugga ha megfordollon 2 megbolasson istèn. 2 megfordollon ḡ haragianac
 hirtèlènkedètebḡl 2 nem vèzḡnc èl Es lata istèn ḡ mùuèl- | kedètekèt.
 mert megfordoltanac ḡ gonoz vtochbol. 2 kègèlmèzet istèn a' gonossagon
 mellèt bèzellestvala hog tenne ḡnèkic 2 nē teue

C a p i t u l u m n e g è d

S getrèttètec Jonas igē nag getrèlemmèl 2 megharaguec 2 imad-

Ekozec vrhoz 2 mōda Onzollac vrā Midènē nē èzes è èn igeim. micor megvolnec èn földèmbèn. azért foglalā hog èlfutnec Tarsisba Mert èn tudom me't te kègèlmès 2 kōnōrolètes istèn vag èngedèlmès 2 sok irgalmassago. 2 megbolato gonossagokat Es ma vrā kerlèc vegèd èl èn lel-kemèt èn tōllèm. mert iob ènnèkem halal hognē èlèt Es monda vr Alaitod è hog okan haragozol te Es kimene Jonas a' varosbol. 2 v̄lō a' varosnac napkèlète fèlōl. 2 alkota maganac arnekot. 2 v̄luala a3 alat a3 arnekon. miglèn latna mi tōrtennec a' varosnac Es alkota vr istèn borostant 2 felnèue Jonasnac fèierè hog volna arnec 9 fèien. 2 megoltalmazna 9tèt. mert munkalkodotuala. 2 9r9l9 Jonas a' borostanon nag 9rōmèl Es alkota istèn fergèt ~~reg~~ reggèlnèc felmenètebèn holnapra. 2 megraga a' borostant 2 megazot — — — — || ~~nepèc 2 fègèlmèsie föld 2 9 tèllessege~~ Es Es micor nap fel kōltuolna paranlola vr a3 mèlèg' 2 a3 azalo zèlnèc 2 Lapa a' nap Jonasnac fèierè 2 hèueitezec 2 kere 9lelken^c hog meghalna. 4 monda Job ènnèkem meg' halnóm hog nè elnem Es mōda vr Jonasnac Alaitod è hog te iol haragozol è borostanra 4 monda En mend halalomiglan iol haragozom Es monda vr Te bankodol è. barostanon kibèn nem munkalkottal sem tōttèd hog nèuèkednec ki eg eÿ alat l9t. 2 eg eÿ alat èluèzet 2

meğazot Es ne engèggèc è Niniuennèc è nag varosnac kibèn tōbbèn vad-
nac 3a3 hu3 èzer èmbereknèl kic nem tuggac mi legē 9 iōgioc 2 balloc
k939t 2 soc barmoc Prologus

It eleue uettetic Michiason ualo plogus

Oatannac 2 achasnac 2 Ezechiasnac Judakiralinac napiban Michias
J pphetat mutatta è k9n9 scent leleckèl bèt9ltnèc è ppheciariara
Dè a' fèll9l mondot kiraloc zamabol Joatant 2 Ezechias a' kiraloc negèd
k9nuenèc 2 masod paralipomenonnac Hÿstoriayā ièlenti hog 9 igaz zerzè-
tekert istènnèc kellèttènèc Achaz kèdeg istènt meghaguā Samarianac 2 Si-
rianac baluanit ièlentètic hog bel9lt9 legen 2 9 fait tūzzèl meg' egèttèt-
uen aldomasba aianlotta Miert Samarianac istène ki Isrl̄nèc 2 Judanac ki-
ralit a' megmondot baluanoknac hamis zerzèteuèl meglaltauala megporeituā
9 haragiat zarmažandonac 9 bèleie fènegètte a' t9ruēt9r9 Isrl̄n^c nepet 2 9
fèdèlmit kic hazug kižlèlèteckèl a' nepèt kenžereitettec vala baluan ima-
dasra mennÿ | a' k9netènd9 igekbèn fogsagot 2 halalt hirdèt i9uènd9u9l

Stènnèc bèzede mel lot ki mendenkor pphetach93 lezal lezen Mi-
I chiasch93 2' ki alazatossagnac magaražtatic Demorastenbèli Miche-
asnac ki mend èž napiglan Obenthopolim Palestinaÿ varos mèllèt vagon nē

nag falu Es magaraztatic zep 990klètnèc auag alazatossagnac mel iozagoc k939t ièlesbnèc mondatic. istèn 990clètenèc rëmensegeb9l zùlètìc E3 alazatossag nem èrtètìc mel bün9knèc consciènciaiabol io dè mel a' iozagoc k93ibè vèttètìc honnan mondatic Alazkoggatoc a' hatalmas istènnèc kèze ala. 6 ki magat alazanga felmagaztatic 6 ug. tanollatoc èn t9llèm mert kèges vagoc 2 zùuèl alazatus Azert mikeppèn m̀v̀nalonc a' fogadasoc 2 monnal iozagnac zallasara vèttètnèc az igeknèc. xp̄c g939ienèc nèuèzèti kègesec iamboroc 2 a' nèuèzètesec fordeitatnac tulaidonocba Vgan az Heberèknèl 2 Micheas. 6 Abdÿas 2 egèbèc ollatanoc iozagoknac nèuèzèteb9l a' zùlèct9l vèttèttènèc zabadoknac iozagoknac nèuèzèteb9l

It im̄ar kezdetic scent Micheas pphetanac k9nu9

Rnac igeie mel l9t Demorastenbèli Micheash9z Joatan Achas 2
V Ezechias Juda kiralinac napiban mellèt latot Samariara 6 Ihrlm-
 rè ¶ Halgassatoc menden nepèc 2 figèlmèzie föld 2 9 tèllèssege Es legè vr
 3-dik levél. istèn m̀v̀nèk9nc tanoba vr 9 scèt t̄plomabol || Mert ime vr ki megen
 9 scent hèler9l 2 lezal 2 megñomogga földnèc magassagit 2 megèmez-
 tètècnèc 9alatta valo hegec 2 v9lgèc èlmèttètècnèc mikent viuz t9rnèc orcaia-
 tol mikent vizèc kic èlf9lnac melsegbè Mèd èz Jacobnac fertezètesegi-
 bèn 2 Isrl hazanac bünibèn Mel Jacobnac bün9 ? Nemdè Samaria é ?

Es mellèc Judanac magassaga ? Nemdè Iḥrlm é ? Es vètē Samariat mi-
 kent kouèknèc aʒtaġat mèʒobèn micor plantaltatic aʒolḡ 2 ḡ kouèit
 leuonʒō aʒ fḡldrè 2 ḡ fundamentomit megìelentē. ḡ ~~menden~~ faraguani
 le èsnèc. 2 ḡ menden beri meg egèttètnèc tūʒʒèl. 2 ḡ menden baluanit
 vètem vèzedèlembè mert aʒ kuruanac beribḡl ġuitèttènèc. 2 aʒ kurua-
 nac berebè fordeitatnac Eʒen siroc 2 ordeitoc èlmeġec meġ foʒtatuā 2
 mèʒeitèlènen. siralmat teʒec mēt sarkanoket. 2 ġaʒolatot monnal struco-
 ket mert rémentèlènḡlt ḡ lapasa Mert iḡt Judaiglan 2 illètte èn nepèm-
 nèc kapuiat Iḥrlmiglèn Gethbè ne akariatoc meghirdètnetec. Kouèzè-
 teckèl ne akariatoc sirnotoc Pornac haʒabā himletec meġ magatokat por-
 ral 2 èlmeġen tv tḡllètec aʒ ʒep lakodalm ʒegenseġtec meġġalʒtatuā Nem
 ment ki ki aʒ kimenètbn lakoʒic. aʒ ʒomʒed haʒ siralmat veʒen tv bè-
 lḡllètec ki allot ḡ maganac ki meġbètèġlt ioban ki lakoʒic kèsèrḡse-
 geçbèn mert vrtol leʒal ġonoʒ. Iḥrlmnèc kapuiara. | ʒèkèrèc felèlmenèc
 ʒaigasa Lachisban lakoʒora. bunnèc kèʒdète vagon Sýon leañanac mert te-
 bennèd lelèttèttènèc Iḥrlnèc ferteʒètesseġi Aʒert agga aʒ futokat Gethnèc
 ḡḡklèterè haʒugsagnac haʒa Iḥrl kiralinac meġlalasara. Meġlèn ḡḡklètet
 4 hoʒoc te nèked ki lakoʒol Maresaban Odolamiglan iḡ Iḥrlnèc diḡseġe
 copʒlat 2 nìrèt te ġènerkedètèdnèc fiaira ʒeleshèd meġ te kopʒlatodat
 mikent kèsèlḡ mert foglac vitèttènèc èl te bèlḡllèd

C a p i t u l u m m a s o d

Aÿ kic gondoltoc kellètlènt 2 gonozt müuèlkettec tv hailaktochan

J Veterièÿ vilamodat teztec azt mert vrnac èllène 0kèzèc 2 ke-
 uantanac mèz0kèt 2 èr0uèl èlu0ttèc. 2 hazakat èlragattanac 2 ferfiat meg-
 patuaroztanac. 2 0 hazat 2 ferfiat 2 0r0clètet Azert èzt monga vr istèn
 Ime èn gonozt gondoloc è' hazbèlièkrè honnat nē vèhètitec ki tú ñakato-
 kat 2 kèuelen nem iartoc. mert az v00 ment0l gonozb Annap0 vetèttètèc tv
 reiatoc pelda bèzèd. 2 enec edesseggèl enecletèc monduan Megt0rètètèl
 puzteitattonc meg'. èn nepèmnèc reze megvaltoztatot Mikeppèn megen èl
 èn t0llèm mikor megfordoland ki m'v videkinckèt meg0zia Azert O Isrl
 nē lezen tenèked ñil k0tèlenèc èrèzt0i0 vrnac serègebè Ne bèzèllètèc bè-
 zèluè nem lepeg' èzèkrè Nē foglalla meg a' galazat vgmond vr **J** Jacobnac
dik levél. Minè meg rúuideitètèc vrnac zèllète auag illètènec 0 || gondolati Nemdè
 èn igeim iok é auual ki igazā iar Es meg az èllèn èn nepèm èllènsegbè
 k0lftel A' zoknarol a' palastot èlu0ttètèc 2 azokat kic egüguèn iarnac-
 vala hadba fordeitottatoc En nepèmnèc nèmberiekèt ki vèttètèc 0gènerke-
 dèteknèc hazabol 2 0 aproggokat èlu0ttètèc èn 0r0c dilèrètèmet Kèllètèc
 fel 2 meñnètèc èl mert nē vallotoc it ñugolmat 0 fèrtèzètèssegeiert meg-
 t0rètètèc ment0l gonozb rothadagossaggal ¶ Auayha nem volnec ferfiu
 zèllètèc vallo 2 inkab hazugsagot bèzèllènec 2epegec tenèked bort 2 meg-

rezégeitot 2 lezē kirè lepeg è' nep Gùlèkezètèc egbè güitlèc tegedèt Ja-
cob mend egbè hozom Ihl̄mn^c maradokit Isrl̄t 2 egèmbè Vètem 9tèt mon-
nal Lordat a3 akolba 2 monnal apro barnot akloknac k9zèpibè 3aiognac
èmbereknèc sokassagatol Mert felmegen vtat nituā 9 èl9tt9c Meg' oztuan
ç bèmennèc a' kapun 2 kimennèc 9 raita Es 9 kiraloc megen 9 èl9tt9c
2 vr 9fèieken

C a p ^m h a r m a d

S mondec Halgassatoc Jacob fèdèlmi 2 Isrl̄ hazānac vèzèri Mi-
Edènè nem nèktec kel tudnotoc a3itelètet è Kic gülösegbèn val-
latoc a' iot 2 zèrètitec a' gonozt Kic èr9uèl èlue3itec 9 b99kèt 9 rolloc
2 9 husokat 9 Lontokrol kic meg9ttec èn nepèmnèc husat 2 9 b9ret an-
nac felette lehu3tac 2 9 tètèmekèt megzègdèltec 2 rèmekekbè vagdaltac
mikent f9d9bèn 2 mōnal hust fazeknac k9zèpibè Tahat v99ltnèc vrho3 2
nè halgattā meg' 9kèt 2 èlrèiti | 9 orcaiat 9t9ll9c. a3 v9d9bèn mikent al-
nakol mùuèlkettènèc 9 lelèmeseçbèn E3ekèt mōga vr a' 9phetakra kic èl
hitètic èn nepèmèt kic megmariaç 9 fogockal 2 bekeseget predikalnac
Es ha ~~valaki~~ nem adand valamit 9 3aiocba hadat scèntelnèc 9reiaioc A3ert
a' latasert eÿ lezen 9nèkic 2 setetseg a' varasolasert. ç nap èln9gozec a'
9phetakra 2 megsetet9l 9reiaioc nap Es meg galaztatnac ~~kik~~ ~~latatot~~ ~~latnac~~
2 meg galaztatnac a' ne39c 2 mend bèfedic 9 zèmelekèt mert ninl. istèn-

nèc fèlèlète Valobizon èn bètòltèm vr zèllètenèc èrössegeuèl itelèttèl z igassaghal hog meghirdèssèm Jacobnac ofertezètessegit z Isrln^c o bünèt. Halgassatoc ez ezè Jacob hazanac fèdèlmi z Isrl hazanac biray kic megvtaltoc itelètet z menden igassagokat èlfordeitotoc Kic megrakiatoc Sýont verecbè Ihrlmet hamissagochā Q fèdèlmi aiandokochā itelnècvala z o papi berert taneitnacvala z vron ñugoznacvala monduac Minemdè vr nē tv kōzèpettètec è nē ignèc tv reiatoc gonozoc Azert è' tü ügètekert Sýon megzantatic mōnal mēzō z Ihrlm lezē monnal kouèknèc güitese z a' tplōmnac hege èrdōknèc magassagaban.

C a p i t u l u m   n e g e d

ES lezen napoknac vtolibā lezē vr hazanac hege kezèitètet hegeknc tètèiebè z hegec z halmoc felet magas. Jōnec o hoziaia ||
 5-dik levél. nepèc z siètèlmèznèc soc nèmzètèc z mōdnac Jōuètèc menñonc fel vrnac hegerè z Jacob istène hazaba. z taneit mükèt o vtaira z megonc o osuèñibèn Mert Sýonbol megen ki a' tōruen z vrnac igeie Ihrlmbol. z itel soc nèmzètèc kōzot. z megfèg èrös nèmzètèkèt igen mēzseiglèn. z megzègdèlic o tōrōkèt zanto vasacba. z o zucaiokat kapacba Nèmzèt nem ven tōrt nèmzèt èllèn z nē tanolnac tē touabba hadakozioc. z ferfiu vl o zoloiō alat. z nē lezē ki meg yèzie mert sèrègec vrnac zaia bèzèllette mert mēden nepèc iarnac egmendenic o vra istènenèc nèuebè Mū kèdeg

iaronc m̄v ~~v̄r̄nk~~ istènonknèc nèuebè orocke. 5 touabba v̄gmond vr An-
 napon egbè guitom a' santalot 2 azt kit èluettèm vala felzedem. 2 mel-
 lèt getrettèm vala megvigasztalom. 2 vètem a' santalot maradekocba 2 azt
 mel munkalkodot vala èros nèmzètèbè 2 vr istèn orzagl oraitoc Sÿonnac
 hegen matol foguā 2 orokiglèn Es te Sÿon leaña lordaianac homalos tor-
 ña te hoziad iq 2 iq Ihl̄m leaña orzagānac èl̄o hatalma Es ma mirè èmez-
 tètelmeḡ zomorossaggal Midènē kiralod ninl. é tenèked auag èluèzet ta-
 nalozso mert teged megfoglal sèrèlem mikent zül̄ot Sÿonnac leaña ban-
 koggal 2 èrokoggèl monnal zül̄o. mert ma ki meg è' varosbol lakozol
 videkbèn 2 iqz mend Babilloniaiglan ottogol zabadolz meg Ottogol zaba-
 deitmeḡ tegedèt vr te èllènsegidnèc kèzeb̄ol Es ma gülèkeztènèc soc nèm-
 zètèc kic mongac meḡ | kouèztèssec. 2 m̄v zèmonc nez Sÿonra Qk kèdeg
 nem èsmèrtèc meḡ vrnac gondolaftat 2 nem èrtettec o tanalit mert egbè
 guitott̄o orkèt monnal zeronèc zenaiat Kèlfel Sÿonnac leaña 2 lepel mert
 te zaruadat vètē fecke 2 te korimidèt vètem èréecke 2 megtor̄z soc nepè-
 kèt 2 megol̄od o ragadozasokat vrnac 2 o èrossegekèt menden föld vrnac

C a p^m o t o d

Ahat megpuzteitatol toluainac leaña Megkornekezètet vèttènèc
T m̄v reianc Vèz̄zobèn v̄ vèric meg Isrl̄ vèzèrenèc alat Es te Beth-
 lèhèm Effrata kilenèd vag Judanac èzeribèn Te bèlollèd megen ki ènnè-

kem ki legen vralkodo Isrlbèn Es 9 ki menese kèzdèttol foguā. 99k-
 segnèc napitol foguan. azért vr istèn agga 9kèt idèiglèn kibèn a' zùl9 zùl
 Es 9 atfaiainac megmaradeki megfordoltatnac Isrlnèc fiaihoz 2 megallapic.
 2 9 fiait 9rizi vrnac èrossegebèn 2 9 vra istène nèuenèc magassagaban Es
 megfordeitatnac mert ma felmagasztatic földnèc hataraiglan Es lezē è be-
 keseg micor Assirius iouènd m̄v földõncbè Es midõn ñomotandic m̄v ha-
 zincbā Es feltamaztonc 9reiaioc hèt paztorokat 2 ñolè ièles èmberekèt 2
 9rizic Assurnac földet tõrbèn. 6 Nemrotnac földet 9 zucaiochan Es meg-
 zabadeit minkèt Assurtol micor iouènd m̄v földõncbè 2 mikor ñomotandic
 m̄v hatarinkban Es leznèc Jacobnac megmaradeki soc nèmzè- || tekbèn soc
 napoknac k9zèpette monnal harmat vrtol 2 monnal leppènèt a' fùrè ki
 nē var ferfiat. 2 vartatic èmberec fiaitol. 2 lezn^c Jacobnac megmaradeki
 9 nèmzètibèn soc nepèknèc k9zèpettec monnal orožlan èrdõknèc barmiban
 2 monnal 2 orožlannac k9k9 reuo apro barmoknac lordaiban Ki micor
 èlmenènd. 2 megñomodand 2 kèzdènd 2 ninlèn ki megzabadehon Es fel-
 magasztatta te kèzèidèt te èllènsegiden 2 te menden èllènsegid èluèznèc Es
 lezen a3 napon vgmond vr Èluèzē te louaidat te k9zèpidb9l 2 èluèztem te
 zèkèridèt Es èluèztem te földèdnèc varosit 2 megtõrõ mend te èrossegidèt
 Es èluèzec gonozol teu9kèt tek9zèpedb9l 2 nez9c nem lezn^c te bènnèd Es
 èluèztem te balfaraguanidat 2 te k9zèpidb9l ozlopidat te k9zèpidb9l meg
 tõrõm Es nē imadod touabba te kèzèidnèc müuèlkedèt it Es ki irtom te

èrèztuènidèt te kòzèpidbòl Es megtòrom te varosidat 2 tezec gòzòdèlmèt ha-
ragban 2 meltatlankodatban menden nèmzètecbèn kic nē hallottac

C a p i t u l ū   h a t o d

h Algassatoc mellèkèt vr bèzèl Kèlfel 2 vètèkeggèl itelètben a'
H hegec èllèn Es halmoc halgassac te zòdat Halgassac hegec vrnac
itelètet 2 földnèc èròsb fundamentomi mert vrnac itelète o nepeuèl 2 Isrl-
lèl iteltètic Èn nepèm mit tòttèm tenèked. | auag mibèn voltam zomoro
tenèked Fèlèl ènnèkem Mert ki hoztalac tegedèt Egiptomnac földebòl 2
zòlgalatnac hazabol megzabadeitottalac tegedèt Es èrèztettèm te orcad èlòt
Moÿsest 2 Aaront 2 Mariat Èn nepèm kerlèc èmlèkezièlmeḡ mit gondolt
legen te èllèned Balach Moabnac kirala 2 mit fèlèlt legen nèki Baalam
Behornac fia Sechinbòl ḡalgalamiḡlan hog meg èsmèrned vrnac igassagat
Mit aianlac meltot vrnac Tèrdet haitoc a' felseges istènnèc Minè aianloc-
è o nèki aldomasokat 2 èztèndèÿ boriukat Minem èngeztèltètic meḡ istèn
oròkn^c èzeribèn auag kòuèr bakoknac soc èzeribèn Minè adom è èn èlò le-
temèt èn fertezètessegemert En hasamnac gimòlet èn lelkeknèc bùneiart
¶ Oh èmber Megmutatom tenèked mi legē a' io. 2 mit vr meg kèrèssen
tetòllèd Valobízon itelètet tenned 2 irgalmassagot zèrètnd 2 zòrgalmazatoson
iarnod te = istèneddèl = vrad Vrnac zava a' varosnac vùòlt. 2 vduòsseg
lezè o scent nèuet felòknèc ¶ Halgassatoc nèmec 2 ki kòzèleiti meḡ azt

Meg' tüz kègetlèneknc hazocban 2 hamissagnac kenli 2 küssèb mertec 2
tèllès haraggal Minè igazaitom è meg' a' hamis merteket 2 saknac alnoc
merteket kicbèn 9 kazdagi bètoltènèc hamissaggal 2 9 bènne lako3oc ha-
zugsagot bèzelnècvala 2 9 nèluec lalo 9 zaiocban Azert èn 2 kèzdelèc meg-
7-dik levél. vèrnem tegeť vèzedèlmèl || te büniden Te ezel 2 nem elegendel meg' 2 te
alazatod te k9zèpettèd 2 megfoglalod 2 nè zabadeita3 meg' 2 kikèt megza-
badeitandaz t9rnèc adom Te vèc 2 nem arác Te olait nom3 2 nem kènèt-
tètel meg' olaýal. 2 mustot nom3 2 nem izol bort Es 9riztèd Amrinac pa-
ranlolatit 6 Achab hazanac menden müèlkedètet. 2 iartal 9 gènerkedè-
tecbèn hog adnalac tegedèt vèzedèlebè a' Niniuènbèlièknèc. 2 süüptes-
bè 9 bènne lako3oknac 2 èn nepèmnèc bo33osagat visèlitec

C a p i t u l ū h e t e d

Aý ènnèkem mert l9ttèm mikent ki ~~391~~ 3919 zedètnèc fürt9lkèit
J güiti 933èl Ninl 3919 f9 etèlrè Megert fugèkèt keuant èn lelkem
 Eluèzet scent földr9l 2 igaz ninl èmberecbèn Mend verbèn lèsèlkednèc
 Ferfiu 9 atfafiát halalra vada3ia 9 kèzeknèc gonossagat ionac mongac A'
 fèdèlm kèr 2 a' biro adatban vagon Es a' nag zolla 9 lelkenèc keuansagat
 2 meghaboreitottac 9k 9tèt ki ment9l iob 9k939tt9c mōnal Paliurus 2 ki
 9 igaz monnal tüuis a' s9uenr9l Te 9rizètèdnèc napia 2 te meglatasod èli9t
 Es ma lezè 9 pu3tolat9c Neakariatoc hinnetec barattoknac Ne akariatoc

biznotoc a' vèzèrbè Attol ki alozon te plèdbèn orizied te zadnac hailakat
 Mert fin bozsozagot tezē ☉ ☉ aſſanac 2 lean feltamad ☉ aſſa èllèn Meſi ☉
 napa èllèn | Embèrnèc ☉ hazabèli ☉ èllènsege ☉ hazabèli En kèdeg vrhoz
 nezec 2 varom iſtènt èn vduozeitomèt Meg halgat èngemèt èn vrā iſtènē
 Ne orol èn raitam èn èllènsegem mert le èstèm megfelkèlec Micor vlèn-
 dec setetechèn Vr èn vilagossagom Vrnac haragiat viſèlem mert bünhöt-
 tèm onèki Miglèn itelle èn vgemèt 2 tezi èn itelètimèt Ki viſen èngemèt
 vilagra 2 meglatō ☉ igassagat 2 nez èngemèt èn èllènsegē. ☿ bèfedeztètic
 galazattal Mert ugmond ènnèkē Hol vagon te vrad iſtèned Èn zèmèim
 meglattac otèt Ma lezē megnomodatbā mikent véaknac sara Napoc hog
 megrakattassanac te maceriajd Annapō mèzze lezē a' tōruen Annapon iō
 Assur te hoziad 2 te èros varosodiglan Es a3 èros varostol foguā a' foloig-
 lan 2 tengeröl foguā tengeriglèn 2 a' hegböl a' hegbè 2 a' föld lezen pu-
 tolatbā ☉ lakozöert 2 ☉ gondolatoknac gimolèiert Orizied te nepèdèt te
 vèzödbèn 2 te oroklètedn^c lordaiat lakozokat onō magokat a' kiètlènbèn
 Basan 2 Galaad oriztètnèc Carmeloscac kōzèpibèn a' regi napoc zerèt Te
 ki menesèdnèc napia zerèt Egiptom foldeböl mutatoc onèkic ludakat Lat-
 tac nèmzètec 2 meg galaztatnac ☉ menden èrossegen Vètic ☉ kèzekèt za-
 iokra ☉ fülöc sükèt lezē || Port nálnac mikent kegoc. Meghaborodnac ☉ 128-dik
 hazockal mikent földn^c ma3öy Mv vrunk iſtènonkèt nem aieitac 2 felnèc
 tegedèt Ki egènlö iſtèn teuèlèd Ki èluez kègetlènseget 2 èluezèd te orok-
 lèted megmaradekinac berit Nem èrèzti touabba ☉ hirtèlènkèdètet mert

irgalmassagot akaro Megfordol 2 irgalmasz m̄vnèkõnc Leuèti m̄v kègetlèn-
 segõnkèt 2 minden b̄ninkèt tèngernèc melebè vèti Jacobnac igassagát
 adod Abrachamnac ~~is~~ irgalmassagat Ki m̄v āfainknac èskõttèl ā ~~re~~ régi
 napoktol foguan, P r o l o g u s

It èleue uettetic s. Navm pphetanac plogosa

n Aum pphetat bizõneifa az heberc zerzese hog Assiriosoc kirala èlõt
 N iquètèle èlõt uolt ki Isrl̄nèc nepet foguā vitteuala èl quidekibè Va-
 lobizõn ezen ppheta è kõnõnc vegebèn ièlentetic meghirdètni ā megmõdot ki-
 ralnac iquètèlet Dè micor Niniuènnèc lako3õy 9 b̄nõkrõl 2 kègetlènsegekrõl
 penitenciat múuèlkettècvolna Jonas meghirdètuē ā varosnac vèzedèlmet hog
 ā meghirdètet vèzedèlmèt ne zènuèdnec istèn haragiabol Istènnèc irgalmas-
 sagat veuē nèhèzèb b̄nõcbè èlègeitec 9 magokat Ki okert ā megèmlèitet
 ppheta scēt zèllèttèl tèllès. istènnèc itelètet meghirdètuē igbèzèllet Istèn ha-
 ragos 2 gõ3õdèlmès. Mert immar ā tiz nèmzètèc az assiriusoktol fogsagba
 vitèttènèc vala èl | Ezechias Juda kirala alat Kirõl 2 ma az èl uitètet nep-
 nèc vigaztalaítara lattatic Niniuèn èllèn latas 2 nem kùsdèd vigaztalatvala
 mend azoknac kic im̄ar az Assiriosoknac zõlgalnac vala 2 mēd ā marade-
 koknac kic Sedechias kiral alat valanac Juda 2 Benjamin nèmzètèbõl kic
 azon èllènsegectõl lèselkettètnèc vala hog hallanac az assiriusokat 2 ā cal-
 deosoktol megfogattatandoknac mēt è kõnõnc egebibèn mutattatic meg

M a s o d p l o g 9

N Awm è vilag' vigasztaloianac ~~mondatic~~ magaraztatic megporeifa
a' vereknèc varosat 2 annac èl fordolasa vtā bèzel Ime a' hege-
ken ewāgelizalonac laba 2 bekeseget hirdètònèc

M El tudni hog Niniuèn mv nèluonkòn az Heberecbøl dragalatos-
nac ~~mondatic~~ ~~zozatic~~ me zozatic E' vilag kèdeg dragalatosnac
inondatic. mert a' gorgognèl 2 cosmos az ekesegtøl vòt nèuèt Es valami
ma Niniuèn èllèn mondatic peldazat zerèt è' vilag'rol mutattatic Ki okert
2 vetèl mellèt a' hètùèn tolmalozoc Lemna Aquila feguèrnèc magarazta. Az
hebereknèl massanac ~~mōdatic~~ vèttètìc x nèhèz tèrhnèc azert hog 0tèt
megnèhèzehe ki èllèn pphetaltatic 2 ne haggā felèmèlni 0 zaruat Es èzt
egèmbè pphetanac èzen latasa legen auag vetèl auag nèhèsseg' auag tèreh
mert nē bèzel èlmenèc rütètebèn ment Montanos 2 Prisca 2 Maxilla te-
uelgnèc ig ment pphetalnac A mellèt || bèzel latatnac kōnu9 mendenekèt ^{129-dik}
èrtøe 2 èllènsegeknèc tèrhe onepenèc latatot teuøie Es ug Anagogia zerèt
è' vilagnac ~~vege~~ vegezèterøl zerzèttètìc è' pphècia scènteknèc vigasztalattara
hog valamit è' vilagbā latādnac monnal dogokèt 2 èlmulandokat megvtal-
lac. 2 kizic 0magokat itelètnèc napiara hog a' g939 vr az Assirosi ferfiac
èllèn iguèndo

It kezdetic s. Navm pphetanac kōnuo mellet latot Niniuen èllen a' nag varos ellen

Iniuènnèc tèrhe Elceseÿ Naum latasinac kōnuo Meg harago vr 2
N g939dèlmè39 vr g939dèlmès vr 2 hirtèlènkedètet vallo G939dèl-
 mè39 vr 9 èllènsegibèn 2 9 meġ harago3ec 9 èllènseginèc Q èngedèlmès vr.
 2 nag èrössegbèn 2 meġtizteituā nem te3en artatlant ¶ Vr hirtèlèn vèzbèn
 2 9 vta forgo zèlbèn 2 9 labainac pora k9d9c. meġ p poreita tèngert 2
 meġ azalla azt 2 mendē folokat kiètlènbè vizē Megbètègolt Basan 2 Car-
 melos 2 libanosnac viragā meġ lelèzetet Hegec megindoltanac 9t9ll9 2 hal-
 moc meġ pu3teitattanac 2 föld rezkètet 9 orcaiatol 2 è vilag 2 mendenec
 9 bènne lako3oc Q meltatlankodaŧtanac orcaiaia èl9t ki alhat? Q meltat-
 lankodaŧta ki 9ttètet mēt tüz 2 kouèc meġfèslèttètènèc 9t9ll9 ¶ Jo vr 2
 meġbatoreito t9r9dèlemnèc napiā 2 tugga 9 bèle rèmenked9kèt. 9 az èl-
 mulo viz 939nbèn t9 te3i | a' hèlnèc vegèzètet 2 9 èllènsegit vld93ic setet-
 segec Mit gondoltoc vr èllèn? 9 te3i a' vegèzètet Nem tamad fel kètt9s
 gondolat9r9dèlm. mert mikent a' tūuissec egmassal eġbè fonodnac Vgā az
 eġbè iuoknac 9uèndegsegec meġèmeztètèc monnal pozdoria a3iusaggal tèl-
 lès Te bèl9llèd kèdèġ ment ki vr gonossagot gondolo vr èllèn 9 èlmeie-
 bèn 3er39 a' t9ruen t9rest E3t monga vr Ha t9kèllètesec lèndnèc 2 ig so-
 kan 2 igèn nirettètèc meġ 2 èlmegen Getrettèlèc tegedèt 2 nē geterlèc te-
 gedèt touabba Es ma meġt9r9m te hatadrol 9 estapiat 2 te k9tèlidèt meġ

zaggatom ꝛ vr paranol te reiad 2 nē vèttetic te nèuèdbol touabba. te
 istènednèc 4 hazabol ollec meg a' baaluannal 2 az ottèuennèl vètem
 te koporsodat mert tiztelètlèn vag Ime a' hegeken az ewāgelizaloknac 2
 a' bekeseget hirdètōknèc laboc Juda zolgallad te innèpidèt 2 aggad meg te
 fogadasidat mert nē toldatic touabba hog Belial altal menien te bènnèd
 Mendenestol èluèzet

C a p^m m a s o d

f Elment ki èlhimle te èlōttèd ki orizie a' ~~toruen~~ kōrnol fekest
F Nezièd az utat batorohadmeġ farlokidat. te tètèsegedèt igen
 meġ èrōsophèd Mert mikent meġforbatlotta vr Jacobnac kèuelseget vgā Isrl-
 nèc Mert a' puzteitoc èl tekozlottac 2 o zolō tōiōkèt meġtōrtec Q èrōsinèc
 paÿsa tvzès. o hadanac ferfiay vèrèssècbèn zèkèrinèc kōtèli tūzèsec o ke-
 zolètenèc napian **Es** || **Es** o zèkèr vèzètōÿ meġyèttènèc az vtacban megha-130-dik lev
 borottanac o zèkèrec az utacbā le èstèn^c Q nezesec monnal lampasoc mon-
 nal futo villamatoc Megèmlèkeziç o èrōsirōl leomolnac o vtocban Gorsan
 felhagnac o kōfalokra 2 meġkezeitetic az arnec auag a' sator A' foloknac
 kapui meġnittattac. ꝛ a. t̄plom mend földiglèn le ~~tèrièztete~~ tōrèttètet **Es**
 a' vitèz foguā vitètet èl 2 o zolgalo leani haitatnacvala nèguen nèguen
 ment galambac moroguā o zūuōcbèn **Es** niniuèn o vizèÿ monnal halastok-
 nac vizèÿ Qk kèdeg èlfuttanac Allatoc allatoc meġ 2 ninl ki meġfordol-

lon Ragaggatoc èzüstöt ragaggatoc arañnat 2 ninl. kazdagsagoknac vege mendē dragalatus èdeneçböl El tekoçlatot megmèteltètet. 2 megzaggattatot. 2 a' zü meg ýèdet. 2 tèrd tèrdelkècnèc fèslese 2 tèrdelkèkn^c megfèslese 2 fogatkozat mēdē vèsecbèn 2 mendeneknèc orcaia mikent fazeknac corma Hol az oroçlanoknac lakodalma 2 oroçlanoc kòlkinèc eledèle Kibè ment az oroçlan hog bèmenne oda az oroçlannac kòlkò 2 ninlèn ki megýèzie Az oroçlan bõuõn fogot 0 kòlkinèc 2 megoltò 0 nèwinèc Es bètòltòttò foçlattal 0 barlangiat. 2 ragadoçattal õhailakat Ime èn te hoziad vgmõd sèrègekn^c vra istène 2 meg' gerièztem mend tètèiglènte zèkèrèdèt 2 te oroçlanlaidat tòr eç ezi meg' Es ki irtom fòldròl tefoçlasodat 2 nē hallatic touabba te èllènsegidnèc zoçatfa |

Aÿ vereknèc varosa menden hazuõsage zakadoçassal tèllès Nem **J** tauoçic èl tetòllèd ragadoçat ostornac zoçatfa. 6 lo hirtèlènkedètenèc zoçatfa 2 kèrèc reuasanac 2 zèkèrèc Likorgatasanac 2 felmen0 louagoknac 2 fenes tòròknèc 2 villamo zuçaknac 2 meg' õldòklòttèc sokassaganac 2 nèhèz romlasnac 2 dõgòknèc ninl. vege. 2 le èsnèc 0 tèstecbè A' zep 2 dragalatus P paraçna bèlèndesseginèc sokassagaert. 2 gonozol teuõknèc vallasært ki èl arolta a' nènzètekèt 0 bèlèndessegibèn 2 a' hazi zoçgakat 0 gonoz teuõibèn Ime èn te hoziad vgmõd sèrègeknèc vra istène Es meg' ièlentem te zèmermedèt te oréadba. 2 te mèzeitèlènsegedèt megmutatõ nèmkzèteknèc 2 te zidalsagodát orzågoknac. 2 reiad vètē te vndoc-

sagidat 2 bo33osagockal geterlèc tegedèt 2 vètlèc tegedèt peldaba Es le3ē
mendē ki tegedèt latand èlualic tetollèd. 7 mond Niniuèn megpu3teitat-
tal Ki razia fèiet te raitad Honnat kèrèssèc tenèked vigaztalot ¶ Minē
iob vag te Alexandriabèli neptol ki lako3ic a' folocbā Vizèc 9 kørnoll9
kinèc kazdagsağa tenger Q kofali vizèc Ethiopia 9 èrossege 2 Egiptus 2
ninl vege, Affrika 2 Libies voltanac 9 sègedèlmebèn Dè 9 2 fogsagbā
vitètètètèt az èluitèlètèbèn Q aprodÿ le èstènèc menden vtaknac fèieben. 2
9 fenesb fèdèlmin èrèztettènèc nilat. 2 9 menden nèmesb fèdèlmit bekoc-
kal egbè k9t93tec || Azert te 2 megrè3egol3 2 megvtaltatot le3. 2 te sège-131-
dèlmèt ker3 te èllènsegedt9l Te menden èr9s rakasid. mikent fùgè 9 èl9
gim9liuèl Ha meg razattatandnac èsnèc az eu9nèc zaiaba Ime te nepèd
te k93èpettèd. mēt nèmberiec te èllènsegedn^c Te f9ldèdnèc kapui megie-
lentètnèc nilasra. tū3 meg maria te zauaridat. Mèrt mèreh vizèt temagad-
nac a' k9rn9l fèkesert Rakiad meg' te èr9ssegidèt. menbè a' sarba. 2 nom-
iad meg'. 2 alat mùuèlkeduē tarl teglat Ottogol èzē meg' tegedèt tū3
T9rrèl vè3 èl. megmar tegedèt ment laiua Azert egbè gulèkezièl ment
laiua. sokasol meg' ment saska T9bbècke t9ttèd te v9gidèt hog nem men-
nèc lillagi A' laiua ki tèrièzketet 2 èlrèp9lt Te 9riz9id monnal saskac.
2 te aprodid monnal saskaknac saskaj' kic hidègnèc napian egbè gulnèc
a' souènekre Feltamadot a' nap 2 èl rèp9ltènèc 2 nē èsmèrtètet meg' 9hè-
lec hol voltanac O assumnac kirala. te pa3torid èl aluttanac. te fèdèlmid
èl tèmèttètènèc Te nepèd èl lampant a' hegecbèn 2 ninl ki egbè gù99

ε nē setet te tɔrɔdèlmèd. mentɔl gonɔzb te lapasod Mendeneç kic hal-
lottac te hallomasodat egbè kolloktac ɔ kèzekèt te raitad. Mert kirè nem
ment te gonossagod mendencor   P r o l o g u s |

Bakuc ppheta ɔlèlɔ Ki auag azért hiuatic ɔlèlètnèc hog vrnac
A zèrèlmès uolt auag hog istènnèl tɔrèkedessèl megen Viuo ɔlèlɔ-
nèc auag küzɔdɔn^c vɔttɔ nèuèzètet Mert senki nē mèrezte ol bator ɔɔzat-
tal istènt igassagnac vètèkedètebè hiuni z mondani nèki Mirè èmberi al-
latochan z è vilagi kèuelsegbèn ènne hamissag' forgoggeç E3 ɔ kɔnuenèc
kèzdètebèn meg iria az ɔrdɔgɔt z ɔ tagit Vegebèn kèdeg' meghirdèti az
vduɔzeitɔ vr getrèlmen^c iouètèlet Nem valakirɔl egèbrɔl èrtètèc mondani
hanèlac x x^c nac iouètèlerɔl Ki iouèndɔuala Es fèlèle vr èn hoziā. ε monda
ènnèkem Iriad meg' è latas idèiglèn vagon z vegebèn tamad fel z nē heiaba Ha
kesèndic túrièd ɔtèt. mert iouen èliɔ z nē kesedèlmèzic A' getrèlmrɔl kèdeg'
Meneklètben vgmond Hol vram hallottā te hallomasodat z feltèm Vrā megnez-
tèm tè müèlkedètèdèt z meg'èttèm Mi èz ènnèkem hanèlac èmbereç vɔ-
uossegenèc meg'èsmèrtètèt vÿ. z hirtèlèn zèrèlmès meghirdètèse A' kèt lel-
kesec kɔɔɔt èsmèrtètètèl meg' Mert mi èz hanèlac auag a' kèt testamentomoc
kɔɔɔt auag a' kèt toluaioc kɔɔɔt auag Moÿses z Illès kɔɔɔt ɔuèle a' hegen
bèzellɔc Midɔn èl kɔɔèleitèndnèc || az èztèndɔc meg' èsmèrtètètuèn vɔɔnèc iɔ-

uètelebèn megmutattato Mellèt kèdeḡ mond Ʒaruac ɔkèzèibèn Mi a3 hanē-
 lac a' kereztnèc ɔɔ3ɔdèlme vduɔzeitɔnèc tulaidon nèuèzètet vèti è' ppheta
 monduā Vgmond Èn kèdeḡ vrban vigadoc 2 ɔɔɔɔɔc iesusban èn istènem-
 bèn ki tùnèctec barat 2 edes mendenekn^c nèuèzni 2 predicalni

M a s o d p l o g u s

Bakuc èɔs kù3ɔɔɔ 2 kèmen al ɔ ɔɔɔɔɔtin 2 tɔtèzti ɔ gradilat
A a3 èɔs rakason hog xct' a' kerezten vgekezie 2 mongon Bèfette
 meñnèkèt ɔ dilɔseḡe 2 ɔ dilèrèteuèl tèllès föld Q fenesseḡe lezen ment
 vilag Ʒaruac ɔ kèzèibèn Ot rèitètet èl ɔ èɔssege

H a r m a d p l o g o

Neg pphetac a' xij pphetac kɔñuebèn vadnac Kic kɔ33ɔɔl harō
A kèzdètebèn Lemna x tèreh x cimerlètet val Naum Abakuc Mala-
 chias Valobizon Ʒacharias kɔzèpette 2 vegenèl illènnèmɔ kèt cimerlètekèt
 vèt kic kɔ33ɔɔl eggic mōdatic vr igeienèc tèrhe Adrahnac 2 Damascusnac
 ɔ ñugolmanac földebèn mas veḡebèn tudnimert Vr igeienèc tèrhe Isrl̄en
 Nawmrol te imadsagiddal Immar è' kɔñɔ megzerzèttètet Ʒachariasrol 2
 Malachiasrol ha èz èlèt kɔuèt lènd megzerzèttètetic. mert immar | Abaku-
 kot valluc m̄v kèzèinkbèn Ki auag a3ert hiuatic ɔlèlesnèc hog vrnac zèrè-

tɔiɔ auag hog tɔrèkedesbè 2 küzɔdesbè ɕ hog ug mongam istènnèl ɔlè-
 létbèn viu ɔlɔlètnèc x bainaklatnac vɔttɔ nèuet Mert senki il bator 30-
 ual nem mèrèzte istènt igassagnac vètɔkɔdesebè hiuni 2 mondani nèki
 Mirè èmberi allatocban 2 è világnac kèuelsegebèn allatoknac ènne hamis-
 sága forgodic Vrā miglèn vuoltɔc 2 nē halgaé meg 30zatloc te hoziad èrɔt
 zènuèdec 2 nē zabadeita3 meg Mirè mutattal ènnèkē hamissagot 2 munkat
 latnom Megzakado3ot a' tɔruen 2 nē iutot te hoziad a3 igaz itelèt. mert
 a' kègetlèn a3 igaz èllèn hatalma3ot. a3ert megen ki a' viz3aualo itelèt
 Lassad mel mèrèz 30 2 nemikeppèn karomlate ɔ tèremtɔiet itelètbe hiuni
 2 a' tɔrɔdèlmès èden a' tɔrleitɔ èllèn vètèkedni mirè illètèn auag olla-
 tan 1ɔt legen è3 2' fùgèlmèzèndɔ A' vetèl auag tèreh mellèkèt immar nè-
 hèzèkn^c mondottonc lenni pphetaknac latasa mondatic Montanos viz3aualo
 tanosaga Meg èrte a' mellèt lat 2 nem bèzel ment èlmetlèn. sem balgata-
 goslo nèmberieckèl Mert apl paranlɔl hog ha egèbèc pphetaluā masnac
 megìelenèndic vèztèglèn ki èlɔ3er bèzeluala Es lègottā mondot mōduan
 Istèn nē on3ollate dè bekesege kibɔl èrtètèc mert midɔn valaki || akarat-
 tabol vèztègl 2 egèbnèc hèlt ad 3olasra tèhètseget val 3olni 2 vèztèglèni
 mvdɔn akar Ki kèdeg rütètben x kètèlèn 3ol sem 3olast sem vèztèglest
 val ɔ hatalmaban A3t 2' me3tanollad mert ecèc èn tɔllèm èrɔuèl ki kɔ-
 uètèd hog mōnal neminèmɔ gradiɔkat 2 laitorakat fellèbvalora vègèkez-
 ned è3 historiat tenèked megmagara3nom. è pphèciat lenni Babillonia èl-
 lèn ɕ Nabuchodono3or Caldeosoc kirala èllèn hog mikèt a3èlɔt ppheta

Naum kit Abakuc k̄ouet valloŧ p̄phetalast Niniuèn 2 aŧ Assiriusoc èllèn kic meg puŧteittottac vala a' tiŧ nèmzètekèt kic hiuattatanac Isrl̄nèc Vgan Abakuc p̄pheciat valloŧ Babillō 2 Nabuchodonoŧor èllèn. kict̄ol Judas 2 a' t̄plom èl fordeitattac Es hog tuggad Abakukot azon v̄d̄obèn loŧnèc kibèn immar a' kèt nèmzètec kic Judanac nèvèztètèttècvala fogsagbā vitèttèn^c-vala èl, Danièl taneithat tegedèt kihez Abakuc èrèztètèc aŧ èbeddèl aŧ orozlanoc vèrmehez Jollèhèt aŧ Hebereknèl èzen Hÿstoria ne oluastassec Aŧert akar ki vege èŧ irast akar ne vege monno m̄v ert̄onc vagon Mert auag veŧi 2 immar Abakuknac k̄ouoŧ a' loŧ dolog vtan zerzèttètèc auag hanē veŧi 2 monnal p̄pheta iria mellèkèt iquènd̄oknèc èsmèr | Aŧon k̄ozbè boŧo zerèt panazoŧ p̄pheta vr istèn èllèn Mirè Nabuchodonoŧor a' t̄plomot 2 Judat puŧteita meġ Mirè Ihrl̄m neha vrnac varosa t̄oŕèttèssecc meġ Mirè a' nep v̄uolt 2 ne halgattassecc meġ ŧozattassecc a' caldeosoctol meġnomorolt 2 ne zabadeitassecc meġ Mirè 2' a' p̄pheta auag a' nep kinèc zèmelebèn ŧolt èlt èddeġlèn 2 èŧ èddeġlèn maradot legen hog èŧ èllènsegeknèc hamissagat latna 2 on̄ m̄ukaiat Mirè hamissaḡ hatalmazic o èllène Es èŧt monga getrèlem meġnomoreituā Nē tuduā aŧ arañnat a' t̄uzbèn meġoluaztani 2 a' harom ġèrmekekèt a' kèmenèc̄oŧ t̄iŧtabaknac ki iŧni hognē bèmentènèc vala Dè èŧt 2' ~~veh~~ vèhètt̄uc k̄oz̄onsegest hog èngedèlmètlèn èmberi zèmelbèn ŧol hog panazos ŧoba 2 ~~te~~ sèrèlmèl tèllèsbè fakaggon ~~fek~~ egē monduā Mirè nezed a' meġvtalokat a' kègetlèn t̄ollet̄ol iġaŧbat meġnomoduā 2 vèztèġlèŧ Ezekekèt kèdeg bèzelli nē tuduā istènnèc erhètètèlèn ~~bè~~

sedis itelètit 2 9 bõlèsege 2 tudomaña kazdagsaginac melsegít hog istèn
 nē vgā latna ment èmber lat Mert èmber ~~ta~~ lac ièlen valokat ~~lat~~ nez
 istèn iquèndokèt 2 9rokokèt èsmèr Es mikeppèn ha bètég 1 lènd 2 hidég
 lelèteckèl hèueitezèndic hidég vizèt kerīē 2 mongon az vruosnac Èrõt zèn-
 uèdec 2 getrètètètem. egèdezem megfogatkozom Vruos miğ vùoltoc || 2 nē
 hal. 2 a' bõlèségõ 2 a' kègessego vruos fèlèl nèki Tudom mel vðobèn
 kellen adnom a' mit kerz Ma nē irgalmazoc mert az irgalmassag' kèget-
 lènsegn^c mōdatic Mert te akaragod te è èllèned kër Vgan mv istènõnc
 2 tuduā 9 kègessegen^c tèrhèit 2 mertekit azon kòzbè nē halgaita meg'
 az vùoltõt hog meg' bizoneha 2 inkab rezzèzie a' keresrè 2 mōnal tüzszèl
 megfòzöttèt igazba 2 tiztabba tege Mellèt meg' èrtuen apl a' zerèt hog irgal-
 massagot kouètet vrtol mond Dè nē fogatkozõnc meg' 2 megalguc vr istènt
 mendè vðobèn. 7 tugga mert ki veg'ig megallanga az vduozol. 2 dilèkedic
 a' munkaban 2 a' sèrèlebèn. 7 mond Jeremiassal Tõrødèlmèt 2 nauolat ka-
 ialtoc. hog mikent egèb kaialfa istènt vgan è' scèt ferfiu 2 gozhètètlèn hada-
 kozo 9 magat munkalkodni 2 meg'bizõnolatra tõrødèlmèt 2 nauolat aieit ioni

It imar kezdetic scent Abakuc ppheta kõnuõ igen io nag iozaggal telles

Ereh mellèt Abakuc ppheta latot ¶ Vram miglèn vùoltoc nē hal-
Tgac meg' õozatloc te hoziad èrõt zènuèduē 2 nē zabadeitaz meg'
 Mirè mutattal ènnèkem hamissagot 2 munkat latnom ragadozatot 2 hamis-

sagot èn èllènem Mirè nezed a' meġ | vtalokat. 2 vèztèglèz meġnomoduā
 a' kègetlèn ɔtɔlletɔl igāzbat. 2 tez èmberekèt monnal tèngernèc halit 2
 monnal mazokat vèzèrt nem vallokat Es lɔt itelèt 2 èllèn mondas hatal-
 masb. azért meġzakadozot a' tɔruen 2 a3 itelèt vegrè nem iutot. mert a'
 kègetlèn hatalmazic a3 igaz èllèn. azért ki meġen vizzavalo itelèt ¶ Ne3-
 iètec nèmzètecbè 2 lassatoc 2 ludalkoggatoc. 2 meġfogatkoziatoc mert lɔt
 dolog m̄v napinkban kit senki nē hizē micor meġmondatic Mert ime èn
 feltamaztom a' caldeosokat kèsèrɔ nèmzètet. 2 gorsat iarot földnèc zeles-
 seġen hog biria a' nem ɔ hailakat 3ɔrɔɔ 2 felèlmès Qnɔn bèlɔllɔ meġen-
 ki ɔ itelète 2 tèrhe Q louoc kɔnuèbèc pardicoknal. hamarbac èsti farkas-
 nal. 2 ɔ louagi ki ɔttètnèc. mert ɔ louagoc mèz3ɔl ignèc. rèpɔlnèc mon-
 nal etèlrè sièɔ kèsèlɔ Mend fo3latra ignèc. Q orcaioc egèɔ zèl. 2 egbè
 güiti a' fogsagot mōnal fouēt. ¶ ɔ dýadalmazic kiralokon 2 èrɔsseɔ fè-
 dèlmèc leznèc ɔ mèuètesi. ɔ menden èrɔs rakason mèuèt
 2 egbè güiti 2 meġvezi ɔtèt Tahat meġvaltoztatic ɔ zèllète 2 èlmegen 2
 èlmegen 2 lè èsic È3 ɔ èrɔsseġe ɔ istèneie Midènē te nem kèzdèttɔl fog-
 uā é èn vram istènem èn scèntem 2 nem halonc meġ Vram kɔzèpbè vèt-
 tèt ɔtèt 2 èrɔsse fondaltad ɔtèt hog fègnel Ti3tac te zèmèid hog ne las
 gonozt 2 hamissagra nem nezhèc Mirè nē ne3 || hamissagot müuèlkedɔkrè 135-dik
 2 vèztèglèz a' kègetlèn tɔllɔ igazbat meġmaruan 2 tez èmberekèt monnal
 tèngernèc halit 2 monnal mazot felèlmèt nem vallot Mend horogban èmèli
 fel. ɔ varsaiaba vonta azt. 2 ɔ haloiaaba güitottɔ A3on ɔrɔl 2 vigad azért
 BÉCSI CODEX. 28

aianl 9 varsajanac 2 aldotic 9 haloianac. mert azokban megkouèredet 9 reze 2 9 valasztot etke Azert ki tèrièzti 9 varsaiat 2 nem zonic mendenkoron nèmzètekèt meg' 9lni

Capitulum masod ccccf cccf

è N orizètemen ~~ah~~ alloc 2 tötèztem èn gradilomat az èröseitesen
E 2 vègèkezem hog meglassam mi mondassec ènnèkè. 2 mit fèlèlèc èngemèt megfèddönèc ¶ Es fèlèle vr ènnèkem 2 monda Iriad meg' è latatot 2 kouuèd iriad meg' ötèt a' tablakon hog meg' èrle ki oluasanga ötèt. mert meg' è' latas mèzze Es meg'ièlenic vegebèn 2 nem hazud Ha kesedèlmèt tènd megvariad ötèt. mert iquen èli9 2 nem kesic Ime ki hütötlèn 9 lelke nē lezē igaz onō bènne Igaz kèdeg' 9 hütèbol èl ¶ Es mi-keppèn a' bor meglalla az iuot vgan lezē kèuel ferfiu 2 nem ekesöltetic meg'. mert meg' zeleseitette 9 lelket mōnal pokol 2 9 mōnal halal 2 nē tèllèsedic bè Es 9 hoziaia gùit menden nèmzètekèt 2 egbè gùit 9 hoziaia menden nepèkèt Minèdè mēd èzèc nē veznèc è 9 reiaia pelda bèzedet. 2 9 pelda- | bèzedeknèc zauat 2 mondnac Jaÿ annac ki nē sokaseita a' nē ouet. 2 meglèn nèhèzeiti 9 èllène a' sùro sart Minèdè hirtèlèn tamadnac è fel kic megmarnac tegedèt 2 feltamaztatnac tegedèt meg'zagatoc Es lez onèkic ragadozatba. 2 fel ebrèdnèc te èllènkedoid Mert te meg' foztortal soc nèmzètekèt mendenec megfoztnac tegedèt kic megmaradandnac èn a'

nepèmből émbèrnèc vereiert. 2 a' föld varosanac hamissagaert. 2 mendenekiert 9 bènne lakozokoiert ¶ Jaÿ ki gono3 fõsuenõset güt 9 hazanac. hog legè 9 haza magassagban 2 9 magat alaita megzabadolni gonoznac kezèbõl Galazatot gondoltal te hazadnac soc nepèkèt vèrtèl meg. 2 bünhõt te lelked. Mert k9 uuolt a' falbol. 2 a' faì fèlèl mel a' raka-soknac talpibā vagon ¶ Jaÿ ki varost rak verekbèn 2 kezeit varost hamissagban Midènè èzec nē sèrègèc vratol vadnac é. mert nepèc soc tüzbe munkalkodnac 2 nèmzètec heiaba. 2 megfogatkoznac mert bètèllèsedic föld hog meg èsmèriec vrnac dilõset monnal vizèc tængert bèfedõc ¶ Jaÿ ki vènèrèket ad 9barattanac èrèztuè 9 èpeiet 2 megèzegeituè hog nezie 9 mèzeitèlènset dilõset vtalatussaggal tõltbè Igal te 2. 2 èhneitèssèl meg 2 megkõrnekez tegedèt vr iogianac kèlhe 2 vtalatussagnac okadafta te dilõsegedrè || Mert Libanosnac hamissaga bèfedèz tegedèt 2 lelkesèknèc 136-dik lev megpuzteitasa megÿèztic 9kèt èmbereknèc verecbõl 2 földnèc 2 a' varosnac hamissagibol 2 9 menden bènne lakozõyebol Mit haznal a' faraguan mert 9 teuõõ faragta azt az ottèuèt 2 a' hamis kepet. mert 9 teuõõ rèmenkedet a' tõrleitètbè hog tène nema faraguanokat Jaÿ ki mõga a' fanac èbrègfel. 2 a' vèztèglõ k9nèc kèlfel Midènè 9 taneithat é tegedèt Ime èz bèfedèztètet èzüstèl 2 aranنال. 2 mēdē zèllèt ninl 9 bèlecbèn Vr kèdeg 9 scent tplomaban mēdē vèztèglen 9 oréaiatol

v Ram hallottā te hallomasodat 2 feltēm Vrā te műuēlkedētid
V èztèndõkn^c kõzèpette. èlèuènehèd meg azt Èztèndõknèc kõzè-
 pette megèsmèrèndõie tegèd. micor megharagandol èmlèkezièl meg irgal-
 massagnac Istèn ezfèkrõl ip. 2 scēt Pharannac kiètlènèbõl Q dilõsege bè-
 fedezte mennèkèt. 2 õ dilèrèteuèl tèllès föld Q fenessege lezè ment vilá-
 garuac õ kèzèibèn Ot èl rèitètet õ èrossege Halal megen õ orcaia èlõt. 2
 ki megè õrdõg õ labai èlõt ¶ Allot 2 megmerte a földèt Nezet 2 megfèi-
 tet nèmzètekèt. 2 tõrèttètènèc vilagnac hegi Meghorgasztattanac èz vilá-
 nac halmi õ õrõksegenèc vtaibol A hamissagert lattam a zèrèlenekn^c sa-
 torit | Es meghaborodnac Madÿan földèn^c bõri ¶ Midènè a folochā harug-
 gal è meg vram ? auag a folochban te haragod è ? auag a tengerbèn te
 meltatlankodatod è Ki fel èlèl te louaidra. 2 te zèkèrid zabadolas Felta-
 maztuā feltamaztod te ÿedèt az èsekèt mellèkèt bèzèllettèl a nèmekn^c Meg-
 mètèled földnèc foloit Lattanac tegedèt vizèc 2 bankottanac hegec Vizèk-
 nèc hirtèlènkedèti èlmentènèc Melseg atta õ zauat, magassag õ kèzèit fel-
 èmèli Nap 2 hod megallaptanac õ lakodalmaban Q niloknac vilagossaga-
 ban mennèc te zuád villamattanak fenessegebèn A sokassagban meg-
 nomodod a földèt forrasagodban megfogatkoztaè nèmzètekèt Ki men-
 tèt te nepèdnèc vduõssegerè vduõssegbè te x^csoddal Megvèrtèt a fõt kè-
 getlènnèc hazabõl. megmèzeitèlèneitettèt õ fundamentomat mend nakaig-

lan Gonozol mondottal 9 estapinac 9 hadakozoknac fèiekèt iouokèt ment
 forgo zèl èngemèt èl oztanioc Q vigasagoc mikèt oue ki megmaria a' zegèt
 rèitécbèn Vtat ~~totte~~ ~~tòhèl~~ tottèl a' tengerbèn te louaidnac soc vizèknèc sa-
 raban Hallottā 2 meg' haborodot èn hasam. a' 303attol egbè rezkèttènèc èn
 aiakim Bèmennē rothadagossag' èn tètènimbè 2 èn alattā forion hog meg-
 ùgoggam törödèlmnèc napian. || 6 felmennèc m'v megzoreitatot neponk- 137^{di}
 hoz. Mert fugè nem viragóziç. 2 nē lezen nēmzes a' 3019bèn Hazud az
 olayfanac müu9. 2 a' mēz9 nem hoz etkèt Èlmèttètic az akolbol apro ba-
 rom lorda 2 9règ barom lorda lezen a' iazlocban Èn kèdeg 9r9l9c vrbān
 2 vigadoc èn istènembèn iesusban Vr istèn èn èrossegē 2 vèti èn labaimat
 monnal zaruasoket Es a' 9939 vizen èngemèt èn mag'assagimra psalmosoc-
 ban enekl9t

Etic az Heberèc hog valamel pphetanac attā auag 9si vèttètèndic
 V a' cimerbèn hog 9k 2' pphetac voltanac Mert Amost 2' eggèt a' xij
 pphetacbol ki mondot Nem vagoc ppheta sem pphetanac fia. dè kèlkèknèc
 paztora zaggatuā zedery faknac agait attānac nèue a' cimerbèn ninlèn Ha
 èz igāz Sophonias ppheta kit hog ugmōgac ppheta nèwèl 2 9 9règbinèc di-
 l9seges nèmebol nēmzèttètet Mert attā uolt Chusi Godolias ded99 Amasias 2
 harmad 999 Ezechias 2 èz illèn zèkèrèc mikent vtolso bèt9lt9tt9 mikèt vtol-
 so zèkèr vèzèt9 Sophoniasnac Nemellèc 9rizet hèlènèc. Nemellèc vr titkianac

mōdottac. Azert akar orizèt hēlenèc auag | V akar vr rèitekenèc magaraz-
 tassec mōno è· pphetanac illic Mert ugmōdatic Ezechièlnèc Èmbernèc fia
 Isrl hazanac orizpèie vèttèlèc tegedèt Azert è· ppheta ki uala az orizet
 hēlbèn 2 felsegèz magassagokba zerzèttètet 2 èsmèrte vala istènnèc titkit
 Vala Cusinac fia ki magaraztatic vitézlo èmber. 2 o scèt vala. Godolias
 ki mondatic vrnac nagsaga, 2 Dedosø Amasias ki 2 o fordeitatic vrnac
 bèzedebèn Harmad osø Ezechias ki zozatlic vr èrossege 2 vg vrnac èrosse-
 gebøl zülètet vrnac bèzede 2 vrnac bèzedebøl zülètet nagsag. 4 vrnac nag-
 sagabol zülètet alazatoszag hog midon a· ki tokellètesesgrè iutād monga.
 mert nē vagic melto aplnac hiuattatnom 2 azt a· soltarban Vram nē ma-
 gaztatot fel èn züuèm sem zelesoltènèc èl èn zèmèim Josiast Judanac kira-
 lat kinèc idèiebèn lelèttètèc hog Sophonias pphetalt legen a· kiralok neg
 negèd kōnuenèc 2 masod Paralipomenon Historiaja mutattac hog istènnèc
 Juda menden kirali felet kellètet legen È Josias a· faraguanokat kikèt
 Amon o atta auag Manasses o osi istènnèc tplomaba zerzetuala mutattatic
dik levél. hog ki vètte 2 megtörtø ~~kiekicbèn~~ 2 || a· rèz kegot Moysesstøl alkottattat
ki teuelgesbè a· nep vitètet vala tartatuan a· baluannac hamis zolgalatta-
 ban bñhøtuala Èzen mondatic hog soc idèktøl foguā meghagot baran
 etèlt onon mağa orizte. mert a· fogsagbol tizèeg èzeren fordoltac vala meg
 Azert istè è· ppheta miat è· meg mondot kiralnac idèibèn a· iouèndø ite-
 lètet ki èz oluasassal foglaltatic. mellèc iouèndøc valanac nèmzètekncèc
 megmutatta Isrl nepenèc kèdeg megzabadolasat 2 Ihrlm varosanac megvjo-

lasat tahat valo vđobèn megadattatandonac meghirdette è betònec es ol-
 uasasual

P l o g u s

S Ophonias orizor 2 istèn titkianac èsmèroio hallot vuoltest a' hai-
 lak èlo kapuiarol 2 nag sirast a' masiktol 2 indolast a' halmoc-
 tol 2 viži az ordeitast pilanac lakozoinac. mert vèztèglet Canaannac men-
 den nepe èl himlettec leznèc mēdenec kic tarkartattal è èş valanac èzüstbè
 tarkartattac

C a p ^m È l o

V Rnac igeie mel lot Sophoniashoz Cusi fiahoz Amasias Godolias
 fae Amasias fae Ezechias fae Josiasnac A Amon fianac Juda
 kiralanac napiban | Egbè güituen egbè güitoc mendenekèt földnèc orcaia-
 iatol vgmond ¶¶ vr. egbè güitoc èmbert 2 barmot. egbè güitom mennèc
 rēpesoit. 2 tēngernèc hali leznèc o romlasoc. 2 èluèztec èmberekèt földnèc
 orcaiatol vgmond vr Es ki tèrièztē èn kèzèmèt Judara 2 İhrİmnèc men-
 den lakozoirá 2 èluèztem è hèlröl baalnac maradekit. 2 az orizorknèc nè-
 uekèt a' papockal. 2 azokat kic a' haiazaton imaggac mennèc vitezlètet
 Es èskeznèc vrban. 2 èskeznèc Melchonban 2 kic èlfordolnac vrnac hata-
 megol 2 kic nem kerestec meg vrat sem tudakoztac meg otèt Vèztèglètec

vr istènnèc orcaiatol mert kòzèl vagon vrnac napia. mert istè osiat kezeitet. megscèntelte 9 hiuatalosit Es lezen vr ostaianac napian meg' latoc a' fèdèlmèkrè 2 kiralnac fiaira 2 mendenekrè kic zarandoc ruhaba 9lt93tènèc. 2 meglatoc mendenrè ki kèuelsegest megen bè a' kü39b9n annapon kic bèt9ltic hamissaggal 2 alsaggal 9 vra istènenèc hazat Es lezen annapon vgmond vr Vùoltesnèc 3ozatfa hailaknac kapuiarol 2 ordeitas a' masikrol 2 nag t9r9dèlm a' halmokrol Ordehatoc pilanac lakoz9y Vè3tèglet Canaan-nac menden nepe. èluèztènèc mendeneç èzùstbè takartattac || Es lezen az v99bèn megkèrèsem Ihlmet 39uetnèkeckèl 2 meglatoc a' ferfiakra 9 sepr99cbè t9t9ztètteckèlèrè kic m9gac 9 3ùu9cbèn Istèn nem tezen iol 2 nem tezen gonozol Es lezen 9 èr9ssege ragadatha 2 9 hazoc pu3tolatba Es hazakat raknac. 2 nè lakoznac 9bènnec. 2 39l9kèt plantalnac 2 nè iziac 9 borokat ¶ Kòzèl vagon * vrnac nag napia kòzèl vagon 2 igen gors Vr napianac 3ozatfa kèsèr9 ottogol az èr9s t9r9dèlmè3tètèc. a' nap haragnac napia. t9r9dèlemnèc 2 getrèlemnèc napia Hiusagnac 2 nauolanac napia setetsegeknèc 2 homalnac napia k9dnèc 2 forgo 3èlnèc napia. trombitanac 2 vùoltesnèc napia a' meg èr9seitèc varosokra 2 a' magasse99 3ègèlètekrè. 2 meghaboreitoc èmberekèt 2 iarnac ment vakoc. mert vrnac b9nh9ttènèc 6 ki 9ttètèc 9 verèc mikent föld 2 9 tèsèc mikent ganec Dè 2 9 èzùst9c 2 9 arañnoc nem zabadeithatfa meg' 9kèt vr haragianac napian 9 haragianac t9zèbèn megmarattatic menden föld. mert a' vegè3ètèc s9yètèlmèl tezi földnèc menden lakoz9ynac

C a p i t u l u m m a d

Gbè iquètec egbè gulèkeziètec iquètee nem zèrèlmès nep nèmzèt

E mi elot züllon è latas mōnal port èlmulo napot | mi elot ioyōn
 tv reiatoc vr hirtèlènkedètenèc ~~sozatta~~ haragia. Mi elot ioyō tv reiatoc
 omeltatlankodaffanac napia Kèrèsssetec vrat földnèc menden lassoÿ. mert
 o itelètit vattoc múuèlkedoc Kèrèsssetec az igazat. kèrèsssetec a lassot ha
 valamikent èlrèitezhèssètec vr hirtèlènkedètenèc napia elot Mert Gaza meg-
 tōrèttètic z Ascalon puztolatba Azotom delrè vèttètic z Acharon ki irtatic
 Jaÿ kic lakoziatoc tèngernèc kōtèlet èluèztettèknèc nèmzète Vrnac iége
 tv reiatoc Canaan iazoknac földo z èluèztlèc tegedèt hog ne legē lakozo
 Es lezē tèngernèc kōtèle pažtoroknac ñugolmoc z barmoknac akla Es lezē
 o kōtèle ki meg maradand Judanac hazabol ottogol oriztètnèc Ascalonnac
 hazaibā èstuèlerè ñugožnac. mert o vroc istènec meglat orciaioc. z èl for-
 deita o fogsagokat Hallottā Mouabnac božžontasat z Amon fiainac karom-
 lasokat. kic megzidalmažtac èn nepèmèt z felmagažtattanac o hatarokon
 ¶ Azert vlōc èn vgmōd sèrègeknèc vra Isrlnèc istène Mert Mouab lezen ment
 Sodoma z Amon fiaÿ monnal gomorra Tūuissèknèc ažiisaga z sonac raka-
 sa. z pužta mend oꝛocke En nepèmn^c megmaradeki èlragaggac ažokat. z
 èn nèmzètemnèc maradeki biriac okèt Mert èzec io onèkic o kèuelsege- || 140-dik le-

kert kiuèl karomlottanac z felmagažtattanac Is sèrègec vra nepen Vr žorño

9 raitoc 2 megtori földnéc mendē istēnit ɔ imaggac 9tèt mendē ferfiac
 9 hēler9l ʒigēteknēc menden nēmʒēti ¶ Dē tú 2 ʒērēlenec meg9lēttec leʒ-
 tec èn t9r9mmèl Es ki tēriēʒti 9kēʒet èʒfēkrè. 2 èluēʒti aʒ assiriusokat
 Assurt. 2 vèti a' dragalatost kiètlènè 2 vtnalkùl 2 mōnal puʒtat Es nu-
 goʒnac 9 k9ʒèpettec nēmʒetec ʒ menden ʒ vaginac lordaj ɔ Onokraculus
 2 ʒ9l lakoʒnac 9 k9ʒèpèkèbèn kùʒ9b9kbèn Enekl9nēc ʒaua aʒ ablakon 2
 hollo a' fēlʒ9 kùʒ9b9n. Mert meg' semmeitem 9 èrēiet Eʒ a' dil9seges
 varos bizodalommal lakoʒo ki mondvala 9 ʒūuebèn Èn vagoc 2 èn kùnl-
 lēm ninl egèb t9b Mikeppèn l9ttèl puʒtolattaba baromnac hailaka Menden
 ki altal megen 9 raita sūu9lt 2 raʒia 9 kēʒet

C a p^m h a r m a d

Aʒ megreʒʒèʒt9 2 megvaltatot varos Galamb nē hallotta 9 ʒauaʒ
J a' ʒot. 2 nē v9tt9 a' fègèlmèt 9 vraba nem bizot. 9 istènehez
 nem k9ʒèleitet 9 fèdèlmeç 9 k9ʒèpette monnal reuo oroʒlanoc 9 biraj
 farkasoc. èstet nē hadnacvala holuallara 9 pphetaʒ balgatagoc. hitlèn fer-
 fiac 9 papi megferteʒtèttec a' scèntet. Hamissan mūuèlkettènēc a' t9ruen
 èllèn | ¶ Igaʒ vr 9 k9ʒèpettec nē teʒē hamissagot Holual vilagossagba agga
 9 itelètet. 2 nem reitètic èl. A' hamis kèdeg nem tutta a' galaʒatot El-
 himtettèm nēmʒètekèt. 2 èltekoʒlottanac 9 ʒegèlèttec Puʒtaua t9ttèm 9 uto-
 kat mid9n ninlèn ki mennèn 9 varosoc megpuʒteitattac ferfiu nē marad-

uan 2 sem eg lakozo ¶ Mondec kèdeg mikor felz èngemèt fogadod a' fè-
 gèlmèt 2 nem vèz èl o lakodalma mēdenekert kibèn meglattam otèt
 ¶ Valobizon holual felkèluē megferteztettec omenden gondolattokat Azert
 varý meg èngemèt vgmōd vr èn felkèlètemnèc napian iouèndobèn Mert
 èn itelètè hog egbè gühèc nèmzètekèt 2 egbè gühèc orzagokat Es ki os-
 sèm o reiaioc èn meltatlankodatomat. 2 èn hirtèlènkedètemètnèc mendè
 haragiat Mert èn haragomnac tüzebèn megmarattatic mēden föld Mert ta-
 hat megadomd èn nepèmnèc a' valasztot aiakat hog kaiallanac mend vrnac
 nèuebè. 2 zolgallanac onèki egvally Ethiopianac foloy èluol Onnaton èn
 alazatosim èn himlesemnèc fiaý aiandokot hoznac ènnèkem ¶ Annapon nem
 galasztatol te menden lelèmesiden kibèn tōruēt tōrtèl èn bènènm. mert
 tahat èluezè te kōzèpedbøl te kèuelsegednèc nag zoloiat. 2 nē toldatol to-
 uabba fel magasztatnod èn scènt hegemen Es meg || hagoc te kōzèpettèd 141-dik
 zegen 2 nauolas nepèt Es Isrlⁿ maradeki rèmenkednèc vr istènnèc nè-
 vebèn Nem teznèc hamissagot sem zolnac hazugsagot 2 o zaiocban alnoc
 nèlõ nem lelèttètèc mert ok oriztètnèc 2 nūgoznac. 2 nē lezen ki meg-
 yèzie. èzt monga vr istèn Sýonnac leaña dilery. te Ihrlmⁿ leaña enekel
 Isrl orl 2 vigag mend te zūuèddèl Ihrlmⁿ leaña Vr èl uottõ te itelè-
 tedèt Isrlⁿ kirala èlfordeitotta te èllènsègidèt Vr te kōzèpettèd Nem felz
 gonozt touabba ¶ Annapõ mondatic Ihrlmⁿ Ne akarih felned Sýon ne
 fèslèssec meg te kèzèid Te vrad istèned èrõs. O megzabadeit Orl viga-
 sagan te raitad. te zèmeledbèn vèztègl. 2 vigad te raitad dilèrètben A'

A' vegèzètes itelèt napiarol 2 a' sidoknac
 bizònsagos megfordolasokrol xhoz antix

hazugokat kic a' t̄oruent̄ol èlmentènècvala egbè güiti. me't te bèlollèd
 valanac hog touabba 9 raitoc ne val sèrèlmèt bo33osagot Ime èn megol9c
 mendenekèt kic a3 v̄d9bèn tegedèt getrètten^c 2 megzabadeitom a' santalot
 2 a3t mel ki vèttètet vala egbè güit9m. 2 vètē 9kèt dilèrètbe eg nèubè
 9 galazattoknac mendē földn A3 v̄d9bèn kibē egbè ho3lac tüt9kèt. 2 a3
 v̄d9bē kibèn egbè güit9mlec 9kètut9kèt Mert adlac tvt9kèt nèubè 2 dile-
 rètbe földnèc mēdē | nepenèc micor megfordeitandom tv fogsagtokat tv
 zè mèitec èl9t vgmond mendenhato vr istèn p r o l o g u s

It èleue vettetic s. Aggeus p̄pheta plog9

J Eremias p̄pheta vgmond Sedechias kiral hamis èsenèc okaert ki
 a' fogadot hüt9t nem tartottauala Nabuchodonozor caldeosoc ki-
 ralanac Isrlnèc nepe a' meg' èmleitet kirallal Ihl̄mnèc viadalaban foguā
 vitètètet uolt Babilloniaba Ment masod paralipomenō k9n9n^c ièlenti hi-
 storiaja Dè meg mert a' meg èmleitet nep soc idèiglèn magat igen nèhè-
 zèn ferteztètteuolna meg baluanoknac 3olgaluā. artatlanoc verec èl9tlese-
 bèn 2' a3ert istèn akaruā azon nepnèc menden nèmzeset èluèzni a' meg'
 mondot okokert. 3er3e a3ō nepèt zènuèdni a' caldeosoknac földebèn hèt-
 uèn èztènd9knèc fogsagat ¶ È3 okert hog a3 èztènd9c zama bètèluē. v̄y
 nep a' meg mondot bün9kt9l m Jutna Ihl̄mn^c meg v̄yolasara Es ug hat-
 uākètt9d èztènd9kbèn a' caldeosoc orzaga èl fordeitatuā kinèc meg9n9c

èztèndèie uala orzaglani. mellèt mert Danièlnèc hatod latasa 2 mutatáa
 a' scèntseg' megtòresnèc okaiert mel azò latasban tartatic volt megtòrèt-
 tètet, Darius kiral ki a' medosyáknac parāloluala. a' megmōdot orzagba
 iuta mēt danièln^c hètèd latasa || * mutatáa ¶ Ki orzaglatánac èlò èztèndè-
 iebèn mēt Danièln^c tízed latasa es mutatáa. az èztèndònc megzālaluán. 142-dik le
ezentúl
első ké-
irása
 Latuā amģfordolasnac idèiet èlkòzèleitèèni. mel Jeremias ppheta miat vala
 igèrtètèt Imadkozuā mend 9 értè. s mēd ānèpèrt. kèriuala istèntòl az ige-
 rètèt bètèllèsedni Kin^c azon latas azōnac onzollati zèrent istèn Gabrièl
 Angalmiat megmōda mēdènekèt bètòltn^c ¶ Mert a medosoc megmōdot ki-
 rala méghaluā 2 az orzagba ghèlèrè iutuā Cyrus Persayáknac kirala istèn
 igèrètè bètèlvèn azon kiralmiat Isrln^c népè a még' Irlmbè vitèttètètètèt Pa-
 ralipenon masod kòpònc Hystoriaia 2 Ezdrasnac kèzdètè bizoneitac ¶ Es
 mvdònc Isrl népètòl 2 a vénèctòl istènn^c 2 tēploma kèzdètuolna mégra-
 kattatni Cyrus persayiac kirala méghaluā. 2 Darius persayac kirala orzagl-
 uan. ki amģmōdot hèl èlòt vala Irlm varosanac kòròlualo nēzèti mēt
 èzen Ezdras ielèti mōga az tēplōnac 2 a varosnac megvjolasat kèzdèc még-
 bātani. Ki okèrt Isrln^c népè megyèduèn a megmōdot vr tēplomanac meg-
 vjolasat az igèrèt zèrèt valo èngèdèlmèl ingèn sem hizèkuala lèni ¶ Ki-
 ert a mégèmlèitèt Darius persayac kirala orzaganac masod èztèndèiebèn
 Aggeus ppheta istètòl èrèztètètèt Zorobabèlhèz ki vala Judanac nèmèbòl.
 Ki vala az orzag hatalmat ~~valò~~ vèndò 2 Jesust Josedech fiat a' felsegès
 papot imti hog higgèc Irlm megvjolasanac idèiet èliqtn^c az èztèndòc zama

bètéluē. èzt es hozia tolduā | hog ānépn^o hütötlénseget né akarnac kō-
uètni. Kiról vr istèn omiatta mōdot Ènnép vgmōd me't mégnē iōt èl az
vdō hog istènn^o haza mègrakattassec ¶ Mēdénéc kèdég mellèc èpphecia
mōdékaban tartatnac. ānépn^o mégfordolasat. atēplomnac mègrakasat. ava-
rosnac mègvýolasat. papi zérzètét 2 kiuol valoc orzagoknac iègziè èluèzet
iègzié 2 cef

a Ggeus siètlémèzō 2 vig. ki vètét kōnvèzètècbèn. hog vígasag-
A ban aratna: amégtōrot tēplomot mègrakia. 2 afa istènt zolot
bèshozia, Mèg egkèuèsè 2 èn mégindeitom s mēnèt 2 földèt tēngert 2 a
zarrazt. 2 mégindeitoc mēden nēmzètékèt 2 èliō amēdē nēmzètèkn^o ké-
uanat,

It imar kezdetic scent Aggeus ppheta kōnuō igen ièles

Arius persayaknac kiralanc masod èztèndèiebèn hatod hónapban.
D ahonac eg napian: iōt vrnac igèiè Aggeus pphetanc kèzebèn 30-
robabèlhèz Salatièl fiahoz Juda vèzèrèhež Es Jesushoz Josedech fiahoz an-
nag paphoz mōduā ¶ Èzt mōga sèrègekn^o vra istènè monduā Ènnép vg-
mond megnem iōt vr haza mègrakasanac ideiè ¶ Es iōn vrnac igèiè Ag-
geus pphetanc kèzebèn mōduā Midènē vdō vagon è tynèktèc hog lakoziatoc
aboltal èkéseitètét hazacban. 2 èz haz puzta légè Es ma èzt mōga sèrè-

gèkn^e vra istènè Vèssètéc t̄v̄ z̄v̄uètèkèt t̄v̄ v̄t̄āytokra ¶ Sokat vèttè- || t̄èc^{143-dik} 1a
 z̄ k̄euèsèt hoztatoc bè. ɔttètéc z̄ n̄è élégèttètéc m̄ég, ȳottatoc z̄ n̄è r̄èzè-
 goltètécīng Magatokat bèfedèztètéc z̄ nem h̄euoltètèkm̄g. z̄ ki arokat ḡüyt̄ot
 èrèztètè azokat a zakadot sakba Èzt m̄ōga s̄èrègèkn^e vra istènè Vèssètéc
 t̄v̄ z̄v̄uètèkèt t̄v̄ ut̄āytokra. M̄ènètéc fel ahègrè hoziatoc fakat z̄ rakiatocm̄g
 a hazat z̄ foganatos l̄èzèn ènnèkèm z̄ m̄ègdil̄ouoltètē. vg m̄ōd vr ¶ Nèztètéc
 at̄obrè z̄ ime k̄euèsèb l̄ot: z̄ bèhoztatoc ahāzba z̄ ki fuallottā azt ¶ Ki
 okè't vgm̄ōd s̄èrègèkn^e vra Miert èn hazā pūzta. z̄ t̄v̄ sièttètéc t̄v̄ egm̄e-
 dentéc ɔ hazaba. azert t̄v̄ reiatoc megtiltattac m̄ènèc hog nè adnanac èssèt.
 z̄ föld m̄ègtiltatot hog nè adna ɔn̄èzesèt z̄ hiottam az aziusāgot földrè z̄
 h̄ègekrè z̄ buzara z̄ borra z̄ olayra z̄ valamèllèkèt föld hoz z̄ èmbèrèkrè
 z̄ barmokra z̄ k̄èzèkn^e m̄èden m̄v̄uèlkédètèrè ¶ Es halla ȳorobabèl Sala-
 tièln^e fia z̄ Jesus annag pap Josedechn^e fia. z̄ ānèpn^e m̄èden maradéka
 ɔ vranac zanat z̄ Aggeus p̄phetanac iḡeyt miként ɔ vroc istèn èrèztètè
 vala ɔkèt ɔhoziaioc ¶ Es m̄èden n̄èp m̄ègfelèmèc vrnac orcaiatol Es m̄ōda
 Aggeus istèn^e k̄ouètè meghirdètven vrnac n̄èpèn^e m̄ōduan Èn t̄v̄ uèlètéc
 vagoc vg m̄ōd vr Es vr istèn felmagasztata ȳorobabèln^e Salatièl fianac Juda
 vèzèren^e z̄èllètèt z̄ Jesusnac ānag papnac Josèdech fianac z̄èllètèt: z̄ ama-
 radekoknac z̄èllètèkèt menden ~~nepbøl~~ nepbøl ¶ Es bèmene^e | ɔ tezn^e vala
 m̄v̄uèt Isrl̄ ɔ istènec s̄èrègèc vranac hazabā

a Harmad honac xxiii^o napian ahátod hónapban Darius királnac
A masod èztèndèiebèn hètèd hónapban a' honac huzon eggèd nap-
 ian lònèè vrnac igeie Aggeushoz ppheta kèzebèn mōdvan Bèzel zoroba-
 bèln^o Salatièl fianac Juda vèzeren^o Es Jesusnac ānag papnac Josedech
 fianac 2 az 9 nép maradekinac mōduan Ki tvk^oz^ollètèc azō mēghagatta-
 tot ki az èl^o dil^osègbèn latta azèghazat Es tv mit lattatoc èzt ma Mi-
 dènè vg vagō c mōnal nem volna a' tv zètec èl^ot Es ma Zorobabèl ba-
 toroggalmg. vg mond vr Es Jesus nag pap Josedech fia batoroggalmg. 2
 föld batoroggalmeg földn^o mēden népè vgmōd sèrègèkn^o vra 2 tegetec
 mert èn tvuèlètèc vagoc vgmōd sèrègèkn^o vra Az ige mèllèt fogattā tvuè-
 lètèc mikor ki èrèdnètèc Egiptōnac földèb^ol 2 èn zèllètè. lèzen tv k^o-
 zèpèttètèc ¶ Ne akary felned mert èzt mōga sèrègèkn^o vra Mèg egkèuè-
 sènnè vagon 2 èn mēgindeitō mènèt 2 földèt. 2 tēgert 2 zarrazt. 2 mēg-
 indeitoc mēden nèmzètèkèt Es èli^o akèuanat, menden nèmzètèknèc Es
 bètoltom èhazat vgmōd sè dil^osèggèl vgmōd sèrègèkn^o vra Enèm az èz^ost
 2 ènè. az aran vgmōd sèrègèkn^o Nag lèzen èhaznac dil^osègè nagob az èl^onèl
 vgmond sèrègèknèc vra 2 èhèlèn bekèseget adoc vgmond serègèknèc vra ||

-dik levél. a

Kilèncèd honac xxiii^o napian Darius királnac masod èztèndè-
A iebèn 2 lòn vrnac igeie Aggeus pphetahoz monduan Èzekè

mōga sèrègekn^o vra istènè ¶ Kèrgèd apapokat atōruenrōl mōduā Ha èmber
 vènd scètelt hust ρ ruhaianac allaba ρ ρ vègèuèl illètènd kènèrèt auag
 èlèdèlt auag bort auag olayt auag mēden ètkèt Minem megscètèltètèc è. Fè-
 lèluèn ke^o apapoc mōdanac. nem ¶ Es mōda Aggeus. Ha ρ lelkebèn meg-
 fertètèt ¶ megfertèztètètètèt illètèd mend èzècbōl midènem megfertèztètètèc
 è Es fèlèlèn^o apapoc 2 mōdanac ~~nem~~ megfertèztètètèc ¶ Es Aggeus fèlèlè
 2 mōda Igèn ènnèp 2 igèn ènèzèt èn orcam èlōt vgmōd vr Es igèn ρkè-
 zèkn^o mendèn mvuèlkèdètè. 2 mēdenèkèt mèllèkèt ot aianlottanac meg-
 fertèztètètèc lèznèc ¶ Es ma vèssètèc tvzvuètèkèt ènnaptoffoguā 2 touabba
 2 mi èlōt vèttètnèc kρ kρrè vrnac hazaban Mikor vèpnètèc ahu3 kρbōl-
 nèc a3tagahoz. 2 lēnen^o ti3 kρbōlc. mikor bèmènètèc a saitoba hog nōna-
 toc ρtuen vatale bort 2 lèzn^o vala hu3a, Meguèrtèlèc tvtōkèt ègètō zèllèl
 2 rogaua 2 kρ èssèl tv kèzèitèkn^o mēden mvuèlkèdètèt 2 nē volt tv kρ-
 zottètèc ki megfordolna vgmōd vr ¶ Vèssètèc tv zvuètèkèt ānaptoffoguā
 iouèdōbèn. akilèncèd honac xxiii naptolfogua Annaptolfogua mēllen vr
 tèmplomanac vèttètèn^o fōdamētōi | *) Vèssètèc tv zvuètèkrè Midènè immar
 a' mag' nèmzesbèn vagon è 2 meg' a' zōlō 2 a' fūgè. 2 a' malogranatoc 2
 a3 olayfa nem viragozot èn è' napsagtol fogua megaldom Es lōt vrnac igeie
 masodzer Aggeushoz a' honac xxiii^o napan monduā Bèzel Zorobabelhez
 Juda vèzerehez fèdèlmehèz monduā En meg indeitom menhèt egèmbè 2
 èlfordeitom orzagoknac zèkit. 2 megtōrom poganoc orzaganac èrösseget Es
 èl fordeitom a' zèkèrèt 2 ρ reia èllōt. 2 lezalnac louac 2 ρ reia èllōc Fer-

fiu 9 atafianac torebè èsic Annapon vgmond sèrègeknèc vra 3orobabel Salatièlnèc fia èn 3olgam vezlèc tegedèt vgmond vr Es vètlèc tegedèt iègbè. mert tegedèt valaztortalac vgmond sèrègeknèc vra

Arius medosoc kiralnac masod èztèndèiebèn Aggeust 2 3achariast èzeneknèc mondeki mutattac hog pphetaltanac Dè Aggeus è3okert lattatic pphetac 3erebè èlèue vètetnèc 3achariastol. mert kèt honapocban lelèttètic èlòl koltnèc pphéciaiabàn mèt a' megìèlentet mondekoc mutattac ¶ A' tplòmnaç 2 megvöolasara vrnac paranolattabol a' nepèt megbatoreitottac mèt Ezdras ièlenti monduan, Darius kiralnac masod èztèndèiebèn Aggeus 2 3acharias Abdo pphetanac fia || pphetaltanac a' sidokra kic valanac Judeaban 2 Ihrlmbèn Isrl fiain Tahat felkèlenèc 3orobabel Salatièlnèc fia 2 Jesus Josedèchnèc fia 2 9 fèdèlmi 2 èlkèzdec vrnac hazat rakni ki vagò Ihrlmbèn. ~~kiknèc~~ kiknèc mikor ièlen volnanc a' pphetac 9 imtesecbòl sègellec okèt Mert 2 èzen ppheta lattatot aieituan 9 onzolattauual Isrlnèc nepet 9 attoc vetkezètinèc kouètèlmebòl meghiuni è' mondec tartaltamanac igeiuèl ¶ Latec eyèl 2 ime ferfiu fel èlletuala è vèrès lora ¶ Latot è' ppheta ferfiat vèrès louon vlòt. 2 allot a' gakor mirtetus kòzèpet ki latasnac è3 odozattà A' vèrès lora èllò ferfiun iollèhèt angal èrtèssec. dè magà mert è' megmondot 3ing lora lattatot èllèni vernèc gò3odèlmet iègzi azon neprè adatandot ki Isrln^c nepet fogsagba attauuala Mert

2 Ysäyas ppheta ruhaknac vèrèssegen mutat nèmzèteckòzot verrèlualo gò-
 zòdèlmèt istèntòl adatni. èz igeckèl eltèttètet monduā Ki èz ki iò Edom-
 bol meghimtet ruhackal Bozdrabol A' sürò mirtetus kòzot kèdeg' allot.
 hog mondotta a' nepnèc iouèndò vigàztaffat. A' mirtetosnac iègzesen
 akarta iègzèni Ki fanac midòn Moyses tenne èmlèkezètet Leuiticus kò-
 nòbèn mondot Az èlò napon vegetec a' dragalatus | fanac gimòlet. hog
 a' iò illato fanac arnekauval mutatna a' nepnèc vigasagat Dè èz latast
 mel è' nepnèc zabadolasat 2 iouèndò gòzòdèlmèt ò èllènsegekròl mutat
 Ezert ppheta èmlèkezic ò magat eyèl latta lenni ment Isrl nepenèc èlò
 megzabadolasaban Egiptom fòldebòl eyèl ièlenicvala èlmenese Kinèc pel-
 daianac lattatic vala tartani è' ièlen valo nep neminèmò rezet. èzennèc
 megzabadolasa 2 a' fogsagbol megzabafordolasa Caldeosoknac fòldebòl ppheta-
 tanac ey' miat ièlentètet meg'

p Ersäyac kiralnac tèrhe ki kaldeosoc orzagat megtòre. èlò èz-
P tènèiebèn otuèn èzer fogol èmberiglèn èrèzte meg Babilloniabol
 Judeaba. 2 a' tplomnac èdenit megada. mellèkèt Nabuchodonozor èluot-
 uala. 2 megfordeito fèdèlmèt zerze Zorobabelt 2 Jesust nag papot Cirus
 ki harminc èztèndò utan megòlèttètuè ki Persyabā orzaglotvala persäya-
 kon. megòlèttètuè Massagetäyaktol Achamiratol Massagetäyaknac kiralnea-
 tol Cambases nagob Cýrusnac fia veue ò orzagat ki nòlè èztè èztèndòc

bètoltuē 9 utāna valo kèt atāfiay valanac maḡosoc kic meḡolèttètuē a' neptol Darius Itapsisnac fia zerzèttètet Ki 9 orzaganac masod èztèndè- ||
 iebèn Lõn vrnac igeie Zachariasho3 Barachiasho3 Abdo ppheta fiaho3 azert Cýrusnac èl9 èztèndèiet9l foguā Dariusnac masod èztèndèieiglèn nèguèn èz-
 tènd9c zamlaltatnac kicbèn lac a' t̄plomnac rakasa 2 fundamentom vètese l9tvala a' k9rñ9lualo zomzed nèmzètekt9l 2 Cambasest9l Persayac kirala-
 tol a' m̄v meḡtiltatuan mikent iria E3dras Azert Dariusnac masod èztèn-
 dèiebèn Aggeus 2 Saeh Zacharias kèzdec a' nepèt onzollani ènne idèig meḡhagot t̄plomnac meḡadasara

Acharias vr karianac èmlèkezète vrnac aldomasa Abde 9 tano-
Z saḡa Azert mert annep a' t̄plomnac rakasatol meḡbantatotuala istènnèc èmlèkezètet valla. 2 az èmlèkezètert aldomast 2 az aldomasert tano-
 nosagot Azert Zacharias Barachiasnac fia Abdenac fia èrèztètic a' nepnèc vigaztalattara

It immar kezdetic scent Zacharias pphā k9nu9

Nolcad honapban Hilarius kiralnac masod èztèndèieibē l9n vrnac
A Zachariasho3 Barachias fiaho3 Abdo ppheta fiaho3 monduā Vr haraggal haragut meḡ m̄ atainkra 2 mong 9nèkic Èzt monga sèrègeknèc

vra ¶ | 2 Fordollatoc èn hoziam vgmōnd sèrègeknèc vra 2 èn tv hoziatoc fordoloc vgmōnd sèrègeknèc vra Ne legètec mikent tv afaitoc ~~kikh~~ kic-
hez vùoltottèn^c a3 èlebèli ¶phetac monduan E3t monga sèrègeknèc vra Ne
~~legètec mikent tv afaitoc~~ Fordollatoc meg' tv gonoz vtaitocbol. 2 tv igē
gonoz gondolatitocbol Es nem halgatanac sem figèlmèzenèc èngemèt vgmōd
sèrègeknèc vra Hol vadnac tv afaitoc 2 ¶phetac Minē èlhètnèc è orocke
Valobizon èn igeim 2 èn tōrueñim mellèkèt paranoltam èn zolgaimnac
¶phetacnac Minemdè meg'foglaltac è tv afaitokat 2 megfordoltanac 2 mon-
dottanac Mikent sèrègeknèc vra gondolt tenni mvuèlōnc mv vtaink zerēt
2 mv lelèmesink zerent ig tōt mvnèkōnc Sabbanac a' xj^o honac xxiii^o
napien Darius kiralnac masod èztèndèiebèn Lōn vrnac igeie Zacharias
¶phetahoz Barachias fiahoz Abdo fiahoz monduan ¶ Latam eyèl. 6 ime
ferfiu vèrès lora fel èllo 2 o aluala a' mirtetac ~~kōzōpet~~ kōzōt mellèc vala-
nac a' vōlgbèn 2 o vtanna vèrès louak 2 külōmbōzètesec 2 fèierec ¶ Es
mōdec Èn vram kic èzec? Es vrnac angala ki zoluala èn bènnèm monda
ènnèkem Èn meg'mutatom tenèked mic èzec Es fèlèle ferfiu ki ~~aluala~~ a'
mirtetac kōzōt aluala || Es monda E3ec a3oc kikèt vr èrèztet hog bèiarnac ^{147-dik}
fōldèt Es fèlèlenèc vr angalanac ki aluala a' mirtetac kōzōt 2 mondanac
Bè iartuc a' fōldèt 2 ime menden fōld lakoztatic 2 ñugozic Es fèlèle vr
angalanac 2 mōda Sèrègeknèc vra Miglèn nē irgalma3 te Iħrlm^c 2 Juda
varosinac kikhèc meg'haraguttal Mert immar hètùened èztèndō Es fèlèle
vr a3 angalnac ki zoluala èn bènnèm io igekèt 2 vigāzatalatosokat. 6 mon-

da ènnèkem az angal ki zoluala èn bènnèm Vùòh monduan Ezekèt mōga sèrègeknèc vra istène Ihrl̄met 2 Sÿont nag zèrèlmèl zèrèttèm. èn nag haraggal haragozom a' kazdag' nèmzètekrè. mert èn kèuèse haraguttam Qk kèdeg egbè èskòttènèc gonozba Azert èzt monga vr Irgalmassagbocba fordoloc Ihrl̄mhez. èn hazam megrakattatic o' bènne vgmōd sèrègeknèc vra ki tèrièztètic Ihrl̄mrè Meges vùòh monduā Ezt monga sèrègeknèc vra Meglèn èn varosim iockal bquòlkòdnèc 2 vr meglèn Sÿont megvigaztalla 2 meg Ihrl̄met valazta Es fel èmèlem èn zèmèimèt 2 latec 2 Ime neg zaruac 2 mondec vr angalanac ki zoluala èn bènnèm Mik èzèc? Es monda ènnèkem Ezèc a' zaruac kic èlhimtettec Judat 2 Isrl̄t 2 Ihrl̄met. 7 mutata vr ènnèkem neg koualokat 2 monda | Mit ionèc èzèc tenniec Ki fèlèle monduan Ezèc a' zaruac kic èl himtettecvala Judeat egmenden ferfiu zèrent. 2 sem eggic nem èmèlte fel o' fèiet Es ionèc èzèc megÿèztèni okèt. hog leuètnec nèmzèteknèc zaruait kic fel èmèltec zaruokat Judanac fòlderè hog èluèztènec okèt otèt

C a p i t u l u m m a s o d

S felèmèlem èn zèmèimèt 2 latec Es ime ferfiu. 2 ime o' kèze-
E bèn meròknèc kòtèle 2 mondec Houa meg te Es monda ènnèkem hog meǵmerièm Ihrl̄mèt 2 meglassam mene legen o' zelessege 2 mene legen o' hoziusaga Es ime az angal ki zoluala èn bènnèm ki megen vala.

6 mas angal megēvala ki 9 èlèibè 2 mōda 9nèki Fus. bèzel az èl9h93
 monduan k9falnal kül9n lako3tatic Iħrlm èmbereknèc sokassagaert: 2 bar-
 moc 9 ko3èpettec Es èn le3ec 9nèki tū3ès k9fal 9 k9rn9l9 vgmond vr. 2
 dil9seggèl le3ec 9 ko3èpette. O. o. o. fussatoc èl ezfeknèc f9ldeb9l vg-
 mond vr mert mennèc 3èleibèn himtettèlèc èl vgmōd vr Oh S9yon fus èl
 ki lako3ol Babillonia leanaual è3t mōga sèrègekn^c vra Dil9se9 utan èrè3-
 tet èngemèt nèm3èteche3 kic megf93tottanac tūt9kèt Mert ki = illètènd =
 tūt9kèt illèti èn 3èmèmnèc || fenet Mert ime èn fel èmèlem èn kè3èmèt tv^{148-dik}
 reiatoc 2 le3nèc f93latoc a3oknac kic 3olgalnacvala nèki. 2 meg èsmèred.
 mert sèrègekn^c vra èrè3tet èngemèt ¶ Qr9l 2 vigag S9yonnac leana. mert
 ime èn i9u9c. 2 lako3om te ko3èpettèd vgmond vr 2 az napon soc nèm-
 3ètec fordolnac vrho3 2 le3en ènnèkem nepbè 2 lako3om te ko3èpettèd 2
 megtudod. mert sèrègeknèc vra 9 èrè3tet èngemèt teho3iad Es vr biria
 Judat 9 rezebè a' meg scènteltètet f9ld9n 2 vala3ta Iħrlmet Vè3tèglen mē-
 den tèst vr orcaiatol mert felk9lt 9 scnt lakodalmabol

Capitulum h a r m a d

e S vr megmutata ènnèkem Jesust a' nag papot allot vrnac angala 3
E èl9t 2 Satan aluala 9 i9giatol hog èllènkednec 9nèki Es monda
 vr Sathannac Vr porohon te bèled Sathan. 2 vr porohon te bèled ki vala3-
 totta Iħrlmet Midènè az ū39g a' tū3b9l ragattatot è ki Es iesus aluala 9l-

tɔʒtɛtuen fertezɛtes ruhackal ʒ aluala aʒ angalnac orcaia ɛlɔt. Ki fɛlɛle ʒ
 monda ɔnɛkic kik alnacvala ɔ ɛlɔttɔc monduā Vegetec ɛl a' fertezɛtes ru-
 hakat ɔ rolla Es mōda nɛki Ime ɛluɔttɛm te hamissagodat | te tɔllɛd. ɔ
 ɔltɔʒtɛttɛlɛc teɣedɛt kũlɔmbɔʒɛteseckɛl ʒ monda Vɛssɛtec cidariomot ɔ fɛ-
 iebɛ. ʒ vɛtenɛc ɔ fɛiɛrɛ tizta cidariomot ʒ ɔltɔʒtɛtec ɔtɛt tizta ruhacba. ɔ
 vrnac angala aluala ʒ vrnac angala valuala iesusnac monduan Ezt monga
 sɛrɛgeknɛc vra istɛne Ha ɛn vtainɛmban iarandaʒ ʒ ɛn ɔrizɛtimɛt ɔrizɛndɛd
 te ʒ iteled ɛn hazamat ʒ ɔrizɛd ɛn gadorimat Es adoc tenɛked aʒoɔbol
 iarokat kic ma it iɛlen vadnac Halgassad Jesus nag pap te ʒ te baratid
 kic lakoʒnac te ɛlɔttɛd Mert a' ferfiac iɔuɛndɔknɛc iɛgibɛ vɛttɛttɛc hoʒiu
 ludaba vɛttɛttɛc Mert ime ɛn ɛl hozom ɛn napkɛlɛti ʒolgamat Mert ime
 kɔ kit attam iesus ɛlɔt ɛlɛuɛn kɔrɛ Hɛt ʒɛmec vadnac ʒ ɛn meɣirom ɔ
 irasat Vgmōd sɛrɛgeknɛc vra ʒ a' fɔldnɛc hamissagat ɛlueʒɛ egnapō aʒ na-
 pon vgmōnd sɛrɛgeknɛc Ferfiu hya ɔ barattat ɔ ʒolɔiɔ ala ʒ ɔ fũgeie ala

C a p i t u l u m n e g e d

e S megfordola aʒ angal ki ʒolualala ɛn bɛnnɛm ʒ felkɔltɔ ɛngemɛt
E monnal ferfiat ki alombol kɔltɛtic fel Mit laɛ te Es mōdec ¶
 Latec. ɔ ime gortá tarto mendenestɔl aran. ʒ ɔ lampasa ɔ fɛien. ʒ ɔ hɛt
 ʒouetnɛki ɔraita || ɔ ɛ ʒouetnɛknɛc hɛt ɔttɔt ɛdeni kic valanac ɔ fɛien.
 ʒ kɛt olayfac eggic a' lampasnac iogfɛlɔllɔ ʒ masic ɔ balla fɛlɔl Es fɛlɛ-

lec 2 mondec az angalnac Ki enbennem zoluala moduan Mik ezec Es felele az angal ki en bennem zoluala 2 monda ennem Minē tud e mik legēnec ezec. 4 mondec, en vram. nem. Es felele 2 monda ennem monduā E3 vrnac igeie ſorobabelhez monduā Nem seregben sem eroben. de en zellemben monda seregeknec vra, Ki Ki te nag heg. ſorobabel elen egēnesse Es ki vizi az elo kouet 2 o malasztot egēneseit o malasztahoz Es Ion vrnac igeie en hoziam monduā ſorobabelnec kezey fondaltac e hazat. 2 o kezey tokellic meg otet Es tuggatoc mert seregeknec vra eresztet engemet tv hoziatoc Mert ki vtaltameg a kused napokat 2 orolnec 2 latfac ſorobabel kezeben az ere kouet E hetec vrnac zemey kic futosnac mendē földön ¶ Es felelec 2 modec oneki Mic ez ket olayfac a gorta tartonac iogfelollo 2 o ballafelol Es felelec masodzer 2 modec o neki Mic ez olayfaknac zaray mellec vadnac a ket ket aran zaknal kicbe vadnac az ottot edenec arambol Es monda ennem monduan Minem | nem tudod e mik legēnec ezec 2 mondec En vram nem. 4 monda E3ec a fenes olainac ket fiay kic alnac menden földnec vralkodoianac

C a p i t u l u m 9 t 9 d

e S megfordolec 2 fel emelem en zememmet 2 latec Es ime repol
E lo kon9 Es monda ennem. Mit lae te Es mondec En latoc repol9 konuet Q hoziusaga hu3 konocletne. 4 o zelessege tiz Es moda

ènnèkem ¶ E3 az atoc mel ki megen menden földnèc zinerè. mert mendē
 vr mikent ot iruā vagō megíteltétic 2 menden èsk9 èbb9l azonkeppèn
 megíteltétic Ki vizē azt vgmond sèrègekn^c vra Es i9 az ornac hazaba 2
 az èsk9nèc hazaba hazugol èn nèuèmbè. 2 lakozic 9 hazanac k9zèpette. 2
 megèmezti 9tèt 2 9 faiat 2 9 k9uèit Es kimene az angal ki zoluala èn
 bènnèm igékèt Es mōda ènnèkem Èmèldfel te zè mèidèt 2 lassad mi èz
 mel ki megen Es mondec Mert mi èz mel ki megen Es mōda E3 a' ki-
 men9 korso Es mōda ¶ E3 9 zèmec mendē földrè Es ime onnac giraia
 vitèttétic vala Es ime egnèmberi vluē a' korsonac k9zèpette Es mōda E3
 a' kègetlènség. 6 leuète 9tèt a' korsonac k9zèpette Es èrèzte rèmec onnot
 9 zaiaba Es fel èmèlem èn zè mèimèt 2 latec 2 ime kèt nèmbèrièc men-
 nèc vala ki 2 zèllèt 9 || zarnokon 2 valnac vala zarnakat monnal hejānac
 zarnaÿ 2 fel èmèlem a' korsot meñ 2 föld k9z9t Es mōdec az angalnac
 ki zoluala èn bènnèm Houa vizic èzec a' korsot Es monda ènnèkem hog
 Sennaharnac földebèn haz rakattassec 9nèki 2 meg' allaptassec 2 vèttèssec
 ot 9 fundamentomara

h a t o d

e S megfordolec 2 felèmèlem èn zèimèt 2 latec Es ime neg' zèkèrèc
E mennècvala ki kèt hegec k9zèpib9l 2 èrc hegec valanac. 2 az èl9
 zèkèrbèn vèrès louac. 2 a' mas zèkèrbèn fèkète. louac 2 a' harmad zèkèrbèn

fèier louac. ¶ a' negèd zèkèrbèn külomb zinö louac 2 èrössèc Es fèlèlec 2 mondec az angalnac ki zoluala èn bènnèm Èn vram mic èzèc Es fèlèle az angal 2 mōda ~~onèki~~ ènnèkem E3ec meinnèc negzèli. kic ki mennèc hog al-
lanac menden földön vralkodonac èlötto ¶ Kibèn a' fèkète louac valanac ki mennècvala ezfèknèc földebè. ¶ a' fèierec ki menen^c ö utānoc 2 a' vè-
rèssèc 2 a külombözetesec ki menenèc delnèc földere Kic kèdeg igen èrössèc valanac ki menen^c 2 kèrèsn^cvala mēniec 2 futnioc menden föld zerèt Es mōda Meinnètec iariatoc bè földèt Es meġ iarac ötèt Es hiua èngemèt 2 |
bèzelle èn vèlèm monduan Ime kic ki mētènèc ezfèkn^c földere meġnu-
gottac èz èn zèllètemèt ezfèkn^c földen Es lõn vrnac igeie èn hoziā mond-
uā Veg az èl vitèlètböl choldaitol 2 Thobiastol 2 Ydajätol 2 iö3 te an-
napon 2 bèmeg Josienac hazaba Sophonias fiaeba ki iöt Babilloniabol 2
veg èzüstöt 2 araninat 2 alkos koronakat. 2 vèss vèssèd Jesusnac Jose-
dech fianac a' nap papnac fèiebè 2 bèzel onèki monduan E3t monga sè-
règeknèc vra monduan Ime ferfiu feltamadot ö nèue. 2 ö alatta tamadfel
2 ö rak t̄plomot vrnac 2 ö visèli a' dilöseget. 2 vl 2 vralkodic ö zèkin
Es lezè ~~pap~~ pap ö zèkin 2 bekeseġnèc tanalla lezè a' kèttöc kö3öt 2 a'
koronac leznèc Chelonnac 2 Tobiasnac 2 Idajēnac 2 Chyānnac Sophonias
fianac èmlèkezètrè vrnac t̄plomaban Es kic mèz3e vadnac ionèc 2 raknac
vrnac t̄plomaban Es tuggatoc mert sèrègeknèc vra èrèztet èngemèt tü hoz-
iatoc È kèdeg lezè ha halgatuā meghalगतगतoc tv vratoc istènteknèc
zauat

C a p i t u l u m h e t e d

S lön Darius királnac negèd èztèdèiebèn Lön vrnac igeie Šachä-

1-dik levél.

* ismét az

só kéz írá-

E riashoz kilèncèd honac negèd napan || *ki mondatic Caslèn 2 èrèz-
 tètèc vrnac hazaba Sarasart 2 Rogumèlecht 2 a ferfiac kic 9 vèlè valanac
 vrnac orcaiat onzollani hog mōdananac sèrègèc vra haza papinac 2 apphe-
 taknac bèzellènen? Midènem sirnōc kèl é a3 9t9d honapban auäg meg-
 kellèn é· èn maġamat scētelnem mikèt imar tottè. soc èztènd9cbèn Es
 lön sèrègèc vranac ~~fvlyèbè~~ igeie èn hoziam monduā Bèzel mēd a föld
 népèn? 2 a papoknaehoz mōduā Mikor b9it9lnètèc 2 sirnatoc a3 9t9d 2
 a hatod honapban a hètèd èztènd9cbèn minè b9it9t b9it9ltètèc é ènnè-
 kém 6 mikor 9ttètèc 2 iottatoc midènè tvn magatoknac 9ttètèc é 2 iot-
 tatoc é Midènem nem èzèc a3 igèc kikèt bèzèllet vr a3 èl9 pphetaknac
 kèzebèn Mikor még Irīm lako3tatnèc. 2 9 kazdag volna 2 vruosoc 9 k9r-
 n9ll9. 2 èzfèkrè 2 a mèz9s9k9n lako3tatnèc Es lön vrnac igeie Šacha-
 riashoz monduan Èzt mōga sèrègèkn? vra istènè mōdvan Iga3 itelètèt itèl-
 lètèc 2 irġalmassaġot 2 k9n9r9lètèssègèkèt tètètèc egmēden 9 atġafiaual 2
 93uègèt 2 aruat 2 i9uèuèt 2 zegèt nè akarÿh mèġpatuaro3nod. 2 ferfiv 9
 3vuèbèn ġono3t nè ġondollon 9 attafiahoz Es nem akarac figèlmèzni 2 èl-
 mēuèn èlfordeitac vallokat 2 9 fvly9kèt mèġnèhèzeitèc hog nè hallanac 2
 9 3u9kèt vètèc mèt adamātinost | hog nè halgatnac at9ruèt 2 a3 igekèt

mellékét seregékné vra èrèztét 9 scēt zèllètebèn az èlobèli pphetaknac kèzebèn Es lòn igen nag meltatlankodat seregéc vra istènetöl Es lòn mikèt bèzellèt 2 mikèt nē halgattanae még. vgan vüölné 2 nem halgatom még vg mōd seregékné vra Es èlhimtèttèm 9kèt mēden orzagoc zèrèt mellékét nem tuttanac 2 a föld mégpuzteitatot 9töllöc: azért hog nē volna ménö 2 fordolo 2 akéuanatos földèt vèttéc kiètlènbè

V I I J

e S lòn seregéc vranac igéie èn hoziam mōduan Èzt mōga seregéknéc vra Nag harraggal haraguttam Sýonra. 2 nag hirtèlènkédèttèl zèrèttèm 9tèt èzt mōga seregékné vra Megfordoltam Sýonhoz 2 lakozom Irīm k9zèpèt 2 Irīm hiuattatic igassag varosanae 2 seregéc vra haza mégscètèltètèt Èzt mōga seregékné vra Meglèn vénéc 2 vén azzonoc lakoznac Irīmne vcaýban. 2 ferfiac 9kèzècbèn estapot napoknac sokassagaiert: 2 a varosnac vcaý bètèlné gèrmécèdèdèckèl 2 lanockal 9 vcaýban iacodoccal ¶ Èzt mōga seregékné vra. 2 ha annép még maradekinac zèmècbèn nèhèzné lattatic az napocban Midènem Midènem èn zèmèimbèn nèhèzné lezen é vgmōd sèrè- || gékné vra Èzt mōga seregékné vra Ime èn mégza- 152-dik le badeitom ènnèpèmèt napkèlètné földèröl 2 napnugatnac földèröl 2 méghezom 9kèt 2 lakozom Irīmne k9zèpèttè 2 lèzné ènnèkem nèpèm. 2 èn lèzec 9nèkie vr igazolatban 2 igasságban Èzt mōga seregékné vra Batorogganac-

m̄g tv̄kèzèitéc. kie az napocban hallatoc èbèzedekèt p̄phetac zaioc miat:
 ānapō mellen fondaltatoc sèrègéc vranac haza. hog a tèmplom megrakat-
 tatnèc Valobizon ānapoc èlõt èmbèrèknè iutalmoc nem vala sem vala bar-
 moknac iutalmoc sem bèmènoè sem ki ménonè vala bèkèség atörödèlmèt
 Es èl èrèztéc mēden èmberekèt egmēdènt o fèlè èllèn Ma kèdeg' èn nem
 az èlèztèbèli napoc zèrèt tēzec ènnèp maradekinac vgmond sèrègèknè vra.
 dè magnac bekèségè lēzen. 30o agga o gvm̄lèt 2 föld agga onèzèsèt. 2
 mēnèc aggac o èssekèt 6 ènnèp maradekiual birādoua tēzè mēd. èzekèt
 Es lēzen mikèt valatoc atoc apoganocban Juda haza 2 Isrl haza. vgan
 mēgzabadeitlac tv̄tøkèt 2 lēztéc aldomas. Nè akariatoc felnetéc 2 megba-
 torogganac tv̄kèzèitéc. mèt èzt mōga sèrègeknèc vra Mikèt gōdoltā hog
 gètrènèlèc tv̄tøkèt. mikor tv̄ ataitoc haragra rēzèzètètènè ~~tv̄t~~ èngemèt ir-
 galmaztam vgmond vr Igen |* megfordoluā gondoltam èz napokban hog iol
 tegéc Juda hazanac 2 Ihl̄mnèc Ne akariatoc felnetec ¶ Ezc kèdeg' az
 igec ~~mel~~ mellèkèt Bèzellètec kèdeg' igassagot egmenden o fèleuèl Igassagot
 2 bekesegnèc itelètet itelletec tū kapuitocban. 2 egmenden gonozt ne gon-
 dollon o barattā èllèn Es hazug èst ne zèrèssètèc mert. mend èzec kikèt
 gūlōlōc vgmond vr ¶ Es lōn sèrègec vranac igeie èn hoziam monduan Ezt
 monga sèrègeknèc vra A' negèdnèc bōitō. 2 az otōdnèc bōitō. 2 a' hètèd-
 nèc bōitō. 2 a' tizèdnèc bōitō. Iezen Juda hazanac orōmbè 2 vigasagba. 2
 fenes innèplètecbè Lac igassagot 2 bekeseget zèrèssètèc èzt monga sèrègek-
 nèc vra Miglèn ionèc nepèc 2 lakožianac soc varosocban. 2 meninènèc a'

lakoꝝoc eggic a' masikhoꝝ monduā Meññonc 2 onꝝolluc vrnac orcaiat. 2
 kèrèssuc meġ sèrègekn^c vrat En 2' èlmegec. 2 ionèc soc nepèc 2 èròssèe
 nèmzètec Ihrlmbè sèrègec vrat meġkèrèsni. 2 vrnac orcaiat onꝝollani èzt
 monga sèrègeknèc vra Aꝝ napocbā kicbē tiꝝ èmbèrec ragaggac poganoknac
 menden nèluecbòl Es ragaggac sido ferfiunac pèrèmit monduan Tù uèlètec
 meġonc, Mert hallottuc mert istèn tù vèlètec vagon ||

v R igeienèc tèrhe Adrachnac 2 Damascosnac o ñugolmanac fòlde- 153^{-dik} le
V bère Mert vre èmbernèc zème 2 Isrln^c menden nèmerèie Es E-
 mach o hatariban 2 Tirus 2 Sýdon valobizon omagoknac nag bõlèseget
 vottènèc Es Týrus megracta o èròsseget. 2 gùitot èzùstot monnal fòldèt.
 2 arañnat mōnal véanac sarat Ime vr biria otèt. 2 meġvèri tèngerbèn o
 èròsseget Es èz tùzèl maratatic meġ ¶ Latta Ascalon 2 fel. 2 Gazan igen
 bankodic. 2 Ackaron mert meġ galaꝝtatot orèmensege Es kiral èluèz Ga-
 zanol. 2 Ascalon nē ~~alastatic~~ lakoꝝtatic 2 a' meġvalaꝝto vl Aꝝotomban Es
 èluèztem a' iaꝝoknac kèuelseget. 2 èluèzē o veret o zaiabol. 2 o karom-
 laítat o fogainac koꝝèpibòl Es meġhagattatic o 2' mǔ istènõknèc. 2 lezen
 monnal Judanac vèzère 2 Acharon mōnal Jebuꝝeus 2 meġkoꝝrñekezem èn
~~san~~ hazamat aꝝocbol kie vitèzkeknèc ènnèkem menoc 2 meġfordoloc. 2 nē
 meġē touabba o reiaioc ado kerõ. mert ma ènen zèmèmmèl lattam meġ
 Igen orõl Sýonnac leaña vigag Ime te kiralod ip tenèked igaz 2 vduo-

zeitō Q zegen. 2 fel éllíc a' nōsten zamarra. 2 a' vèhemrè a' nōsten zamarnac fiara. 2 èluèztec zèkèrèt Effraimbol. 2 louat Iħrmbol. 2 èl te- |
 kozlatic a' hadnac ýe. 2 bekeseget bèzel nèmzèteknèc. 2 ρ hatalma tèn-
 gertol foguā tèngeriglèn. 2 foloctol foguā földn^c vegeiglèn Te kèdeg te
 testamentomodnac verebèn ki èrèztettèd te foglidat a' vèrèbøl kibèn nē
 vala viz Fordollatoc az èrössegrè rēmensegnèc kötèlèzèti. 2 ma meg' hir-
 dètuē kèttōsokèt adoc meg' tenèked me't ki tèrièztem èn magamnac Judat
 mōnal ýet bètoltottèm Effraimot 2 Sýonnac fiat fel tamaztom görög or-
 zag te 6 fiadra 2 vètlèc tegedèt monnal èrössèknèc tōret 2 vr istèn orai-
 toc lattatic. 2 ki megen ρ ñila ment villamat Es vr istèn trombitaban
 enekel 2 megen ezfèknèc forgo zèlebē sèrègeknèc vra oltalmazia okèt 2
 megmariac 2 alaziac parittanac kouèibèn 2 iuoc megrezegolnèc monnal bor-
 tol 2 bètèllèsednèc ment fialac. 2 mōnal oltarnac zaruay 2 megzabadeita
 okèt az napon ρ vroc istèn ment ρ nepenèc lordaiat me't a' scent kouèc
 ρ földèn felèmèltètnèc Mert mi ρ iaua 2 mi ρ zepe hanèlac valaztottak-
 nak buzaia. 2 bor züzèkèt nèmzō

C a p i t u l u m x

k Eriètec vrtol èssèt èsti ýdōbèn 2 vr tezen hauakat 2 harmatnac
K èsset Es ad onèkic eg mendennèc fúuèt a' mèzōbèn mert a'
 faraguanoc ektèlènøl bèzèllettèc. 2 a' nezōc hazugsagot lattanac. 2 az al-

madozoc || heiaba bèzèlletnèc Heiaba vigaztálnac vala. azért èluitètènèc 154-dik 10
monnal Lorda getrèttenèc. mert ninl. nèkic paztor A' paztorokra haragut
èn hirtèlènkedètem. 2 a' bakokra meglatoc. mert sèrègeknèc vra meglatta
o Lordaiat Juda hazat Es vètte okèt mōnal o dilòsegen^c bè louat hadban
Q bèlòllo zegèlèt 2 o bèlòllo karolka. Q bèlòllo viadalnac jē. 2 o bè-
lòllo ki megen egèmbè mēden ado zedo Es leznèc monnal èrössèc 2 meg-
nomodoc a' sart uéaknac kòzèpette a' hadban. 2 hadakòznac mert vr ouè-
lec vagon. 2 meg galaztatnac louaknac felèlloÿ. 2 megèrøseitè Judanac
hazat 2 Josephn^c hazat megzabadeitom. 2 meg' fordeitom okèt mert irgal-
mazoc onèkic 2 leznèc mikent valanac midon elnē vèttēvala okèt Mert èn
o vroc istè istènec meghalgatom okèt. 2 leznèc èrössèc mōnal Effraim. 2
vigad o zūuoc mōnal bortol Es o fioc megláttac 2 vigadnac. 2 o zūuoc
orol vrban ¶ Sūuoltoc nèkic 2 egbè gūitom azokat. mert megvaltottam
okèt. 2 megsokaseitom okèt mikēt èlèzteb valanac megsokasoltac 2 vè-
tem okèt nepèkbè. 2 mèzso meg' èmlèkeznèc èn rollam 2 elnèc o fioc-
kal 2 meg'fordolnac 2 meghozom okèt Egiptōnac földèbol | 2 az assiriúsoc-
tol egbè gūitom okèt Galaadnac 2 Libanosnac földèbè vizem okèt 2 nem
lelètic hèl o bènnec 2 mennèc tengersnèc aradattabā 2 tengerbèn megvèri
a' habot 2 meg galaztatnac folonac menden melsegi 2 meg' galaztatic Assur-
nac kèuelsege 2 Egiptōnac estapia èlmege Es meg'batoreitom okèt vrban
2 onèuebè iarnac vgmond sèrègeknèc vra istène

g) 1 Ibanus nissad meg' te kapuidat 2 tüz ezi meg te cedrosidat
L Ordeh fènèfa . mert a' cedros le èset mert a' fel tiztelèndoc
 megpuzteitanac Ordehatoc Basannac lèr faÿ. mert ki mètètet a' meg'
 èröseitètet ligèt Paźtoroc ordeitasanac 3ozafta . mert megpuzteitatot o fel-
 magaztaftoc . 2 oroźlanoc reuasauac 3ozafta . mert megpuzteitatot Jordānac
 kènelsege Èzt mōga èn vrā istèn Qrizièd az öldoklèteknèc barmit kit kie
 birnac vala meg'olicvala 2 nē bankodnacvala 2 èl arollacvala azokat mond-
 uā Aldot vr mert kazdagocka lottonc Es o paźtoroc nem èngèdnècvala nè-
 kic . 2 èn touabba nem èngèdec földön lakozokra vgmöd vr Ime èn adoc
 emberekèt egmendent o fèlenèc kèzebè 2 o kiralnac kèzebè 2 le èsnèc
 55-dik levél. földrè 2 nē zabadeitō meg o kèzechöl || Es orizem az öldoklètnèc bar-
 mat . azért oh Lordanac zegeni Es uok èn magamnac kèt vèz39kèt eggikèt
 hiuā zepnèc 2 masikat hiuam kötèlnèc 2 eltètem a' lordat . 2 eghonapban
 három paźtorokat mètèc ki . 2 megzoreitatot ~~èn bènènem~~ o ~~lelkec~~ o ~~bè~~ èn
 lelkec o bènèc Bizon o lelkec 2 megkülömböztet èn bènènem Es mondec
 Nem èltètlèc tütökèt A' mel meghal hallon meg' 2 mel ki mètètèc ki
 mètèssèc 2 a' maradeki meg'mariac egmenden o fèlenèc husat Es vom èn
 vèz39mèt ki hiuattaticvala zepsegnèc 2 èlmètöm ötèt hog meg' semmeitènē
 èn fogadasomat kit töttem menden nepèckèl 2 semmibè vitètètèt ènne-

pèm annapon Es meg èsmèrtènèc èngemèt a' Lordanac zegeni kic a' tór-
uēt orizic ènnèkem mert vrnac igeie Es mondec onèkic Ha io tv zè mèi-
tec èlòt hoziatoc ènnèkem èn beremèt. 2 ha nē. ñugoggatoc Es veuec èn
iutalmamat harminc èzústokèt Es mōda vr ènnèkē Vèssèd azt a' tórlei-
tòbè az èktèlènnèc beret kiuèl megberlettèm otòlloc Es vom a' harminc
èzúst pènzeket 2 vètē azokat vrnac hazaba a' tórleitòbè Es èlmètóm èn
masod vèzòmèt ki nèuèztètic | vala kòtèlnèc hog meg feitènec rokonsa-
got 2 Isrl̄ kòzot Es monda vr ènnèkē Vegèd te magadnac meges balga-
tag' paztornac èdenit. mert ime èn feltamaztoc paztort földön ki a' meg-
hagottat nem láfta meg' 2 az èl himtettèt megnē kèrèsi 2 a' megtòrttèt
nem vigázta meg' 2 azt mel al nē eltèti. 2 a' kòuèreknèc husait ezi 2 o
kòrmòkèt megòzta O paztor 2 baluan a' Lordat meghago Tòr o karian.
2 o iog' zèmen o karia. aziusaggal az' meg'. 2 o iogzème meghomalosoluā
megsetetøl

C a p i t u l ū x i j ^o

v R igeienèc tèrhe Isrl̄rè Es mōda vr mennèt ki tèrièztò 2 földèt xi)
V fondalo 2 èmberekn^c zèllètet obènne teuò Ime èn vètem Ihrl̄met
torkossagnac külsò küzòberè kòrnòl menden nepèkbèn Dè 2' Juda lezè kòr-
nòl fèkètbèn Ihrl̄m èllèn Es lezen annapon Vètem Ihrl̄met tèrehnèc kòuebè
menden nepèknèc Mendene c kic felèmèlèndic okèt. megzègessel zakadoz-

nac meġ 2 9 èllène egbè gulèkeznèc földnèc menden orzagi ¶ Annapon
vgmond vr Megvèrec menden louat 2 9 èllòiet balgataġsaggal

-dik levél. Es Juda hazara meġnitom èn || èn zèmeimèt 2 nepèknèc mendē louat
vaksaggal vèrem meġ Es mondnac Judanac vèzèri 9 zúuqcbèn Megbatorog-
ganac ènnèkem Ihrlmnèc lakozoy sèrègec vraban 9 istènebèn Annapon
vétē Judanac vèzèrit mikent tüzèc kèmencèiet. 2 ~~mike~~ mikent tüzèc
vz9ġet zenaba. 2 megmarnac iogra 2 balra k9rn9l menden nepèkèt 2 Ihrlm
lakoztatic èsmeġ 9 helen 2 megzabadeita vr Judanac hailakat mikent kèz-
dètbèn hog dauidnac haza ne dilèkeggeg felseget 2 Ihrlm lakozoinac di-
l9sege Juda èllē Annapō vr megoltalmazia Ihrlmn^c lakozoit Es ležen an-
napō ki vetkezèndic 9 k9339l9c mōnal Daud. 2 Daudnac haza mōnal is-
tène. 2 mikèt vrnac angala 9 zèmelecbèn Es lezē a3 napō Kèrèsec meg-
t9rn9m menden nèmzètekèt kic i9n^c Ihrlm èllèn ¶ Es ki 9tt9m mala3t-
nac zèllètet Daud hazara Ihrlmn^c hazara mala3tnac zèllètet 2 on3ollatoket
Es neznèc èn ream kit felzegèztènèc Es siratfac 9kèt mōnal eggètlèn eg-
nèc siralmat. 2 bankodnac 9 raita ment 3octac bankodni èl9 zúl9tnèc ha-
lalan Annapon nag siralom lezē Ihrlmbē mikent Remmonban Adrēmon-
ban Magedannac | mèzèien Es siratfac földnèc nèmi 2 nèmec magoknac
Daud hazanac nèmi magoknac. 2 9 nèmberiec magoknac Nathan haza nè-
mi magoknac. 2 9 nèmberiec magoknac Nat Es leui h haza nèmi magok-
nac 2 9 nèmberiec magoknac Es Semej haza nèmi magoknac 2 9 nèmbe-
riec magoknac. a maradekoc nèmi magoknac. 2 9 nèmberiec magoknac

Capitulum tižē ha^o

a 3 napon ležē niluan valo forras David hazanac 2 Ihrīm lako- 13
A 3oýnac. bunnèc 2 fertežètesesegnèc meġ mosasara ¶ Es ležē an-
 napon vgmōd sèrègeknèc vra Èluèžtē baluañoc nèuekèt földrōl 2 nē èm-
 lèkežtètnèc touabba Es hamis pphetakat 2 fertežètes žèllètet èluežec föld-
 rōl Es ležē annapō mikor valaki pphetaland touabba 2 o aġta 2 o aġna
 kic ožtèt žúltec mondñac Nem èlž. mert hazuġsagot bèžellettel vrnac nè-
 uebè Es o aġta 2 aġna ožulèy mikor pphetaland Es ležē až
 napō pphetac megalaztatñac egmēdenic o nèuebōl mikordōn pphetaland.
 sem fedèžtètic bè sac palastal h hog hazuggon Dè mōd Nem vagoc ppheta
 žanto èmber vagoc || * èn. mèt èn ifiosagōtolfoġuā adam èn peldam Es mō-
 datic nèki Mic è lapasoc te kèžèidn? kōžèpèttè Es mōd Èžèckèl laptat-
 tammġ oħazocban kic engem žèrètnèc vala ¶ Tōrt kōl. fel èn pažtorōra
 2 èn vèlèm eggèsolt ferfiura vgmōd sèrègèkn? vra Vèrdmeġ a pažtort 2 èl-
 himlètn? a iuhoc Es fordeitom èn kèžèmèt až aprodokra 2 lèžn? mèdèn
 földōn vgmōd vr * kèt režèc oħènnè èlhimlètnèc 2 megfogatkožnac. 2 har-
 mad rež hagattatic meġ oħènnè Es a harmad režèt vižem túž altal. 2 meg-
 egètem oħèt mikent meġ ègèttètic až èžüst. 2 meġbižoneitom oħèt mikèt až
 aran bižoneitatic meġ O ènnèuèmèt kaialfa 2 èn meghalगतom oħèt 2 mon-
 dec En nepèm vag. 2 o mond En vrā istènè vag

157-dik lev
 * ismét
 első kéz

* ismét a
 2-dik kéz

C a p ^m t i z ē n e g è d

i& i Me ionèc vrnac napi vgmōnd vr 2 meġ o3tatnac te fo3latid te k9-
I zèpettèd Es egbè ġuit9c hadbā mendē nēm3žetekèt Ihrlmbè 2 a' varos
 meġvèttètetic. 2 ha3ac meġpu3teitatnac. Es nèmberiec meġferte3žtètnèc Es a' va-
 rosnac fèlre3e fogsagban meġen èl. 2 a' nepnèc maradeki a' varosbol nē
 vitètnèc èl Ès vr ki meġen. 2 hiu a' nēm3žetec èllèn mikèt hadako3ot a'
 viadalnac napan 9c annapō alnac 9c labaġ olajfaknac hegen | ki vagon Ihrlm
 èllèn napkèlètrè Es meġhasad olajfaknac hege fèl re3er9l napkèlètrè 2 nap-
 nūgatra a' nag magas v9lgbè 2 èlvala3tatic 9c hegenèc fèle e3fèkrè 2 9c fèle
 delrè Es futtoc 9c hegeknèc v9lgebè. mert a' hegekn^c v9l9o èls meġ eggès9l
 9c fèleiglèn Es futtoc mikent futtatoc a' föld indolastol O3ġas Juda kirala-
 nac napiban ¶ Es i9 èn vrā istènem 2 mendē scèntec 9uèle Es le3ē anna-
 pon 2 nē le3en vilagossaġ dè hidèġ 2 fag Es le3ē eg nap ki vr istènnèc
 èsmèrètes 2 nem nap sem eġ 2 èsti v9d9n le3ē vilagossaġ Es le3ē annapō
 ki mennèc èlèuèn vižèc Ihrlmb9l. 9c fèlec napkèlèti tèngerbè. 9c fèlec a3
 utolso tengerbè Le3nèc narba 2 tèlbè Es le3en vr kiral ~~9reke~~ mendē f9l-
 d9n Annapō eg vr le3ē ¶ 2 9c nèue egle3en. ¶ Es mendē föld meġfordol
 a' kiètlèniġlèn 2 Remmōnac halmarol e3fèkiġlèn. 2 Ihrlm felmagaztatic 2
 lako3ic 9c hèlen Benjamin kapuiatal foguā a3 ~~uto~~ èl9l99 kapunac hèleiġ-
 lèn 2 a' zegèlèteknèc kapuiaiglan Es Ananèlnèc tornatol fogua kiralnac

saitoiaiglan 2 lakoznac 9 bènne Es anathema nē lezē touabba || Dè Ihrlm ^{158-dik} batorsaggal vl ¶ Es è lapas lezen mellèl vr megvèr mēdē nēmzètekèt kic viuttanac Ihrlm èllèn. egmenden allonac 9 labainæ husa meglelètezic. 2 9 zè mèy megbètégolnèc a' ~~lababan~~ likaibā. 2 9 nēluec meglelètezic 9 zaiocban Annapō lezen vrnac nagsèrège Es ferfiu ragagga 9 fèlenèc kèzet 2 9 kèze eggèsol 9 fèlenèc kèzèbè Dè 2 Judas viu Ihrlm èllèn. 2 mēdē nēmzètèc ki kòrnol mēden nēmzèteknèc kazdagsagi egbè güitètnèc. aran 2 èzüst 2 eleg soc ruhac 2 ig lezē louaknac romlasa. 2 9zuerèkn^c 2 tèueknèc. 2 zamaroknac 2 ~~mēd~~ mēden barmoknac kic voltanac a' varakban a' romlasæ ~~at~~ alat Es mendenec kic megmarattac volt mendē nēmzètècbol kic iottèc volt Ihrlm èllèn fèlennèc èztèndòbròl èztèndòcbè hog imaggac sèrègec vranac kiralat. 2 zolgallac hailakoknac innepòit 2 lezē valaki fel nē menènd földnèc nēmibol Ihrlmbè hog imaggac sèrègec vra kiralat Nem lezē 9reiaioc ès Hog ha Egiptomnac nēmzète nē menènd fel 2 nē èsmèrèndi mē 9reiaioc sem lezen. dè lezē romlas kiuèl vr menden nēmzètèkèt meg vèr. kic fel | nem menèndnèc hailakoknac innèpet zolgalniæ E lezen Egiptomnac föld 9 Es èz menden nēmzèteknèc bün 9 kic fel nem menèndnèc hailakoknac innèpet zolgalnioc A3 napon mellèc a' louak feken vagon scent lezē vrnac Es lezn^c kohna èdeñec vrnac hazaban monnal fialac ~~vrnac hazaban~~ a3 oltar èlot Es ionèc menden aldòzoc 2 veznèc 9bèlollòc 2 fòznèc 9bènnec Es annapon touabba kalmar nem lezē sèrègec vranac hazaban

Stèn ki Moÿses miat $\bar{I}$ sr̄l nepen^c hog 9 hailakanac papi menden

I tèsti bunnèlkül zabad ostakat 2 menden büntöl heiukat aianlana-

nak nèki Kiknèc 9törueñet annepèt birnioc azért attaula hog aldomasok-
nac aianlaffaua^l istènnèc 2 èmberekn^c k9uèti lennenèc annepèt tennec men-
nèy paranl^l affaua^l latoknac èngèdniec Aze^t papokat it è helen scèt iras
valla istè angalinac lenniec Dè mert ènne aiandoknac mala3tat megvtalac
a megmondot nep 2 papoc 9 magoc bün9ckèl 2 kègetlènsegekkèl megkèz-
denèc bunnèl megferteztètet aldozatokat aianlani istènnèc Azert istèn Ma-

59-dik levél. lachias || ppheta miat $\bar{I}$ sr̄lnèc nepet megfordeita monduan 3èrèttèlèc tüt9-
kèt vgmond vr. 2 mondottatoc Mibèn 3èrèttèl munkèt Nemdè Esaw Ja-
cobnac affafia valaè vgmond vr Es Jacobot 3èrèttèm Esawot kèdeg gúl9l-
tèmsegbèn vallottam Esaw kèdeg Jacobnac affafia ièlentètic hognè hamis
auag tulaidon akarathol vallatot gúl9segbèn istèntöl Sem 3èrèttètet Jacob
mala3tnac erdemenèlkül. mert 9 èlèue megtudasa 3erèt valobizon Esew
megèsmèrtètet hog affafia vere 9ttesenèc legen kèvanoÿa Jacobot kèdeg 9
meg èsmèrètebèn megèsmèrte t9ruennèc tartasat taraieitani Ki allatnac oka-
ert a èltèttètet a fell9l megmondot peldaua^l mōduan Jacobot 3èrèttèm Esa-
wot kèdeg gúl9ltèm iollèhèt niluā ièlen volna a megmondottaknac mü-
uèlkedètebol Kikr9l genesisnèc k9nu9 èmlèkezic 9 9* egmèdenic minèm9
zandekban volna i9uènd9. ment iruā vagō Nèuenèc a gèrmekec 2 Esaw

vala zanto èmber vadazatnac tudoia Jacob kèdeg' egügo a' hailacbā lakozzo
 Egèbèc kèdeg mellèc è mondeckal foglaltattanac iègzic Isrl nepen^c tōruèn
 tōreset istèn aldōzatinac tartasaban | z azonnac feddeset hog idègen istè-
 nekèt belōltènèc

Alachyas niluan z mendē pphetaknac vtāna Isrln^c èluèteserol z
M poganoknac hiuasokrol pphetalt mōduā Neminl ènnèkem akarat
 tv bènnètèc vgmond sèrègekn^c vra. z aiandokokat tü kèzèitecbol nē ve-
 zec. Mert napkèlèttol fogua napnugatiglan nag èn nèuèm nèmzètecbèn Es
 menden hèlen tižta aianlat aldōzatic z aianlatic èn nèuèmnèc

Alachyas deřacol magaražtatic vrnac angala x kouète Me't va-
M lamit bèzeluala vg hitèttètic vala mōnal vrtol ~~vola~~ volnanac
 parāloltattac Es ig o nèuet èbbol vōttec a' hètùèn tolmaloloc monduā Vr
 igeienèc vetèle ~~Isrlm~~ Isrlen o angalanac kèzebē Babilloniabā kè^d vrtol
 vtolzer pphetalt midon z Aggeus

It kezdetic s. Malachias pphā

R igeienèc tèrhe Isrlre Malachias pphetanac kèzebèn žèrèttèlèc
V tvtōkèt vgmond vr Es mondottatoc mibèn žèrèttèl mūkèt || *

Minemdè Esaw Jacobnac attafia vala è vg mond vr Es Jacobot žèrèttèm esa-

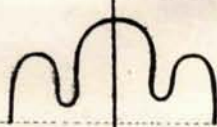
wot kedeg gúloltém Es vèttém Seirt 9 heget kiètlènbè es 9 9røkèt sar-
 kañoknac pužtaiaba Hogha Idomea mondand Meğt9rettètem Dè mğfordol-
 uāc èsmeğ megrakiuc mellec meğt9rettèttèc valanac Ežt monga sèregeknèc
 vra Ežec raknac 2 èn meğt9r9m 2 hiuattatnac kègetlenseg hatarinac. 2
 nèp kinèc megharagut vr 9r9cke Es tú zemeitec meglattac Es tú mondo-
 toc Felmagaztassec vr isrl̄nec hataran Fiu tižteli 9 aítat es 3olga 9 vrat
 feli Ažért ha èn aía vagoc hol vagon èn tižtessegem 2 ha èn vr vagoc
 hol èn fèlèlmèm vg mond sèregeknèc vra Tú hožiatoc o papoc kic mğntal-
 latoc èn nèuèmèt Es mondotoc Mibèn vtaltuc te nèuèdèt Aiālotoc èn ol-
 tarōra ferteget keñèrèt Es mondotoc Mibèn fertežtettoncmğ tegedèt, eb-
 bèn hog mondotoc Vrnac ažtala meğutaltatot Ha vakot aiālotoc aldožni
 nēdè gonož é 2 ha santat 2 bèteget aiālandotoc minēdè gonož é Aianlad
 ažt te fèdel- | mèdnèc ha kellètèndic nèki ag ha fogadanga te orcadat vg
 mond sèregeknèc vra Es ma onžollatoc vrnac orcaiat hog irgalmažiō tú-
 nèktec. Mert tú kèžètecb9l l9t èž Ha valamikèppèn fogagga tú orcatokat
 vg mōd sèregeknèc vra Es ma onžollatoc vrnac orcaiat hog irgalmažion
 tūnèctec Me't tú kèžètecb9l l9t èž Ha valamikèppèn fogagga tú orcatokat
 vg mond sèregeknèc vra Ki tú k9žž9letec ki bè tege až aitokat 2 meğ
 gerièžie èn oltaromat ingen Mert nin. ènnèkem akaratom tú bènnètec vg
 mōd sèregeknec vra Es aiādokot nem vèžec tú kèžètecb9l Mert napkèlet-
 t9l foguā napnuğatig nag èn nèuèm nèmžètecbèn 2 menden hèlen aldoma-
 soc aiālatnac èn nèuèmnèc tižta aldožat mert nag èn nèuèm nèmžètecbèn

Harmad' kéz' hasonmása
 Malachias elsőbb soraiból.

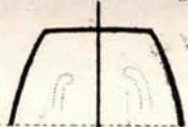
malachias'

Minende Esaw Jacobnar attafia vala e
 vj mond vr Es Jacobot zerettm
 esawot kedeg guloltm Es vettem Beiet
 o heget kistende es 9 oplet farkinoknac
 puztanaku hogya domea mondand megto
 vittetm de megfordolnac es meg megrib
 mo mellec megtoretettec valanac Et

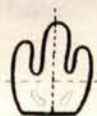
A' kézirat papirosában lévo' jegy

55^{dik} levelen.

56^{dik} levelen.

Egész alakja.

L. a' XVII^d lapot.

Eredetivel másolta Jászay Pál 1835 Bécsben.

Köre írta Höscht J. Pisten.

vg mōd sèregekn^c vra Es tū mǵferteztettētec aʒt abban hog mōdotoc Vr-
 nac aʒtala meǵferteztētet 2 mel reia vēttētīc vtalatus, a' tūzuēl 93u9 ki
 mǵemēʒti aʒt Es mondottatoc Ime mūkabol 2 ki futtatoc aʒt vg mond sè-
 règeknēc vra Es hoztatoc a' ragadoʒatocbol santat. 2 bennat || *kēt bodo- 161-dik le
 * itt a' k
 irat eson
 ǵoknac mondnae mendē nēmʒētēc Mert tū leʒtec keuanatos föld vg mond
 sèregeknēc vra Meghatalmaʒtanac èn raitam tū igeitec vg mond sèreǵek-
 nēc vra Es mondottatoc Mit ʒoltonc te èllèned Es mondottatoc Heiolkodic
 ki istēnēc ʒolǵal. 2 mi nērèseg me't 9riʒtūc 9 parāolatit 2 mert ʒomorouā
 iartonc seregec vra èl9t Aʒert ma bodoǵoknac mōǵuc a' maǵoc maǵaʒtatot
 Bizon meǵrakattattanac kègetlenseǵet tēu9c 2 kesertettēc istēt 2 v̄dv9ʒol-
 tènēc Tahat bèʒellettènēc istēt fel9c egmēdenic 9 fèleknēc Es fūǵèlmēʒe
 vr 2 meghalla. 2 meǵirattatec èmlekeʒètnēc k9nu9 9 èll9tt9 vrat fel9knēc
 2 9 nēuēt ǵondoloknac Es ièles nēpbè lēʒnēc ènnekem vg mond sèrege-
 knēc vra Aʒ napon mellen èn tēʒem 2 èngēdec nēkic mikent ferfiu èngēd
 9 fianac 9 nēki ʒolǵalonac Es meǵfordoltoc 2 meǵlattatoc mi legen igaʒ 2
 hamis k9ʒ9t 2 istēnnēc ʒolǵalo k9ʒ9t 2 9 nēki nē ʒolǵalo k9ʒ9t iiij

C a p i t u l u m   n e g e d

Ert ime napoc i9nēc meǵgoitatot monnal kēmēcè Es leʒnēc mēd

Mkèuēlec 2 mēdenec kegetlenseǵet tēu9c mikēt poʒd9ria. 2 meǵ-
 eǵeti 9ket a i9u9 nap vg mond sèregeknēc vra Mellēc | nē hagnac 9 nē-
 33 *

kie gükèrèt 2 magót Es fel tamad igassagnac napia tünèctec en nèuèmèt
 feloknèc 2 eggèsség 9 tollain Es ki mètèc 2 3okt9c mikèt boriu a Lo'da-
 bol 2 megnomoggotoc a kegetlènèket micor lendnèc hamu tu labaitoknac
 talpa alat Annapon mellen èn tèzem vg mōd sèregekn^c vra ¶ Emlekeziètec-
 m̄ng Moysesnec èn 3olgānac to'ueñerol mellet panloltā tünèctec neki oreb-
 ben mēd isrln^c parālolatokat 2 iteleteket Ime èn èreztem tünèctec Illes
 pphetat mi èl9t èli9i9n vrnac nag napia 2 felèlmes 2 megfordeita atakāc
 3üuèt fiachoz 2 fiaknac 3üuèt attochoz Netalātal i9yèc 2 meguè'ieç földet
 anathemathauai amen cccf

Jegyz. E' bécsi codex, eddig van.

I.

ELAVULT, VAGY MA LEGALÁBB, NEM KÖZÖNSÉGESEN ÉRTETT SZAVAK, 'S RAG ALAKOK, E' FORDÍTÁSBAN.

Előjegyzetek. 1. Összesen e' szavak 's kifejezések száma 1007 körüli. 609czét ki-
 szedte Gévay Antal, 398-czal gyarapította Döbrentei Gábor. Még több is kiszemelhető.

2. Gévay, szedé övéit másolásakor, 's így minden szó' hol találására nézve, az ere-
 deti kéziratnak jegyzette fel hányadságát. Hasoulót mivele folytatója is. Kereső, ne
 sajnálja, ennél fogvást a' könyv'szélén álló levélszámmal nézni a' hivatkozást.

3. Mind ketten a' *Vulgata* szavaival v. Hyeronimuséival tevék a' latin magyarázatot.

4. E' kiszedett sor itt, egyedül előleges könnyítésül akar szolgálni, hogy: a) olyan olvasó, kinek nincs épen *Vulgata* kezénél, haladhasson fenakadásainál, b) az
 akadémiai nagy szótár' összes kidolgozásakor ezt megtekinteni lehessen, cz) Író, ki né-
 melly itt lévő szóval, mellyet helyeselhet, élhessen a' nélkül, hogy maga lenne kényte-
 len e' végett végig menni a' könyvön. Hanem e' kiválogatás nyelvismerettel történend,
 mert látszik, hogy némelly szóval a' latinnak csak megkísértették kitételét, 's közön-
 ségesen azon szó aligha divott. Illyen lehet: virtus, itten jószág; noha ezzel tevé ki azt
 Pesti Gábor is, hanem talán már utánnozva; illyen statuarius, törleitő, azaz, törlítő, 'stb.

5. Nem felesleges e' sorozat, ámbár Sándor István szede ki már holmit „Tolda-
 lékába a' magyar-deák szókönyvhez“, ámbár néhány szó Sz. Pál leveleiben Komjáti-

tól 1533, Pesti Gábor újtestamentomában 1536, 's Erdősi újtestamentomában 1541b. sőt jóval innen még Párizpápaiban is lelhető. Az ezeknél is meglévőket legalább feljondítja e' gyűjtemény, melly egyébiránt is legelső ismeretes forrásukból meríté azokat, 's így leghajdantibbról mutatja, mi, és miként volt meg már 1436—1441 között.

6. Összevetve némelly szónál Károli' és Káldi' fordítása is, de csak előmutatvánnyul; egész összeegyeztetés' munkája nem ide tartozó. A' kevés egybehasonlítás egy kisség azt akarja éreztetni, hogy a) mind ezen említett öt fordító' magyarságát, mind Horhi Juhász Péterét, és Felegyházi Tamását, ezzel itt összevetni, hasonszók és nyelvmenet láthatása végett lenne érdekes, b) hogy bécsi codexünk' fordítóji inkább önalkotók valának nyelvünkben.

A.

ag, *inveteratus*. 86-dik levél. még¹ aggátoc, *eritis vetulae* 1.
aiandoc, *donum* 27, 35, *munus* 71.
aiandokla, *munusculum* 35.
aitoc tartoc, *janitores* 27.
akaratus, *voluntarius* 110.
alaitad, *existimas* 10, *putas* 11.
alahad, ne alahad, *ne putes* 29. né alohad, *ne existimes* 44.
alaitauala ötét, *suspiciabatur illum* 21.
alaitnac, *putant* 12, *autumant* 89.
alaituan, *reputans* 31.
alaita3, *putas* 34.
alás, *dormitio, sopor*; a3 eyiét kiral alasnalkul mulata èl, *noctem illum duxit rex insomnem* 31. Ma: alvás.
alazot vala, *subjugaverat* 6.
alazna, *subjugaret* 6.
alazkoggonc, *subditi simus* 7. királok-nac alazkottakat èröködn⁹ mégno-moreitani, *subjectos regibus nituntur opprimere* 41.
alkottac, *fecerunt* 87.
alkota, *fecit* 88. alkos, *fac* 90.
né alohad, *ne existimes* 44. Ne állít-sád, ne állijjad.
alōni, *dormire*. aland, *dormierit* 57.
alotom, *dormire faciam* 92.
aloztoc, *dormitis* 112.
alozon, *dormit* 127. elalozon, *obdormit* 120.

még¹ v. még apola, *osculatus, a, est.* 1, 3, 30.

aprod, *parvulus* 12.

a3tag, *acervus*; kouèknèc a3tagat, *acervum lapidum* 123.

a3zon, *domina* 36, 39. Frau. Így, kiralne a3zon 41. Nèmbèri, *mulier*, 23cib. I. alább.

A.

aieit, *desiderat* 31, 134 'stb. áhít.
aieitat, *desiderium* 79, 80. áhítat.
aldomas, *sacrificium* 65 'stb.
allapèc, *stetit* 19, 30, 'stb.
allaptata, *statuit* 62, 73.
allaptatot, *constitutum est* 74.
allat, *res* 26, 27, 38, 42 'stb. Most, *animal*, a' mi hajdan volt: lelkes.
Lásd alább. — *Statura* 52.
allatta, *stantem* 30.
alnalkodnac, *insidiantur* 43. *observabant* 84.
alnalkodat, *iniqua cogitatio* 85.
alnalkodot, *machinatus est* 42.
alság, *dolus* 77, 82, 88, azaz: álság, *nequitia* 98. titk alság, *machinatio* 33. titk aito, *posticum* 85.
altalkodnak vala, *erubescabant* 84.
altalkodanac, *erubuerunt* 85.
altalla, *veratur* 18. ne altallatoc a3onkat, *ne timueritis eos* 56.
arnec, *umbraculum* 121 $\frac{1}{2}$. 2 megkezei-

tetic a3 arnec auag a' sator, *et praeparabitur umbraculum* 130.
 arrada, *redundavit* 36.
 arradat, *torrens* 7, 23, 105. mennèc
 têngernèc aradattabā, *transibit in maris freto* 154.
 aro, *merces*, ma; áru 143.

B.

badoc, *aereum* 62, 68.
 balgataġ, *fatuus* 86, *insanus* 97, *vesanus* 140.
 balgataġsag, *amentia* 97, *insania* 110.
 balgataġoslani a' bortol, *furere a vino* 95.
 barattaia vallani, *amicum habiturum*, azaz: barátjává 44.
 barom, a pro barom, *pecora* 22 'stb. n a g barom, *jumenta* 22 'stb.
 barson, *purpureus* 24, 34.
 batoroit, *confortat* 80.
 batoroggal, *confortare!* 80.
 megbatorodot, *confortatus est* 99.
 belo èlèsegec, *legumina* 59.
 beléndésseg, *libido* 16, *fornicatio* 130.
 ha beléndezkedendel, *si fornicaris* 93.
 bēmēuēic, *ingressi* 1.
 bērhè, *sarabala* 67, Schurzstec, furze Hofen. Káldinál: nadrág.
 bēze, *sermo* 79.
 bēzet, *sermonem* 79.
 bēzed, *verba* 80, *sermones* 80, *sermo* 85, 137.
 bibor, *byssinus* 24.
 birodalom, *possessio* 7.
 birodalminc, *facultates nostrae* 7.
 bizuaioc, *confidentes* 15.
 bodog, *beatus* 84, 171.
 bodoglati, *prosperabitur* 76, 77.
 bordel, *prostibulum* 105, 55.
 bozzosag, *opprobrium* 9, 'stb.
 bozzonta, *exprobrat* 57.
 megbouhuc a' siklust, *augeamus solum* 114.

bvnhottèc, *peccarunt* 10, 'stb.
 bvnhottonc, *peccavimus* 13, 39 'stb.
 bvnhonni, *peccare*. bvnhotq, *peccans* 115.
 bvnhotq orzag, *regnum peccans* 115.
 bvnhotet, *peccatum*; toldattanac bvnhotètrè, *addiderunt ad peccandum* 99.

Cs.

laŷua, *bruchus* 102, 104, 131. Károlinál: hernyó. Káldinál: cserebogár.
 Lalardsagost, *fraudulenter* 82.
 Latornac, *cisternae* 12.
 Lazar, *imperator* 27, 73.

Cz.

ceth, *cete* 66, 120.
 cimerlet, *titulus* 89, 132.

D.

dagaduan, azaz, dagadvány, *tumor*; ki de magafelmagaztatásnac dagaduanauaal annéra emelkedèc fel, *qui in tantum arrogantiae tumorem sublatus est* 42.
 dagalos, *rebellis* 38.
 daika, *nutrix* 53 'stb. *nutricius*, Nährvater 26, 98.
 dedosq, *avus ejus*; harmad osq, *pro-avus ejus* 137.
 delzèg, *auster* 82. delzègi, *australis*. delzègi kiral, *rex austri* 81.
 dènèuerec, *noctuae* 56. (?)
 dÿadalma3, *vindicabit* 23, 20 'stb.
 dÿadalmiuc meg magöckat, *ulciscamur nos* 14.
 q magat megdiadalma3na, *defendet se* 6.
 megdÿadalma3ni, *se vindicare* 34.
 dragalatus, *pretiosus* 83, 85.

E.

èhèd, *allide*. azaz, ejtsed 15.
 meg èhneit, *conteret* 62.
 èhneitèssèl meg, *conspire* 135.

èlègol, *miscetur* 62. èlègeit, *miscet*
 62. èlègehèd, *misce* 87.
 èlèichè kèlec onèkic, *occurram eis* 100.
 èlèuè megmondotta, *praedixit* 106.
 èlèuèn istènt, *viventem Deum* 87, 88.
 èlèuènehèd, *vivifica*. Káldinál: eleve-
 nítisd meg 136.
 èllèni, *conscendere*. Iora èllèni, *equum*
conscendere 145. Iora èllò, *ascen-*
dens equum 109, 144, 145, 146.
 zèkèrrè èllò, *ascensor quadrigae*
 144. fel èlèl te louaidra, *ascendes*
equos tuos 136. fel èllic 152. lo-
 uaknak fel èllòy 154. v. ö. (lo-
 uon vlò, *sedens in equo*) 145.
 èlmèssèggèl, *de industria* 3.
 èlmulatta, *praeterire*. Határozóan va-
 gyon véve 4.
 èlò, *prior* 4, 6, 'stb. èlò zülòt, *pri-*
mogenitus 156. èlò idèkn^c historiait,
annales priorum temporum. feltü-
 nik itt: *elődő* 31.
 èlòlò, *primus* 31, 82 'stb.
 èlèzèb, *prius* 4, 9, 34, 'stb.
 èlèbèliècbèlièc, *primores* 45.
 èlèzèbèli, *de primis* 75. *prior* 152.
 èluòl, *trans* 6, *ultra* 140.
 èlue, *trans* 112.
 èluitèlèt, *transmigratio* 119.
 èmbersegest, *humanum aliquid*; vala-
 mit èmbersegest zènuèduen, *huma-*
num aliquid passus 120.
 èmlèkèzètèkn^c kònuèi, *commentarii* 37.
 èmlòc, *ubera* 97, 103.
 èmlèi, *ubera sua* 19.
 èmtètem, *lactabo* 92.
 èlèmtète, *ablactavit* 91.
 èlènézti vala, *celabat* 41.
 ènlèlkedètes alsaggal, *machinis*; azaz,
 incselkedetes álság 42.
 ènen zèmmèmmèl, *oculis meis* 153.
 èngèdèlmèst, *patienter*. Ma: engedel-
 mesèn 44.

èngèztèl, *subjugabis* 6, 8.
 èngèztèlte ò magat, *subject se* 90.
 èngèztèltètnèc, *subjaceret* 25.
 ki èrèdè, *egressa est* 1.
 èrèggètèc ki, *egredimini* 67.
 èl èrèdènc, *profectae sunt* 2.
 èl èrèdè, *profectus est* 7, 11, 'stb.
 èl èrèdèndnèc, *profecti fuerint* 95.
 èrèztè, *misit* 6, 8, 'stb.
 èrèztèttèm, *missa sum* 18, 'stb.
 èrèztèni, *mittere* 33, 'stb.
 èrèziètèc, *mittite* 85.
 kièrèztèt, *emissio* 51.
 èl èrèztètnèc, *missae sunt* 28.
 èrèztuèn, *lucus* 8, 126; *nemus* 24.
 èròkòdn^cuala èlzaladnioc, *festinabant*
evadere 22. Később lön: erőlköd-
 nek. Megerősöho, megerősitse 15.
 èrtèlm, *intelligentia* 71.
 èrtèssèdmeg, *fac intelligere* 77.
 èrzèlm, *sensus* 21.
 es, 2, *et, etiam* auch 1, 3, 8 'stb.
 ès, *pluvia, imber* 66, 94, 113 'stb.
 ès, *juramentum* 44, es èseuèl èròsei-
 tiala, *et cum juramento affirma-*
bat 44. Es hazug èst ne zèressètèc,
et juramentum mendax ne diligatis.
 az èsekèt mellèkèt bèzèllettèl a nè-
 mekn^c, *juramenta tribubus quae lo-*
cutus es 136.
 èskòt, *juravit* 110. èskezènc, *jurant*
 138. èskò, *jurans* 149. èskèuèc,
juravit 6.
 èssèt, *pluviam* 57, 103, 110 'stb. kò
 èssèl, *grandine* 144.
 èssèkèt, *rorem suum* 152. vrnac es-
 si, *omnis imber* 66.
 estap, *sceptrum* 33, 40, 41, 154. *ba-*
culus 93, *virga* 151, 129, 'stb.
 èzerlòc, *tribuni* 21.
 èzfèc, *aquilo* 23, 76, 81, 150, 157.
 Káldinál 's Károlinál: észak.
 èzfèc, *auster* 136, 151, 153. *Auster*

hibás, mert a' 81d. levélen ez áll:
Es delzégi királnac leaña i9 ezfèk-
nèc kiralahoz, *filia regis Austri ve-
niet ad regem Aquilonis*. Azonban a'
tévedő felváltás, több helyen.
èzfèkrè, *ad austrum* 7, 12. A' gyök
tehát: fek, *situs*.

É.

è, *nox*, mend étaltal, *per totam no-
ctem* 11, 95. eÿ, *nox* 122.

ègèd939, *ardens* 19.

nem ekesoltetic meg, *non decorabitur*
135.

ektèlèn, *foedum* 18. *inutile* 97.

ektèlènseg, *ignominia* 92.

ektèlèn9l, *frustra* 152.

èltèttessel en zabadsagomal, *tu meo
utere privilegio* 5.

meg elèmedem, *convulsi* 80.

èltèttèssèl, *utere* 5, 7, 'stb.

eltètni, *nutrire* 53.

èltèttètikuala, *fungebatur* 5, 'stb.

èlùèc, *viventes* 39.

eneclètic, 2 enec edesseggèl enecclètic,
*et cantabitur canticum cum svavi-
tate* 123. ènèkl9nc vrnac, énekel-
jünk urnak, *cantemus domino* 23.

èrdèm, *merces* 43.

es, es', 2, *et, etiam*, und 107 'stb.

èsmèg, *rursum* 1, 29, 121, 'stb.

èt, *manducatio*, hog tètètnè ètèt, *ut
simularetur manducasse* 75.

È.

eghè gùit9ziètec, *congregamini* 110.

ègèlmei9c legètèc, *aequo animo esto-
te* 13.

ègèmbè, *simul* 2; *unanimitèr* 8, 'stb.

èggès9lè, *adhaesit* 1.

èggès9llèc, *jungerer* 3.

èggès9lnèc vala, *jungerentur* 34.

èggèsèhèd tè magadat èn lanimmel,
jungere puellis meis 2.

eghaz, *ecclesia* 117.

egmenden napon, *quotidie* 88.

egmèden, *unusquisque* 20.

meg e legèdèc, *saturata est* 3, 'stb.

meg elegendel, *saturaberis* 127.

èlègèdnèc, *satiarentur* 12.

èzec, *comedent*; eszik helyett 116.

F.

faraguan, *simulacrum* 58, *sculptile* 123.

fazek, *olla* 103, 124, 130. fazoc, 110.

farloc, forloc, *femur* 15, *lumbi* 13.

farloka, *femora ejus* 61.

farloki, *renes ejus* 79.

farlokid, *lumbi tui* 129.

fec, mert te zaruadat vetè fecke 2 te
k9rmidèt èrècecke, *quia cornu tuum
ponam ferreum, et ungulas tuas po-
nam aereas* 125.

fèdèlm, *princeps* 65, 70, 71 'stb.

fèdèlmkednenèc, *praessent* 72.

fèièdèlmkednèc vala, *praerant* 1.

fèièdèlmkèdikuala, *praesidebat* 26.

fègèlm, *disciplina, increpatio* 45, 52.

fègèdèlmèd, *disciplina tua* 17.

fègèdèlem, 53. fègèlèm, *disciplina* 52.

meg fègem 9ket, *corripiam eos*

86. meg fèg, *corripiet* 125.

m9gfègèttèssènèc, *corrigantur*, 33.

fèkenni, *jacere* 21. k9rn9l fèkèt, *ob-*

sidio. 155. u. m. fèkès, fèkèt, ma:

fèkvés, mib9l lenne fèkvèt. fèkèg,

jace 3. fèk9, *jacens* 4, 21, 32. fè-

k9yt, *jacuit* 16. fèkzèn, *jacet* 21,

32. fèkzècvala, *jacebam* 80, 126.

k9rn9l fèkèt, *circuitus* 155. k9r-

n9l fèkes, *obsideo* 129, 131.

fèlè èllèn, *contra proximum suum*
152, 155.

él fèlèdèt, *oblivio* 23.

felèmèc, *obstupuit* 32.

meg felèmènèc, *timuerunt* 8.

meg felèlèmèc, *timuit* 143.

fènè, *improbus* 53.
 fènèfa, *abies*. Ma: fenyó 154.
 fènélkèdni, *saevire*; mi reianc kèz-
 dèt fènélkèdni, *in nos caepit sae-
 vire*. azaz fènélkèdni, 40.
 fènèség, *ferocitas* 8.
 fènelkèdèc, *desaevit* 45; *efferatus* 76.
 fenesb, *praeclarior* 24; azaz: fè-
 nyesb.
 fertehet keñèrèt, *panempollutum* 160.
 fertezètesség, *scelus* 94, 123; *coin-
 quatio* 15.
 még fèslètenèc, *dissolutae sunt*
(compages) 80.
 megfèslettètènèc (kpuèc) *petrae dis-
 solutae sunt* 129.
 figèlmèzie föld z o tèllèsege, *attendat*
terra, et plenitudo eius 196.
 fitma, *paepitium* 21.
 foganatos, *acceptabilis* 143.
 fogatkozat, *defectio* 130.
 földato vno, *vacca lasciviens* 93.
 földoc, *cursores* 28, *veredarii* 33.
 királnac földoy, *cursores regis* 28.
 földosuan, *discurrentes* 33.
 forrasag, *furor* 136.
 forbatl o nèki, *reddet ei* 99.
 forbatlon vr, *reddat dominus* 2. is-
 tèn megforbatluan, *reddente deo* 42.
 nem forbatlhaítac meg, *non pote-
 runt retribuere* 57.
 forbatlatic z a földnèc mèddõsege mer-
 teclètic auag forbatlatic barmoknac
 sokassagauál, *et sterilitas terrae*
compensatur pecorum multitudine
 107.
 forbatlat, *vicissitudo* 11. még forbat-
 lat, *retributio* 97.
 földolat, *reditus* 98. èztèndõn^c mē-
 den földoláttaban, *revertente sem-
 per anno* 35.
 elfordeham azt, *evertam illum* 15. az-
 az: elfordítsam. Hevesben 's felsõbb

részeken ma is: elfordíjjam. Így
 mondatik több efféle is ott.
 megfordoluoac, *convertentes* 54.
 földat, *praedatio* 16, 22; *praeda* 34.
 földm, *caput meum* 68, 171. földmèn,
super caput meum 40. föld, *caput*
tuum 86, 118. földbè 54, földnèc
 61, te földrè, *in caput tuum* 86,
 földèc, *caput vestrum* 105. földy, *ca-
 pita eorum* 112. fekec? *capita* 74.
 ki fuallottā, *exufflavi* 143.
 földèiddèl földèllèd föld, *auribus perci-
 pe terra* 101.
 futat, *fuga* 22. futtal, zarnai ala fut-
 tal, e' helyett: futottāl 2.

G.

gador, *vestibulum* 24, 26, 103.
 gerieztètni, *succendi* 64.
 még gerieztètni, *succendi* 43.
 geriedé, *succensus est* 25.
 geriedenèc, *exarserunt* 84.
 még gerieztèttékuala, *succenderunt* 49.
 gerieztvala, *accendebat* 92.
 gerieztèt, *incensum* 62, 92.
 gerla, *corus*, z eg gerla arpan, *et di-
 midio coro hordei* 92. Károlinál:
 másfél véka. Káldinál: másfél kö-
 bö. Párizpápainál: százhusz ejteles
 mérték.

Gy.

gakni, által gakni, *perforare* 20. még-
 gaktostac õkèt, *compunxerunt eos* 23.
 gakrola, *percrebuit* 2.
 még gaktrolt volna, *percrebuisset* 26.
 gaktrolacvala hazat, *frequentabant*
domum suam 84.
 galazat, *confusio* 14, 15, 21, 'stb.
 galaztassanac még, *confundantur* 65.
 gazolat, *planctus* 29, gyászolat.
 gazolkodic õmenden lakozoia, *lugebit*
omnis habitator ejus 114.
 génerkedèt, *gaudium* 35.

gèrmèkdédèc, *infantes eorum* 8, 87.
 gètrèlm, *angustia* 1, 'stb.
 gimòh. kèrt, *pomarium* 84.
 gortá tarto, *candelabrum* 71, 148.
 g939dèlm, *ultio* 11. *victoria* 23. m è g
 g939dèlmèz, *ulciscitur* 13.
 gvrò, *annulus*, véuè kiral a gvròt ki-
 uèl èltètètèkualà, *tulit rex an-
 nulum, quo utebatur* 28, 87.
 gükèr, *radix* 100.

III.

haborolat, *conturbatio* 37.
 haboroltatikualà, *turbabatur* 41.
 hadakazat, *bellum* 7.
 hagattatni, *derelinqui*; sokaktol ha-
 gattattam meg, *a multis derelicta
 sum* 53.
 haiazat, *tectum* 58, 138.
 hailak, *cubiculum* 13, 17, 26. *cubile*
 74. *tabernaculum* 15, 18, 134. titk
 hailac, *secretum cubiculum* 13.
 hailaktartoc, *cubicularii* 21.
 halalas, *mortalis*. Ma: halandó, mē-
 den halalasoc aieitatot békéséggel
 èltètètètnèn^c, *cunctis mortalibus pa-
 ce fruèrentur* 38.
 halalatoségo, *gravissimus*; èz halala-
 tosségo 2 scètségo tórüenèkèrt, *pro
 gravissimis ac sanctissimis legibus* 46.
 halalatost, *gratuito*; ma volna: hálá-
 latoran, 83.
 halhatatlan, *inauditus*; halhatatlan
 ènlèlkedètes alsaggal, *inauditis ma-
 chinis*. L. ènlèlkedèt 42.
 meghaluāk, *orientes* 13.
 harago, *aemulator* 129.
 haragra rezzèztet èngemèt, *ad iracun-
 diam me provocavit* 99.
 haraguttac te haragodat, *zelarunt ze-
 lum tuum* 15.
 harmiè, *triginta* 6, 8, 29 'stb.
 hasonlnac, *simulabunt* 82.

hasonlatossag, *simulatio* 46.
 hatalm, ma, *hatalom* 35, 70.
 hatalmazic, *praevalebit* 81. hatalma-
 zic az igaz èllèn a kègetlèn, *impius
 praevalet adversus justum* 134. ha-
 talmazot az angalon, *invaluit ad an-
 gelum* 99.
 hazaskodtoc, *subatis* 1.
 hazuggon, *mentiatur*; tehát hazud;
 nem: hazudik 156.
 hazugol, *mendaciter*, azaz, hazugul
 149.
 heit, *stultus* 97.
 heiukat, *vacuos, liberos*; menden bün-
 töl heiukat, *omni vitio liberos* 158.
 heiolkodic, *vanus est* 161.
 heu, *aestus* 85.
 hitsag, *insipientia* 52.
 hélhetem, *collocabo* 99.
 herelt, *effeminatus* 93. (meddò, *eu-
 nuchus*).
 hèueitezec, *aestuabat* 122.
 hidèg lelèt, *febris* 133.
 hièdèlmèzèt, *refocillatio* 12. meg hiè-
 dèlmèzèc magokat, *refecerunt se* 11.
 meg hièdèlmèzètèc, *recreatus est* 20.
 higèc, *inaures* 16.
 higuél, *inaure sua* 92.
 èl himeluen, *dispersos* 54.
 himlèt, *dispersio* 10.
 himletèc meg, *conspèrgite* 123.
 èlhimlètèkualà, *dispersi fuerant* 10.
 èlhimlètèt, *dispersus* 28. meg himt-
 uen, *spargens* 29. èl himlèt, *dis-
 persus* 38. èl himtèt, *dispersit* 50.
 hioni, *vocare* 2, 49, 9. hiotoc, *voca-
 tis* 2. hiut, *vocavit* 19, 30. meg
 hioni, *revocare* 49. meg híhatat-
 lan, *irrevocabilis* 106.
 meg hirhètèt, ki hirhètètèt, zèrzes,
vulgata editio 37, 38, 40.
 hirtèlènkèdèt, *furor* 8, 14, 25, 'stb.
impetus 21.

hiruadag, *pallor* 10.
 èl hitétet, *seducta* 95.
 hiuatalos, *invitatus* 24.
 hol, *aurora*. holual leuèn, *facto mane* 4.
 holualtol foguā mēd maiglan, *de mane usque nunc* 2. èstuèleiglèn 2 holualiglan, *ad vesperam et mane* 77.
 holualiglan, *usque mane* 4, 76.
 holual, *mane* 26, 31. èstuè 2 holual, *vespere et mane* 77; farkasoc èstet nē hadnacvala holuallara, *lupi vespere, non relinquebant in mane* 140.
 hōs, *juvenis* 101.
 huroc, *viscera* 50.
 hvrocbol, *a visceribus* 50.
 hŷn, *credidit*. Ma: hive 21, 86.
 hŷt, *fides* 141.

I.

idè, soc idèktol foguā, *temporibus multis* 138.
 ŷet tarto, *tenens arcum* 109.
 ŷedèt, *arcum tuum* 136.
 igazolat, *justificatio* 50, 78. *justitia* 98.
 igazolatban 2 igazaságban, *in veritate et justitia* 152.
 igèhètne, hog kiralt igèhètne, *ut suggererit regi* 31.
 igen, *sic*; azaz, igyen, mint ugyan; ma: így, úgy 14, 86.
 igrec kesseg, l. kesseg.
 ilat, *odor* 100. Igy is: illat.
 ildomos, *prudens* 111.
 ildomossaág, *providentia* 15, 18; *prudentia* 52, 108, 'stb.
 illèndic onèkic, *convenerit eis* 109.
 illic, *licet* 73. nem illic, *illicitum est* 25; *non expedit* 28. illec, *licet* 73.
 ilnècuala, *pertinebant* 26.
 ŷmaggatoc en értèm, *orate pro me* 29.

imt, *monet*. imtènè, *moneret* 29.
 imtes, *exhortatio* 145.
 mēgindoltatnac, *movebuntur*. Ma: megindítatnak 23.
 ingandoc, *mobilia* 22.
 inna kèzereitènè, *cogeret ad bibendum* 24.
 innèplèt, *festivitas* 96.
 irat, *pictura* 24.
 irgalmazat, *miseratio* 14, 45, 92.
 irgalmazik, ma: irgalmaz 39.
 irelkedic? 120. Jónáshoz a' 2d. prologusban. Latinul ezt nem leltem.
 irotuán, *novale* 98. ki irtat, *exterminium* 8.
 mendenekèt megonèc 2 megiunac, *comederunt omnia et biberunt* 88.
 ŷiutoc, *bibistis* 72.

J.

ia3, *Philisthaeus* 108, 112, 119, 139.
 Károlinál és Káldinál: *Filistaeus*.
 ia3lo, *praesepe*; ia3locban *in praesepibus* 137.
 ièlènnèn, *praecipue* 6.
 ièlenseg, *signum portentum* 74, 'stb.
 iog, *jobb*. Sehøsem: *ius*.
 iog3ème, *dexter oculus suus* 155.
 iogiatol, *a dextris ejus* 148.
 iogféløllo, *a dextris ejus* 149.
 iogiat, *dextram suam* 83.
 iogianac øltøzètít, *dextrariola* 16.
 ioglanac, *deferant* 25. iogolasonkra, *ad emendationem nostram* 14.
 io3ag, *virtus*, Tugend 5, 16, 24. *virtus*, Kraft. *bonitas* Güte 41, 51. tèhètseg, nag tèhètseg, *virtus* 19.

K.

kalmar, *mercator*; Veszprím 's Vas vármegyei. Erdélyben: kereskedő, boltos 158.
 kaialtnac, *invocabunt* 96. *clamant* 121½.
 kaialtanga, *invocaverit* 104.

megkaromlatra, *ad illudendum* 43. karomlatot 2 meüetést tenné ennépne^o *insultaret populo isti* 9.
 karolka, *parvillus* 154. Párizpápainál: fogas, szeg a' falon.
 kazdag, *dives* 4, 'stb.; (sehol *gazdag*).
 kazdagsághéli, *magnarum opum.* 2.
 kazdagság, *divitiae* 13, 81.
 ke, *libentia.*
 kégo, *serpens* 14.
 o keien, *sponte* 18.
 kédég, *autem* 2 'stb.
 kétélén, *invitus* 133.
 kelet, felkélét, *resurrectio* 44.
 felköltetni, *resuscitari* 44.
 felkölt, *resuscitabit* 44.
 kellétlén, *inutile* 56.
 kellémétes, *utile* 58.
 kellémétesseg, *utilitas* 58. *opus* 79.
 kellétec Dariusnac, *placuit Dario* 114.
 kem, *explorator* 16.
 kenl., *thesaurus* 18.
 kenléznéc, *thesaurizant* 110.
 kénkén, *sponte* 13. Azaz, kényként.
 kéréc reuasa, *impetus rotae* 130.
 kerödöznéc vala boron, *vinum ruminabant* 96.
 kéréngét, *ambitus*; valami ménéc kéréngéteben tartatic, *quidquid coeli ambitu continetur* 39. mégkéréngé, *circuivit* 8.
 kérétezéc, *petiit* 18.
 kesedélmézic 131. keséndic 131.
 késelő, *aquila* 96, 118. (*non vultur*).
 kesseg, *apparatus.*
 menden igrec kesseg 30zattat, *universi generis musicorum sonitum* 63.
 vas nomtato kesseg, *plaustra ferrea* 108. hadakozó kesseg, *vasa bellica* 23. zappanban gartot kesseg, *smigmata* 85.
 késérő, *amarus, a, um* 134.
 kételkédét, *dubitatio* 4, *suspicio* 72.

keuanatus, *desiderabilis* 100.
 kéuelsegest, *arroganter* 138.
 kéuésenné, *paulisper* 4, 95.
 kéz, *aptus, apta* 1.
 kézehéc magokat, *pararent se* 28. Ma: készítsék, készíjjék.
 ki, *quod* (welches) 6, 8, 24, 'stb.
 kilénédsegében, *eam parvulam nuntiebat*, tehát: kilénédseg, *infantia* 27.
 kilénéd forras, *parvus fons*, azaz: kicenyed 36.
 ki è bészéd? *quis est iste sermo?* 86.
 kiétlén, *solitudo* 91.
 kiraloc, *tyranni* 63.
 kijlélet, *suggestio* 42; *conatus* 35. *suasio* 122. kijlélléd, *suade* 18.
 hamissan kijlélec kiralt, *surriperunt regi* 72.
 kijléli ötét, *suadebat ei* 45.
 kolaguan, *pulsando* 21. egbe koloktac o kézekét te raitad, *compresserunt manum super te* 131.
 conplar, *negociator* 52. Komjátinál van: kereskwdw komplarkodo warus. Itt: conplarsag, *negatio*; megkornekezet engemet Effraim o conplarsagabā, *circumdedit me in negatione Effraim* 99. Károlinál, hazugsággal, Párizpápainál, komplár = caupo.
 kőd, *nubes* 52, 66. kődöc, *nubes* 58.
 kőfalos varas, *civitas*; kő falatlan varas, *oppidum* 34.
 kopazlat, *calvitium*; tvmenden fetekre kopazlatot, *super omne caput calvitium* 114, 123.
 kőn, *lacryma* 13.
 kőnő, *liber* 36, 38, Ma: könyv.
 kőnő, *volumen.* réplő kőnűt, *volumen volans* 149.
 kőnőklet, *cubitus* 6. huzkőnőkletne, *viginti cubitorum.*

könörgètni, *blandiri*; èz igèckèl kònörgètiuala, *his verbis blandiebatur* 41.

könörölèt, *miseratio* 52.

me gkörnèkeze, *obsedit* 58.

körnèkézetlèn, *incircumcisis* 40.

könüezètes zonal, *voce lacrymabili* 73.

kösöntö, *monile*. kösöntöpieuèl, *cum monili suo* 92.

kouèttètnèc, *sequuntur* 37, 58, 'stb.

közel, *propinquus*, hog feltamaziad te közelédnek nèuèt, *ut suscites nomen propinqui tui* 5.

közönséges iozag, *respublica* 42.

közönségest, ma: közönségesen 133.

körnöl, ö körnöllö, *in circuitu ejus* 130.

kus, kussèbbettèc, azaz: kis, kissebbettek. Erdélyben ma is: küss, 67.

külöbözèt, *varietas*; iratnac külöbözètè, *picturae varietas* 24.

L.

lakodalm, *habitatio* 123. masod lakodalmacba, *in aedes secundas* 26.

lakodalmad, *habitatio tua* 70. lakodalma, *habitatio ejus* 72; lakodalmaban, *in habitaculo suo* 136.

lakožni, *habitare*, lakožnac vala, *habitabant* 6; morabantur 1, 10, 27 'stb. lakožanac, *manserunt* 1. lakožom, *morabor* 1. lakožandal, *morata fueris* 1. lakožtatic, *habitatur* 147.

lampant, *latitavit* 131. lappant.

lañ, yan, *filia*; lañaia, *in filiam*. Ma: leányává 27. lañodnac 17.

lassosag, *lenitas* 38.

lasso, *mansuetus* 139; azaz: lassú.

Károlinál: alázatos; Káldinál: szelíd.

latat, *visio* 59, 61. *visitatio* 97.

latoc ökèt — z nem foghatoc meg, *vidimus eos — et non quivimus comprehendere* 85—86.

lattatot, *visus est* 53.

lehö, *spirans* 43.

leleklèt, *halitus* 80.

lelèmes, *adinventio* 95.

lelèttètèt, *inventus est* 101.

lelètezèt, *languor* 94. meg lelètezèm, *langui* 77. meg lelètezèt, *elanguit* 102, 129. meglelètezeic, *tabescet* 158.

lelkes, *animal* 68, 102.

lic, *foramen*; likaibā, *in foraminibus suis* 158. Dunántuli. Másutt: lyuk.

louagoc, *equites* 12.

M.

ma, *nunc* 15, 29, 39.

madaraznalkül, *absque aucupe* 109.

magasségo kèrezt, *excelsa crux* 31.

magaztat, *exaltat*, 72 'stb. fel magaztatèc, *exaltatum est* 6; magnificatèc, *magnificatum est* 76. felmagaztatom, *magnifico* 70. felmagaztatás, *jactantia* 24.

magžo, *germinans* 66; vrnac mēd magžoý földön, *universa germinantia in terra Domini (Dei)*.

malazt, *gratia*; lelki malaztal tellès, *spirituali gratia plenus* 107.

marmor, *murex* 58.

mart, *ripa* 83. különböztetve ettől: part, *littus* 65. Erdélyben ma is így.

megmaria, *devorabit* 75; mordeat 112. megmarnac, *devorarent* 88.

megmartac, *devorarunt* 95. maro, *vorans* 103.

masodzer, *secundo* 27.

mèddö, *eunuchus* 18, 25, 'stb.

mèddöseğ, *sterilitas* 107. (herelt, *effeminatus* 93.)

meges, *adhuc* 147, 'stb.

megoldoclet, *interfectio* 33.
 megvaluan, *praeter*; a ferfiacnac ké-
 zölétöctöl megvaluan, *praeter prae-
 parationes virorum* 12.
 meltatlankodat, *indignatio* 7, 25, 'stb.
 meltatlankodic, *indignatur* 82.
 meltolnal, *dignareris* 2.
 mel föld, ki hat mel földön vagon
 Bethlèhèmhez, *quod sex milliaribus
 distat a Bethleem* 107.
 mendenha, *semper* 83.
 bemenèt, *introitus*. reitec bemenèt,
absconditus introitus 87. altal mè-
 nèt, *transitus* 8.
 bemenette, *ingredientem*; 2 testoua
 iaratta, *et deambulantem, eum.* 84.
 men gorgès, *tonitru* 37.
 mènèzet, *cortina* 21.
 mènèzlèc, *sponsabo te* 92.
 menni, *coelestis*; menni harmattol,
rore coeli 68.
 bèmenuetec, *ingressi* 55.
 mèrèzkèttèn?, *ausi sunt* 21.
 mèrizi, *audet*; senki nem mèriziuala
 megnitni, *nullus audebat aperire* 21.
 mèrèzikuala, *ausus est*; senki nē mè-
 rèzicuala èllènèc allani, *nullus au-
 sus est resistere* 34. senki nē mè-
 rezte ol bator zozattal istènt igas-
 sagnac vètèkedètebè hiuni, *nullus
 tam audaci voce ausus est Deum
 ad disceptationem iustitiae provo-
 care* 131. 132. lassad mel mèrèz 30
 2 nemikeppèn karomlate (té) 132.
 èlmèttètic, *abscindetur* 54, 137.
 èlmèttètnèc, *scindentur* 123.
 meggetec èl, *succidite* 68.
 èlmetèni, *amputari* 43. èl mètòm,
abscidi 155. még meccí, *scindet*
 100. èl meccí, *abscindet* 13.
 mètuè, èlmètuè 9 feiet, *abscidit ca-
 put ejus* 19.
 mèuètès, *insultatio* 9.

még mèuèssè, *irrideat* 18.
 még mèuètèt, *derisus* 45.
 mèuètkezö, *illusor* 95.
 moroguā ment galambac, *gementes si-
 cut columbae* 130.
 madaraznalkül, *absque aucupe* 109.
 megmaradeki, *reliquiae* 125.
 èlmentètlèc tütökèt, *migrare vos fa-
 ciam* 178.
 mèzaros, *carnifex* 45.
 mèzöl, *de longinquo*; azaz, messzül,
 ugy: mint, távul. 'S ha távol, úgy,
 messzöl 53.
 miat, *per* 45. Moyses miat, *per Moisen.*
 miattam, *per me* 68. nembèri keze
 miat, *per manum mulieris* 20.
 mirè, *cur?* 1, 2, 29, 'stb.
 mondèc, *dictum* 6; mōdec 101; ig-
 uendö mondekot 101; az èl reitet
 mondekoknac auag igeknèc èrtèl-
 merè, *ad reconditam quoque dicto-
 rum intelligentiam* 101; e pphècia
 mōdèkaban 142.
 monnal, *quasi* 3, 9, 40, 134 'stb.
 mōnnaic, *uterque eorum*, ma: mind
 a' kettő, mindketten.
 monnon, *ambo, ambae* 1, 84.
 mōno kèzèddel, *utraque manu* 4.
 mōno zvlèy, *uterque parens* 26.
 mōnokrol, *de utroque* 37.
 muzt, 39 ló knèc muztit, *vinacia uva-
 rum* 92. Károlinál: palaszok bort.
 Káldinál: szóló szemeknek heját.
 — lèn muztal 2 pozdoriaual, *naph-
 tha et stuppa* 65. Káldinál: kén-
 köves enyvel és csöpüvel.
 mÿ, *nos* 42. Erdélyben ma is.
 müuèlkedèt, *opus* 4, 57.
 müuès, *aurifex* 57.

N.

nag püspöc, *summus pontifex* 22.
 naptamadat, *ortus diei* 16.

nèhèzkes, *foeta, gravida* 100.
 nèmbèri, *mulier* Weib 1, 2, 'stb.
 nemz, *germinabit* 97.
 nemzès, *germen* 68, 152.
 nèmzèt, *semen*; Canaannac nèmzète,
semen Chanaan 86.
 nèzueiec, *inspicientibus* 43; ma: nész-
 vén, 's már: nészék.
 nohad ki, ma: nyujtsad 8.

Ny.

ñaiaskodot, *conversatus est*, 53 'stb.
 ñaiaskodat, *conversatio* 46, 60.
 ñakba veto, *torques* 71.
 ñalabla, *fasciculus* 115.
 ñapnugat, *occusus solis* 159; u. m.
 nyugás, nyugat, v, nélkül, mint
 felebb: fekés, feket.
 ñas, azaz: nyárs 36.
 nauolás, *egenus* 110, 114.
 nauola, *miseria* 134.
 ñèlò, *lingua* 68, 141.
 ñil, *sors*; èrèztètec ñil èdènbè, *missa*
est sors in urnam. Erdélyben ma
 is fenn van: nyilat huzni 28.
 ñirèt, *tonsura* 123.
 ñomi, *vestigia eorum* 88. me g ño-
 moda, *conculcavit* 76. me g ñomoda,
conculcavit 76. me g ñomodot, *con-*
culcatio 127. me g ñomogga, *con-*
culcabit 75.
 ñugòlm, *requies* 1.

O.

oðozat, *solutio* 61, 68, 'stb.
 ohaitozec, *ingemuit* 85.
 okadat, *vomitibus* 135.
 ollatanoc, *tales* 59.
 oltaron nezoç, *arioli* 68.
 oltouan, *nemus* 32.
 onzollat, *preces* 8. onzollana, *depre-*
caretur 29. egvguèknèc onzolla,ta,
mansuetorum deprecatio 16.

or iègè, *conopeum ejus* 19, 20, 23.
 ordeh, *ulula*; ordehatoc, *ululate* 154.
 Ma: ordíts, ordítsatok, ordíjjatok.
 orozlanla, *leunculus* 130.
 orzagl, *regnat* 125. orzaglat, *regnum*
Regierung 6 'stb. orzagluala, *regna-*
bat 6. orzaglon, *regnet* 26.
 orzaglattata, *fecit eam regnare*, az-
 az: országotatá 27.
 ottogol, *ibi* 97, 99, 105, 125.
 o3lat, *divisio* 8. o3las, *dissensio* 38.
 me g o3latot, *divisum est* 72.

Ö. Ó.

òldoklèt, *occisio* 154.
 òlèlèt, *amplexus*; òlèles, *amplexio*;
 òlèlètnèc 2 bainaklatnac vòttò nè-
 uet, *amplexantis et luctantis sor-*
titus est nomen 130.
 onò èlòttò, *coram se* 89.
 orizhÿ, *custodi* 99.
 orò, *aries* 65, 126.
 oròklèt, *haereditas* 5, 36, 'stb.
 oròkòd, *haereditas tua* 39.
 oròkli, *haereditabit* 97.
 oruènde3èt, *jucunditas* 53.
 ottònc, *fundimus* 50. ki ottòm, *effun-*
dam 94. me g ottòztètuen, *perfusa-*
 41; *infusus* 31. ki ossèm, *effun-*
dam 140.
 ottèuen, *conflatile* 129, 136, 99.
 otuòs, *artifex* 57.
 o3tòuèr, *macer*. o3tòuèrbèc, *macilen-*
tiores 59.
 o3uò, *simul, una cum* 43. Judittal
 o3uò 32. vizèckèl o3uò 23, *cum*
aquis. papival o3uò 22.

P.

paraznalkodat, *fornicatio* 89, 'stb.
 pardié, ma: párducz 74, 100; kònu-
 èbèc pardicoknal, *leviores pardis*
 134 'stb.

patuar, *calumniā* 94, 99, 110. megpatuaroztanac ferfiat, *calumniabantur virum* 123 'stb.

peldázat, *figura*. peldam, *figura mea* 70. peldázat zerent, *figuraliter* 128. vrnac getrèlmet peldazia, *passionem Domini praefigurans* 420.

perne, *favilla* 61; pörnye. Kreszn. piros, *sanguineus*; verésseg, *rubor* 116. poreit, *corripit*. poreha, *corripit* 3. porehon, *increpet* 148. megporeituan, *increpans* 122. poreitas, *corruptio* 45.

porozto, *praeco* 63; porozsló. Károli. pozdoria, *stipula*. Dunántuli 161. puztolat, *desolatio* 50, 54; *vastitas* 78, 79 'stb.

R.

ragadozat, *rapina*, 82, 'stb.

ragadat, *rapina*, *praeda* 8, 9, 14, 'stb. rakni, *aedificare*. raka, *aedificavit* 6. megraktac, *aedificarunt* 6.

raktam, *aedificavi* 70.

èlrèhec, *se abscondant*; azaz: elrejtésék 57.

reio, *rugit*, *rugiet* 99. reionac, *rugiant* 56. reiotanac 102.

ki rèkèztès, *anathema* 23.

rèmec, *massa*; rèmec onnot, *massam plumbi*, azaz darab 149.

rèmenkèdø, *sperans* 19.

rèmenkeggel, *spera* 99.

rèmolèt, *horror* 8, *stupor* 17.

rèpesoc, *volucres* 62, 66, 68 'stb.

elèjő: madár 99.

rezzèzt, *concitat* 81. rezzèztettec, *provocastis* 53. rèzzèzien, *provocet* 14.

reuo orozlanoc, *leones rugientes* 140.

Károlinál és Káldinál; ordító.

romlat, *ruina* 20, 97.

rothadagossag, *putredo* 94, 104, 96, 124, 136.

rütèt, *extasis*; nē bèzel èlmenèc rütètèbèn, *non loquitur in extasi* 128. megrüideitètet, *commaticus est* 89.

S.

safar, *procurator* 33, 34.

santa 2 benna, *claudus et languidus* 160.

sar, *luteus*; mert èz bèløl sar 2 ki-uøl èrc, *iste enim intrinsecus luteus est, et forinsecus aereus* 87.

sarog, ma: sárga 41.

sègedèlm, *adjutorium* 14.

sègèh, segits, *subveni* 15.

sem eg, azaz: *semmi*. sem eg hèl, *nullus locus* 61. sem eg, *nullus* 21.

sem eg fèlèdèt, *nulla oblivio* 36.

sēmie tartana ègètrèlmèkèt, *nihilum duceret cruciatus*; ma: semminek 44.

megsèphettètèni, *vulnerari*; megsèphettètètèc vala øzèrèlmeuèl, *vulnerati amore ejus* 84.

siètèlm, *festinatio* 61. siètèlmèl, *festinus* 73. siètèlmèzø, *festivus*.

siètèlmèzuen, *properans* 81.

siralm, *fletus* 11.

sokasoltassec, *multiplicetur* 68.

sonha, *nunquam* 9, 17, 19, 'stb.

SZ.

zà, *os*. zòlo zà, *os loquens* 75. zàm 40.

os meum. zàd, 119. zàia, 125. zànk,

os nostrum 65. zàtoc, 102. zàioc, 124.

zàbadoltatnac meg, *liberabuntur*; ma: zàbadítatnak 29. zàbadoch meg mùkèt, *erue nos* 65.

zàda, *os* 73. Szabó Dávidnál, zàda.

zàk, *rostrum* 149.

zàllas, *castra* 15, 21, 22. *hospitia* 19.

zàmtatic, *numeratur* 91.

zàzas, *centenarius* 12.

3egez9, *clausura* 56.
 3eget, *insula* 86. 3iget 81.
 meg3egettetec 3vu9, *concussum est cor ejus* 19.
 3ellèt, *spiritus* 14, 23, 41, 72. ferte-
 zetes 3ellèt, *spiritus immundus* 156.
 paraznasagnac 3ellète, *spiritus for-
 nicationum* 93. houa megec te 3el-
 lètedtol, *quo ibo a spiritu tuo* 120.
 gèrmeknec 3ellètet, *spiritum san-
 ctum pueri* 86. vtolso 3ellètèbè iut-
 uan, *in ultimo spiritu constitutus*
 44. èn 3ellètèmbèn, *in spiritu meo*
 149. ki ottom malaztnak 3ellètet,
effundam spiritum gratiae 156. 2
 emberekne 3ellètet 9bènne teu9,
et fingens spiritum hominis in eo
 155. ppheta scèt 3ellètètèl tellès,
propheta spiritu sancto plenus 128. az
 igekèt mellèkèt sèrègekne vra èrèz-
 tèt 9 scèt 3ellètèbèn. *verba, quae
 misit dominus exercituum in spiri-
 tu suo* 154. a' 3ellètèt 2 alèlkèt,
spiritum et animam 44. 9 3ellète-
 nèc hirtèlènkedètèbè, *in impetu
 spiritus sui* 88. 3ellèti, *spiritualis*
 97. bèt9lt scèt leleckèl 89. Ozeas-
 hoz irt 2d. prologusban, melly az
 V. Sixtusi vulgatában nincs meg.
 scèt lelket, 102. Törödèlmès 3ellèt
spiritus humiliatus 14. mi vtan ke9
 3ellètèt v9tuolna, *resumpto spiritu.*
 ma, léleketet. Getrèlmèkbèli lelec
 2 a' bús 3ellèt, *anima in angustiis
 et spiritus anxius* 51. megtrètè-
 tec 9 3ellète, *conterritus est spiri-
 tus ejus* 60 'stb.
 3èmèl, *cultus* 71 'stb. *conspetus* 30,
 40, 75, 85 'stb. *species* 79, 80, 85.
 mōnal taitekot viznec 3èmelen, *quasi
 spumam super facie aquae* 98.
 vala igen félèlmès 3èmèllèl, *erat ter-
 ribilis aspectu* 40.

scètèlèt, *sanctificatio*; azaz: szente-
 let 16, 76, 114.
 3èr, *ordo*; az v99 3èrèuèl èlmuluan,
*evoluto autem tempore per ordi-
 nem* 27.
 3èrèlm, *studium* 36. amor 84, 90. 3è-
 rèlmès, *amabilis* 27. 3èrèlmèl, *stu-
 dio* 36. 3èrèlèmmèl, *studio* 37.
 3èrèlmèsbèn, *diligentius* 37. 3èrèlmè-
 sen, *diligenter* 42. 3èrèlmèst, *dili-
 genter* 55. 3eres, *dilige* 92.
 3èrkenni, *concumbere* 84. 3èrkeggèl
 mv uèl9nc, *assentire nobis* 85. 2 la-
 toc 9kèt egbè 3èrkenni, *et vidimus
 eos pariter commisceri* 85.
 3er9, *area* 61, 96, 99 'stb. 39r9,
area 3.
 3erzès, *statutum* 37.
 3erzètesec, *religiosi* 67.
 3erzèttètènec, *dispositi sunt* 89.
 3idalmsag, *ignominia* 130.
 3ilètètètèl nagobbac, *majores natu*
 4, 5, 6.
 3o, *vox*. 3omat, *vocem meam* 51, 121.
 3odat, 51, 78. 3auat, 51.
 3oktauala lakoztat, *manere consue-
 verat* 25. azaz: lakoztat. 3oktauala
 vigattat, *consueverat laetari* 39.
 vigattát. 3oktauala tetet, *facere con-
 sueverat* 73. azaz: tètèt.
 3orgalmazatost, *solicitiis* 84.
 3orgalmazat, *cura* 26.
 3ozat, *sonus* 101.
 3ozatl 119, 3ozatlic, *sonat* 101, 117,
 119. kùrt9ckèl 3ozatlanac, *clangen-
 tes tubis* 22.
 3ozatloctol, *a sonantibus* 21.
 39nètlèn, *jugiter* 118.
 39rn9 *horribilis* 140 lev. Károlinál és
 Káldinál: rettenetes.
 39tètèt, *intertextum* 17.
 3uáca, *lancea* 12, 15; *hasta* 125, villa-
 mo 3uáca, *fulgurans hasta* 130. 3uáca

villamatánac fenessegebèn, *in splendore fulgurantis hastae tuae* 136.
 zív, *cor* 130. zívem, *cor meum* 41.
 zívletét, *nativitas* 44.

T.

tahat, *tunc* 6, 7, 30, 'stb.
 talantal, *forte* 29.
 találat, *forsitan* 13.
 taltos, *magus* 60, 61.
 megtalpalta mehben 9 atafiat, *in utero supplantavit fratrem suum*.
 Szórol szóra fordítás.
 tanal, *consilium* 11. tanal. 6.
 tanal. tarto, *consistorium* 30.
 tanalos, *consiliarius*.
 tartalmaban tartatnac, *volumine continentur* 36, 39.
 èltanozuanc, *recedentes* 64.
 tegeten, *nuper* 10.
 tènèn, *bos*. 7, 13, 70, 72, 'stb. *Schol*
sincs, ökör. vacca, pedig = vno.
 tètèség, *virtus* 8, 10.
 tekozlatnac, *dissipantur*; soc hazac
 tekozlatnac èl, *dissipabantur aedes multae* 110.
 tekozlot, *ventilantem*; kost zaruaiual
 tekozlot, *arietem cornibus ventilantem* 76.
 tènèn értèd, *propter te* 50.
 tèrèm, *triclinium* 26. *aula* 37, 38.
thalamus 103.
 tèremtèt, *creatura* 23.
 testoua, *ide 's tova* 84.
 tètèglènte, meg gerieztem mend tètèglènte zèkèrèdèt, *succendam usque ad fumum quadrigas tuas* 130.
 tisztasèg, ma: tisztaság 16.
 tisztelèndòbèc nepèc kòzot, *optimates* 63.
 tisztelèndòbi, *honorati* 7.
 titk, *mysterium, sacramentum* 61, 68.
 titkiat, *secretum suum* 109.

told, *addit.* tolga, *addat* 2. toldatec,
addita est 70. toldoc, *addam* 91.
 toluaila, *latrunculus* 95.
 tollètøl mgvalua, *praeter ipsum* 24,
 30. tollèdtøl, *praeter te* 16.
 tøkèlmèg èngemet, *confirma me* 19.
 mègtøkèllèni, *consumere* 17. mèg-
 tøkèllèm, *perficiam* 19. mèg tøkèl-
 lic, *perficient* 149; *perficiunt* 58.
 hol tøkèllèttèd meg müèdèt, *ubi fecisti opus* 3.
 tètètèt, *corruptio* 121.
 tètètètès, *corruptibilis* 46.
 tètèitò, *statuarius* 155. vèssèd azt a'
 tètèitòbè, *projice illud ad statu-
 rium* 155. Károlinál: vesd a' faze-
 kasra. Káldinál: vesd azt a' kép-
 formáló eleibe.
 tètèitètètùala, *stratum erat* 24.
 tètèitèt, *figmentum* 136. Károlinál:
 tsinálmány. Káldinál: alkotmány.
 megtètònc, azaz, megtètònök, e' he-
 lyett: megtètònök 14.
 tètèztem, *figam* 135. tètèzti, *figit* 132.
 tètèzttètèc, *defixi* 139.
 tudni mert, *videlicet, scilicet* 1.
 tudniamèrt, *id est* 64. 67.
 tudnia mert 90.
 tudnamèrt 7, 8, 24.
 tív, *vos, nominativus*; tívèktèt, *vo-
 bis*; tívttøkèt, *vos, accusativus* 54.
 tüg, *maxilla*, azaz tüg. Károlinál:
 barom nyaka 98.
 tív magatoknac, *vobismet ipsis* 151.
 tívèlètèc, *vobiscum* 1.

U.

vgā, *sic*, ugyan 14.
 vndoklat, *pollutio* 8; *abominatio* 97.
 vr, *fur* 95. or 149. *latro* 56. es ig
 az ornak hazaba, *et veniet ad do-
 mum furis*. Dominus is mindenütt:
 Vr, vr.

vrozuan, *furtim* 12. èl vroziac, *subtrahunt* 55. vroztanac volna, *furati essent* 118. vrroc, *fures* 118. vroktoł 2 toluaioktoł, *a furibus neque a latronibus* 58. vrsag, *furtum* 93.

vralkodat, *imperium* 24, 'stb.

vruos, *medicus* 133.

vtalatus, *vilissimus* 82.

utollokat tɔrbèn ɔłom meg, *novissimum eorum in gladio interficiam* 115. es ležen napoknac vtolibā, *in novissimo dierum erit* 124.

Ü.

ÿgè, *verbum* 18. Igy is: ige.

ÿlèttè, *sedentem eum* 17, 30.

ÿno, *vacca* 93, 97, 106, 110.

ÿuolto, *clamavit* 8.

ÿuolètec, *clamate* 54.

V.

megvadolac, *accusaverunt* 63.

vag, *substantia*, Bermögen, ɔ vagočbol, *de substantiis eorum* 34, 35, 38. de ige is: iauoc 35, ihr Bermögen. 28, ihre Güter. kèllèmètèssègèknè? vagat ɔnèki adni, *et res necessarias ei praebiturum* 44. Kellemetesség, tehát a' mi kell, kelletik, *res necessaria*.

valal, *possessio* 13. vallani, *habere* 77, 'stb. valloc, *habeo* 1, 2. vrat val, *dominium habet* 2. vallon, *habeat* 4, 5. vallaž, *habes* 78.

valobizō, *porro* 11, 12, 'stb.

meg valuan, *praeter* 12, 13 'stb. tɔl-lèdtɔl meg valuā, *excepto te* 4.

varasolas, *divinatio* 124.

varsa, *sagena* 135.

vatale, *lagena* 144; Károlinál, veder.

Vas, Veszprim megyében: vatallé.

uaž, *formido*. azaz váz 58.

vènèrec, *potus* 59, 135. vènèreke-mèt, *potum meum* 91. vènèreket, *potum* 59. vènèrekeknèc borat, *vinum potus eorum* 59.

vèpic, *accedit*. vèpènèc, *accesserunt* 12. vèpèc *accessit* 19, 21. kɔžèlbèn vèpèc, *accessit proximans* 21. vèpièl, *accede*. Tehát: vèpik, azaz, lépik 41. vèpuèn, *accedens* 30. vèpièl, *accede* 41.

vèpes, *egressus* 94.

vèrènt valo rokon, *consanguineus* 2.

vèrt, *scutum* 9.

vèt, *ponit*. vètè, *posuit* 4, 6, 'stb. vet-tetuèn, *positus* 12. vèttètèc, *posuistis* 14. vèttè, *posuit* 22. e' helyett: vetette. lora vètni, *imponi super equum* 31. vèttèc, *posuerunt* 105. vèttètèk. vèttètèc, *ponitur* 101.

vetèl auag terèh 132.

veternèÿ, *matutinus* 123.

veternèÿ kɔdɔc, *nubes matutinae* 94, 99.

vètkèžèt, *offensio* 10.

vèž, *turbo* 96.

vèžedèlm, *perditio* 17.

vèžtèglènè, *retineret* 26, 41.

vèžtèglec, *tacui* 80.

vèžtègÿ; *tace* 114.

vèžtèglèndèž, *silueris* 29.

vèžtègtètètm, *tacere feci* 93.

viadal tudomaņa, *peritiā artis pugnae* 10.

vigažtalat, *consolatio* 100.

vigažtalat, *jucunditas* 54.

visèlhètneie, *sustentans*; ma: visèlhètne 40.

videc, *provincia* 24, 25, 'stb.

videkibèli fèiedèlmèknèc, *praefectis provinciarum* 24.

vigažt, *sanat* 95.

megvigažtom, *sanabo* 100.

vigasztal, *laetificat* 95.
 villamat, *fulgur* 58, 66, 130.
 villamodat, *diluculum* 18.
 villamodat èlöt, *ante lucem* 18.
 vioni, *pugnare*. vionanac, *pugnarent*
 37. vÿouan, *pugnando* 8. vÿot, *pugnavit* 9. vÿüÿac, *praelier* 80. viu,
pugnat, *pugnabit* 81.
 viu3, *cera* 23, 123.
 vizha, *viszsa* 56, 81.
 uok, ma: vevék, es uok kèt vè339kèt,
et assumpsi duas virgas; vòm, ma:

vevém; vòm èn vè339mèt, *tuli virgam meam* 155.

Z.

zap, *dens molaris* 102. zápfog.
 zarandoklana, *peregrinaretur* 1.
 zarandoklat, *peregrinatio* 1, 2.
 zarandoc nëmhéri, *peregrina mulier*
 2, 42.
 zomak, *coluber* 112. Molnár Albert-
 nél: zomok kigyó.
 zu3, *jecur* 100.

II.

NYELVSZAJÁTSÁGBÓL NEHÁNY PÉLDA.

Előjegyzet. 1. Ez ide csak figyelem gerjesztésül tetteket, lapszám szerint lehet megtekinteni e' kötetben szerkezetük' helyén. 2. Némelly itt lévőben látszik latinosság is, de ide tenni azért kellett, mivel azon mondéokban tünik elé sajtásága.

Heian hozot még èngemèt, *vacuam reduxit me* 4. nem akarlac tégedèt heuā mégfordolnod, *nolo vacuam te reverti* 8. heian èrèztek még, *remiserunt eos vacuos* 12. mas töllem-töl rokomb, *alius me propinquior* 8. mehekn? mètöl zèrèlmèsbet, *amantissima uteri eorum* 155. menden èmbèrèctöl bünösb, *omnium hominum flagitiosissima* 74. hog è téuèn, *ut hoc facto* 75. a' tanal mégvègè3uè, *fnito consilio* 20. sac èluètüèn, *ablato sacco* 48. aitoc megnituan, *apertis ostiis* 136. kellètèc 9 zemèinèc, *placuit oculis ejus* 50. kellètèc 9neki ètanal, *placuit ei consilium* 51. mikèt kellètèndic tènèked, *sicut placuerit tibi* 14. hittènèc 9bèle, ma: benne 108. nin. galazat te bèled bizoknac 105. megaldac istènt ki 9bèle rëmèked9kèt meg zabadeit, *benedixe-*

runt Deum, qui salvat sperantes in se 137. midenè istènecke lèhètnc e, *numquid ergo possunt esse dii?* 92. midenè 9 taneithat è tegedèt, *num quid ipse docere poterit* 219. vèuè fèlèsèggè, *accepit uxorem* 10. alkos temagadnac parazna fiakat, *fac tibi filios fornicationis* 144. mèllèkèt bèzellètèl mөгne hag, *quae locutus es ne praetermittas* 52. èl hailottanac istènnèc t9ruènetöl 9 igassagit kèdeg nem tuttac sem iartanac istèn paranalolatinac vtain sem 9 igazolatinac 9suènin 85—86. kicben sem eg zèpl9 nem uolna, *in quibus nulla esset macula* 95. 2 te parālolatidat nē halgatuc sem tartottuc sem t9ttuc 104. mert èzèknèc sem eggikèt nē t9ttèm 136. sem alla3 vtaknak kimenètin, *neque stabis in exitibus* 188. 1 sem eggic 9 vagochan, sèmit nē illètè. *et nullus*

de substantiis eorum quidquam contingeret 57. 2 sem eg törètésseg nin 9bennec, *et nihil corruptionis in eis est* 108. E3ec ānapoc kikèt sonha sem egfélédèt élnēm töröl, *isti sunt dies, quos nulla unquam delebit oblivio* 59. se valtoztassec meg te orcad 112. vgan tēzen vala mēt az ȳdōbēn zōrgalmazikuala kibēn 9tēt kilēnēdsegēbēn èlteticuala, *ita cuncta faciebat, ut eo tempore solita erat, quo eam parvulam nutriebat* 46. ha méltolod halgatnod igassagot mōdoc 16. mēddōkn^c alnoksagokat akaruaioe Asuērus kiralt mēgōlniec, *insidias eunuchorum regem Asuerum jugulare cupientium* 51. èsmēg mēgakarnac 9kèt fognioc 4 9 zolgalattocha mēghionioc 17. 2 nē tanolnac touabba hadakoznioc, *et non discent ultra belligerare* 200. kēzdēn^c sirnōc, *fere coeperunt*. Ma, sirni. 3—4. valobizon itelētet tenned 2 irgalmassagot zērētned 2 zorgalmazatosan iarnod, *utique facere iudicium et diligere misericordiam, et sollicitum ambulare* 203. iob ènnēkem halal hog nē èlèt, *melior mihi mors quam vita* 194. fūgēlmēziéd a' pagimentomot ki ki nōmi èzec, *ecce parvum ani-*

madverte cujus vestigia sunt haec 139. ingēn sem hizékuala lēni, *nequid concessam esse credebat* 229. zoktauala lakoztat, *manere consueverat* 42. — menden gonossagokrol megemlékeztēmèt, *omnem malitiam eorum recordatum* 151. a lora vètuēn èlōlkéliuala, *impositum equo praecedebat* 52. agors foloc a' kouètékèt èlōlkèluēn, *veredarii celeres nuntia praefereutes* 56. annapon mēllen parāolotal nēki mēgirna te törüenedèt, *in die qua praecepisti ei scribere legem tuam* 81. iob hog eleuēnen zolgallonc Nabuhodonozor nag kiralnac 2 alazkoggonc te nēkéd hog nē meghaluāc 13. mi 9 zepe, *quid pulchrum ejus* 248. mēg az èllē a' sidoc 9rēgbēc kēzdēn^c lenni, *versa vice Judaei superiores esse coeperunt* 56. a mēl föld tēgedet inghaluad fogadand, *quae te terra orientem suscepit* 4. lelec Daniēlt imadkozatta 2 onzollata 9 istēnet, *invenerunt Danielem orantem et obsecrantem Deum suum* 115. ȳnēl 2 nilnalkül 2 vèrtnēl 2 törnēlkül, *sine arcu et sagitta absque scuto et gladio* 17.

III.

LATINOSÁGOK E' CODEXBEN.

Előjegyzet. Valamint a' nyelvsajátságok nem mind kiszedvék, ugy a' latinoságból is, melly szóról szóra fordításból eredett, csak némellyike áll itt mutatványul. Összevetni kívánót itt is lapszám vezetendi.

Kien^c éggic, *quarum una* 2 lap. két fiaýnal, *duobus liberis* 3. né èl-lēnkéggel ènnēkē, *ne adverseris mihi* 4. harō kōblōket, *tres modios* 6. Ca-

pitulum nēgéd 9, 9tōd 16, hatod 19 stb. 3ȳlētétél nagobbac, *majores natu* 9. hog 9magat mēgdiadalmazna mēd è vidékécrol, *quod defenderet se de*

omnibus regionibus his 12. es micor
 altal mētēkuolna Assiriosoknac vē-
 gēyt, *cumque pertransisset fines As-*
syriorum 13. altalmēnē Efratēst, *et*
transiit Euphratem 13. tancokat vē-
 zētven kvrtōchēn 2 tȳmpanomochan,
ducentes choros in tympanis et tibiis
 14. harmiē napochan, *per triginta*
dies 14. es nēguēn ēztēndēiglēn èl-
 èdēt mēbōl kouētēn, *et per annos*
quadraginta annonam de coelo conse-
cuti sunt 17. tēngērñ? fēnēkēt iarūā,
fundum maris perambulando 17. tōn
 nag valorat, *fecit coenam magnam*
 20—21. kikēt meḡfoglaltuala afōgsag,
quos occupaverat captivitas 21. var-
 iuc alazatosoc, *expectemus humiles* 24.
 mȳ alazatossagokrol diēkēggōc, *de*
nostra humilitate gloriemur 24. fel-
 uala istēnt, *timebat Dominum* 24.
 meḡfogattatēc 9 zēmēibēn, *captus est*
in suis oculis 29. ha meḡfogatkozand-
 nac nēked ēzēc, *si defecerint tibi ista*
 31. midōn nap ki menēnd, *cum exie-*
rit sol 35. egmēden, *unusquisque* 35.
 altal mēnēc a zallasokat, *transierunt*
castra 33. 2 futasnac sēgedēlmēt vē-
 uēc, *fugae praesidium sumunt* 37. es
 ug Isrl fiaȳ latuā azokat èlfutattoc,
videntes itaque filii Israel fugientes
 37. 9rōlnēkuala nēmberieckēl 2 zȳ-
 zēckēl 2 ifiackal orḡanachan 2 hēgē-
 dōchēn, *gaudebant cum mulieribus et*
virginibus et juvenibus in organis et
citharis 38. a persayāc iḡēn fēlec 9
 alhatotossagat, *horruerant persae con-*
stantiam ejus 39. feln? tēgēdēt, *ti-*
ment te 39. mert a mendenhato vr
 dȳadalmaȳ 9bēnnēc, *Dominus enim*
omnipotens vindicabit in eis 39. ȳaz
 9t ēztēndōchēn, *annis centum quin-*
que 40. ȳaz huȳon hēt vidēkekē, *su-*
per centum viginti septem provincias

41. tōn iḡēn nag vēndēgseḡēt, *fecit*
grande convivium 41. nēuēbōl paran-
 loltualā, *jussisset ex nomine* 45. ȳol-
 gacha 2 ȳolgalo lanocha èladattatnāc,
in servos et famulas venderemur 53.
 esmetekre lēnē asidokat kēzēkn? lē-
 niec 9 èllēnsegēkrol 90ȳdēlmēt vē-
 niec, *notum fieret, paratos esse Ju-*
daeos ad capiendam vindictam de ho-
stibus suis 55. mit iegzēnē az alom,
quid significaret somnium 62. hog
 mēden fēlēlēnēlkūlōn èlētēkēt lēn-
 dēssegḡel altal mēnēc, *ut absque ul-*
lo terrore vitam silentio transigen-
tes 63. nē akarȳh felnēd, *noli me-*
tuere 67. 2 ȳarādōc, mȳtōllōnc fogat-
 tatēc, *et peregrinus a nobis susceptus*
est 69. ne akariad alaitaōd, *noli au-*
tem putare 72. ne fellēd èmēzarost,
non timeas carnificem istum 73. kēt
 papoc, *duo presbyteri* 85. ki tōt tȳ-
 tōkēt, *qui fecit vos* 85. 9nnōn tōllōc
 felnem kēlhētn?, *a semet ipsis non*
consurgunt 91. a barmoc iobbac azok-
 tol, *bestiae meliores sunt illis* 93.
 setetechēn, *in tenebris* 94. küssēb tōl-
 lēmtōl, *minus te* 100. legētec kezec,
estis parati 103. iol mōgatoc vrnac,
benedicite Domino 106. ime èn latoc
 neg ferfiakat meḡodattakat iarokat a
 tȳz kōzēpet, *ecce ego video quatuor*
viros solutos et ambulantes in medio
ignis 108. remōlik vala 2 felic vala
 9tēt, *tremebant et metuebant eum*
 113. 2 nem tēhētec è bēzednēc èrtēl-
 met meḡnitni, *et nequiverunt sensum*
hujus sermonis edicere 113. az èlēzte-
 beli ȳaruacbā harmac èl èsenēc, *tria*
de cornibus primis evulsa sunt 118.
 egēl soc husokat, *comede carnes plu-*
rimas 118. mel fa alat fogad meḡ
 9kēt egbē bēzellēttec, *sub qua arbo-*
re comprehenderis eos loquentes sibi

137. lèsèlkednèc onèkic, *insidiare-*
tur eis 151. megmaria annac hazo-
kat, *devorabit aedes illius* 153. (Hi-
bás fordítás is). o erdemere vallatic,
ad meritum ejus refertur 161. èrèz-
ionc nilakat, *mittamus sortes* 191.
Ma, vessünk sorsot. a' haio vèzedèl-
mèzic vala megtörèttètni, *navis peri-*
clitabatur conteri 191. három napok-
ban 2 harò eyèkbèn, *tribus diebus et*
tribus noctibus 192. vala Niniuè nag
varos három napocbā meno, *Ninive*

erat civitas magna itinere trium die-
rum 193. Neakariatoc hinnetec barat-
toknac Ne akariatoc biznotoc a' vèzèr-
bè, *nolite credere amico, nolite confi-*
dere in duce. 204—205. Káldinál: ne
hidgyetek barátotoknak, ne bizzatok
a' hadnagyban. Bünhöttèm onèki, *pec-*
cavi ei 225. afa istènt zolot bèhozia,
Deum patrem inducit loquentem 230.
2 raknac vrnac tplomaban, *et aedifi-*
cabant in templo Domini 243.

IV.

LATIN, 'S GÖRÖG SZÓ BENNE, ENNYI:

Epistola, cerimonia, exemplar,
stola, cethe, adeps, regula, sanctua-
rium, leaena, malus, maceria, con-
scientia, templum, prologus, psalmos,
phiala igy: fiala, genesis, paralipo-
menon, poenitentia, propheta, pro-
phécia, anathema, sarmentum. Követ-
kezők pedig: capitulum, sambucus,
testamentum, firmamentum, magus,

pavimentum, malogranatum, funda-
mentum, igy: capitolom, sambucos,
testamentom, firmamentom, magos,
pagimentom, malogranatom, funda-
mentom. Cidaris, és adamas accu-
sativusa helyett: cidarium, adamanti-
nost; végre: euangelizal3. — Német-
ből ezek: kehel, kelhe = Kelch; sá-
fár = Schaffer; estap = Stab.

V.

EGYKÉT KISZEMELET 'S ÉSZREVÉTEL.

1. A', AZ, gyakran kihagyva e' codexben onnan, hová Károli 's Káldi
már tömötten csuztatá. Példaul: kit hozot nèkic oꝛoc, *quam superduxit ipsis*
aeternus 86. lap. paranlola kèdeg kiral, 96. 2 tüz nec illata nē mēt vala o al-
talloc 108. mert o zúuoꝛ vala bizodalmat vallo vrbán 136. Vr kèdeg meg-
halgata oꝛauat, 136. megaldac istènt 137. felkele kèdeg kiral igen holual 139.
ki Istènt meghaguan 189. paranlola vr 194. vrtol lezal gonoz 197. 'stb. Milly
helyre tették, látszik ebből: Hog kèdeg lattad a' vasat èlègeitetuen a' Lerep-
pèl 2 a' sarral 100.

2. ÉN, TE, Ó, névmás azonban feleslegesen is eléfordul: megñituā èn
zamat zolec. 2 mōdec onèki ki aluala èn èllènem Èn vram te latasodbā meg-

fēsletenēc èn izim 2 èn bènènm sem eg èrø nē marada Es mikeppèn 3olhat èn vrānak 3olgaia èn vrāmal Sem eg èrø nē maradot èn bènènm dè èn leleklètem 2 bèrèkeztetic — 127d. lap. houa megec te zèllètedtøl. 2 houa fussac te orcadtol — 189d. lap. ø kèzèkbèn, ø gono3 atabol, ø gono3 vtocbol, ø haragianac hirtèlènkedètebøl, ø mùuèlkedètekèt — 193d. lap. ø husokat, ø lon-tokrol, ø tètèmekèt — 199d. lap. — ø fogockal, ø zaiocba 199d. lap. Eredett ez, a' latinhoz nagyon ragaszkodásból.

3. CSA, kicsinyítő raggal van lám: ajándokcsa, tolvajcsa, nyalábcsa, orozsláncsa. Elfelejtők, 's ma, ajándékocska nyalábocska, orozslányocska, 's több ocsk a és ecske.

4. **ÁS, ÉS, — AT, ET**, közötti különbözet' példái: áhítat, álnálkodat, árradat, czimerlet, elvitelet, elfeledet, foszlat, futat, gerjesztet, gyászolat, gyönyörködöt, háborulat, hadakozat, hideglelet, hiedelmezet, himlet, igazolat, inneplet, irgalmazat, kiirtat, kerenget, kételkedet, készlelet, kopaszlat, könyöklet, különbözet, látat, léleket, méltatlankodat, megmevetet, ma volna: megnevetet, nyájaskodat, okádat, unszollat, országlat, öldöklet, örvendezet, pusztulat, ragadat, romlat, 'stb.

5. **MERÉSZI, MERÉSZIK, MERÉSZTE**, azt mutatja, hogy ez ige hajdan így divott: merésem, merészed, merészi; merésem, merészel, merészik. Részesülője tehát volt: merésző, 's ő' elhagyásával mondaték így is: merész. Ilyen a' ma is fennlévő: fürkészem, fürkészed, fürkészi, részesülőben fürkésző, vagy ő' elhagyásával csak fürkészh, mint: fürkészh ember. A' Somogyban most is hallható: elbáméshkodott, ezen igének hasonlóképen így voltára utal: báméshom, báméshod, bámésha 's onnan, bámésho vagy bámésh. Dunántúl egy bogár neve: fülbémáshzó helyett, csak: fülbémásh.

6. **BEMENETTE, ÁLLATTA, JÁRATTA**, 'stb. ezek' csinját megfejtí a' müncheni codexben Máté XXVd. fejezetének 37d. verse, illy mondékkal: vr mícør lattonc tegedèt èhezettèd 2 étettønc tegedet, zomiazttad 2 venèrekèt attonc tenèked; 44d. versben pedig: vr mícør lattonc tegedèt èhezettèd, 2g zomiazttadd, 2g bètegtèttèd'. Így e' bécsi codexben a' 34d. lapon ez: èl keø mi urøc istènøc mèt ø Angala mægørizøt. èngeø innèt èlmènèttèm es. ot lakkattam, *vivit autem ipse Dominus, quoniam custodivit me Angelus ejus, et hinc euntem et ibi commorantem*. Tehát: mènèttèd, *euntem te*, mènètte, *euntem illum* 'stb.

7. Az igehatározók' t-vel képezttetése: lalardsagost, hálálatost, kevél-ségest, 'stb. eléjó Kinizsyné imádságaiban is, 1513. mellyeket dunántuli paulinus írt.

8. Érzendi a' magyar költø, mennyire nyer spondeusos nyelvünk' hangmértéke több trochaeust, daktylust 's így folyóbb lejtést, ha ezen codexből némelly szó' gyøke 's ragasztása ismét felvétetik.

TUDNIVALÓK.

1. A' magyar tudós társaság, alaprajza' kitűzésénél fogva, már 1832ben megkezdvén a' régi magyar nyelvemlékek' felkerestetését 's másoltatását, azoknak kiadását ezennel megindítja.

2. Az ezen első kötetben találtató nyelvmaradványok a' társaság' határozatára vétettek ugyan fel, a' társaság bízta meg szerkesztőjököt a' kéziratok' minősége' előadására, elavult szavak' kiszedésére, általában az e' kötetben levőkről értekezhetésre is: mindazonáltal a' szerkesztő ezeket saját nézetei szerint hajtván véghez, a' társaság maga, értök nem kezeskedik.

3. Az akadémia által kiadottak közül (ide nem értvén Évkönyveit, folyóiratát 's eff.) ez XLIVdik számu.

A' magyar tudós társaság' határozata szerint a' julius' 9dikén 1838. tartott kisgyűlésből.

Dr. Schedel Ferencz, s. k.
titoknok.

